

DE KONING IN ZIJN SCHOONHEID

**VOORGESTELD IN
TWAALF LEERREDENEN**

(WAARONDER GESCHIKTE VOOR VOORBEREIDING H.A.)

DOOR

Ds. G. VAN REENEN

EM.-PREDIKANT DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

W. M. de HERTOG -UTRECHT. Z. J.

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2021**

INHOUD.

1. De Koning in Zijn schoonheid.

Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. Jes. 33: 17a.

(Geschikt voor Voorbereiding Heilig Avondmaal)

2. Christus, de Hoorn der zaligheid.

En heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht in het huis Davids Zijns knechts.

Lukas 1: 69. (geschikt voor Voorbereiding Heilig Avondmaal)

3. **De wortel van een boom.**

Ik ben de Wortel Davids. Openbaring 22: 16b

4. Christus, de Plant van Naam.

En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken. Ezechiël 34: 29a

5. Christus, de Schuilplaats des Allerhoogsten.

Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen. Psalm 91 vers 1:

6. Christus, de Pijl des Almachtigen.

En Hij heeft Mij tot een zuiveren pijl gesteld, in Zijnen pijlkoker heeft Hij Mij verborgen. Jesaja 49: 2b

7. Christus, de Stoel der ere.

"En hij zal wezen tot een stoel der ere de huize zijns Vaders." Jesaja 22: 23b

8. Christus, de Steenrots. 1 Korinthe 10: 4b:

"En de steenrots was Christus."

9. Christus, de Banier der volkeren. **"Een Banier der volkeren."** Jesaja 11: 10

(Geschikt voor Voorbereiding Heilig Avondmaal)

10. Christus, de blinkende Morgenster.

"Ik ben de blinkende Morgenster." Openbaring 22: 16

11. Christus, de door God gelegde Steen.

(Geschikt voor Voorbereiding Heilig Avondmaal)

"Want zie, aangaande die steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op die éne steen zullen zeven ogen wezen; zie, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen." Zacharia 3: 9

12. Christus, de gelovigen dierbaar.

(Geschikt voor Voorbereiding Heilig Avondmaal)

"U dan die gelooft, is Hij dierbaar." 1 Petrus 2: 7a

1. Een heerlijk vooruitzicht

PSALM 43:3.

LEZEN JOHANNUS 9.

PSALM 45:1.

PSALM 89:7, 8.

PSALM 2:7.

VOORAFSPRAAK.

Het is, Geliefde toehoorders, een wondermens, waarvan we lezen in Johannes 9, die op de vraag van de Heere Jezus, of hij in de Zoon van God geloofde, antwoordt: *"Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?"* (Joh. 9: 36).

O zeker, er zijn er miljoenen, die nooit van de Zoon van God hoorden - denkt maar eens aan de heidenen en Mohammedanen of Muzelmannen – zij zouden op de vraag of zij in de Zoon van God geloofden moeten antwoorden: Wij hebben nog nooit van de Zoon van God gehoord. En dan mochten wij hun antwoord wel beschouwen als een aanklacht. Negentien eeuwen is het geleden, dat de Heere Zijn kerk beval: "Gaaf dan henen, onderwijst alle de volkeren, dezelve dopende in de naam van de Vader, en des Zoons, en van de Heilige Geest, lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb", (Matth. 28: 19), en dat er nu nog twaalfhonderd miljoen mensen zijn, die nooit van de Zoon van God hoorden; is dát geen aanklacht, klaagt dat ons en onze vaders niet aan?

Maar, behalve de heidenen en Mohammedanen, - hoeveel, of liever hoe weinigen van de resterende vierhonderd - miljoenen mensen, die op de aarde, die in Europa, die in ons Vaderland wonen, die wel van Hem hoorden, geloven in de Zoon van God? Is het niet een bedroefd klein hoopske volks, dat met Petrus op Jezus' vraag mag antwoorden: *Wij hebben geloofd en beleden, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods?* (Matth. 16: 6). Kunt ook gij, die dit leest of hoort, Petrus' belijdenis onderschrijven? 't Zijn er weinigen, die in de Zoon van God geloven! Toch zijn er wel, die Jezus' vraag niet bevestigend durven beantwoorden, evenals die mens uit Joh. 9. En:

Aan wie toch zoveel is gebeurd. Hoe diep ongelukkig waren zij eertijds! "Blind - van hun geboorte af." Nooit zagen zij hun eigen, door de zonde misvormde gedaanten; maar dán zagen zij vanzelf ook nooit "het liefelijk licht van Jezus' vertroostend aangezicht." Maar daar komt de Heere Jezus - Hij moet werken de werken Desgenen Die Hem gezonden heeft. Daarom bestrijkt Hij de ogen van die blindgeborene met een wonderzalf, die Hij gemaakt heeft van het stof der aarde, vermengd met Zijn heilig speeksel. Hij bestrijkt daarmede 's mans ogen. Hij gebiedt hem zich te wassen in het badwater Siloam. De man gaat; doet wat Jezus hem beval, en.... hij kwam terug.... ziende! Dat had Jezus de Zoon van God gedaan! Hij heeft die blindgeborene ziende gemaakt! En toch kende Hij Hem niet!

Leer hieruit, dat de Heere al zoveel aan u gedaan kan hebben, ja bekommerde, aan u gedaan heeft, en dat ge toch Hem niet kent. Wat wonder: De man uit Joh. 9 kent Jezus niet. En toch: Heeft hij zo heerlijk voor Hem gestreden. Immers, uit Joh. 9 blijkt, dat het gerucht van zijn genezing zich verspreidde. En elkeen vraagt hem hoe hij is, en wie hem heeft genezen. En dan geeft hij daarvan een keurig verslag, en zegt zijn mening over de persoon van Jezus; zó juist. Een zondaar; - dat is zijn Weldoener niet. - *Wij weten dat God de zondaars niet hoort; maar zo iemand godvruchtig is en Zijnen wil doet, die hoort Hij* - al heeft Jezus hem op een Sabbat genezen. Ja, hij gelooft, dat zijn Weldoener van God was, want "indien deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen" zegt hij tegen de vijandige Farizeeërs. Ja, hij zegt van Jezus, dat Hij een Profeet

was, "Hij is een Profeet" zegt hij. En tóch kende hij Jezus niet.

Leer hieruit, dat u zo heerlijk voor Jezus kunt uitkomen en voor Hem kunt strijden. Zónder Hem te kennen. Er wordt wel voor Jezus gestreden door mensen, die Hem in de grond der zaak vijandig zijn.

Wat wonder, de genezen blindgeborene, hij kent Hem niet, en toch: Heeft hij reeds zoveel voor Jezus geleden. Hij liet zich uit de synagoge werpen. En dat wil wat zeggen! De uit de synagoge geworpene, was eerloos verklaard, dát was wel het ergste wat een Jood kon gebeuren. Zo iemand stond gelijk met degene die uit de Christelijke kerk met de ban is afgesneden. Geen wonder dat elke Jood, dat ook de ouders van de blindgeborene daarvoor vreesden. En dat alles ondergaat hij gewillig om Jezus' wil; en tóch kent hij Hem niet. Daarom mag hij met volle recht "een wondermens" genoemd worden.

Zulke wondermensen zijn er wel meer, misschien wel onder ulieden, misschien zijt gij het zélf wel. De Heere verrichtte een groot werk aan hen; zij komen uit voor de Heere; zij lijden om Zijns naams wille en toch kennen zij de Zoon van God niet.

Daarom zitten zij zo verward in eigen werk. Daarom vaak zo mistroostig als het hun niet gelukt, als de Heere hun werk afbreekt. Daarom zo'n schommelend leven; zij bouwen op de Rots Jezus niet. Daarom ook op de vraag "Gelooft gij in de Zoon van God?" dat antwoord "Wie is Hij, opdat ik in Hem moge geloven?"

Het is dan ook zo nodig, dat Hij, de Christus, de Zone Gods, ons gepredikt wordt. Immers, het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods. 't Is dan ook opmerkelijk, hoeveel werk de Heilige Geest deed voor Gods uitverkorenen, en hoeveel werk Hij doet aan Gods uitverkorenen, om hen de Christus, de Zoon van God te leren kennen. Heel het Woord, dat Hij deed beschrijven, en de dienst van het Woord en de Sacramenten, die Hij instelde. Zijn daarop berekend.

Is dat ook uw gevoelen? Dan zult u zeker met aandacht lezen en luisteren naar de voortreffelijke belofte des Heeren, die heden onze aandacht vraagt. We vinden haar opgetekend in Jesaja 33: 17a.

Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid.

INLEIDING.

Het is een heerlijk vooruitzicht, dat de Profeet des Heeren in het woord van onze tekst op Goddelijk bevel ontsluit, als hij oud Israël toeroept: "Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid."

Met deze Koning is in de eersten en eigenlijke zin des woords bedoeld, Hizkia, de grote hervormer van de vervallen godsdienst. Die Koning Hizkia had zijn sierlijk kleed afgelegd en had zich met een zak bedekt en as was op zijn koninklijk hoofd; en dat wel, vanwege die woorden van Rabsaké, de krijgsoverste van Sanherib de Koning van Assyrië, die hij voor de muur van Jeruzalem had uitgeroepen, beledigende de God van Israël en Zijn volk.

Bang was ook de tijden; donker de toekomst. Want Sanherib lag met meer dan honderdvijfentachtig duizend strijdbare mannen rondom Jeruzalem en eiste de overgave van de stad. En als zij de stad overgaven, wat zou dan het gevolg zijn? Dit: dat het volk in de diepste ellende zou worden weggevoerd. Maar inzonderheid zou Koning Hizkia het moeten ontgelden, want op hém, die Godvrezende man, die de ere des Heeren en het heil van Gods volk zocht, was men inzonderheid vergramd. —

Dat ging immers altijd zo? En nu zendt de Heere Zijn knecht, de Profeet Jesaja, met de lieve troostrijke boodschap: Neen Israël, gij zult niet in ballingschap gaan; uw Koning zal niet voor uw ogen vernederd worden; maar "uw ogen zullen de koning zien in zijn schoonheid." U zult uw koning zien, niet in zak en as. Maar getooid in het koninklijk

purper, met de kroon van Juda op het hoofd.

En zoals de Profeet het in onze tekst voorzegt. Zo is het geschied. Israël heeft zijn koning in zijn schoonheid gezien, toen de Engel des Heeren in één nacht honderdvijfentachtig duizend Assyriërs sloeg, en Sanherib af moest trekken, en de victorie door Hizkia, neen, door de Heere behaald werd ten goede voor Israël en haar koning.

Dat het woord van onze tekst echter ook een veel diepere en dierbaarder betekenis heeft. Zult u reeds zelf hebben bedacht. Zeker, onze tekst bevat een belofte voor het volk des Heeren van alle tijden en plaatsen.

En ons dunkt, dat we met geen beter woord uit de Heilige Schrift thans tot u konden komen, als een soort van inleiding op de bundel leerredenen die hier. Zo de Heere wil. Zullen volgen.

(En met het oog op de heerlijke maaltijd, die. Zo de Heere wil, onder ulieden staat bediend te worden; het Heilig Avondmaal, waaraan de Koning in de heerlijkheid Zijner genade en barmhartigheid wil verschijnen onder de tekenen van gebroken brood en vergoten wijn).¹

Naar aanleiding van onze tekst, willen we spreken over:

Een heerlijk vooruitzicht.

A. De Persoon die wij wensen te aanschouwen.

B. De Schoonheid waarin we ons hopen te verlustigen.

C. De Vrucht die wij biddend verwachten.

Zie daar de drie hoofdstukken, waar we een tijdje bij stil staan. "Mocht het de Heere behagen, om ons in deze tot hulp en sterkte te zijn, opdat we Hém mogen zien en genieten en prijzen en danken!" Dat zij zo!

VERKLARING.

"Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid." Geliefde toehoorders, is dat geen heerlijk vooruitzicht, dat Jesaja in deze woorden van Godswege openbaart, vooral voor diegenen, die door Gods genade een hart en oog hebben ontvangen voor deze beminnelijke Vorst waarvan hier sprake is?

Letten we maar eerst op:

A. De Persoon die wij wensen te aanschouwen.

1. Wie is Hij?

Hij is het, Die naar waarheid Gods Zoon wordt genoemd, omdat Hij is de troon- en natuurgenoot van de Vader. Van alle eeuwigheid als God uit God, als licht uit licht geboren niet gemaakt, niet geschapen, maar gegenereerd. Zodat Hij is, de drager van dezelfde Goddelijke natuur en majesteit met de Vader en de Heilige Geest. Wat een verheven persoon dus! Zie maar in de hemel. Daar wordt Hij aangebeden, en werpt een ontelbare schaar van gezaligden hun kronen voor Zijn voeten. En Hém zullen uw ogen zien! Zegt de Godspraak in onze tekst.

Hij wordt ook de Zoon des mensen genoemd. Omdat Hij in de volheid des tijds ons vlees en bloed aangenomen heeft uit de maagd Maria. Daardoor is Hij ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonden. Hij, Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evengeliek te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens

¹ (Het tussen haakjes geplaatste te lezen bij voorbereiding Heilig Avondmaal.)

dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden; en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja de dood des kruises. (Filip. 2:6-8). Hij is dus de God-Mens, Die voor Zijn Kerk Borg staat bij Zijn Vader. Het is in één woord, de dierbare en onmisbare Persoon van Christus; het is de Heere Jezus! Hem wensen wij te aanschouwen. (Hij zal ons. Zo de Heere wil, in de tekenen van gebroken brood en vergoten wijn voor d' ogen gesteld worden aan de dis des Verbonds).

2. Wat Hij is?

De tekst zegt het: Hij is *Koning*. Hij is door God gezalfd tot Koning over Sion de berg Zijner heiligheid - dat is, over Zijn volk, de gegebenen van de Vader. En welk een dierbaar Vorst is Hij! En hoe gelukkig zijn Zijne onderdanen! Daarvan zingt de godzalige dichter: *Welgelukzalig is het volk hetwelk het geklank kent, o Heere! Zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen. Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uwen naam, en door uw gerechtigheid verhoogd worden. Want Gij zijt de Heerlijkheid hunner sterkte, en door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden. Want ons schild is van de Heere, en onze Koning is van de Heiligen Israëls* (Ps. 89: 16-19). Hoe zalig is het dus, een onderdaan van die Vorst te zijn! - Is dat reeds uw voorrecht? Hebt u reeds dienst mogen nemen in de legioenen van deze Vredevorst? Zo niet, wee u! Zo ja, wél u! (Bedenkt, dat alleen voor de onderdanen van deze Koning, de dis des Verbonds wordt aangericht). Hun geldt alleen de beloften, dat hun ogen de Koning zullen zien in Zijn heerlijkheid.

Hij is Koning, maar ook *Priester*. Hij is zo'n Priester als er slechts één in het Oude Testament genoemd wordt. En die éne was nog slechts een schaduwbeeld van Hem; dat was Melchizédek, die tegelijk Koning en Priester was. Andere Koningen mochten niet offeren, daardoor verbeurden zij de gunst des Heeren. Zie dit in Koning Saul, die door God verworpen werd omdat hij offerde, en in Koning Uzzia, die de Heere sloeg met melaatsheid tot aan de dag van zijn dood toe. (2 Kron. 26).

Maar omdat wij niet alleen een dwaas en dwaalziek hart hebben, dat geregeerd moet worden, maar ook een schuldige ziel, die verzoening behoeft; daarom is onze Koning ook Hogepriester, Die al onze schuld door Zijn Zelf - offeranden heeft verzoend; en nu als de Grote Priester over het huis Gods in de hemel leeft, om voor Zijn volk te doen de dingen die voor hen bij God te doen zijn. (Hoe dierbaar wordt dit alles door het Heilig Avondmaal afgebeeld, en door Gods volk gezien en genoten, als zij daar gelovig mogen aanzitten!)

Hij is Koning en Priester, maar Hij is ook een *Koninklijk Profeet*. En dat niet alleen om Zijn volk hun zalige toekomst te voorspellen, maar Hij is onze Koninklijke Profeet ter oorzaak van ons geestelijk onverstand. Hij moet en wil Zijn volk wijsmaken tot zaligheid door Zijn gezegend onderwijs. Ja, opdat wij God zouden kennen en kiezen, lieven en loven.

Zie daar met een paar woorden u voorgesteld, de majestueuze Persoon, Die we nader hopen te beschrijven, en Die we wensen te aanschouwen met het geloofsoog.

Laat ons u in de tweede plaats mogen wijzen op:

B. De schoonheid waarin we ons hopen te verlustigen.

Want zo zegt onze tekst: uw ogen zullen de Koning in "Zijn schoonheid" zien.

1. Waarin Koning Jezus schoon is?

Hij is schoon. Zoals we reeds hoorden, in Zijn beide naturen. Als God èn mens, in éénheid des Persoons, is Hij de schoonste Koning die ooit geleefd heeft of leven zal.

Maar ook in Zijn namen en eretitels is Koning Jezus schoon. Hij is de Drager van meer dan honderd namen en eretitels! En elke naam en elke eretitel openbaart Zijn

schoonheid. Zoals de diamant, die door zijn velen slakjes zijn heerlijkheid doet zien, en zijn schonen glans uitstraalt.

Zo Koning Jezus door Zijn namen. Denkt maar eens aan Zijn persoonsnaam Jezus; aan Zijn ambtsnaam Christus; blijkt niet Zijn schoonheid als Hij genoemd wordt: het Brood des Levens, de Uiterste Hoeksteen, de Blinkende morgenster, de Zon der gerechtigheid, de Alfa en de Omega, de getrouwe Herder en het Lam Gods, enz.?

Hij is ook schoon in Zijn staten, zowel in de staat van Zijn vernedering, als in de staat van Zijn verhoging.

Hij is schoon als de Drager van heel het ontelbare getal van Zijn gunstelingen. Er is er toch niet één onder Gods kinderen, die op zijn eigen voeten kan gaan of staan? Die niet leunt en steunt op de Rotssteen Christus, voor tijd en eeuwigheid, voor lichaam en Geest, die komt om, die verzinkt!

*Aan die vertrouwen op hun benen,
Wil Hij geen gunst of hulp verlenen.*

Schoon is Koning Jezus ook, als de Verzorger van Zijn huis, dit is van Zijn gemeente, die Hij Zich verkregen heeft door Zijn bloed. Die gemeente verzorgt Hij, anders verkwijnende zij door gebrek. Hij voorziet haar van spijs en drank, van kled en deksel, ja, van alles wat zij nodig heeft. Zowel voor haar stoffelijk, als geestelijk, en eeuwige leven.

Volk van God, leden van Christus' huis, onderdanen van Koning Jezus: heeft het u ooit aan iets ontbroken? Al gaf Hij niet alles wat onze onverzadelijke begeerten begeerden, toch gaf Hij alles wat ons en wat u nodig was niet waar? Ook wij moeten op de vraag: of ons iets ontbroken heeft, antwoorden: Niets, Heere! Nu, dat is de schoonheid van onze zorgdragende Koning Jezus.

Hij is ook schoon als de Beschermder der Zijnen. Toehoorders, dat er nog een gemeente op aarde is, dat er nog een volk bestaat dat de Heere vreest, dat Zijn Naam belijdt, dat Zijn wetten en rechten eerbiedigt, is dát niet de vrucht van de bescherming van Koning Jezus? O, wat heeft de vorst der duisternis en zijn boze aanhang toch al een werk gedaan om dat volk uit te roeien! - Leest maar eens de boeken waarin de vervolging van Jezus' gemeente staat beschreven, beginnende bij de dagen der Apostelen tot op onze tijd toe. Ach! Wat een bloed van dat lieve volk is er al vergoten! Hoe hebben de moordbeulen met hun brandstapels en moordschavotten, met hun galg en rad de Kerk zoeken uit te roeien! Doch, gelukken deed het hun niet, en dat zál het hun nooit! Daar staat Koning Jezus borg voor; Hij zegt: (Jes. 54: 17) *Alle instrument dat tegen u bereid wordt zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat. Zult gij verdoemen: dit is de erve der knechten des Heeren, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.* Zo is Hij ook schoon als de Regeerder van Zijn genaderijk. Was er geen geest meer in de Koningin van Scheba, toen zij het staan van Salomo's dienaren en het zitten zijner knechten, enz. zag; hoeveel te meer staat die ziel verwonderd, die een oog mocht krijgen voor het regiment van Koning Jezus, en Zijn genadige en rechtvaardige regering.

- Schoon was de Heere Jezus toen Hij op aarde was. Toen Hij zieken genas, doden opwekte, duivelen uitwierp, de wind en de zee gebod. "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeboren van de Vader, vol van genade en waarheid." Zegt er Johannes van (Joh. 1: 14).
- Hoe schoon was Hij toen Hij het land doorging, goeddoende en genezende de zieken; en toen Hij de hongerenden spijsde, de treurigen troostte; toen Hij op de berg verheerlijkt werd en Hij iets van Zijn Goddelijke heerlijkheid ontdekte.
- Maar ook schoon was Hij, niet minder voor het geloofsoog, toen Hij daar in Gethsémané kroop als een worm en geen man in het stof van onze schuld en zonden; toen Zijn zweet werd als grote druppelen bloed van de helleangsten en de

benauwdheden - die eeuwig óns deel zouden geweest zijn, had Jezus niet in het vlees geleden.

- En hoe aanbiddelijk schoon was Hij, voor de onder de vloek zuchtende ziel, toen Pilatus Hem voorstelde aan de Joden, toen hij zei: "ecce homo", "zie de Mens", "zie uw Koning", toen Hij daar stond - gekroond met een kroon van doornen - met een spotkleed, een versleten purperen mantel - met een rietstaf voor scepter.... Ziet Hem, o volk. Ziet Hem met het geloofsoog zó staan! Dát is - uw Koning - in Zijn schoonheid! Dat is de vervulling van Jesaja's belofte uit onze tekst!
- En hoe schoon was Hij, toen Hij onder het vloekhout gebogen, voortgestuwd door een boze scheldende, vloekende, menigte, Jeruzalems poort doorging, naar het galgenveld der misdadigers. Toen Hij daar op de Hoofdschedelplaats aan het kruis hing Nee, niet voor de eigengerechtigde Farizeeërs. Zij kunnen zo'n Jezus niet hebben; zo'n Koning kan de hun niet zijn; hun raakt dan ook Jesaja's belofte niet. Maar voor hen, die er een oog voor kregen, is Hij schoon. Voor een Nicodémus, voor een Jozef van Arimathéa en huns gelijken; voor hén was Jezus schoon. Zelfs - nadat Hij gestorven was. O, hoe weinig mensen zijn er toch, die plaats hebben voor een gestorven Jezus - (Hoe merkt men dat aan de Tafel des Verbonds).
- Beminnelijk schoon was Koning Jezus zelfs toen Hij in Zijn graf lag. Daar lag Hij als Jona in de vis, welbewust. Wel was Zijn ziel tot de Vader gegaan, maar Zijn Godheid was van Hem niet gescheiden. Zó heiligde Hij de graven van Zijn volk.

En was Koning Jezus schoon in Zijn vernedering, toen Hij als de Man van smarten in dienstknechtgestalte, als het gemartelde Godslam op aarde leed en streed; niet minder schoon is Hij in de staat Zijner verhooging.

- Hoe schoon was Hij, toen Hij als de Triomfator over hel en dood de grafspelonk verliet! Daar stond Hij bij de geopende groeve. De vijanden die Zijn graf bewaakten zijn sidderende weggevlucht. Het Keizerlijk zegel verbroken. De steen afgewenteld. En dat alles ten bewijze, dat onze Koning heeft overwonnen. Sanherib en Rabsaké, neen, satan en dood zijn overwonnen; moesten voor Immanuels grootheid en macht, voor Zijn gerechtigheid en recht bukken. "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn", voor de ware onderdanen van Koning Jezus! "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?"
- En hoe schoon was Koning Jezus toen Hij veertig dagen ná Zijn opstanding uit de dode opvoer ten hemel. Dat was de dag van Jezus' Kroning. Toen geschiedde werkelijk wat Oud Israël al bezongen had met het oog op de Ark des Verbonds des Heeren. "God voer op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin."
- Schoon is Hij ook nu. Zoals Hij daarboven staat - verheerlijkt, met de teugels van het bewind, nu Hij als de Enige Priester voortreedt bij de Vader als de Pleitbezorger voor Zijn Kerk.

Ja, als het de Heere belijft, dan zullen wij onze Koning zien in de schoonheid van Zijn deugden.

- In de deugd van Zijn Almacht. En wat zal dat schoon zijn voor die zwakke schepseltjes, die zichzelf niet helpen kunnen; die het weten, dat zij met ál hun moeite en tobben geen haar wit of zwart kunnen maken, en dat ze door niets en door niemand kunnen geholpen worden, als door een almachtig God, door die Koning, Die naar waarheid de Sterke God wordt genoemd.
- Schoon is Hij in de deugd van Zijn heilig recht, waardoor Hij de schuldigen geenszins onschuldig houdt, en degene die in zijn zonden sterft, rechtvaardig verdoemt. Maar dan ook weer:

- Schoon in de deugd Zijner genade, die Hij, naar recht, kan en wil en zal bewijzen aan al degenen, die voor Zijn recht leerden bukken en met erkenning van hun zonden en strafwaardigheid, om genade leerden smeken op grond van Zijn volbrachte werk.
- Schoon is Hij in de deugd van Zijn rijke barmhartigheid, die Hij bewijst aan Zijn ellendig volk, waardoor Hij hen dagelijks wederom herstelt in de genadestaat.
- En hoe schoon is Hij in de deugd van Zijn onwankelbare trouw voor diegenen, die zich altijd weer over eigen ontrouw moeten bedroeven. - Wat toch is er geworden van onze beloften die wij de Heere beloofden, en van de eden die wij voor Zijn aangezicht zwoeren? Immers, 't is bedroevend als wij toch op onze óntrouw zien? En daar tegenover bleef Hij dezelfde. Hij bleef de altoosdurende Getrouwe, Wiens getrouwheid door onze óntrouw niet te niet wordt gedaan.
- En hoe schoon is Hij in de deugd van Zijn ontferming, vooral voor diegenen, die dagelijks in de handen van die zielemoorders vallen, die hen uitschudden en verwonden, als die man in het dal van Jericho.
- Ja, in één woord: Koning Jezus, *Hij is schoon in alles!*

En al die schoonheid van Koning Jezus wordt ons voorgesteld in Gods dierbaar Woord. Voorgesteld in gelijkenissen.

Afgeschaduwd door voorbeeldige personen.

De levende dieren.

Maar ook, door levenloze schepselen. Immers. Zijn Goddelijke lichtglans wordt ons voorgesteld onder het beeld van de zon? Zijn aantrekkingskracht door een banier?

Ja. Zijn uitnemende schoonheid komt zelfs, heerlijk uit in de eenvoudigste en geringste dingen waarbij de Heere Christus vergeleken wordt. Een rollend stukje steen; een weinig zuurdeeg; een stoel; een nagel; een grotwoning; enz. Allemaal zulke eenvoudige voorwerpen, waarbij de hoogmoedige mens niet eens vergeleken zou willen worden.

En toch, als de Heere ons genade geeft om het te zien, dan aanschouwen we in alle die dingen "de Koning in Zijn schoonheid", dan hebben we daarin stof om met de Godvruchtige zanger uit te roepen:

*Bemin'lijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen vér te boven.*

En nu zegt de belofte uit onze tekst, dat we die schoonheid zullen zien, "Uw ogen zullen de Koning in Zijn schoonheid zien",

Toch, zullen we ons in de schoonheid van Koning Jezus mogen verlustigen, dan moeten er twee wonderen gebeuren.

Wij moeten er ogen voor krijgen. Wij zijn blind van de moederschoot af. - Wij zijn geestelijk blind; blindgeboren. Wij zijn blind voor ons eigen óngeluk. En al kregen wij ook al een oog om eigen ellende te zien, dan zijn we nog blind voor Jezus, Hém kennen wij niet.

Is dat niet de toestand van zo menige kleine in de genade? O zeker. Zij kunnen wel spreken van een overgang van uit de duisternis tot het licht. Vroeger dienden zij van hart de wereld en de zonde, en nu zijn zij van hart allen zonden vijandig; stond het in hun macht. Zij zondigden nooit meer! Zij zouden heilig voor God leven. Vroeger waren zij vreemdelingen in hun eigen hart. Toen wisten zij het niet, hoe gans melaats, hoe geheel zondig, hoe Gode vijandig hun boze hart is. Toen meenden zij een goed hart te hebben. Maar nu, nu zien zij, hoe hun hart de bron is van alle ongerechtigheid. Nu smeken zij met David:

*Herschep mijn hart, en reinig Gij, o Heer',
Die vuile bron van al mijn wanbedrijven.*

Vroeger konden zij zichzelf helpen, en nu krijgen zij de Heere nodig. Zij kunnen ook wel spreken van aangename bevindingen; van uitreddingen, van gebedsverhoringen. Hoe o zoet hebben zij wel gezongen:

*Wat blijdschap smaakt mijn ziel,
Wanneer ik voor U kniel,
In 't huis dat Gij U hebt gesticht.*

Liefhebbers zijn zij van Gods huis, van de prediking des Woords, van Gods volk en knechten. Er zijn er, die kennen stondekens, dat zij bijna zalig waren. Maar Jezus kennen zij niet. Zijn schoonheid zagen zij nog nooit. Nu, voor dezulken is nu de belofte uit onze tekst: "hun ogen", niet hun natuurlijke ogen - dat zal pas in de hemel zo zijn -- maar hier zijn het de ogen des geloofs, hun zielsoog; daarmede zullen zij Koning Jezus zien in Zijn schoonheid. En nu is het alleen de Heilige Geest, die dat oog voor de Heere Jezus kan ontsluiten; en Hij doet dat ook op Gods tijd.

Maar nu moet er nóg een wonder gebeuren. Zullen wij de Koning in Zijn schoonheid zien, dan moet de Heilige Geest het licht op Hem laten vallen. Hij moet ons Christus openbaren, voor ons geestelijk oog stellen. Paulus zegt, dat het Gode behaagd heeft Zijnen Zoon in hem te openbaren. (Gal. 15, 16). Dat moet de Heere ook doen bij ieder van Zijn uitverkorenen. En als Hij dat doet, dan zien wij Hem.

Er zijn enkelen die toen de Koning zagen in oogverblindende heerlijkheid, plotseling zagen zij Hem in de glans van Zijn majesteit. Ik denk aan de gekruiste moordenaar, wiens kennen van Christus in één ogenblik veel verder reikte dan de kennis van Christus' discipelen. Zó als hij Hem zag als een Koning Die gereed was om Zijn troon te bestijgen; neen. Zó hadden zelfs Petrus en Johannes Hem niet gezien.

Toch is Gods gewone doen "allengskens", trapsgewijze. Zo is het in de natuur; niet in één dag is de boom groot, de vrucht rijp, het koren in de aar, de zon op middaghoogte, het kind een man. "Allengskens", trapsgewijze gaat het ook in de genade. - De ééndaagse wonderbomen verdorren gewoonlijk weer even snel. De Schrift spreekt van zuigelingen, jongelingen, mannen en vaders; van dochters en van moeders in Israël, van zoog- vrouwen en van zuigelingen. En zo is het ook met de Christuskennis, trapsgewijze, allengskens openbaart zich de vrucht. Dat brengt ons als vanzelf tot onze derde hoofdgedachte.

C. De vrucht die wij biddend verwachten.

Geliefde toehoorders, Wanneer de Heere de belofte uit onze tekst aan ons zal believen te vervullen, en wij dus iets van Koning Jezus' schoonheid krijgen te zien, dan zal dit de vrucht zijn:

1. Dat wij Hem, bij aanvang leren kennen. En die Christus-kennis is zo nodig. Ach! Vanwaar al die zuchten en dat twijfelen bij Gods volk? Komt het niet dáár vandaan, dat we Hem niet kennen, of, omdat we Hem nog zo weinig kennen als de enige weg naar de hemel, maar ook als het algenoegzaam offer waardoor de Vader is bevredigd. Bekommerde ziel, kende u Hem als zodanig, ge zou niet zijn als het wankelende rietje, dat door de wind ginds en weder bewogen wordt, bij het gewaarworden van uw menigvuldige zwakheden en gebreken.
2. De vrucht van het zien op Hem zal zeker zijn, dat Hij u dierbaar, noodzakelijk en onmisbaar zal worden. Kennis van uw grote schuld, van uw zondigen aard, van uw ellende en doemwaardigheid is goed, is onmisbaar, gaat vooraf bij elk die zalig zal worden. Doch, die kennis is niet genoegzaam om "wél-getroost. Zalig te leven en te sterven." Er moet bijkomen Christus-kennis, en wel die Christus-kennis, die Hem ons onmisbaar en dierbaar doet zijn. En die zalmakende Christuskennis is één van de vruchten van het zien van Koning Jezus in Zijn schoonheid met het geloofsoog.

3. De vrucht van het zien op Hem Zelf zal zeker zijn: dat u tot Hem de toevlucht zal nemen, dat ge met al uw zonden en ellendigheden tot Hem zal gaan als smekende, als die tollenaar uit de gelijkenis; o God, wees mij zondaar genadig! Ja, dat ge met een Magdalena aan Zijn voeten uw schuld en zonden met hete tranen zal bewenen. Zelig wenen! Die daar niets van kent, gewis, die heeft nog nooit een glimpje van Koning Jezus gezien in de schoonheid Zijner genade.

4. De vrucht van het zien op Jezus, ... ach, mocht die vrucht ook bij u zijn, dat u Hem, door het geloof, mocht omhelzen tot uw Koning, Wetgever en Rechter. O, Hij is toch zo'n goedertieren Vorst! Hij behandelt Zijn onderdanen zo liefderijk, en regeert hen zo rechtvaardig, wijs en zacht. En Zijn ellendigen doet Hij recht. Van vele zaken en daden kan het kind des Heeren spijt hebben, maar dat het Jezus tot Koning over zichzelf gezalfd heeft, nee! Daarvan zal het in eeuwigheid geen spijt hebben; integendeel, daarover zullen al Zijn onderdanen zich eeuwig verblijden. Maar eeuwig bloeit de gloriekroon, op het hoofd van Koning Jezus.

5. Mocht de vrucht van het zien van de Koning in Zijn schoonheid bij al Zijn onderdanen zijn: dat zij Hem méér door het geloof mochten gebruiken. Dat gebeurt nog zo weinig. Men roemt in Christus, en men werkt zélf en laat Hem aan Zijn plaats, men laat Hem werkeloos neer zitten. Dat is niet goed voor u, begenadigden! En dat is niet aangenaam voor Hem, voor uw Koning. De goden der heidenen, die moesten gediend, die moesten gedragen worden, die moesten vastgespijkerd worden om niet om te vallen, die moest men uit de brand redden.... Maar onze God en Koning zegt zo nadrukkelijk, dat Hij is gekomen, om dus te dienen! Hij draagt óns! Hij redt ons uit de brand! Hij zorgt dat wij niet vallen. "Ik zal dragen en redden." Zegt Hij. Hij is onder ons als een die dient. Dat is onze ervaring.

6. Mocht de vrucht, die wij biddend verwachten van het zien van Koning Jezus in Zijn schoonheid, eens zijn, als bij Daniël, "daar bleef in mij geen kracht overig, en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in ene verderving. Zodat ik gene kracht behield." Zegt Hij. (Dan. 10.) En ja waarlijk. Zo gaat het ieder aan wie de Heere Zijn belofte uit onze tekst vervult; geen sierlijkheid, maar niets dan verderving en krachteloosheid houden zij over. En diegenen, die nog op eigen wijsheid, moed, kracht, sierlijkheid en waardigheid kunnen roemen, gewis. Zij zagen nog nooit de Koning in Zijn schoonheid. Toen ik Hem zag. Zegt Johannes, "Toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten." (Openbaring 1:17).

7. Ja, mocht die, vrucht eens zijn, dat we door Hem tot God leerden gaan, om in de Drieëenige te aanschouwen en te bewonderen de Bron van heil en zaligheid.

8. Ja, die vrucht zal zeker zijn, dat wij door Hem God zullen danken en loven, voor Zijn onuitsprekelijke genade!

Zingen we nu Psalm 89: 7 en 8.

TOEPASSING.

Zoo mochten wij u dus bepalen bij Jesaja's dierbare beloften: uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid.

Maar nu moeten wij ernstig opmerken, dat dit geen belofte is voor iedereen. Voor u niet, onbekeerde wereldling, die maar voortleeft in uw zonden en ongerechtigheden; die maar gaat en doorwandelt op de weg des verderfs, en geen begeerte toont te hebben, in de weg der gerechtigheid.

O, ongelukkig mens! gij zijt blind, blind voor Koning Jezus! Al wordt Hij u voor ogen geschilderd, ja, al stond Jezus zelf vóór u, ge ziet Hem niet! U kent Hem niet! U begeert Hem ook niet.

Een ándere koning heeft uw hart! Hem dient u uit alle macht! Met al uw goederen! Naar zijn wetten leeft gij. Door hem laat ge u voortslepen naar zijn donker hol. Uw Koning

is de vorst der duisternis, de god dezer eeuw, die uw zinnen verblindt. En in Koning Jezus hebt u geen lust. Met sprekende daden zegt ge: Ik wil niet, dat Hij Koning over mij zij!

Wat zal dát vreselijk uitkomen! Is het al zo ongelukkig, om zonder God en Christus in de wereld te zijn; maar wat zal het dan zijn, om zónder God en Christus de wereld uit te moeten gaan. Ja; dan zult u ook Koning Jezus zien in Zijn schoonheid. Maar dan zal het niet zijn in de schoonheid van Zijn genade en ontferming, maar in de schoonheid van Zijn vreselijke verbolgenheid, als een wrekend Rechter, Die u betaald zal zetten de smaad en de hoon Hem aangedaan. O, mens! dán zal uw plaats zijn in het eeuwige verderf van het aangezicht des Heeren! Mocht u Hem nog nodig krijgen, mocht u Hem nog te voet vallen, smekende om genade, eer het voor eeuwig te laat zal zijn!

Ook voor de eigengerechtigden is deze belofte niet. Ach, toehoorders, er is een geslacht, en in onze dagen zijn het er velen, die roemen en prijzen de schoonheid van Koning Jezus met de mond, maar hun hart houdt zich verre van Hem; metterdaad verloochenen zij Hem. Zij hebben aan hun Christendom zinder Christus en aan hun godsdienst zinder God genoeg; en hun godsdienstig eigen "ik", dát is hun koning; dat is hun profeet; dat is hun God. En heel hun leven is er op gericht, dat zij zelf mogen geëerd en geprezen worden. En die nu maar buigt voor hun "ik", die wordt door hen geprezen. Maar wee degene, die voor hen niet buigt, die vertrappen zij, indien het in hun vermogen is. Zij eten en drinken, naar ze menen, met de Heere Jezus, Die van hen getuigt: "Ik heb u nooit gekend", en Die hun straks bij hun sterven zal toevoegen: "Ga weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid."

O, mochten dezulken dat nog eens leren inzien, dat heel hun zogenaamde godsdienst niet anders is, dan ongerechtigheid in de ogen des Heeren. Ja, mochten dezulken nog tot de erkenning gebracht worden, dat heel hun eigengerechte godsdienst een stank is in Gods neusgaten. O, dat dezulken nog eens een dienende Jezus mochten nodig krijgen, Geve de Heere aan dezulken nog Zijn Heiligen Geest. Die Geest ontdekke hen aan hun eigen onreinheid, walgelijkheid, schuldigheid en doemwaardigheid. Want alleen in die weg zullen zij bekwaam worden om de Koning in Zijn ontfermende schoonheid te zien.

Onze tekst bevat een belofte voor de wedergeborenen. Ze zijn bij aanvang of voortgang ontdekt aan eigen ellende; ze weten het, en leren het dagelijks beter, dat ze zijn: ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Ze weten het, dat ze in de staat der rechtheid Koningen waren; dat hun Koningschap door de bondsbreuk is ondergegaan; ze willen wel erkennen, dat zij, als échte kroonpretendenten, hun best hebben gedaan om weer tot die hoge staat op te klimmen door de werken der Wet; maar ze erkennen ook, dat ze gefaald hebben. In plaats tot de troon van een Koning op te klimmen. Zijn ze áfgedaald tot de bedelstand. En nu zijn ze geen Koning; en ze hebben geen Koning, als Koning Jezus Zich niet over hen ontfermt. Hem begeren ze nu als Koning; ze smeken: Heere, wees Koning over mijn hart en ziel en zinnen? Ja, ze zalfden Hem al wel tienmaal over zichzelf tot Koning. Is dat bij u niet zo, kleine in de genade? Zou het u niet alles waard zijn, een onderdaan van de gezalfden Koning te zijn?

Nu, tot u spreekt de Heere deze woorden: *uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid*. En dan zal de Geest des geloofs vaardig over u worden. Zodat u gelovig zult erkennen, dat Hij uw Koning is.

En ook spreekt de Heere in onze tekst tot degenen, die Hem reeds eerder zagen, die Hem reeds. "mijnen" mochten, die Hem als hun Koning en hun God mogen kennen en erkennen. Wat was dat zalig, toen we onze Koning in Zijn schoonheid mochten zien! Toen Hij zoete woorden, woorden van vrede tot ons sprak! Wat hebben we ons toen vol

eerbied voor Hem gebogen! Wat hebben we onze kroon toen vol eerbied aan Zijn voeten neergelegd. Wat hebben we toen hartelijk gezongen met alle degenen, die onze Koning in onverderfelijkheid liefhebben:

*"Maar eeuwig bloeit de gloriekroon,
Op 't hoofd van Davids groten Zoon."*

Kon u toen denken, dat dit weer zo veranderen kon? Kon u toen denken, dat de schoonheid van die lieve Koning, in ons oog. Zó kon verdonkeren, dat we er geen straat ver om lopen zouden om Hem te zien? Dat wij geen voet zouden willen bezoedelen en geen rok zouden aantrekken om Hem te ontmoeten?

En tóch is dat nu zo bij menig onderdaan van Koning Jezus. Wat hebt u voor Hem over? Vaak geen zuur gezicht. Geen wonder dus, dat Jezus Zijn schoonheid verbergt; dat ge, misschien in geen weken, misschien wel in geen maanden, ja misschien wel in geen jaren iets van 's Konings schoonheid zag. Doet u dat leed? Doet u dat pijn? God geve, dat 't u leed, dat het n pijn doen mag; dat u mocht smeken om de ontferming van de Koning, dat Hij nog weer eens als de Zon der gerechtigheid over u mocht opgaan. Zich nog weer eens in Zijn schoonheid wilde vertonen. Dán zal de Heere zeker Zijn Woord uit onze Lekst wederom waarmaken; dan zullen uw ogen opnieuw Koning Jezus zien, in Zijn schoonheid.

Maar laat ons nu ook bedenken, dat de Heere ook middellijk werkt, en wel in de eerste plaats, door de prediking des Woords. Aan deze zijde van het graf, zullen wij Koning Jezus nooit ánders zien dan door het geloof, en het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God. (Rom. 10: 17). En, hoe zullen ze in Hem geloven, van welken ze niet gehoord hebben? En hoe zullen ze horen. Zonder die hun predikt? (Rom. 10: 14). Door de prediking, in woord en geschrift, wordt Koning Jezus als voor het oog geschilderd. (Gal. 3: 1). - Dat mocht ons die prediking leren hoogachten en doen waarderen.

Dat is u, kind des Heeren, toch geen vreemde zaak, dat het u was alsof u de Koning in Zijn schoonheid zag, onder het horen of lezen van de prediking die van Hem getuigen: mijn ogen hebben den Koning, de Heere der heerscharen gezien? En ook door de sacramenten wordt ons Koning Jezus als voor ogen gesteld. Waar toch de prediking des Woords is, een hoorbare.

(Daar zijn de sacramenten een zichtbare prediking van Zijn lijden en sterven en van Zijn heerlijkheid en eer. O, hoe goed en zoet is het, als we aan die maaltijd des geloofs aanzitten, en als dan ons geloof door de liefde werkende mag zijn, dán zien, dan genieten, dan proeven en smaken wij de Koning in Zijn schoonheid).

En straks, aan gindse zijde van de doodsrivier, dáár zullen wij, die ertoe verwaardigd worden, Hem zien in Zijn schoonheid "met onze ogen." Dan zien we Hem niet langer met "het geloofsoog" zoals hier. Hoor maar wat Job verwachtte, (Job 19: 25_27), "Want ik weet, mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als ze na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Dewelke ik vóór mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde." Is het wonder dat hij er op volgen laat: "mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot." En Johannes zegt: "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen; maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. (1 Joh. 3:2). En wat zal dat onnagaanbaar heerlijk zijn. Dan eeuwig met Hem aanzitten. Wat zal dan het hemelwerk gemakkelijk gaan. Wat een heerlijk vooruitzicht heeft dan toch Gods lieve volk. We zouden hier met zeker dichter zeggen:

*O, eeuwigheid, kom ras,
'k Wou dat ik al bij U was.*

(Maar nu is het nog niet zo ver, we zijn nog in Mesech. Toch wil de Heere Zijn volk hier al wel een voorproef van de hemel geven aan het Heilig Avondmaal, hetwelk. Zo de Heere wil, de volgende rustdag in de gemeente staat bediend te worden.

Welk een lief voornemen! Welk een blij vooruitzicht is dit. Vindt u ook niet? Als welonderwezenen, weet u 't wel, dat iedereen maar geen recht heeft, om zich die spijs des Verbonds toe te eigenen. De tafelgenoten moeten belijdende leden der gemeente zijn. - 't Is een familiemaal. - U moet van de familie zijn, van die familie, die uit God is geboren; die geestelijk leven kent, die nodig heeft gevoed te worden; die dat zaligmakende geloof bezit, dat versterking nodig heeft; die ogen heeft om de Koning te kunnen zien. Dus niet elk belijdend lid der gemeente mag tot die tafel toetreden; alleen de geestelijk levende. En dan nog maar alleen die levende leden, die zich ordelijk gedragen; die dus een ónergerlijk leven lijden. - Dat zal de dienaar van de maaltijd u zeggen; en het zal u voorgelezen worden uit het formulier van het Heilig Avondmaal. Ja, de Heere wil, dat elkeen, die gerechtigd is tot Zijn dis, Zich tevoren recht schikt om de Koning te ontmoeten. Daartoe moet ge u beproeven op de wijze. Zoals het u in genoemd formulier voorgesteld wordt: "Want die onwaardig eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel." Zegt Christus' Apostel.

Maakt hier nu niet van "die als een onwaardige eet en drinkt", u móet het juist doen als een onwaardige; mensen, die zich die spijs en drank "waardig" keuren, behoren zeker niet aan Jezus' tafel. En leest nu ook niet: "die eten en drinken zichzelf "het oordeel." Gods volk is van "het" oordeel voor eeuwig áf; dat heeft Jezus ondergaan, en daardoor van ons weggenomen. Er staat, "een" oordeel. Volk, als u op een ónwaardige wijze aan de Tafel des Verbonds gaat, of zit, dan zult u een donkerheid over uw ziel halen; dan zult u het ongenoegen des Heeren ondervinden. De Heere geve u genade, om uzelf op de rechte wijze voor te bereiden; nee. De Heere zelf bereide u voor; Hij geve u ene rechte honger en dorst naar Jezus' vlees en bloed; Hij bedekke u met Zijn gerechtigheid; en voede u met Zijn volbrachte werk, en doe u smaken de zekerheid uwer zaligheid. En dat alles tot Gods eer en heerlijkheid. AMEN.

Slotzang Psalm 2:7.

2. Christus: de Hoorn der Zaligheid

PSALM 103: 7.
 LEZEN JOB. 1: 1-16.
 PSALM 33: 10.
 PSALM 122: 2 en 3.
 PSALM 148:5.

I. VOORAFSPRAAK.

Welk een zielvertroostende waarheid is dat, Geliefde toehoorders, die we daar met elkaar mochten aanheffen. "Zijn machtige arm beschermt de vromen."

Wat is dat een nodige weldaad! Want die "vromen, die Godvrezenden", waarvan de dichter hier spreekt. Zijn dat niet diegenen, die de Heere Jezus "wormpjes" noemt? Zijn zij niet dat "maaksel" waarvan we in Psalm 103 zingen:

*"Hij weet wat van Zijn maaksel zij te wachten,
 Hoe zwak van moed, hoe klein wij zijn van krachten,
 En dat zij stof van jongs af zijn geweest?"*

En wat dreigt hun al? Duizend voeten worden er opgeheven om dat wormpje te vertrappen. Satan en zijn handlangers, de wereld met zijn schilden, bogen en dolken, de dappere oorlogsvolken, met hun wijsheid, moed en kracht, staat alles gereed om ons, arme zwakkelingen, uit te roeien. En dat zou allang gebeurd zijn ook, als het niet waar was, dat wij beschermd werden door de machtige arm des Heeren.

"En redt hun zielen van de dood." Zo vervolgt de Godvrezende zanger. En wat is dat een genadige weldaad. Immers, wij hebben de dood wel duizendmaal verdiend door erf- en dadelijke zonden, door zonden van bedrijf én nalatigheid, door zonden met gedachten, woorden en daden bedreven. En hoeveel tracht ons van ons leven te bergoven. Door onze zonden is letterlijk alles tegen ons leven: water en vuur, donder en bliksem, mens en beest. Ziekten en ongelukken. Wij kunnen geen stap doen. Ja, geen ademen, of het is op ons leven gemunt. En dat we nu nog in het land der levenden zijn, dat is door de Heere. Zijn machtige arm beschermt ons. Hij redde onze zielen van de dood.

En dat niet alleen van de lichamelijke dood, maar ook redde de Heere u, volk des Heeren, van de geestelijken en van de eeuwigen dood. En niet alleen beschermt de Heere het leven van Zijn volk, maar Hij verzorgt het ook. "Hij zal hen nimmer om doen komen in duren tijd en hongersnood." Dat heeft de Heere alle eeuwen door betoond. Hij heeft meel en olie voor Zijn Elia's. De Heere betoont aan Zijn volk Zijn milddadigheid in alle drukkende omstandigheden. Dat kán de Heere doen, want in Hem is een volheid van geestelijke, lichamelijke en eeuwige zegeningen.

Dat alles wordt ons zo dierbaar geleerd door heel Gods Woord heen; en het wordt ons verzegeld door de Sacramenten niet het minst, door de Toebeide Tafel des Heeren, waaraan Hij, door brood en beker, ons deze weldaden zowel tast- en zichtbaar verzegeld. Zodat wij. Ziende op Christus, mogen zingen:

*"In de grootste smarten,
 blijven onze harten,
 in de Heere gerust."*

Een en ander zal u nog duidelijker worden uit de tekst, die wij nu wensen te verklaren. Gij vindt hem opgetekend:

En heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht in het huis Davids Zijns knechts.
Lukas 1: 69.

II. INLEIDING.

Het is, Geliefde toehoorders, een dierbare belijdenis, die de ons, uit de Kerstgeschiedenis zo welbekende Zacharias, de Priester des Heeren, in onze tekst aflegt, waarin hij van de Heere getuigt, dat Hij in het huis Davids Zijns knechts: *Een hoorn der zaligheid heeft opgericht.*

Die Zacharias geeft ons tweeërlei te zien.

Ten eerste: Het Godonterende en zielschadelijke van het ongeloof. Dat ongeloof was het, dat hem deed spreken: "Waarbij zal ik het weten?" Toen hem, en dat nog wel door een gezant van het hoge Hemelhof, geboodschapt werd dat zijn vrouw de Voorloper van de Christus zoude baren. O, dat óngeloof! het wil altijd tekenen zien! Nu, Zacharias kreeg zijn teken, hij zou stom zijn totdat zijn zoon zou geboren zijn. En zo zijn er wel meer onder Gods kinderen: stom door ongeloof!

(Wat een goedheid des Heeren, dat Hij, om het zwakke geloof van Zijn volk te hulp te komen, hen een teken gaf in het Heilig Avondmaal, dat Zondag onder u bediend zal worden. Vraagt nu in de dagen der voorbereiding maar niet om een Zacharias' teken; want, dan kon het ook met u wel slecht aflopen. Neem liever een voorbeeld aan die man, die tot de Heere zei: *Ik geloof, Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp*).

Maar dan geeft die man ons ook te aanschouwen het God- verheerlijkende en zielsprofijtelijke van geloof. U kent toch wel de geschiedenis? Maria is bij hem te gast geweest. Natuurlijk heeft zij verteld wat haar geboodschapt is en wat er gebeurd is. Zij is drie maanden zwanger van Hem, Wiens voorkoper Zacharias' zoon zal zijn. Dan is de tijd vervuld, en, Elizabeth baart Johannes de Doper.

Nu maakt de Heere de band van Zacharias' tong los. En daar jubelt hij die heerlijke lofzang, waaruit we onze tekst verkozen:

"En Hij heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht in het huis van David Zijns knechts."

Wie hij met die "hoorn der zaligheid" bedoelt, is duidelijk: Het is de Heere Jezus Christus. En. Zult gij zeggen, de Heere Jezus was nog niet geboren toen Zacharias zijn lofzang zong. Juist! maar hier ziet u nu bevestigd, dat het geloof is "een vaste grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet."

Voor Zacharias wás het al Kerstfeest een half jaar vóór het Kerstfeest was. Zo haalt het geloof de zaken naar zich toe; het jubelt al over zaken die nog gebeuren moeten. Dat leert al Gods volk; midden in de strijd zingen zij soms al het lied der overwinning. Zij jubelen al: "Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan", als er nog zo veel gebeuren moet.

Nu, zo jubelde dan ook Zacharias, toen de Heere door Zijn Geest zijn geloof aanblies. En merkt nu wel op, dat hij geen lofzang aanheft ter ere van zijn bekering of bevinding. Maar in zijn lofzang bezingt hij de genade en trouwe Gods, gebleken in de schenking cri zending van Zijn lieve Zoon, Die hij ons in Zijn heerlijkheid en profijt voorstelt onder het beeld van:

Een Hoorn der zaligheid.

III. VERKLARING.

Merkt hier op, Geliefde toehoorders, dat Woord en Beeld twee zaken zijn, die reeds van oude dagen af in één adem werden genoemd; twee zaken, die dan ook bij elkaar horen; het woord, dat op het gehoor en het beeld, dat op het gezicht werkt. Wij willen horen

en zien. En het is buiten twijfel, dat het beeld, de plaat of de prent, ons voorstellingsvermogen zeer te hulp komt. Vandaar de hoge vlucht van het geïllustreerde boek en blad. En dat is niets nieuws. Vroeger was het evenzo. Denkt maar aan onze oude Statenbijbel met platen, waarin men het geschrevene afgebeeld vindt. Men leest daarin niet alleen van Abrahams bereidvaardigheid om aan God zijn zoon op te offeren, maar men ziet de man gaan met zijn lieveling, dragende het hout voor het brandoffer. Wij willen nog liever zien dan horen. Dat is zo ook bij Gods kinderen. Zeker, Gods kinderen willen wel, als het nodig is, uren ver reizen om van de Vader en de Zoon, van God en van Zijn Christus, en van de weg der zaligheid te horen; maar zij willen toch nóg liever zien. Denk maar aan Filippus als de Heere Jezus aan Zijn discipelen zo heerlijk van de Vader vertelt, dan luisteren zij met gespannen aandacht; toch spreekt Filippus uit aller hart als hij zegt: Heere, toon ons de Vader en het is ons genoeg (Joh. 14: 8). En met welk een blijdschap zeggen de Apostelen, dat zij aanschouwd hebben "het Woord des levens", dat is de Zoon, dat is de Christus. En dát zal juist het zalige van de zaligheid uitmaken, dat we zullen zien. Wij zullen zien "aangezicht tot aangezicht." "Wij zullen Hem zien gelijk Hij is." Zegt Johannes tot onze bemoediging. Wat zal dat zalig wezen, als we met onze eigen ogen de Heere Jezus zullen zien, met de littekenen, die getuigen van de duren prijs die Hij voor óns opbracht, uit louter liefde en genade! Wat zal dát heerlijk zijn!

Maar nu is er ook een zien door de beeldspraak. En daar is onze onschatbare Bijbel vol van. In die beeldspraak toont de Heilige Geest ons die dingen, die Hij daarin openbaart. Onder hoeveel beelden wordt ons toch voor ogen gesteld Die zoete Jezus, wie te kennen tot het eeuwige leven ónmisbaar nodig is! Hij wordt ons voorgesteld door een Herder, een Weg, een Poort, een Deur, een Schuilplaats, enz. enz.

In onze tekst wordt Hij ons voorgesteld door het beeld van "een hoorn." Wij stemmen toe, dat het een gering beeld is om zo'n Doorluchtig, Heerlijk en Hoogverheven Persoon als Jezus is af te beelden. En toch vertrouwen we, dat het niet zal tegenvallen als wij, bij Geestes licht, dit beeld wat van nabij mogen beschouwen.

IV. Hoornen zijn in eigenlijke zin het hoofdsieraad en tevens het wapentuig van sommige beesten, die daarin een grote kracht hebben en daarmee hun vijanden weten af te keren en gevaarlijk te kwetsen.

Over hoornen wordt in de Heilige Schrift veel gesproken; zij komen daarin voor als zinnebeelden:

1. van kracht en sterkte. Als de Heere zegt: "En ik zal de hoornen der goddelozen afhouden", dan wil dat zeggen, dat de Heere de goddelozen van hun geweld en macht zal beroven. Zoals Hij deed bij de leugenprofeet Zedekia, die zich ijzeren hoornen gemaakt had, om daarmee, naar hij zei, de Syriërs te stoten (1 Kon. 22:11). Uit aanmerking van Gods onoverwinnelijke kracht en machtige hulp, noemt David Item meerdere malen: de Hoorn zijns heils. En de Heere belooft aan de dochter Sions (d.i. Zijn volk) dat Hij haren hoorn ijzer zou maken. En de Kerk roemt: dat zij door Hem haar wederpartijders met hoornen stoten zou (Ps. 44: 6).

2. Hoornen komen in Gods Woord voor als zinnebeelden van hoogmoed, waardoor men stout is op zijn rijkdom en kracht. Zo lezen we in Amos 6 van de hoogmoedigen en zekeren van Sion enz. Samaria, dat zij zich verblijden over een nietig ding. Zeggende: Hebben wij ons niet door onze sterkte hoornen werk regen? En tot de hoogmoedige goddelozen wordt gezegd: Verhoogt uwen hoorn niet omhoog en spreekt niet met stijven hals (Ps. 75).

3. Maar nu zijn hoornen ook het zinnebeeld van eer en waardigheid. Toen de Heere Hanna's gebed verhoord en haar wens vervuld had, toen roemde zij, dat de Heere "haar

hoorn had verhoogd" (1 Sam. 2: 1). Wanneer Job in grote ellende verkeerde. Zegt hij: Ik heb een zak over mijn huid genaaid, ik heb mijn hoorn in het stof gedaan.

4. Hoornen dienden ook wel tot godsdienstig gebruik. De priesters des Heeren bliezen op hoornen om het volk tot de dienst van Jehovah en tot de krijg op te roepen. (Ex. 19: 13).

5. Uit een hoorn zalfde Samuël David tot zijn ambt. En u weet ook, dat er genadehoornen aan de hoeken van het altaar waren.

6. Wanneer nu Zacharias door de Heilige Geest Christus een hoorn noemt, dan spreekt hij daarin uit:

A. Dat Hij is: Het Sieraad van Gods huis.

Immers, wij zeiden het reeds, dat de hoornen aan sommige dieren tot sieraad zijn gegeven. Wat zou de koe, wat zou zelfs het edelhert zijn zonder hoornen? Wij allen hebben misschien wel eens een beest gezien met afgebroken hoornen; maar wat een treurig gezicht is dat. Maakt dat de schoonste koe niet afzichtelijk?

En zo is nu Christus ook het Sieraad van Gods huis.

Hij is een Sieraad voor de Vader. Welke vader heeft een zoon als de Heere? Een Zoon. Zó gehoorzaam. Zodat het altijd op Gods roepstem uit Zijn mond heet: Zie, Ik kom om Uw welbehagen te doen! Een Zoon, die bereid was om te gaan tot zo'n plaats, als de door de zonde geheel bedorven wereld is, voor de Heilige Gods! Een Zoon, bereidvaardig om te werken aan zo'n groot en smartelijk werk, als de verlossing des mensen was! Een Zoon, bereid om te betalen die grote schuld van heel het ontelbare getal der uitverkorenen. Een Zoon, bereid om te sterven voor Zijn vijanden de meest smadelijke, smartelijke en de door God vervloekte dood! Ik vraag u: zou zo'n Zoon niet het sieraad van Zijn Vader zijn?

Maar Hij is ook het Sieraad van Zijn kerk, of wilt ge, van Zijn volk. Hoog wordt dat volk geroemd; maar het is alles in- en door Hem. Er staat geschreven, dat ze "zuiver zijn als de dageraad", maar is dat niet alleen in- en door Hem, hun Hoorn der zaligheid? Zij zijn "schoon gelijk de maan", maar heeft de maan niet haar schoonheid van de zon? En heeft zo de Kerk niet haar zilvergans alleen in-en door Hem, Die genoemd wordt "de Zon der gerechtigheid"? "Schrikkelijk als slagorden met banieren" heten zij, maar dan toch alleen om Hem, Die groten Veldheer, Die de grootste overwinning heeft behaald die ooit behaald is.

O zeker, de kerk van Christus wordt geroemd dat ze schoon en heerlijk is, maar wij aarzelen geen ogenblik om te belijden, dat het alles is door Hem, Die onze Hoorn is.

Hij is ons Sieraad in alles; Hij is het als onze Oudste Broeder. Hij is een Sieraad van een Hogepriester, Hij is een Sieraad van een Profeet; een Sieraad van een Koning; van een Borg; van een Bruidegom. Ja Hij is een Sieraad-hoorn in álles!

Maar niet alleen wijst ons dit beeld Hem aan als het Sieraad van Gods huis, maar dit beeld wijst Hem ook aan:

B. Als de Toevlucht voor ellendigen.

Immers, het was toch onder Oud Israël, vóór dat er vrijsteden waren, gewoonte dat schuldige mensen de toevlucht namen tot de Tabernakel en daar zich vastgrepen aan de hoornen van het brandaltaar. Dat deed zelfs nog in de dagen van Salomo Adonia (evenwel zonder dat hem dit van de dood bevrijdde. Hij deed het louter uit zelfbehoud). Wat nu die hoornen van het brandaltaar waren voor de berouwhebbende misdadigers onder de Joden, dat is nu Christus voor óns, ellendigen die wij zijn.

Wat een Goddelijke weldaad is dit, dat er zo'n Hoorn van zaligheid is! Wat een zegen voor u, die ontdekt zijt aan uw schuld en zonden; die het weet, dat u een hoereerder, een doodslager, een dief, een staatsrebel zijt! Wat een troost voor u, die achtervolgd

wordt door een schuldig geweten, door een vloekende Wet, door een vertoornden Rechter, door de dood en de hel!

Al die ellendigen mogen de toevlucht met vertrouwen nemen tot die zoeten Jezus, Die daarom een Hoorn der zaligheid genoemd wordt. Ja, al dat volk, datzelfde volk, dat vroeger tot de spelonk Adullam tot David ging en bij David welkom was, dat mag nu de toevlucht nemen tot Hém, om Hem als de Hoorn der zaligheid vast te grijpen, met dat door Gods Geest gewekte armzondaars-geloof.

Of dat helpt? O zeker! Nog nooit heeft er één in ernst deze Hoorn vastgegrepen, die niet is gered geworden. Nee, maar waar de Heere een verloren zondaar of zondares, waar Jehovah Ven man, al heeft hij zijn goed met hoeren doorgebracht, waar Hij een vrouw, al is ze op de daad gegrepen zonde bedrijvende, ziet hangen aan Zijn Christus die Hoorn; waar zij zich aan Hem vastgrijpen, al was het maar met smekende lippen, al was het ook maar met een betraand oog: daar spreekt God zo'n schuldige vrij. Daar roept Hij hun toe: "Grimmigheid is bij Mij niet." "Gaat heen in vrede." Daar heet het van Zijn lippen: "Zie, Ik delg uw overtreding uit als een nevel, uw zonden als een wolk." "Dochter! wees welgemoed, de zonden zijn u vergeven."

Daarom, ach, geliefde medereiziger naar de eeuwigheid, gij die een schuldeiser hebt, die ontdekt zijt geworden aan uw grote schuld en de zonden tegen een heilig en rechtvaardig Majesteit begaan; en gij, wiens ziel bitter bedroefd is vanwege het onrecht dat u God aangedaan hebt, en die nu als van God verlaten is; en gij benauwde van geest en verslagene van harte, - och, of de Heere u genade mocht geven om uw strohalmen los te laten en om déze Hoorn, die dierbaren Christus aan te grijpen! Want dit is het enige middel en de enige weg om met God in vrede te komen; om mét David te kunnen zingen:

Keer, o mijn ziel, tot uw ruste weder;

gij zijt verlost; God heeft u welgedaan.

Maar er is nog meer. Het beeld uit onze tekst wijst de Heere Jezus ook aan:

C. Als de Bron van alle zegeningen.

U hebt wel eens horen spreken van: Een hoorn van overvloed? Onder de geleerden spreekt men van "de hoorn van Amalthea." En sommige geleerden zijn van gedachten, dat Zacharias op die hoorn van Amalthea, dat is een hoorn van overvloed, het oog had, als hij Jezus een Hoorn der zaligheid noemt.

Maar hoe dit zij, wáár is het, dat de Heere Jezus een Hoorn van overvloed bevonden wordt.

1. Door wie? Door al Zijn liefhebbers, door al Zijn begenadigde volk. De Heere komt al Zijn volk, om het eens figuurlijk te zeggen, onder die Hoorn van Zaligheid te plaatsen. Zodat de dierbaarste weldaden en zegeningen hen als in de schoot, ja in de mond vallen, in hun ziel zinken. Maar dan moeten zij er onder zitten, anders valt het naast hen neer. Zo komt het nu, dat Gods volk de een tijd zoveel geniet, èn dat er tijden zijn dat de weldaden zó vér van hen afvallen, dat zij ze wel zien, maar er niet aankomen kunnen.

2. Vraagt u, wat er al uit die Hoorn van overvloed, Christus, komt?

Wel nu, het begint, als de Heere er een ziel onder plaatst, eerst met kruimeltjes, met van die ronde manna korreltjes om te eten. Denkt daar nu niet zo min over - het zijn van die zoete zielsverkwikkingen, waardoor wij bemerken, proeven en smaken, dat God goed is voor slechte mensen. Dat is dat lokkensbrood, waarmede de Heere Zijn uitverkorenen uit de wereld lokt, om Hém te volgen. En dat is nu wel Christus Zelf niet, maar het is toch uit Hem, en door Hem, en ook tot Hem, Die de Gouden Mannakruik is. Er komen uit onze Hoorn van zaligheid juweeltjes, van die kleine woordjes, die toch zo hoog in waarde. Zo rijk van inhoud zijn.

Uit Hem komen reispenningkjes, opdat we onze reis door Mesech gemoedigd zouden voortzetten. Dan heet het: "Ik zal met u zijn." "Ik zal u niet begeven, Ik zal u niet verlaten." Soms zegt Hij:

*"U zullen als op Mozes beë,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen.*

Of, "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn."

Er komen uit de Hoorn van zaligheid ook wel grote stukken, naar gelang de behoefte is van degenen, die door 't geloof tot Christus als de Bron van heil komen.

Somtijds wel: "een pardonbrief." Maar die is niet voor degene die het er zo goed afbracht. Pardonbrieven hebben enkel maar waarde voor schuldigen; de meeste waarde heeft zo'n pardonbrief voor hem of haar, die op de dood zitten die niets overhield om verzachtende omstandigheid te bepleiten.

Soms geeft Hij een fles reine wijn, reine gezuiverde wijn. Maar die is dan voor zwakken en voor dezulken, wiens ziel bitterlijk bedroefd is.

Soms wel een heel stel kleren voor naakten. Klederen des heils; een mantel der gerechtigheid en schoenen van bereidwilligheid om naar het Evangelie in Gods wegen te wandelen.

Ja, boter van koeien, en melk van kleinvee, mitsgaders het vette der rammen. Wie somt het álles op, wat Christus, onze Hoorn der zaligheid, al uitgeeft! Er zijn toch wel tijden of tijdjes, dat het deel van Gods kinderen zó groot en zó heerlijk is, dat de weldaden van Jezus' kruis, uit die lieven Christus. Zó overvloedig worden uitgestort, dat zij er onder denken te bezwijken

Vraagt u dan ook, in welke mate die zegeningen vloeien, dan antwoorden wij:

Het begint meest met druppeltjes, maar dan wordt het wel een stroom.

Hun zal een schat van zegeningen,

In Hem ten erfdeel zijn.

En dan eindigt het vaak ook weer met druppeltjes en kruimeltjes.

Ach, somtijds is het alsof de Hoorn niets meer uitgeeft. Alsof het kanaal verstopt is. Is het zo niet? Hoe dat komt? Somtijds keurt God dat nodig voor ons. Om ons arm en afhankelijk te houden. "Toen Jeschurun vet werd, sloeg hij achteruit."

Soms waarderen wij de zegeningen niet genoeg. U moet bedenken, dat elke zegening die uit Christus geschonken wordt, net Zijn dierbaar bloed is betaald!

Soms, om ons meer te bepalen bij onze onwaardigheid. Wij genieten soms de zegeningen des Heeren alsof we daar recht op hebben. En Gods kinderen hebben er wel een heilig recht op, maar niet in zichzelf. Als wij vergeten, dat het, aan ónze zijde, genadeweldaden zijn, dan sluit zich wel de Hoorn.

En soms onthoudt de Heere de grote stukken aan Zijn kind, om dat het de kruimeltjes te gering acht, en met Oud-Israel de dag der kleine dingen veracht - die de kruimeltjes minacht, krijgt ook het hele brood niet! Vat u dat? 't Is niet tot onze eer, dat wij zo weinig tevreden zijn met datgene wat de Hoorn uitgeeft. Geeft de Heere ons brood, dan morren we, omdat we meen dat we een kleed moeten hebben. En geeft Hij ons een kleed, dan moest het brood zijn, want wij meen te vergaan van honger. Geeft Hij ons schoenen, dan moest het de reine hoed zijn; en geeft Hij ons de reine hoed, dan meen we meer behoefte te hebben aan de schoenen der bereidwilligheid. Ondeugende kinderen, die we zijn! 't Is zo zelden goed wat Vader doet! Zo ontevreden met wat de Hoorn uitgeeft! Zo zelden dankbaar! Of leert ge u niet als zodanig een kennen?

Toch zal onze Christus nooit ophouden om Zijn volk te geven: Genade voor genade!

En eenmaal, als er geen tijd meer zijn zal, dan zal heel de zalige Kerk om Christus, als

om de Hoorn van overvloed, vergaderd zijn, om in het eeuwig volop van Gods zalige gunst te delen. Want laat ik het mogen zeggen: Al de weldaden, die wij hier uit Christus genoten, hoe groot en rijk die ook waren, dat waren toch nog maar druppeltjes in verhouding tot de Oceaan van zaligheid, die ons nog wacht; het waren maar de voorsmaakjes van de hemelse vrede, vreugde en blijdschap. De eerstelingen van de vollen oogst. Wij krijgen er hier zoveel van als ons zwakke lichaampje kan verdragen. Maar in de hemel, dán heeft ons sterfelijk en verderfelijk omhulsel de onsterfelijkheid en de onverderfelijkheid aangedaan, dán krijgen we oneindig meer. En dan kunnen wij, ons niet meer verheffen op Gods weldaden, en ze er niet meer doorbrengen; dan zijn we gekomen in de staat van "niet meer kunnen zondigen."

En tóch, hoeveel dit alles ook zegt, toch is onze behoefte nog uitgestrekter. Immers, de vraag is niet ongepast: Hoe men wij in die hemel van zaligheid? Als we toch zien op de macht van de vijand en op eigen zwakheid, en wij horen dan de krachtigste van Gods kinderen zuchten: In ons is geen kracht tegen die grote menigte die tegen ons opkomt; wat zal er dan van óns nog worden?

Toch, gelukkig! Is onze behoefte nog groter, in Christus is nog méér. Het beeld uit onze tekst wijst Hem ook aan:

D. Als de Verdediger der Zijnen.

Hoornen, wij zeiden let reeds, wijzen in Gods Woord meestal op macht en sterkte, en gekroonde hoornen op machtige vorsten. Omdat aan het beest de hoornen zijn gegeven, niet alleen tot sieraad, maar ook tot verweer en om zijn belagers neer te stoten.

Zo is Christus de Verdediger der Zijnen, de Hoorn van Zijn Kerk. En wat een machtige Beschermers is Hij! Die één van de kleinen, die in Hem geloven, ergert, die stoot Hij neer! Die één van Zijn volk durft beroven, daar loopt Hij met Zijn almacht tegen in, die wordt door Hem verpletterd!

Zo verdedigt Hij Zijn volk tegen het woeden van Zijn vijanden; tegen een wereld vol boosheid; tegen de macht der hel; tegen de dood en het verderf; tegen iedereen die Zijn volk belaagt; tegen alles wat het op de dood en de ondergang van het door Hem beminde Sion toelegt.

En Hij verdedigt Zijn volk zo getrouw. Heel de Bijbelse geschiedenis, heel de Vaderlandse geschiedenis is daar om het te bewijzen, dat Hij is als een almachtige Hoorn om Zijn Kerk te verdedigen en om haar belagers neer te stoten. Denk aan Egypte, aan Babel, aan Rome. Denk aan Farao, aan Nebukadnezar, aan Nero, aan Herodus, aan Filips van Spanje.

Maar immers, uw eigen geschiedenis, kind des Heeren, bewijst dit, dat uw Jezus u een Hoorn is, waarmede u door het geloof, uw vijanden kunt neerstoten! Hoe dierbaar zingt van Hem ook de Kerk van de oude dag: (Ps. 44: 3)

Gij zelf, o God, Die, uit Uw woning,

Ons hulp verleendet.

Zijt mijn Koning;

Verlos ons van 't gedreigde kwaad;

Gebied het heil van Jakobs zaad.

Gij stoot ons onze weêrpartij

Met hoornen stoten in de lenden

In Uwen Naam vertreden wij

Die tegen ons de wapens wenden.

VI. Maar nu moeten wij ook terdege acht geven, dat Zacharias in zijn lofzang onze Heere Jezus maar niet "ene Hoorn" noemt; hij voegt er wat bij, hij noemt Hem:

Een Hoorn "der zaligheid."

En zo volkomen naar waarheid draagt de Heere Jezus deze erenaam.

1. Hij is in Zichzelf niets dan zaligheid en wordt dan ook Zaligheid genoemd. Als Simon Hem gezien en omhelsd heeft, dan zegt hij: *Mijn ogen hebben uw Zaligheid gezien*. En Paulus zegt: dat de Zaligheid Gods de heidenen gezonden is.

2. Hij verwierf voor Zijn volk ook de zaligheid. Door Zijn menswording; door Zijn zondeloos leven; Zijn smartvol lijden en door Zijn sterven van de smartelijkste, smadelijkste en van God vervloekte dood.

(Dat alles wordt ons zo treffend voorgesteld aan de Tafel des Verbonds, door de tekens en zegels van gebroken brood en vergoten of uitgestorte wijn).

3. Hij past ook die door Hem verworvene zaligheid aan de Zijnen toe. Neen, het is niet zoo, dat Christus de zaligheid verdiende, maar dat wij nu zélf er ons van in 't bezit moeten stellen. Dan was Hij niet een Hoorn van Zaligheid. Hij doet de zaligheid uit Zichzelf uitvloeien in de ziel van Zijn gunstgenoten. Hij verenigt, door het geloof, de uitverkorenen met Zichzelf, waardoor Hij hun wordt tot Wijsheid van God, en Rechtvaardigmaking, Heiligmaking en een Volkomen Verlossing. - Als wij onszelf in 't bezit van de zaligheid moesten stellen, dan werd er niet één zalig! Wij kunnen dat niet, en wij hebben er van nature ook geen behoefte aan; dan drinken wij liever uit de beker der zwijmelwijn als uit de Hoorn der Zaligheid!

4. Hij doet Zijn volk ook, bij tijden en stonden, de voorsmaken van de zaligheid genieten. Neen, 't is hier voor Gods kind niet altijd droefheid en smart, niet altijd honger en dorst lijden, maar soms mogen zij eens eten het vette en drinken het zoete. Zodat zij uitroepen: *Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde dat hun koren en most vermenigvuldigd zijn!* Nee, lieve kinderen des Heeren, Christus zal Zijn zoete Naam van "een Hoorn der Zaligheid" nooit schande aan doen, is het wel?

5. Hij bewaart Zijn volk ook bij de zaligheid. Het is niet zo, dat Hij de zaligheid verdiende en ons schonk, en dat wij die nu bewaren moeten; dan liep het nóg mis. Als Jezus ons bracht tot aan het Vaderhuis en wij moesten het laatste stapje zélf doen, dan was het nog verloren. Maar de Christus zorgt daar Zelf voor, dat Zijn volk nooit de zaligheid verliest. Laat dan ons hart zo bedorven zijn als het is, en de wereld verleiden, en Satans macht en list onberekenbaar, en ons kruis zwaar, en de oven der verdrukking heet, en onze weg lang en donker en bang zijn: maar de zaligheid verliezen dát kunnen en dat zullen we nooit, daar zorgt Jezus voor!

(Ook dat wordt ons aan de Tafel des Heeren bij brood en beker zo Goddelijk verzekerd en verzegeld).

6. Hij brengt Zijn volk, aan het einde van hun aardse loopbaan, ook in de Zaligheid. Het is waar, 't kan in die laatste ogenblikken van Gods kind nog hevig spannen. Als dan de doodsrivier vol is aan al haar oevers! Het dal vol schaduwen des doods! De doodstrijd lang en bang! Satans pijlen scherp! Het geloof zwak! De hoop bezwijkend! En geen land in 't zicht! En de Heere Zich verborgen houdt! Ja, dán kan het bang zijn! Vreselijk bang! Maar Jezus is er ook bij. Hij, de Hoorn der Zaligheid! En nog een ogenblik! nog een zucht, en nog één: *Heere behoud mij!* En daar blaast hij zijn ziel uit! opgewacht door Engelen! In triomf naar boven! O, als u nu eens zien kon die voor een ogenblik nog zo benauwde ziel. Nu ziet, proeft, smaakt, roemt hij: ongemeten en ongeëvenaarde vrede, vreugde en blijdschap! En dat is dan álles door- en uit Hem, Die een Hoorn der Zaligheid is en genoemd wordt.

VII. Laat ons nu ook terdege bedenken: Dat Hij zo is opgericht door God.

Ook voor Christus gold wat Paulus leert in Hebr. 5: "Niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt gelijkerwijs Aäron." Zo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt - maar Die tot Hem gesproken heeft: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd."

Zo stond de zaak: De volheid van heil lag van eeuwigheid in het Drieëinig Volzalige Wezen, in de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Nu lag dit in Gods voornemen, om de mens in Zijn zaligheid te doen delen. Maar omdat de mens gezondigd had, en God met de zondaar geen gemeenschap kon hebben, kon Hij dat heil, die zaligheid, niet "onmiddellijk in die zondigen mens overstorten; er moest er één komen, die tussen het Heilig Wezen en die zondige mens stond. Welnu, Die éne is Christus, Die als de Hoorn der zaligheid zou zijn tussen God en de schuldigen mens. Hij zou dat heil, die zaligheid uit God ontvangen en in de mens overstorten.

De oprichting van Die Hoorn van Zaligheid is dus een werk van God. Van God de Vader; ja, maar ook van God de Zoon en van God de Heilige Geest. Daarom zingt de wel-onderwezene in het koninkrijk der genade met het oog op de Drie personen en het éne Wezen: "Mijn God, U zal ik eeuwig loven, omdat Gij het hebt gedaan." En het is ook met het oog op de drie Goddelijke personen en het éne Wezen, dat de Kerk zingt: "Die God is onze zaligheid. Sela. Die God is ons een God van volkomen zaligheid." "Hij "heeft" een Hoorn der Zaligheid ons opgericht." Wanneer Hij dat deed?

God Drieëinig richtte deze Hoorn der Zaligheid reeds op in de stille eeuwigheid, in de vreederaad. Hij richtte Hem op toen Hij Hem openbaarde in het Paradijs, aan de gevallen mens.

Maar bijzonder richtte Hij Hem op in de volheid des tijds. En wel door Zijn ontvangenis en geboorte uit de moedermaagd. En door Zijn bekwaammaking, door Hem te zalven met de volheid van de Heilige Geest. Ziet, toen Jezus daar in die hof van Gethsémané kroop als een worm en geen man, toen Zijn zweet werd gelijk grote droppels bloed, die op de aarde afliepen, toen Hij als een misdadiger werd gegrepen, voor de rechter werd gesleurd, ten kruisdood werd verwezen, aan het kruis werd genageld en stierf en toen Hij werd opgewekt uit de dood en opgenomen werd in de hemel en geplaatst werd aan Gods rechterhand; ziet, toen richtte God zijn Christus op tot een Hoorn der Zaligheid. En ook daarna bleef de Heere Zijn Christus als de Hoorn der Zaligheid oprichten door de prediking des Woords en de bediening der Sacramenten onder Jood en heiden.

En ook gaat Hij nog voort en door, om Hem op te richten, door Hem te doen verkondigen in Zijn Kerk en Hem aan de gemeente voor te stellen als: het Sieraad van Zijn kerk; de Toevlucht der ellendigen; als de Bron van zegeningen en als de Verdediger der Zijnen.

En dat alles is nu nog maar voorwerpelijk.

Maar ook bevindelijk richt de Vader Zijn Christus als zodanig Ene op in het hart van Zijn uitverkorenen. En wel door hen krachtadig te roepen van uit de zondendood in het leven der genade, en door, in de weg der ontdekking en der ontleding van het hunne, voor Christus plaats te maken in hun harte, en door Hem als zodanig in hen te openbaren en mee te delen. Daarom zegt Zacharia in onze tekst: *En Hij heeft een Hoorn der Zaligheid "ons" opgericht.*

VIII. "In het huis Davids Zijns knechts", zo laat hij er op volgen.

1. David, de zoon van Isaï, de beminde des Heeren, de lieflijke in Psalmen, de zielsvriend van al Gods volk, hem kent u wel. En zijn geschiedenis, die ons leert hoe hij van een geringe herdersknaap, langs een diepe weg van druk en kruis, de troon van Israël mocht beklimmen, dat alles weet u.

Hij is een van de voortreffelijkste voorbeelden des Heeren Jezus. Zijn naam "David"

betekent: de geliefde of beminde, omdat hij van Jehovah zeer bemind was. En dat geldt nog veel méér van de betere David, de Heere Jezus. En het leven van David was niet ongelijk aan dat van Christus. Dat zou ons nu veel te lang ophouden om dat te schetsen. En bijzonder was zijn lijden veelszins overeenkomstig het lijden van Christus. En ook zijn troonbestijging na bange strijd wijst op de verhoging en troonbestijging van Vorst Messias. Dat alles zouden wij met zeer veel teksten kunnen bewijzen; dat doen wij nu niet.

2. En nu zijn huis, waarin God de Hoorn van Zaligheid oprichtte, is in oneigenlijke zin: De gemeente des Heeren, waarin Hij woont en wandelt.

Daarvan zingen we nu, voor we met een woord van toepassing eindigen:

Psalms 122:2 en 3.

IX. TOEPASSING.

Wat schitteren in de oprichting van deze Hoorn der Zaligheid al 's Vaders deugden! Zijn soevereine liefde en genade! Zijn onbegrensde wijsheid, en macht, en Zijn onbezweken trouw. Hij nam deze oprichting Zich voor in de stille eeuwigheid; Hij lag die oprichting vast in Zijn besluit; Hij beloofde We oprichting aan Zijn Kerk (Ps. 132: 17): "Daar zal ik David een Hoorn doen uitspruiten, Ik heb Mijn Gezalfde vale lamp toegericht." En in de volheid des tijds deed Hij het. Die in de oprichting van deze Hoorn der Zaligheid Gods niet opmerkt, is nog nooit met Christus in de Bron van zaligheid geëindigd.

Maar hier zien we nu ook weer de *Koning Jezus in Zijn schoonheid*. Wat weet die lieve Heilige Geest de Christus toch in Zijn heerlijkheid, dierbaarheid, beminnelijkheid, noodzakelijkheid en algenoegzaamheid voor te stellen! Wat schone, rijke en leerzame beelden weet Hij te kiezen. Waarlijk, Hij openbaart de Zaligmaker door woord en beeld zóó, dat niemand zich op "onbekendheid" met de Persoon van Christus zal kunnen beroepen in 't gericht.

En tóch zijn er zovele die deze Hoorn van zaligheid niet kennen, niet beminnen, niet nodig hebben. En dan denk ik niet alleen aan de verstokte Joden, die Hem, hun Messias, verwierpen, en aan de Mohammedanen, die de valse profeet, naar wie zij zich noemen, hoger achten dan Christus, en aan de heidenen, die nooit van Hem hoorden. Maar ik denk evenzeer aan die velen, die onder de beademing van het Evangelie der genade van Jezus Christus leefden en die toch met woorden en daden zeggen: wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust; en die niet willen dat Hij Koning over hen zal zijn.

En ik denk met droefheid aan die velen onder ons, die met ons belijdenis deden van die dierbare Gereformeerde Geloofsleer, die over de leer der zaligheid praten en preken, die anderen beoordelen, bestraffen, vermanen, veroordelen; die zich beroemen op hun ijver voor de waarheid, op hun goede werken en dan zelfs: de Heere Jezus hún Koning en God hun Vader durven noemen, en die tóch niet anders dan een rampzalige eeuwigheid tegemoet gaan.

Let maar op die geestledige belijders. Kennis van hun ellendestaat hebben zij niet. Ze zijn niet klein, niet ellendig, niet arm, niet naakt, niet ongelukkig. Integendeel. Ze zijn trots, hovaardig, wijs in eigen oog, eigengerechtig. Nooit werd hun hoorn afgebroken; nooit werden zij ontbloot; nooit werden zij arm zondaar voor God; nooit kregen zij werkelijke behoeften aan de Heere Christus. Nooit was het "geef mij Jezus, of ik sterf." Ze zijn zichzelf tot een zaligmaker. Daarom vindt u bij hen ook geen bukken voor God; geen knielen voor Jezus; en geen liefde voor Gods in zichzelf arm en ellendig volk.

En nu moet u toch bedenken, dat er voor dezulken geen plaats is in de hemel en geen deel in de zaligheid. Zij zouden het er niet uithouden kunnen.

(En dat er voor dezulken dus ook geen plaats is aan de Tafel des Verbonds. Hoe zou zo iemand nu de dood van Christus kunnen verkondigen, en zij kennen Hem niet, beminnen Hem niet, behoeven Hem niet en begeren Hem niet! Zij zouden aan die Tafel aanzitten als een huichelaar, tot een spot en smaad voor de Heere en Zijn Gezalfde en Zijn engelen, en ter verzwaring van hun oordeel en rampzaligheid).

Dat de Heere dezulken die dit lezen of hoeren lezen, nog ontdekke aan hun treurige toestand. Geen troost in 't leven, geen zaligheid ná dit leven! O, dat is vreselijk! Als u zó sterft, dan ontzinken al uw zandgronden, dan zult u in het gericht verstommen en dan zal Jezus u met Zijn hoorn in de hel neerstoten, al had u uzelf tot de hemel verhoogd. En nu heeft de Heere nog geen lust gehad in uw dood en ondergang; Hij laat u nog prediken de weg der bekering. Hij doet u nog het aanbod van genade om-niet; Zijn knechten moeten u nog bidden van Christus-wege: *Laat u met God verzoenen*. O, dat u nog genade mocht ontvangen om uw dwaalweg te verlaten, uw leugengronden te verzaken en het tot Christus te wenden! Hij brenge u nog aan Jezus' voeten! Lere u smeken als de Tollenaar: *o God, wees mij zondaar genadig!* En bewerk u door Zijn Geest om de handen uwer ziel te leggen op het hoofd van Christus, dat enig en algenoegzaam schuld- en Zoenoffer voor de zonden! O mens, grijpt u nog vast aan die genade-hoorn, opdat u niet verzinkt, maar gered mocht worden uit het nare verderf, en de Heere u een plaats en een naam geve binnen Zijn heiligdom en aan Zijn tafel! (En dus ook aan de Tafel des Verbonds).

Wat bent u dan toch duizendwerf bevoorrecht, kinderen der genade. Denkt eens aan uw eertijds, toen gij daar voort- en doorleefde buiten God en in de zonden, of in eigenwillige godsdienst, in zelfvoldaanheid en verwaandheid; toen u nog ledigheid zocht in de zonden of in uw eigen werken; als een mondbelijder en Zondagschristen; of als iemand die de Kerk aanziet voor een soort van corporatie of vereniging van gelijkgezinden, die samen werken voor eenzelfde doel: men meldt zich aan om lid te worden, en nadat het bestuur u heeft aangenomen, tekent u de statuten, en nu bent u lid en wijdt uzelf aan de belangen der vereniging en betaalt uw contributie en deelt in haar voorrechten, totdat het u niet meer kunt en ge u schrappen laat; of misschien behoorde u onder het soort van belijders, wier geweten voor een ogenblik wakker werd; de last der zonden benauwde hen; de schrik van het oordeel sloeg in hun hart. Maar daar hoorden zij of lazen zij van de Heere Jezus, Die aan het kruis het zoenoffer voor de schuld bracht. Dát trok hen aan. En zij behoefden niet anders te doen dan te geloven. En dat deden zij op hun wijze. En nu wanen zij zich gered. Zij houden zich verzekerd dat Jezus hun Heiland is en de zaligheid hun niet ontgaan zal.

Zodanige was u eertijds. Maar welk een machtige verandering greep er plaats. God maakte u, die eertijds dood waart, mede levend, met Christus. U werd, niet door uw handtekening te plaatsen onder de belijdenis des geloofs, maar door de almachtige kunstbewerking van de Heilige Geest, door inlijving in Christus werd ge, niet lid van een corporatie, maar een levend lid van het mystieke lichaam van Christus. U werd bekend gemaakt met uw rampzaligen staat buiten God. Al uw hoornen werden afgebroken. De hoorn van uw waanwijsheid, kracht, goedheid, waardigheid, gerechtigheid; die hoornen van vijandschap, waarmede u tegen de hemel, tegen God en Zijn volk stiet. En daar stond ge, ontbloot, onmachtig, onwaardig, ongerechtigd, onzalig. Ging het u zo niet? Toen werd het bij u schuldbelijden, bidden, wenen, smeken, roepen om genade. Is het niet zo?

En daar werd u bekend met "de Hoorn van Zaligheid." Het licht ging u op over Christus. O, wat werd Hij u gepast, dierbaar, onmisbaar! Toen werd het een gaan tot Jezus, een

smeken aan Zijn voeten. En, mocht het doorwerken, dan werd het: een omhelzen van Christus, een vereniging met Christus. Kwam het ook bij u al tot een omhelzen door 't geloof?

En nu is Hij uw Hoorn, uw Sieraad, uw Bron van leven en zaligheid, uw Verdediger en Beschermmer, uw Toevlucht in de nood, uw Leraar en Priester en Koning. Ja, uw Eén en uw AL!

En wat hebt u nu toch al een weldaden uit die Hoorn van Zaligheid ontvangen! Dat is met geen pen te beschrijven; daar zal de eeuwigheid toe nodig zijn om het te zeggen!

En nu is het toch een vanzelfsheid, dat dezulken niets willen weten dan Christus en Die gekruisigd; dat ze Hém hoog vereren, roemen, prijzen, aan recommanderen, dat ze Hem dienen uit al hun macht!

Toch moeten we hier ernstig waken, dat we niet vervallen in een soort Christusdienst, waarvan Christus niet gediend is. *Christus is Middelaar, geen einddoel*. Daarom mogen we bij Christus niet blijven staan; wij moeten door Hem tot God; om God te leren kennen, liefhebben, dienen, genieten en eren. Zo deed ook de priester Zacharias; hij verheerlijkte in zijn lofzang: door Christus, God, Die Hem als een Hoorn der Zaligheid oprichtte.

In de godsdienst is veel vorm zonder wezen; ook veel verbeelding; vroomheid die opgaat in zélfstrelende gemoedsaandoeningen. We kunnen ons dan verbeelden dat we uit de Hoorn der zaligheid bediend worden en dat 't toch niet waar is.

Alles wat ons in waarheid uit de Hoorn der Zaligheid, Christus, geschonken werd, is uit God. Dat verbindt aan God, doet ons dorsten naar de innige vereniging met God; en naar de verborgen omgang met God; en de verheerlijking van God; en de zaligheid bij God.

Eens zal Christus zelf het Koninkrijk aan God en de Vader overgeven, opdat God zij alles in allen. "God alles in allen", dát is het doel van Christus, dat is het ideaal van elk die uit God geboren is, dat is de zaligheid der gelukzaligen!

(En dat is nu het kenmerk van de geroepenen tot het Heilig Avondmaal. Ja ook, van die kleinen, die van die grote stukken nog niet kunnen spreken. Maar die, om zo te zeggen, door de kruimeltjes, die zij uit de Hoorn der Zaligheid mochten smaken, leerden hongeren en dorsten naar God. O, als straks dan de maaltijd des verbonds aangericht zal staan dat dan Christus als de Hoorn van Zaligheid Zijn milde zegeningen believe uit te gieten in de zielen van Zijn gunstvolk).

*En eeuwig bloeit de gloriekroon,
Op 't hoofd van Davids groten Zoon.*

AMEN.

Slotzang Psalm 148:5.

3. Christus, de Wortel Davids

PSALM 36:1.
 OPENBARING 22.
 PSALM 118:7.
 PSALM 92: 7, 8.
 PSALM 52:7.

I. VOORAFSPRAAK.

"Hij was het, Die mijn heil bewerkte."

Geliefde toehoorders, zou er ooit een akkoord aan Davids harp onttokkeld zijn. Zou er ooit een woord uit de ziel van de dichter opgeweld en van zijn lippen gehoord zijn, dat meer waarheid bevatte dan déze woorden? Vraagt maar Wie hij aanwijst, Wie hij in zijn zang verheerlijkt? Is het niet naast de Vader en de Heilige Geest, de Zoon, onze Heere Jezus Christus? En bewerkte Hij niet zijn heil, "zijn verlossing", in al haar onderdelen en bijzonderheden, van het begin tot het toe?

Hij mocht en kon zeggen: Gij zijt het immers Die mij uit den buik hebt uitgetogen; Die mij hebt doen vertrouwen. Zijnde aan mijner moeders borsten. Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de schoot mijner moeder af zijt Gij mijn God. (Ps. 22: 9, 10). Ja, daarvóór bewerkte de Heere reeds Zijn Heil; al in de stille eeuwigheid verloor de Heere hem, gaf hem een plaats onder degenen, die hij in Psalm 65: 5 welgelukzalig noemt. "Welgelukzalig is hij die Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in uw voorhoven; die verzadigd zou worden met het goed van Zijn huis en met het heil van Zijn paleis. En heel zijn leven door, bewerkte de Heere Davids heil. En bij zijn sterven deed de Heere hem Zijn heil beërven.

Het was dan ook niet meer dan billijk, dat hij er in deze Psalm op volgen laat: "Dies loof ik Hem mijn leven lang."

Ja, niet alleen in de mond van David, maar ook in uw leven, kind des Heeren, is deze betuiging waarheid. Hij bewerkte uw heil buiten u. Omdat gij zijt één van de gegevenen van de Vader aan de Zoon, dáárom volbracht Hij heel dat smartelijke, smadelijke en bloedige borgwerk voor u! Hij bewerkte uw heil in de Vrederaad, te Bethlehem, in Gethsémané, op Golgótha, in Jozefs graf, maar ook aan de rechterhand van de Vader. En Hij was het, Die ook in u uw heil bewerkte. Het is niet genoeg, dat de Christus het voor u deed. Nee, Hij moet ook in u, uw heil bewerken. Hij moet er u pasklaar voor maken, en het u toepassen. En dat deed Hij, en dat doet Hij nóg. Hij heeft u in uw onbekeerde toestand gedragen en gespaard. Vóór uw bekering was u onsterfelijk -- dat is iedere uitverkorene. Hij was het, Die u, toen het Zijn tijd was, een ánder leven schonk, waardoor gij van levensrichting veranderde. Ge verliet uw oude weg, uw zondige gewoonten en vrienden; en u werd een vriend, een metgezel van allen, die Gods Naam ootmoedig vrezen. Wat u eerst een lust was, werd tóen uw last; en wat eerst uw leven was, dat werd u de dood; en omgekeerd, wat u de dood was, werd uw leven. Zoals bidden, Bijbellezen, kerkgaan, enz. Hij was het, Die u ontdekte aan uw ongeluk. Dat u buiten God stond als een vreemdeling der Verbonden der beloften.

Maar nu was Hij het ook, Die u de weg aanwees om in vrede te komen met God. Hij was het ook, Die u voerde met smeken en geweent tot de troon der genade en aan de voeten van Jezus. En Hij was het ook, Die uw ziel die troostdruppeltjes toevoegde; Die u deed drinken uit de Fontein des heils, van het water des levens om niet. Ja, om kort te zijn: groot en wonderlijk is de verandering die er bij u plaats greep. Om een welbekend Bijbelbeeld te gebruiken. U werd van een nietswaardige, stekelige doorn en stinkende

distel, een lieflijke. Zeer gewaardeerde boom of boompje in de hof des Heeren. Maar vergeet het nu nooit, dat u dat nu zijt: door Hém, door Christus. Door Hem alleen, om 't eeuwig welbehagen!

Dat nu wil de Heere ons leren. Om onze onwetendheid en onvatbaarheid te hulp te komen, doet Hij dat door Zichzelf te vergelijken bij: ***De wortel van een boom.***

Onze tekst vindt u Openbaring 22: 16b.

Ik ben de Wortel Davids.

II. Om u "den Koning in Zijn schoonheid" voor te stellen, kozen wij ditmaal onze tekst uit de Heilige Openbaring, die de verheerlijkte Christus aan Zijn strijdende kerk liefde te schenken, door middel van een engel aan de Apostel Johannes; die Hij Zelf, als met Zijn handtekening bekrachtigt. Zeggende: (Hfd. 22: 6) "deze woorden" - de woorden van het gehele boek der Openbaring - "zijn getrouw en waarachtig."

Door alle eeuwen heen, is dit dierbare boek, dán eens op de hoogste prijs geschat, en dán weer op de ondankbaarste wijze miskend. Ach, de Apostolische vermaning, om niet wijs te willen zijn boven hetgeen geschreven is, wordt door ons, hoogmoedige, blinde mensen, maar al te vaak niet behartigd. Toch heeft Hij, Die dood is geweest en weder leeft, de verheerlijkte Christus, Die tussen de gouden kandelaars wandelt, en Die de zeven sterren in Zijn hand heeft, gezorgd: dat ook dit laatste boek der Heilige Schriften, ongeschonden, ons is bewaard gebleven; en dat er nog een volk is, dat "de woorden der profetie dezes boeks bewaart", en op de hoogste waarde schat; en dat geduldig wacht tot de dag waarop de profetieën dezes boeks zullen vervuld zijn, en de Bruidegom zal gekomen zijn om Zijn Bruid af te halen, om haar in de eeuwige heerlijkheid in te leiden en haar het eeuwige leven te doen genieten.

Over "de vreugde des eeuwigen levens" spreekt het laatste hoofdstuk des Bijbels. Die eeuwige vreugde en zaligheid werd Johannes getoond onder het beeld van "een zuivere rivier, klaar als kristal." Dat geeft te kennen: dat de zaligheid, dewelke Gods volk eeuwig zal genieten, volkomen zal zijn. Hier is het, nog ten dele; hier wordt onze vrede en vreugde nog gedurig vertroebeld door de zonde.

Johannes zag ook de oorsprong der zaligheid. Hij komt voort: "Uit de troon Gods en des Lams." Behalve door dorst, wordt Gods kind hier door de honger gekweld. Daarom wordt de zaligheid, nadat deze als water is beschreven, verder als boomvrucht voorgesteld. Johannes zag "de boom", of "het hout des levens", "voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht." Zodat daar nooit geen gebrek is. En daar zal geen ziekte, geen vervloeking, geen duisternis, Maar daar zal de troon Gods en des Lams zijn. En zijn dienstknechten zullen Hem dienen. En zullen Zijn aangezicht zien en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn. En de Heere God verlicht hen, en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid.

Dat zal toch een verandering voor u zijn, arm kind van God, die hier in een Mesech van ellende verkeert en in een Kedarstent woont. En vaak aan álles gebrek heeft, behalve aan kommer en verdriet. En die u stoot aan de schemerende bergen van allerlei bezwaren en gevaren. En vaak zucht; ach, dat het dag werd! En die hier als een arme Lazarus aan de poort des rijken ligt en begeert verzadigd te worden van de kruimkens. Kind van God! Nog een ogenblik, dan zijn de rollen verwisseld! Dan zijn de toestanden gewijzigd! Nog een verdrukking van tien dagen! Dan bent u dáár, daarboven, in de heerlijkheid. En dat is nu zo volkomen zeker.

Zie maar vers 6 van dit hoofdstuk. Daar verklaart de verheerlijkte Jezus Zelf, de zekerheid van deze heerlijke zaken. "Deze woorden zijn getrouw en waarachtig." En "Hij komt haastig." "Zalig is hij, die de woorden der profetie dezes boeks bewaart." En nu spreekt ook, de hoog-bevoorrechte Apostel Johannes, woorden van opwekking, van

bevestiging en van afscheid. "En ik, Johannes, ben degene, die deze dingen" - alles wat in dit boek met woorden der profetie geschreven staat - "gezien en gehoord heb."

En dan zegt hij welke uitwerking dat op hem had. "En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om te aanbidden voor de voeten van de engel die mij deze dingen toonde." Zeker dacht hij met de Heere Zelf te doen te hebben, eveneens als in Heilige 19: 10. En ook wij willen wel eens de engelen der gemeente, de dienaars des Woords die eer geven, die alléén de Heere toekomt.

Maar de engel zei: "Zie, dat gij het niet doet; want ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen de profeten, en degenen die de woorden dezes boeks bewaren; aanbid God." Deze engel is dus heel ánders als die de Rooms en aanbidden, nietwaar?

Dan neemt de Heere Zelf het Woord. Zeggende: "Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet." Zoals Daniël moest doen, (Dan. 12: 4), met de hem gegeven openbaring. "Want de tijd is nabij." En toch zal de bekendmaking van deze Openbaring de zondaars niet bekeren van de dwaling van hun weg. Ja, er zullen er zijn, die deze zullen misbruiken tot hun zwaardere straf. (Hfd. 22: 11, 12).

Dan verklaart Christus, dat Hij is de Alfa en de Omega, de eerste en de laatste, het begin en het einde. Hij spreekt zalig, die Zijn geboden houden, en onzalig, die gruwelen bedrijven. Hij betuigt, dat Hij Zijn engel heeft gezonden om deze openbaring aan Zijn Gemeente te doen. En dan zegt Hij, in beeldspraak, wie Hij is. Openbaring 22 vers 16b:

Ik ben de Wortel Davids.

En het is bij deze tekstwoorden, dat we uw aandacht nu verder wensen te bepalen. Het zijn woorden van

A. Diepe betekenis, en

B. Rijke vertroosting.

De Geest des Heeren Heeren, ontsluit ons ook deze woorden, opdat wij de Koning mogen zien in Zijn schoonheid. Dat zij zo!

A. "Ik ben de Wortel Davids." Zegt de verheerlijkte Christus in onze tekst. Die David, van wie de Heere in onze tekst spreekt: wie was hij? David, dat was de jongste zoon van Isaï, een kleinzoon van Obed en achterkleinzoon van Boas en Ruth; uit de stam van Juda; geboren te Bethlehem. (Ruth 4: 17, 21, 22. 1 Sam. 16: 12).

David, dat was die herdersjongen, die de schapen zijns vaders weidde in de velden van Efratha. Die jongen, die zo liefelijk op zijn eigengemaakte harp speelde. Zodat er een naam van hem uitging, (1 Sam. 16: 18). Als hij zijn Godverheerlijkende liederen speelde, dan luisterden, om zo te spreken, de engelen, en de boze geesten vluchtten weg, en de benauwden van geest kregen verademing. (1 Sam. 16: 23).

Toch was dit niet het enige, dat die herdersjongen kon, hij kon méér als harp speler; hij kon ook zijn kudde weiden en verdedigen. Dat bleek, toen eenmaal een leeuw en een beer een schaap van zijn kudde wegnam. Hij ging hem na, hij sloeg hem en redde het uit Zijn mond; en toen dat monster tegen hem opstond. Zo vatte hij Heere bij zijn baard en versloeg hem en doodde hem. Zo versloeg hij zowel de leeuw als de beer. (1 Sam. 17:31-36).

David, hij was het, die de Heere Zich tot een koning had verkoren; en die dan ook op last van de Heere, door de grijze Samuel tot koning over het volk van Israël werd gebied hl, (1 Sam. 1. v.v.). David, hij was het, die, onder de leiding des Allerhoogsten, door zijn bedrevenheid in de zang en spelkunst, aan het hof van koning Saul kwam, om voor hem te spelen, als de boze geest op hem was; later wederkeerde tot zijn vorig

beroep. Daarna door zijn vader gezonden werd om leeftocht te brengen aan zijn broeders, die Saul volgden in de krijg.

Hij was die, schijnbaar. Zo vermetele knaap, die in zijn geringe herderskleedje en met geen ander wapen dan zijn herdersstok en -staf en slinger tegemoet ging: Goliath, de kampvechter der Filistijnen, wiens hoofd gedekt was door een koperen helm, wiens lichaam gedekt werd door een schubachtig pantser, wiens scheen beveiligd waren door een koperen scheenharnas en wiens schouders gedekt werden door een koperen schild; de geweldige reus, wiens spies was als een weversboom en die een spies hanteerde, waarvan het lemmer uit zeshonderd sikkelen ijzer bestond. (1 Sam. 17: 5, 7).

Maar het wás geen vermetelheid! Vermetel was die kampvechter, die onbesneden Filistijn, die de God van Israëls slagorden dorst honen; die David vloekte bij zijn goden; en die meende, dat hij het vlees van die roodachtige jongeling aan de vogelen des hemels en de dieren van het veld zou geven. Ja, dát was de taal der vermetelheid, omdat hij niet rekende met de almacht en trouw van Hem in Wiens mogendheid David. hem tegemoet trad en neerslingerde en zijn hoofd van zijn lichaam scheidde.

David, hij was dan ook die jongeling, van wie men in de reien zong "Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden", en die dan ook. Zonder zelfverheffing zingen mocht:

*Ik voelde een gloed
Van heil'gen heldenmoed.
Ik ging de reus bevechten,
Ik velde hem ter aard':
'k Versloeg hem met zijn zwaard,
Tot eer van 's Heeren knechten.*

David, hij werd de ergste vijand van de door God verworpen koning Saul. Hij kon die zegen die David van de Heere genoot, die roem, de David daardoor ontving, die geur van Davids zalving niet verdragen. Daarom zocht hij David te doden. Zocht David aan de wand te spitten; vervolgde David als een enige vlo, als een veldhoen op de bergen. Zodat David zelfs moest vluchten tot de ervvijanden van God en Zijn volk, om het vege lijf te bergen. Maar David, hij werd door zijn God beschermd en op Gods tijd verlost. Immers: op de vraag: Wie die David is, waarvan de verheerlijkte Christus in onze tekst spreekt mogen we antwoorden:

David, hij was die koning, die het volk van Israël regeerde Eerst zeven jaar te Hebron, alleen over de stam van Juda en daarna drie en dertig jaren te Jeruzalem, over gans Israël en Juda (2 Sam. 5: 5).

David, welk een vorst was hij? Een vorst, die in de volste zin des woords "Gods knecht" wordt genoemd. Hij heeft met zijn ganse hart in de wegen des Heeren gewandeld, Gods oordelen uitgevoerd, Gods vijanden gestraft, en is Gods kinderen ten zegen geweest.

David, waarvan de verheerlijkte Christus spreekt, is degene, die ook "de lieflijke in Psalmen" genoemd wordt. Hij toch was het, die door de Heere verwaardigd werd, en door de Heilige Geest bekwaam gemaakt werd, om onze dierbare psalmbundel te vervaardigen.

En noemt de Heere David "een man naar Gods hart." Welnu, bij is ook een man naar óns hart, en ook naar uw hart; is het niet zo, kind des Heeren? Kent u wel iemand - behalve de Heere Jezus, Die de Allerliefste is - kent gij naast Christus een beminnelijker iemand dan David? Hoe zingt u met hem in dagen van leed en druk: -

*"k Denk aan U, o God in 't klagen,
Uit de landstreek der Jordaan" -*

en anderen van zijn klaagzangen. En hoe zong u met hem in dagen van vreugde mi blijdschap:

*"Ik Zal met mijn ganse hart Uw eer,
Vermelden Heer',
U dank bewijzen."*

En hoe zongen wij wel met hem in liefde en geloof:

*"Wat zal ik, met Gods gunsten overlaan,
Die trouwen Heer' voor Zijn gená vergelden?"*

Waarlijk, veer elk kind van God en in eiken toestand heeft David een woord, een vers, een psalm.

David, de heilige? O nee! De Heilige Schrift doet ons hem kennen als een mens van gelijke beweging als wij. Schrikkelijk zondigde hij! Denk maar aan zijn vreselijke zonde met Bathséba en Uria, en aan de volkstelling. Maar denk dan ook aan zijn innig berouw; lees maar eens zijn treurzangen, Psalm 38 en 51 en anderen meer. En lees zijn laatste woorden, 2 Sam. 23. Daarin getuigt hij zelf "dat zijn huis alzo niet was bij God. Dikwijls dwaalde hij, gelijk een schaap in 't rond, dat onbedacht zijn herder verloor en moest hij roepen: "Ai zoek Uw knecht." Toch mocht hij door 't geloof ook roemen, dat God hem een eeuwig verbond stelde, dat in alles wélgeordineerd en bewaard is, en dat voorzeker daarin al zijn heil en lust was. En zo mocht hij, nadat hij de strijd gestreden en de loop voleindigd had. Zalig ontslapen., in goeden ouderdom. Zat van dagen, rijkdom en eer.

Dus leefde en stierf deze zo lieflijke zanger. Zoetvloeiende dichter, godvruchtig Israëliet, grote profeet, dappere krijgsman, trouwe vriend, edelmoedige vijand en roemruchtige koning, die langs zeldzame wonderwegen van de lagen herdersstand opklom tot de koninklijke waardigheid, en daarin geworden is een heerlijk voorbeeld van de eerst ten diepste vernederden, maar daarna uitermate zeer verhoogde Messias. En van hém, van deze David, ben Ik de wortel. Zegt de verheerlijkte Christus in onze tekst.

"Ik ben de Wortel Davids." Alle planten en bomen hebben een wortel, welke het onderste gedeelte ervan is, bestaande uit dikke en dunnere spranken en vezelen, die zich in de aarde vastzetten en uitbreiden. En hoewel de wortelen verborgen zijn in de aarde, dus niet te zien zijn, toch is de wortel de oorsprong van de boom. De wortel draagt en onderschraagt heel de boom. De wortel deelt zijn sappen mee aan de boom, aan zijn takken, bloemen, vruchten en bladeren. De wortel is dan ook op het aller-nauwst met de boom verenigd. En heel het bestaan, en al het sieraad van de boom, en al het profijt dat de boom oplevert, is te danken aan de wortel. De boom is zonder de wortel niets, doch, al is de kruin en zelfs de stam van de boom zeer beschadigd, of geheel afgehouden, dan kan de wortel "van de reuk der wateren weder uitspruiten en een tak maken gelijk ene plant." Zegt Job (H. 14:7--9).

Aan "den wortel" zijn in de Bijbel menigerlei zinnebeelden en zinnebeeldige spreekwijzen ontleend. - het lust ons niet, om die alle te noemen en te verklaren. - zo nu noemt de Heere Christus Zich ook een Wortel, en wel, den Wortel Davids." 't Wil zeggen, dat Hij is de Oorsprong van David; en dat al datgene wat aan David prijzenswaardig was, van Hém is. Al 't goede dat wij van David opsomden, vond zijn oorsprong in Christus; daarvan komt Christus dan ook de eer toe. Dat te erkennen was dan ook Davids lust en zaligheid. - Denkt maar aan zijn beroemden zang: "Door U, door U alléén, om 't eeuwig welbehagen." Zo kwam het, dat wij, in 't voorgaande, een weinig breedvoerig van David handelden; omdat we in Davids godsvrucht, moed en dapperheid, enz., Koning Jezus in Zijn schoonheid zien. "Ik ben de Wortel."

Wij noemden dit beeld uit onze tekst zoveel betekend, omdat het ons op Christus wijst. Hij noemt Zich hier, vergelijkt Zich hier, bij een wortel, bij de wortel van een boom. Dat predikt ons Zijn diepe vernedering. Hij, de eeuwige en natuurlijke Zone

Gods, Die Zelf ook is, de Oppermajesteit, de aanbiddenswaardige Jehovah, Hij wil Zichzelf vergelijken bij een onaanzienlijke boomwortel. Ziet in uw gedachten eens zo'n onaanzienlijke tronk van een boom; zou het in uw gedachten opkomen, om daar de Christus, de Zoon van God bij te vergelijken? 't Zou op heiligschennis lijken.

En toch, Hij Zelf doet dit: "Ik ben de Wortel."

En waarlijk, Hij is het! Hij is een wortel. Hij, de Zone Gods, Hij daalde van de hemel af. Hij legde zijn heerlijkheid af. Hij daalde af in de aarde van onze donkere. Zwarte mensen. Door de onbegrijpelijke werking des Geestes formeerde Zich die Wortel in de schoot van Maria. Dat had de Geest door de profeet gezegd, waar Hij sprak van "Een wortel uit een dorre aarde, die geen gedaante noch heerlijkheid had, die geen gestalte had dat wij Hem zouden begeerd hebben." Ziet Hem nu eens in Bethlethem en in Gethsémané en in Jozefs grafspelonk, daar is Hij die Wortel.

O, als wij eens beelden moesten uitdenken waarbij wij Christus zouden vergelijken, wat zouden we toch zoeken in het hoge, in het voorname, in het edele, verhevene! En onze grote Leraar gebruikt juist het kleine, geringe, verachte, het nietige, ja hetgeen niets is. En nu weet God uit dat schijnbaar zo geringe, dat schijnbaar zo nietige, het voorname, het grote voort te brengen.

Zo ook hier. Ik ben de Wortel Davids. Zegt Christus; toch, niet alleen de zoon van Isai, maar heel de schaar der uitverkorenen, heel de Kerk vindt in Hém haar oorsprong.

Het beeld dat Christus hier van Zichzelf tekent, is dan ook:

B. Zo rijk vertroostend.

En dat wel:

1. Voor al Gods volk. Die David uit onze tekst is het beeld van geheel de levende Gemeente des Heeren van álle tijden en plaatsen. Dat is van dat volk, dat door Hem van eeuwigheid is bemind; en door Hem is opgewekt tot de duren prijs van Zijn bloed en leven; en door de eeuwigen Geest, tot de zaligheid bewerkt wordt.

Christus, Hij is de wortel van u, die Davids huis geheten zijt. Hij is de Wortel van u. Zuchtend en naar Jezus dorstend volk; die ontdekt zijt geworden aan uw zonden en ellende, grote schuld, dodelijke onmacht ten goede, en totale verlorenheid in uzelf. En die nu leerde smeken om vergeving van uw grote schuld, om het heil voor uw ziel, om verlossing van zonden, om vrijmaking van de banden en boeien des doods, en van de Wet. Hoort u: Christus is de Wortel van u, en van heel de levende gemeente met u.

2. De gemeente is als een groene olijfboom, vol met edele vruchten. Vruchten van zelfkennis, Godskennis, Christuskennis; Vruchten van geloof, hoop en liefde; vruchten van zachtmoedigheid, nederigheid, mededeelzaamheid, herbergzaamheid, vergevingsgezindheid, gehoorzaamheid, matigheid, reinheid, kuisheid, vredelievendheid, godzaligheid, en zo er nog andere deugden zijn, die zijn alle te vinden aan die geestelijken olijfboom. Maar, Christus is de wortel! Hij kan zeggen: *Uw vrucht is uit Mij gevonden*. Van nature zijn wij, met heel de uitverkoren schaar, als die olijfboom, die Jezus vervloekte, van die in eeuwigheid geen vrucht meer zou geplukt worden.

3. De kerk wordt ons voorgesteld als een boom die zijn takken uitspreidt van Oost tot West en van Noord tot Zuid; waarin de vogelen des hemels nestelen en het gedierte der aarde onder schuilt. Maar, de verheerlijkte Christus zegt: Ik ben de Wartel. Uit Hem is heel de boom met al zijn takken - heel de heilige, algemene, Christelijke Kerk, met alle de gemeenten die er toe- behoren, en alle de ware zaligmakende gelovigen. Zijn allen als takken en takjes en scheutjes en twijgjes en knoppen en bloesem en vrucht, dewelke in Christus kleven en uit Hem zijn.

4. Ja, Christus is de Wortel die heel de boom draagt en onderschraagt, op Hem rust en staat hij vast. Christus als de Wortel, draagt de ganse kerk, ondersteunt die tegen alle aanvallen en stormen van de wereld en de hel. Op Hem en in Hem staat elk kind van

God zó vast. Zodat de poorten - dat is de macht - der hel, hem niet kan overweldigen. Wat is dat een rijke troost en een grote geruststelling! Christus is de Wortel. En nu zien we het wel in de natuur, dat de orkaan heel de boom met wortel en al omwerpt. Maar daar is hier geen vrees voor. Christus, onze Wortel, kind des Heeren, is geplant, rust, houdt zich vast met Zijn duizend vezelige armen in de grond van Gods eeuwig welbehagen. En dat is een grond, die door de vloed niet wordt weggespoeld en door het vuur niet wordt verteerd. Al de zonden, van heel de Kerk, hebben het welbehagen van de Vader niet aan het wankelen gebracht. "Ik, de Heere, worde niet veranderd, en daarom zijt gij, o kinderen Jacobs, niet verteerd!" Christus is gegrond in het eeuwig zoen- en zoutverbond, en wij zijn dat in- en met Hém. Is dat geen troost? Als dit uw troost niet is, wat kan u dán troosten?

5. Hij is de Wortel, en de wortel moet niet alleen voor de wording, maar ook voor de wasdom van de stam en de takken en de bladeren en de vruchten zorgen. Maar dat doet dan ook die lieve Heere Jezus. Als een uitnemende wortel die in vette grond geplant is, stuurt Hij de levenssappen der genade en des Geestes door geheel Zijn Kerk. Zodat. Zelfs de kleinste in de genade, ook uit Zijn volheid wordt gevoed met genade voor genade.

6. Dat wij dan ook leven door de Geest, dat is door de toestroming van Zijn kracht. Hij stuurt de Heilige Geest door geheel het geestelijke lichaam heen. Dat wij dan ook in het geloof staan, komt, omdat Hij ons geloof door verborgen kanalen weet te versterken. Dat onze hoop telkens weer opleeft, juist dán, als zij dreigt te bezwijken, is, omdat Hij de Wortel is, ook van onze hoop. Dat de liefde in ons hart, dewelke toch zoveel heeft wat haar zou kunnen doden, nog brandend is, omdat Hij de olie Zijner genade telkens weer mededeelt.

7. Ik ben de Wortel. Is dat geen rijke troost? Hij, Die de Getrouwe, de Onveranderlijke is; Hij is de Oorsprong en de Onderhouder van ons geloof, hoop, liefde, ootmoed, dapperheid; van onze blijdschap en troost in dit leven, van de genade in ons tot sterven! Komt zingen we nu: Psalm 92: 7 en 8.

Toepassing.

Uit al hetgeen wat we nu gezegd hebben uit deze onze Wortel, is voor elk mens veel te leren.

1. Ook voor u, onbekeerden. Als de Heere hier verklaart, dat Hij de Wortel is, dan voegt hij er met nadruk bij: dat Hij de Wortel "Davids" is. Hij spreekt in ons tekstvers van: David en Mijn geslacht. - "Ik ben de Wortel en het geslacht Davids." Daarmede wijst de Heere op een bijzonder volk, waartoe niemand van nature behoort.

Van nature zijn wij allen uitspruitsels uit een andere wortel, van die wortel die wel "de oude Adam" genoemd wordt. Paulus zegt, dat we van nature takken zijn van de olijfboom, "die van nature wild was." Hij zegt op een andere plaats, dat we van nature "kinderen des toorns zijn." En dat geldt ook van degenen, die uit gelovige ouders geboren zijn. Daarom dragen wij dan ook van nature de dood vruchten. De Heere vergelijkt de gedachten, woorden en werken van een natuurlijk mens bij stinkende druiven, bittere beziën, bij doornen en distelen. En een betere naam verdienen zij niet. Hoort maar wat de Apostel zegt: (Gal. 5: 19-21) De werken nu des vlees zijn openbaar: welke zijn overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunsten, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke.

O, zeker. De mens heeft het in het veredelen van de menselijke natuur al zeer ver gebracht. Zoo, dat hij veel gelijkt op een goeden boom vol edele vruchten, waardoor zij wel de kinderen Gods gelijk zijn, ja, overtreffen.

En ook Gods goedheid weerhoudt vele mensen; dat zij het kwaad, dat in hen is, niet

uitleven. God belet hen wel van tegen Hem te zondigen en dwingt hen tot goed doen. Daardoor zijn dezulken wel beminnelijke mensen, met, wat men noemt, een natuurlijke oprechtheid. Zachtmoedigheid, mededeelzaamheid, vergevensgezindheid, enz. Onder de natuurlijke mensen zijn er, die alleszins godsdienstig zijn. En daaronder zijn er, die zuiver in hun belijdenis en stichtelijk in hun wandel zijn; sierlijke leden der gemeente. Zelfs wel voorgangers, geliefde predikers zijn. Voorvechters voor het koninkrijk Gods op Staatkundig en op kerkelijk gebied; en wie de verbreiding van het Evangelie onder Jood en heiden en antichrist ter harte gaat. En, met dat al, behoren tot hen, die de Apostel beschrijft als "natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende." (Judas: 19).

Zeker, het is een voorrecht, dat de Heere hen wil bewaren voor de uitbrekende zonden. Zeker. Zo'n leven in overeenstemming met 's mensen duren plicht is prijzenswaardig. Maar dieptreurig is het, als dezulken van die dingen de grond van hun zaligheid maken. Diep ongelukkig is het, als zij doen als die dwaze bouwer uit de gelijkenis, als zij het huis hunner hoop voor de eeuwigheid bouwen op de zandgrond van hun rechtzinnige belijdenis en deugdzaamheid, en op de reinheid van hun wandel. Diep ongelukkig, als zij zichzelf bedriegen met de gedachte, dat Christus hun Wortel is, daar Hij hen niet voor Zijn takken erkent. En, dat vindt men zo dikwijls. Dezulken mogen nuttig zijn voor kerk en maatschappij, maar voor zichzelf zijn zij óngelukkiger dan hoeren en tollenaars. Profaan-goddelozen zijn nog te overtuigen van de noodzakelijkheid hunner bekering; maar zij niet "zij hebben de bekering niet van node." Dezen wacht het lot van die dwaze maagden uit de gelijkenis. Zij meenden in te gaan en vonden de deur der bruiloftszaal gesloten.

2. Zullen wij ons mogen troosten, dat Christus onze Wortel is, dan moeten er twee dingen gebeuren.

a. Wij moeten afgesneden worden van die oude Adamsstronk. Er moet niet een veredeling, maar er moet een afsnijding plaats grijpen. Dan wordt dat vorige leven, dat leven in de zonden en buiten God, gestremd. Ik zeg niet, dat we er dan van verlost zijn; maar dan worden die zonden, die ons vroeger zo zoet waren, bitterder dan gal en alsem; dan worden zij ons de dood! En dan verbleken voor ons ál die dingen der wereld, die ons vroeger zo tegenblonken en aanlokten, waarvoor we uren ver liepen, onze nachtrust, geld en goed, ja, onze ziel en zaligheid voor opofferden.

Kent gij nu deze Afsnijding? Is de wereld al eens voor u vergaan? Kent u die dodelijke haat en afkeer van de zonden? Van alle zonden! Niet alleen van die zonden, die uw goeden naam, enz. in gevaar brengen, maar van álle zonden, omdat zij God beledigen en uw ziel vermoorden?

b. Maar dan is dat niet genoeg, dat we afgesneden zijn van onze oude stam een tak kan niet op zichzelf blijven titaan - dan moeten wij in die wortel Davids geënt - wij moeten "Christus worden ingelijfd." Dan beginnen wij Zijn leven te leven; dan komen er andere beziën aan ons te groeien; dan vertonen wij andere vruchten, dan werken wij uit een andere oorzaak, naar een anderen regel en tot een ander doel. Uit het geloof - naar Gods Wet - tot Gods eer.

3. Wij kunnen hier ook uit leren, als er bij ons die vruchten van geloof en bekering waardig gevonden worden, die wel aan ons zijn maar niet ván ons zijn. Het is de vrucht van Christus die de hemelse Landman bij de Zijnen oogst. Wanneer wij dus verwaardigd worden om enige vruchten te dragen die Gode aangenaam zijn, dan zijn ze dat: door Jezus Christus. Daarom zegt de Apostel (1 Cor. 4: 7), Wat onderscheidt u? en wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt? en zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen had? En wederom zegt Paulus, 2 Cor. 10: 17: "Maar die roemt, die roeme in de Heere; want niet die zichzelf prijst, maar die de Heere prijst, die

is beproefd." Alle roem is uitgesloten! Ons betaamt, diepe ootmoed - trouwens, dát is een van de meest Gode welbehaaglijke vrucht van het genadeleven.

4. Toch leren we hier ook: dat we vruchten moeten dragen. Is Christus onze Wortel, dan moet, en dan zal het ook onze toeleg zijn, om door genade, veel vruchten voort te brengen. Daarom zegt Christus: hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt. Aan de vruchtdragers geeft de Heere het koninkrijk Gods (Matth. 21: 43). Paulus schrijft in zijn brief aan de Romeinen (hfd. 7: 4). Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, namelijk desgenen Die van de doden opgewekt is, "opdat wij Gode vruchten dragen zouden." Vruchten voort te brengen van geloof en bekering, dát is de innige begeerte van allen die Christus ingeënt zijn. Dat is geen berekening. Zoals bij de werkheilige die om loon dient; dit vloeit bij Gods kinderen voort, uit de drang der wederliefde. Wij zelf schrijven een nul onder onze goede werken. Maar God loont ze genadiglijk met een rijke belooning.

5. "Ik ben de Wortel." Hier wordt ons ook geleerd, dat al Gods kinderen, een énige gemeenschappelijke wortel hebben; die is Christus. Hoe nauw zijn we dus aan elkaar verbonden, geliefde broeders en zusters, die het leven van Christus deelachtig zijn. Hoe behoorden we dan elkaar lief te hebben; te helpen in nood; te dragen in de gebreken. En daar hapert het juist zo aan, volk des Heeren! Wij mogen bedenken, dat, al zijn we in de daad der wedergeboorte afgesneden van de oude Adamsstronk, dat er nog zoveel wortels en vezels in ons hart zijn blijven zitten. Daar is de wortel van geestelijken hoogmoed. Zelfzucht, geldgierigheid, eerezucht, heerszucht, twistgierigheid, wangunst, wereldzin en zondelust, praal en pronkzucht, enz.

Tegen die zonden waarschuwt de Apostel zo ernstig. Denkt maar aan 1 Tim. 6: 10. De geldgierigheid is een wortel van alle kwaad: tot welke sommigen lust hebbende. Zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smarten doorstoken. En aan Hebr. 12: 15, waar de Apostel in navolging van Mozes, de man Gods. Zegt: *dat niet enige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte maken, en door dezelve velen verontreinigd worden.* Die oude Adamswortelen zijn dáárom zo gevaarlijk, omdat ze even als boomwortels verborgen zijn. Ze zitten onder de grond. Zo komt het wel, dat Gods kinderen vooral degenen die aan eigen bederf nog niet diep ontdekt zijn, meen van deze of die zonde verlost te zijn. Maar eer zij er erg in hadden, maakte een of meer van die boze wortels een scheut in hun hart, en bracht hen tot de zonde. Denkt maar aan David, Salomo, Petrus en anderen.

O, er zijn wel kinderen Gods, die eertijds als een scheut uit de wortel Davids in de hof der Kerk prijkten, vol vruchten van geloof en bekering. Helaas, door hun geluk misleid, door de toejuiching van anderen, door één enkele Delila, schoot er een wortel der boosheid op in hun hart En, nu is hun hart als een heide der woestijn. Geen geur, geen fleur, geen vrucht. Dus dood? Nee! Zo kan het henzelf en anderen wel toeschijnen, maar dood zijn ze niet. Hun Wortel, - dat is Christus - sterft niet. Straks, al was het op hun doodbed. Zal er door de reuk der wateren des Geestes en der genade, weer een scheut in hen opgaan, die al het onkruid zal overgroeien.

Toch, laat ons wel bedenken, dat Gods kinderen niet goedkoop de zonde vrij spel in hun hart geven. De Heere weet het, dat de wortels van álle boosheid in ons hart aanwezig zijn. God weet, hoe satan en wereld er op uit zijn, om die boosheid in ons te doen opschieten. Mag er nu bij ons gevonden worden een worstelen, een te hulproepen van de Almachtige, een waken en bidden om er die zonden onder te houden, dán zal de Heere om het inwonend verderf Zijn kind niet verlaten. Maar geven wij de strijd tegen de zonden op, is er bij ons een koesteren van de zonden, een toegeven en een ten uitvoer

brengen van de zonden, dán kunt u het in de heilige historiebladen vinden, dat de Heere geen ledig aanschouwer is van onze zondige woorden en werken. Ziet dit maar weer in David. Wel mocht Nathan hem boodschappen, dat de Heere zijn zonde weggenomen had, en dat hij niet zou sterven, maar het zwaard zou van zijn huis niet wijken. - David is ná zijn zonde met Bathseba en de misdaad aan Uria, nooit meer dezelfde David geworden die hij voorheen geweest was. En zo zijn er ook nu nog kinderen Gods, die nog maar een schaduw zijn van hetgeen zij vroeger geweest zijn.

Ja. Zou ik overdrijven als ik zeg, dat het eigenlijk van gelijke is met de Kerk van Nederland?

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;

Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;

Ja, wij en onze vaad'ren tevens.

Maar nu is ook Nederlands Kerk, nog maar een schaduw van wat zij was in haar bloeitijd. Nederlands Kerk. Ze is gehavend, geplukt, gescheurd; ze is als de stervende gemeente van Sardus. De zonden van binnen, en de vijandschap van buiten, - en de satan van onderen, en het ongenoegen des hemels van boven, hebben haar geknot, geknakt. Nederlands Kerk, - de vijand lacht en wacht om zich te verheugen in haar ondergang.

Tóch, "verblijdt u niet over haar, o hare vijanden! Wanneer ze gevallen is, zal ze weder opstaan." Meerdere malen wachtten de vijanden om haar te begraven - denkt maar aan de tijd van Elia, en aan de tijd vóór de komst van Christus in het vlees, en aan de tijd van Alva - maar zij wachtten te vergeefs, hun rekening faalde, omdat zij niet gerekend hadden met Hem, Die zegt: "Ik ben de Wortel Davids."

Volk van God, onze Wortel leeft! Sterft nooit! Hij is de eeuwiglevende, en daarom is ook de Kerk onsterfelijk. Wat zeg ik! 't Ware leven komt pas! Straks plant God heel de boom die uit Christus sproot, over in de eeuwige heerlijkheid. Dán zal ze altijd, volmaakt, groeien en bloeien - dán zullen wij altijd leven, lieven, loven en prijzen Hem, Die op de troon zit, en Christus, Die de Wortel Davids is tot in eeuwigheid.

Maar die overplanting, die opneming in de heerlijkheid, is alléén het voorrecht dergenen die uit Hem zijn voortgekomen; die door de nieuwe geboorte het leven van Hem, van Christus leefden; die door genade de gunst en liefde der wereld mochten weigeren "verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de smaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten der wereld; ziende op de vergelding des loons."

En van de anderen, van hen die Christus niet door een oprecht geloof ingeplant zijn, die niet in Hem zijn, van hén doet de dichter ons zingen, al zijn zij ook nog zo bedrieglijk veredeld:

Dat vrij, als groene telgen,

De boze welig groei';

Gij zult, in zijnen bloei,

Voor eeuwig hem verdelgen.

Laat u dit gezegd zijn, onherborenen! Valt de Wortel Davids nog te voet! Belijdt Hem uw schuld en zonde! Smeekt Hem om die genade des Geestes der inplanting in Hem! Opdat Hij, ook u genadig zijn! Amen.

SLOTZANG: Ps. 52: 7.

4. Christus, de Plant van Naam

PSALM 84: 5.
 LEZEN EZECHIËL 34.
 PSALM 92: 4 en 7.
 PSALM 1: 2, 3.
 PSALM 89.

I. VOORWOORD.

Geliefde Toehoorders!

Hoe hartroerend klinkt het van de lippen des dichters in de door ons opgezongen psalm: "Dat de goddelozen groeien als het kruid, en alle de werkers der ongerechtigheid bloeien, opdat zij tot in eeuwigheid verdelgd worden."

"Goddelozen", dat zijn mensen als Judas de verrader, dat zijn dieven en moordenaars! Goddelozen, dat zijn wij van nature állemaal. Als een vrucht van de bondsbreuk zijn alle mensen loos van God "God-loos." En door de bondsbreuk zijn alle mensen ondeugdelijk-goddeloos, en daarom "werkers der ongerechtigheid."

De dichter vergelijkt hen bij een plant, bij een giftplant; een plant die stank uitwasemt, en giftige beziën voortbrengt. En dat doet hij, omdat hij goddeloos is, daarom pleegt hij goddeloosheden en werkt hij ongerechtigheden. Hij spot met God en Zijn gebod! Of hij loochent het bestaan van God! Hij liegt, vloekt, schendt Gods dag! Hij leeft naar de ingevingen van zijn boze hart.

Vreselijk woekert dat kwaad voort, vooral in deze boze tijd, nu het een eer is goddeloosheid te plegen; en de werkers der ongerechtigheid op het schild verheven worden; nu de tenten der verwoesters rust hebben en die God tergen verzekerdheden, om hetgeen dat God met Zijn hand toebrengt. (Job.)

"Dat ze groeien." Zegt de man naar Gods hart.

Dat vrij, als groene telgen,

De boze welig groei'.

"Groeien als het kruid." Zegt hij, "dat de werkers der ongerechtigheid groeien", gaat uw gang! Bloeit voorspoedig, werkers der ongerechtigheid! Bloeit in uw schoonheid en kracht, in uw pracht en heerlijkheid!

David weet, dat zij groeien om te sterven; dat zij bloeien om aan het verderf te worden prijsgegeven. Die goddelozen. Zij bloeien maar een korte tijd, om dan voor immer te verdorren. Ach, de grootheid der goddelozen is de voorbode van hun val, van hun eeuwig ongeluk. *Gij zult in zijnen bloei, voor eeuwig hem verdelgen!* "Voor eeuwig", dat zal ontzettend zijn! Geen oog heeft gezien en geen oor gehoord, de verschrikking van de toekomstige toorn!

Op de nieuwe aarde zal geen onkruid meer gevonden worden. Dus heel de mensheid uitgeroeid? Nee! De dichter spreekt nog van een ánder volk in het tweede van de door ons opgezongen verzen. Hij noemt hen "rechtvaardigen" in tegenstelling met de goddelozen. Zij groeien ook anders als de goddelozen. Zij groeien als de palm en ceder. Zegt David. "Zij zijn geplant in het huis des Heeren. Hun zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods. In de grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen. Zij zullen vet en groen zijn, om te verkondigen dat de Heere recht is."

En toch waren de laatstgenoemden niet béter dan de eersten. Zij hebben állen gezondigd en derfden de heerlijkheid Gods. Ook die laatstgenoemden waren goddelozen, waren

werkers der ongerechtigheid, waren onkruid, misschien wel van het kwaadste soort. Van waar dan nu die onderscheiding? Wat deden zij dan, om van onkruid palm- en cederbomen te worden?

Daarvoor deden zij niets. Zij waren er in hun eertijds zeer mee ingenomen dat ze tot het groene kruid behoorden dat ten vure gedoemd is. Zij zouden ook niets hebben kunnen doen. Zij waren dodelijk onmachtig. Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, schafte raad. God plantte een Plant, Die tot zegen werd voor een ontelbare schare volk.

Bij die Plant wensen wij u, onder biddend opzien tot de Heere, in de volgende leerreden te bepalen.

Onze tekst vindt u in Ezechiël 34: 29a,

En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken.

II. INLEIDING EN VERBAND.

In onze tekst is aan het woord: De Eigenaar van een grote kudde schapen. Over die schapen heeft Hij herders aangesteld. Het werk van die herders bestond daarin: Zij moesten Zijn schapen weiden met wetenschap en verstand. En omdat ook de schapen behoren onder dat ganse schepsel, dat om Adams zonde zucht, waren er, ook onder de kudde van deze Eigenaar. Zwakken, die met versterkende middelen moesten gesterkt worden. Waren er ook zieken onder, die moesten gemedicineerd worden. Er waren gebrokenen onder, die moesten verbonden worden. Er waren ook weggedrevenen onder, die uit kracht van hun dwaalzucht, of doordat de honden hen najoegen van de kudden waren afgeraakt, die moesten die herders weder brengen. En dan waren er zelfs verlorenen onder, die hier of daar in een kuil waren gevallen, of in de struiken verward zaten, die als er geen hulp kwam opdagen ten dode gedoemd waren, dezulken moesten de herders gaan zoeken. Ziet, dat was zo ongeveer het werk wat de Schapeneigenaar van Zijn herders eisten. Zij moesten dus al datgene doen, wat tot het werk van de herder behoort.

En die herders? Zij deden het één zo min als het andere. De schapen weiden deden zij niet; de zwakken sterkten zij niet; en het kranke heelde zij niet; en het gebroekene verbonden zij niet; en het weggedrevene brachten zij niet weder en het verlorene zochten zij niet. Zij hadden er geen tijd voor. Enkel deden zij datgene, waar zij zelf beter, rijker, vetter, machtiger door werden. En daar hadden zij het druk genoeg mee! Zij hadden beide handen en al hun tijd nodig, om de schapen te scheren en zich met de wol te kleden; en om het vette en het gemeste te slachten en ervan te genieten; en om zichzelf te weiden. Zodat er voor de arme, de kranke en dolende schapen heus geen tijd kon overschieten.

De gevolgen bleven natuurlijk niet uit. De Eigenaar der schapen moest klagen, dat zijn schapen verstrooid waren; dat zij het wildgedierte van het veld tot spijs werden; ja, dat Zijn schapen doolden op alle bergen en op allen hogen heuvel, en over de ganse aardbodem verstrooid warenwyl er niemand was die er naar vroeg of hen zocht.

Treurige herders! Ja, maar de schapen gaven zij de schuld. Die ellendige schapen ook. Zij moesten bij hen blijven; zij mochten niet van de kudde afdwalen; eigen schuld dat zij de been braken en het roofgedierte ten prooi vielen; dan hadden zij maar moeten doen wat hij, hun herder. Ze hadden bij hem moeten blijven. - Zo heersten zij over de schapen met strengheid en met hardheid.

Arme schapen die zulke herders hebben! Ja, dat is niet aangenaam, een herder te hebben die met strengheid en hardheid over hen regeert, die meent, althans zó handelt, alsof de schapen er voor hm zélf zijn, en niet schijnt te beseffen, dat hij er voor de schapen is. Maar toch, nu krijgt hun Eigenaar de dubbele gelegenheid om Zijn liefde, èn zorg, èn trouw, aan Zijn kudden te bewijzen.

In de eerste plaats zal Hij Zijn liefde tot Zijn schapen tonen, door die herders tot verantwoording te roepen. Hij zal Zijn schapen van hun hand eisen. Hij zal hen straffen, Hij zal hen uit Zijn dienst ontslaan. Hij spreekt er een "wee over uit; daar doet Hij een dure eed op. En dán zal Hij Zelf doen, wat Zijn herders verzuimd hebben. Hij zegt: "Zie, Ik, ja Ik zal naar mijn schapen vragen en zal ze opzoeken; gelijk een herder zijn kudde opzoekt ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is. Zo zal Ik Mijn schapen opzoeken, en Ik zal ze redden uit alle de plaatsen waarheen zij verstrooid zijn ten dage der wolk en der donkerheid - Ik zal ze weiden op de bergen en bij de stromen en Ik zal een enigen Herder over hen verwekken - en Ik zal hun ene Plant van Naam verwekken; en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land." En dan eindigt hij met deze woorden: "Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide! Gij zijt mensen, maar Ik ben uw God, spreekt de Heere Heere."

Deze woorden, die het slot van ons teksthofdstuk vormen, doen ons zien, dat al hetgeen hier van schapen en herders gezegd was, verstaan moet worden van mensen, en van degenen, die gezag over hen hadden. De Apostel Paulus zou er van zeggen: dit zijn zaken die een andere beduiding hebben. 't Moet alles geestelijk verstaan worden. En wat wordt dan Ezechiël 34 ons dierbaar!

Met de eigenaar der schapen is bedoeld: De Heere Jehovah, de eeuwige getrouwe en onveranderlijke Verbondsgod, de grote Opperherder en Eigenaar van Zijn schapen.

En met de schapen zijn bedoeld, in ruimere zin, Israëls natie, en, de kerk des Nieuwen Testaments. En in bijzondere zin, Gods volk, dat volk, dat naar waarheid mag zingen:

*"Want Hij is onze God, en wij
Zijn 't volk van zijn heerschappij,
De schapen, die Zijn hand wil weiden."*

En met die herders zijn dan bedoeld: De regeerders, de machthebbers, en degenen die herders en leraars worden genoemd. En van dát soort van herders, als in ons teksthofdstuk genoemd wordt, van die machthebbers en leraars, die zichzelf weiden, die bij voorkeur dat werk doen, dat hun geld, macht, grootheid en eer bezorgt; van dat soort waren er onder Israël velen, en zijn er ook thans nog. (Gode zij dank! er zijn ook nog wel getrouwe.)

Met welk een genoegen lezen wij hier van dat opzoeken door de Opperherder; en van dat wederbrengen; van dat voeren in grazige weiden en leiden aan zeer stille wateren; van dat verbinden der gebrokenen en van dat sterken der zieken en zwakken; en van dat verdelgen dergenen die trots op hun rijkdom en macht, Gods volk onderdrukken, verwaarlozen, overheersen en uitbuiten tot hun eigen baten!

Wat een zoete hartsterking is 't, wat de Heere hier zegt, voor nooddruftigen en ellendigen! En dat niet alleen voor dezulken, die in Ezechiëls tijd leefden, of in vroegere eeuwen. Nee, maar dat is èn blijft het ook nu nog voor onze dagen. Al is het dan, dat vele leiders en leraars, aan dieven en moordenaars gelijk zijn. Zoals de Heere Jezus dit in Johannes 10 heeft gezegd. Genoeg, als de Opperherder maar het oog op ons houdt, en wij in Zijn gunst en liefde voor eeuwig opgenomen mogen zijn - vindt u dat ook niet, kind des Heeren?

En welk een troostrijke beloften geeft de Grote Opperherder hier. "En Ik zal een enige Herder over hen verwekken, en Hij zal ze weiden, namelijk Mijn knecht David; Die zal ze weiden en hun tot een Herder zijn." Die Herder, dat is onze Heere Jezus Christus, Die zeggen kon: "Ik ben de goede Herder."

*Hij heeft ons gemaakt (en geenszins wij)
tot schapen die Hij voedt en weidt,
Een volk, tot Zijnen dienst bereid!*

En dan die rijke beloften uit onze tekst: "En Ik zal hun een Plant van Naam verwekken." Hier zien we weer Koning Jezus in Zijn schoonheid. Hij is die "Plant van Naam", waarbij we u nu verder hopen te bepalen.

III. TEKSTVERKLARING.

De plant is een gewas, welke haar wortels geschoten hebbende in, en door middel van deze, haar tot wasdom nodige vocht en vettigheid trekkende uit de aarde, uitspruit, opwaarts schiet, en iedere plant naar haar aard in minder of meerdere tijd, tot een mindere of meerdere hoogte en dikte opgroeit, en bladeren, bloemen en vruchten voortbrengt.

In Gods Woord wordt dikwijls van planten gesproken bij vergelijking. Job 14: 9 wordt bij vergelijking gezegd van een afgehouden boom, welks wortel in de aarde verouderd, dat hij een tak zal maken gelijk een plant. Dit wordt wel op een mens toegepast wiens gezondheid, hoe zeer die ook gekrenkt is, en wiens staat, hoe zeer die ook vervallen is, nog weer hersteld kan worden. Zo lang hij nog in leven is. In Psalm 144, lezen we bij vergelijking van onze zonen:

*"Zo zullen zich, als planten, onze zonen,
In hun jeugd, reeds groot en sterk vertonen."*

En in Psalm 128 wordt de Godvrezende beloofd, dat zijn kinderen zullen zijn als olijfplanten rondom zijn tafel. In de Bijbel worden mensen ook wel zinnebeeldig planten genoemd, in 't bijzonder zulken, die uitmunten boven anderen. Jes. 5: 7, Des Heeren der heirscharen wijngaard 'ts het huis Israëls, en de mannen van Juda zijn ene plant Zijner verlustiging. En zo wordt nu ook de Heere Jezus zinnebeeldig een Plant genoemden wel een Plant van Naam, Die de Heere verwekken zou.

Meerdere malen wordt de Heere Jezus in de Heilige Schrift bij een plant vergeleken. In de profetie van Zacharia wordt Hij een "Spruit" genoemd. En Jesaja noemt Hem "Spruit des Heeren." Jeremia noemt Hem "de Rechtvaardige Spruit die de Heere verwekken zal."

Een Plant van Naam, dat is, een zeer voortreffelijke, een beroemde Plant; een Plant waar elk de mond vol van heeft, die, door iedereen genoemd en geroemd wordt. Of wilt ge: Het is een Persoon, die vër verheven is boven alle andere personen, die planten genoemd worden. Nu, zo is onze Heere Jezus. Hij steekt hoog boven alle andere uit. Zelfs boven diegenen, die Planten van Gods verlustiging heten; Hij is veel schoner dan de mensenkinderen.

Het zij mij vergund, om u de eigenschappen van een plant van naam te noemen, en u aan te wijzen, dat onze Heere Jézus al die eigenschappen bezit.

A. Een Plant van Naam is zo'n plant:

Die een voortreffelijke Planter heeft. Een boom, die door een Keizer, of Koning, of door een ander beroemd persoon is geplant, is daardoor al een plant van naam. En de Heere Christus is door de áller-voornaamste Planter geplant. Hij is geplant door God de Vader. De Vader is die grote, IK", Die in onze tekst zegt: En Ik zal hun een Plant van naam verwekken. Reeds van eeuwigheid sprak de Vader: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd*, of verwekt. De Vader nam Zich van eeuwigheid voor, om Zijn Zoon, ten behoeve van degenen die Hij Zich ten leven heeft verkoren, tot een Plant van Naam te verwekken. En in het Oude Testament heeft de Vader Hem als zodanig beloofd, en afgeschaduwd. En in de volheid des tijds heeft Hij ook deze beloften vervuld. Toen is onze Plant van Naam, als een rijsje uit de afgehouden tronk van Isaï, als een scheut uit de wortel van David ontsproten; toen heeft de Vader onze Plant van Naam, als het opperste takje van de Koninklijke Ceder geplant op de bergen Israëls. Toen is de

Christus Gods, uit de maagd Maria, door de overschaduwing van de Heilige Geest, geboren in Bethlehem.

Zie hier nu weer, dat grote wonder van Goddelijk mededogen! Van onmetelijke liefde! Van onbegrijpelijke wijsheid! 's Vaders rijke barmhartigheid! Goedheid! genade en trouw! De Vader, Die door de zonde onze Rechter is geworden, had Hij Zich niet rechtvaardig in onze ondergang kunnen verheugen? Was Hij er minder door geworden, als Hij ons allen in 't verderf had gestort? Had er iemand van ons zijn hand tegen God kunnen opheffen en zeggen, wat doet Gij?

En toch, dat wilde Hij niet. Integendeel, Hij wilde een groot volk in het leven behouden, gelijk het ten deze dage is. En omdat het niet anders ging, daarom verwekte Hij Zijnen Zoon tot een Plant van Naam. Of zou dat niet een Plant van Naam zijn, Die door God Zelf is verwekt, en geplant; een planting, waarin al de deugden des Heeren schitteren? Laat ons, volk des Heeren, toch immer met Christus in de Vader eindigen. Hij Zelf wil dat.

*"Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan."*

Omdat Gij Uw heilig kind Jezus ons tot een Plant van Naam heeft verwekt.

2. Een plant van Naam is zo'n plant: Die een bijzonder goed wortelgestel heeft.

Van de palmboom zegt men, dat zijn wortel zeer diep in de aarde dringt; en van de cederen, dat zij hun wortel zeer ver uitspruiten. Zo'n wortelgestel is nodig om de boom te dragen, te voeden, en om storm en onweer te kunnen verduren. Jeremia 17, wordt van de man die op de Heere vertrouwt, en wiens vertrouwen de Heere is, gezegd: *dat hij zal zijn als een boom die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en het niet gevoelt wanneer er een hitte komt, maar wiens loof groen blijft.* Zo'n plant was dan ook de lijder Job, die zonder zelfverheffing kon zeggen, dat zijn wortel uitgebreid was aan het water, (Job 29: 19). En als dan de Heere van Zijn volk getuigt, dat zij hun wortelen uitslaan als de libanon, (Hos. 14: 6), dan kunt u wel denken, wat onze gezegende Heere Jezus, Die Plant van Naam, een wortelgestel heeft. Hij wortelt in de onmetelijke diepte van Gods eeuwigen wil en welbehagen, in het vaste en onveranderlijke en onberouwelijke voornemen des Drieëenigen Gods. Hij breidt Zijn wortelen uit tot in de bronader des levens en Hij schiet Zijn wortelen uit aan de rivier van Gods welbehagen.

En zo komt het nu, dat Hij de hevigste stormen heeft getrotseerd. O, er zijn wat een orkanen over Hem heengegaan! En aan welk een hitte was Hij al blootgesteld. Maar vallen deed Hij niet; en Hij mocht al eens kermen:

*O, dood'lijk uur! Wat hitte doet Mij branden!
Mijn hart is week, en smelt in 'd ingewanden,
Als was voor 't vuur."*

Maar Zijn loof bleef groen! En het ligt meest aan het wortelgestel, als een boom door storm omwaait en door hitte verdort. En zie daar nu het geheim. Dat de uitverkoren Kerk door geen stormen van vervolging, door geen hitte van verdrukking, niet door de toorn van de Almachtige, niet door satans woeden, niet door de stromen van vijandschap, noch door het vuur der vervolging is vernield, is omgestormd, is verzengd; dat is, omdat zij in haar geheel, en ieder lid daarvan in het bijzonder, in- en met Christus stoelt op dezelfde wortel van de Plant van Name.

Nooit zal er dan ook van enig waar-begenadigde kunnen gezegd worden: omdat hij geen diepten van aarde had, daarom is hij, toen de hitte der verdrukking en vervolging kwam, terstond verdord.

C. Een Plant van naam is zo'n plant: Die voorspoedig opwast.

Een plant die niet groeit, wordt een dwerg, verschrompelt; en een boom die zijn takken niet uitspreidt is een kwar. Van het cedertopje, dat de Heere van de oppersten tak des hogen ceders nemen zoude, en op de berg der hoogte Israëls zou planten wordt gezegd, dat het takken zou voortbrengen, dat het een heerlijke cedar worden zou, daar zou groei in zitten. (Ezech. 17: 22-24). En in de Christus - Die door dit cedertopje werd verbeeld - daar zat groei, daar zat wasdom in! En dat wel in eigenlijke én in geestelijke zin. Immers, we lezen van de Heere Jezus: *En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte, en in genade bij God en de mensen.* (Luk. 2: 52).

En in geestelijke zin is Hij uitgegroeid van het kindeke van Bethlehem, tot een Koning Die heerst van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Uit Hem, uit onze Plant van Naam. "Uit welken het geheel lichaam, bekwamelijk tezamen gevoegd en tezamen vastgemaakt zijnde door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van elk deel in zijn mate, de wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouw in de liefde." Zo schrijft de Apostel aan de Efeziërs, (hfdst. 4: 16). En dat zal doorgaan tot 's werlds einde.

D. Een plant van naam is dan ook zo'n plant, Die een stevige stam en kruin heeft.

Was dat niet de roem der Cederen van de Libanon, dat ze een geweldige stam hadden; en dat zij hun kruin hemelhoog verhieven, en hun takken wijd en zijd uitspreidden? Maar wat heeft dat te beduiden, tegenover onze Plant van Naam? Beslaat Hij niet de gehele aarde? Verheft Hij niet Zijn kruin tot in de derde hemel? Waarlijk, de eiken van Basan, de palmbomen van Elim. Zowel als de Cederbomen van de Libanon zijn maar dwergen. Zijn rietjes. Zij zijn niet meer dan de hij sop aan de wand, tegenover onze Plant van Naam.

*Ja, welke vorsten ooit het aardrijk moog' bevatten,
Wie hunner is, o Heere, met U gelijk te Schatten?*

En als u nu bedenkt, dat Jezus zelf naar Zijn beide naturen de omvangrijke stam is, en dat de kruin Zijn Kerk, en de takken Zijn gemeenten, en de takjes Zijn kinderen voorstellen, die Gods kinderen, die men in alle werelddelen vindt, is het dan niet vanzelf, dat de Naam van de Heere Jezus vermaard is over het gehele rond der aarde, overal waar Zijn naam gepredikt en aangebeden wordt? En nu zeiden we nog niets van het: profijtelijke van onze Plant, en daar is toch zo véél van te zeggen. Immers:

E. Een plant van Naam is zo'n plant: *Die een aangename geur verspreidt.*

U weet wel, dat, de grote Schepper aller dingen, ook in het plantenrijk gezorgd heeft voor het nodige, nuttige, en voor het aangename. Zo zorgde Hij ook, dat er planten en bomen zijn die wegens de aangename geur die zij verspreiden, "planten van naam zijn." Denkt maar eens aan de Nardus, aan de Mirthe, aan onze Meidoorn en anderen. Van die welriekende planten en bomen, wordt in de Bijbel veel gezegd. Er wordt ook veel over gesproken in oneigenlijke of zinnebeeldige zin. Dan worden er door aangeduid Zulke personen of zaken, die anderen aangenaam zijn. Die van goede hoedanigheid zijn. Zich loflijk van hun plicht kwijten en daardoor een goeden naam hebben, wordt gezegd: dat zij een goede reuk, of van een goede reuk zijn. "Wij zijn Gode een goede reuk", schrijft Paulus aan de Corinthiërs (2 Cor. 2: 15). En wanneer offeranden naar de Wet en in 't geloof, en dus op een Gode welbhaaglijke wijze gebracht werden, dan waren zij Gode een lieflijke reuk, dat wil zeggen: dat de Heere er een welgevallen in had. Zo was Noachs offer, nadat hij uit de Ark gegaan was, een lieflijke reuk. (Gen. 8: 21). *En de Heere rook die liefelijke reuk, en de Heere zeide in Zijn hart: Ik zal voortaan de aarde niet meer vervloeken, enz.*

En als nu de Heere in Hoséa 14, van Zijn volk zegt: *dat zij een reuk zullen hebben als*

de Libanon; en als u dan bedenkt, dat zij die geur eerst moeten ontvangen van Christus; ja, dat al wat lieflijk ruikt in de natuur en de genade, van Hém afkomt; - dan kunt u bedenken, welk een geur Hij bezit en verspreidt. Hij verspreidt een geur van ongekende heiligheid, en goedheid, en genade. Paulus spreekt van *de reuk Zijner kennis*. (2 Cor. 2: 14). Jesaja roept van hem uit: *En Zijn rieken zal zijn in de vreze des Heeren*. De Apostel zegt van Hem, dat Hij zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande Gode tot een welriekende reuk.

En is het nu de gewoonte om aan reukplanten veel te ruiken en zich in hun geur te verlustigen; mochten wij ons dan veel krijgen te verlustigen in de geur der liefde en der genade die "de" Plant van Naam verspreidt. Dat wij Hem wederkerig mochten onthalen op de geur van onze lof en dank. Ons gebed worde gesteld als een reukwerk voor Zijn aangezicht! Dat Hij het veraangename met het reukwerk Zijner verdiensten! (Openbaring 8: 3).

F. Een plant van Naam is zo'n plant: *Die veel vruchten voortbrengt*.

Nu, maar dán mag de Heere Jezus wel voornamelijk "de" Plant van Naam genoemd worden! Wie toch is in staat om al de vruchten op te sommen die Hij voortbrengt? Hij is toch die Boom des Levens, die twaalf vruchten voortbrengt, gevende zijn vrucht van maand tot maand; en wiens bladeren zijn tot genezing der Heidenen? (Openbaring 22: 2). En is Hij ook niet, die Appelboom, waaronder de Bruid zat, welks vrucht haar gehemelte zoet was? (Hoogl. 2: 3). Christus, Hij brengt zoveel vruchten voort, dat Hij de hele kudde, van de Grote Eigenaar der schapen kan voeden; ja, tot voedsel zijn zou. Waarom dan ook in ons tekstvers gezegd wordt: *Dat zij niet meer weggeraapt zouden worden door de honger in het land*.

Christus, Hij kon naar waarheid zeggen: Mijn vlees is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. Die Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem. (Joh. 6: 55, 56). Waarlijk, in Jezus' zoete geloofsgemeenschap, behoeft men voor geen geestelijken honger te vrezen. Ja. *Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden*. (Matth. 5: 6).

O, zoete vruchten, die de Plant van Naam voortbrengt! O, zoet profijt, dat Jezus afwerpt! Bij Hem is: gerechtigheid voor goddelozen. Uit Hem vloeit balsem, voor gewonden. Hij brengt voort wijn, voor degenen, wiens ziel bitterlijk bedroefd is. Hij levert met bloedgetekende kwitanties voor schuldigen. Een pardonbrief, voor ter dood veroordeelden. Een vrijbrief voor verbannen. Een pas voor de hemel en een eeuwige zaligheid, voor vervloekten. Ja, in één woord: Jezus, Hij geeft uit genade, die genoeg is om getroost te leven – levensgenade - en genade, om getroost te sterven; stervensgenade. En dat alles, voor een ontelbare schare. Ik vraag u: mag zo'n plant, die dit álles voortbrengt, in zo'n mate, niet "een Plant van Naam" genoemd worden?

G. Een plant van Naam is ook: Een schaduwrijke plant.

Van dat opperste takje des hogen Ceders, dat de Heere ooit de berg der hoogte Israëls zetten zou. Zegt Hij: *dat onder Hem wonen zou, alle gevogelte van allerlei vleugel; dat zij in de schaduw zijner takken zullen wonen*. (Ezech. 17: 23). Wij hebben reeds eerder gezegd, dat deze profetie op Christus ziet, nl. in de Bruidskerk verklaart in Hoogl. 2: 3, dat zij groten lust in Zijn schaduw heeft. En ik zit er onder, zegt zij.

Welnu. Zo zit nu ook waarlijk heel de gemeente des Heeren onder die grote en heerlijke Plant van Naam. De dierbare Christus, overschaduwde alle zijn gunstgenoten. Zoals het Oude Bondsvolk des Heeren, op hun woestijnreis, overschaduwde werd door de wolkkolom.

O, wat een heerlijke en veilige plaats is dit, onder Jezus! In zijn schaduw zittend, zijn

we beveiligd, tegen de gloed van de toorn des Almachtigen; beveiligd tegen de vloeken der wet; beschermd, voor de hitte der hel; voor de pijl die des daags vliegt, en de zeer verderfelijke pestilentie der zonde, die op de middag verwoest.

Is het wonder, dat de man naar Gods hart tot Hem roept: *Verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen?* En dat heel de herboren schaar, dat David na leert bidden? - "Hoe dierbaar is uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen."

H. Eindelijk een plant van Naam is zulk een: Die een hoge ouderdom bereikt.

In de geschiedenis spreekt men van bomen, die een tiental eeuwen oud zijn; er zijn Cederbomen, waarvan men gist, dat ze in Salomo's tijd, misschien wel op zijn bevel, geplant zijn. Laat ons eens een ogenblik aannemen, dat er zulke Cederbomen zijn, die dus meer dan vijf en twintig honderd jaren oud zijn. - 't Is een eerbiedwaardige ouderdom!

Maar, wat zegt dat nu, bij de ouderdom van onze Plant van Naam? Hij is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Het eerste mensenpaar, is reeds bekleed geworden met het weefsel van Zijn gerechtigheid; at reeds van Zijn vruchten; rustte in Zijn schaduw. En dat zal zo blijven tot 's werlds einde. Ja, tot in alle eeuwigheid toe; als alle de vermaarde en beroemde bomen en planten verdelgd zullen zijn, dán zal de Boom des levens, de Plant van Naam, de Christus Gods, heerlijk prijken tot in de eindeloze eeuwigheid.

Zingen we nu: Psalm 1: 2, 3.

IV. TOEPASSING.

Het was ons vergund, om u opnieuw te bepalen, bij dat grote wonder van Gods mededogen met een deel van de gevallen en door die val strafschuldige mensheid. Dat Vaderlijk mededogen, dat Hij betoonde in de zending van Zijn zeer beminden schootzoon. "Welke God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot ene betoning van zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, die tevoren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods, tot ene betoning van zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degene die uit het geloof van Jezus is" (Rom. 3: 25, 26).

O, grondeloze ontferming!

En opdat wij Hem nu te beter mogen kennen, buiten wie geen zaligheid is, heeft de Heere Hem geopenbaard in het Evangelie, en Hem, door leerbeelden, als voor de ogen van Zijn gunstvolk geschilderd. Zoals wij reeds één- en andermaal zagen, en ook nu weer mochten zien, waar de Geest Hem in onze tekst tekende als "de Plant van Naam." En welk een leerrijk beeld dit is, konden we opmerken uit de verklaring die we ervan mochten horen.

Nu is de grote en ernstige vraag: Kent ook u Hem als de Plant van Naam door God verwekt?

Miljoenen mensen zijn geboren 'en gestorven zonder ooit van Deze Plant van Naam gehoord te hebben. En andere miljoen hebben wel van Hem gehoord, maar gaven nooit geen acht op Hem. En dan zijn er nog andere miljoen die hoorden van Hem, en verachtten Hem; voor hen is Jezus een Plant, meer veracht dan de distel en de doorn. Dat zijn mensen, die het niet weten, hoe ongelukkig zij zijn. Zij weten het niet, dat ze zondige, ongerechte, rampzalige, verloren schepselen zijn. Zij weten het niet, dat er buiten Jezus geen zaligheid is. Dat God Hem in de wereld gezonden heeft, en dat Hij vrijwillig is gegaan, om zondaars zalig te maken door Zijn heilig leven, en door Zijn heilig lijden, en door het sterven van de vervloekten dood. Zij weten het niet, dat Hij zit, daarboven aan de rechterhand van de Vader, dat Hij van daar hun toeroept, door

Zijn Woord en Geest: Wendt u naar Mij toe en wordt behouden; want zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in uien dood des goddelozen, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekeert van zijn bozen weg en leve! Zij weten het niet: dat zij straks niet verloren gaan om hun zonden, maar omdat ze uit ongeloof en vijandschap het énig middel der zaligheid verwierpen, omdat zij Hem, de Plant van Naam Die God heeft verwekt, verworpen hebben.

Wat zal u de eeuwigheid lang én bang zijn! U, die de liefde van de Vader versmaad hebt, en de genade des Zoons niet gewild hebt, en het genade-werk van de Heilige Geest tegengestaan hebt. Het zal die van Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan u. Zij hebben van de Plant van Naam niet gehoord; maar u is Hij gepredikt, maar u hebt geen smaak in Zijn vruchten, geen behoefte aan Zijn schaduw. Zijn geur is u een rieken des doods ten dode. U kiest de giftbeker van de satan boven het sap van Christus.

Welnu, reken er dan op, dat God u straks, wie weet hoe spoedig. Zal wegwerpen, omdat ge Zijn Christus versmaad hebt. Tenzij dan, dat ge u, door Gods genade, bekeert en Hem leert zoeken van hart en met ingespannen krachten.

En dán zijn er nog zovelen, op wie het woord des Heeren van toepassing is: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich ver van Mij. (Mark. 7: 6). Onder hen zijn er, zuiver in de belijdenis, stichtelijk in de wandel, begaafde sprekers en bidders, hebbende de mond vol van Hem, als van de Plant van Naam, en die tóch straks ook zullen horen van Jezus' lippen: "Ik heb u nooit gekend." 't Is alles vrucht van het historisch geloof. En u weet, dat dit historisch geloof óntoereikend is tot zaligheid; "het is een bed dat te kort is om zich daarop uit te strekken, en een deksel dat te smal zal wezen als men zich daaronder voegt."

Neen. Zullen we door Christus behouden worden, zal de Plant van Naam ons profijtelijk zijn, dan is het nodig: "Dat Hij in ons hart wordt geplant." Heeft de Vader Hem vóór ons verwekt, dan is het ook nodig, dat Hij Hem in ons verwekt; en niet alleen in Zijn Gemeente, maar ook in ons persoonlijk. Dan moet eerst de hof van ons hart daartoe voorbereid worden. Van nature is ons hart als een rots, als een vuilnisbelt, als een broeinest van ongerechtigheid, van onkruid. Daar plant de Heere zo maar Zijn Plant van Naam niet in; dat eist eerst voorbereiding.

Die aarde van ons hart, moet eerst gebroken, moet eerst omgeploegd, moet eerst gebraakt. "Braakt ulieden een braakland, en zaait niet onder de doornen", beveelt de Heere Zijn knechten, en zou Hij dat dan Zelf doen?

Zo was het ook in de volheid des tijds. De hof van Gods Kerk was voor- en voorbereid, door de bediening der wet, toen Hij Zijn Christus verwekte. Zo moet het ook in óns hart. Eerst komt Mozes met de ploeg, om ons hart te breken, om het onkruid ondersteboven te keren. —

Kent gij iets van die werkzaamheden in uw hart? Dat is pijnlijk; dat kost wel vlees en bloed, als Gods heilige wet het hart verbrijzelt met zijn "vervloekt zijt gij, vervloekt zijt gij"! O, als Hij met Zijn geestelijk ploegijzer, niet alleen het onkruid, maar heel onze vleselijken godsdienst ten onderste boven werpt! Dan schijnt het ons wel toe, alsof God het op onze eeuwigen ondergang toelegt, alsof de Heilige ons met geweld verdoemen wil. - Zeker, wij zullen leren verstaan, dat we niet goedkoop gezondigd hebben. Dat God van Zijn heiligheid niet afstaat. Dat God een wreker, is en zeer grimmig. - Later zullen we Hem daarvoor danken, dán zullen we zeggen: "Ik dank U, Heere, Dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar Uw toorn is afgekeerd en Gij vertroost mij."

Er zijn mensen, die roemen in het bezit van Christus, en maakten nooit geen persoonlijke kennis met de bediening der wet. Zij meen dat de Plant van Naam in hun hart is, en nooit werd hun hart voor Jezus' inkomst voorbereid. Dat is bedrog! Zo gaat het

niet!

Maar nu zijn er anderen, bij wie het nooit verder komt. Zij leven altijd onder de bediening der verdoemenis; 't is bij hen altijd Mozes, nooit Christus. Dat is ook niet volgens Gods Woord. "Ploegt de ploeger de gehelen dag om te zaaien? Opent en egt hij zijn land de gehelen dag?" Vraagt de Heere door Jesaja (hfdst. 28: 24). Die landman, die altijd ploegt. Zal nooit oogsten. "Het is dan ook alzó, dat, als hij het bovenste van zijn land effen gemaakt heeft, dan strooit hij zijn zaad van de beste tarwe erin." (vers 25). Zo doet ook de geestelijke Landman; zo doet ook de Heilige Geest. Is ons hart genoegzaam gebroken; is het door schuldbesef getroffen en verslagen, dán plant Hij er de Plant Van Naam in. - Dan behaagt het Hem, om Zijn Christus in ons te openbaren. - En wat is dit al een zoete vertroosting, als ons oog voor Christus ontsloten wordt! En als wij dan zien, dat, waar wij als radelozen staan, en de weg om zalig te worden aan ónze zijde toegemuurd is, dat er in Hem een grote deur der hoop ontsloten is; wel, dan kan ons dat zo'n zalige verrassing zijn, en ons zo'n zaligen troost verstrekken, dat het is, alsof we reeds in Zijn schaduw zitten en Zijn vrucht ons verhemelte zoet is.

Maar dan blijft de Christus in ons niet een Plantje. Hij gaat dan wel in ons wassen. Hij moet in ons groeien. Wel niet als het onkruid, niet als Jona's wonderboom, maar als de Ceder, als de palmboom; niet zo snel, maar langzaam en zeker. Hij doorgroeit heel ons verstand, heel onze wil, ons hart en ziel en zinnen. Dat doet ons toenemen in geloof, in de hoop, in de liefde, in de ootmoed, in de ware godzaligheid. Hij groeit zodanig in Zijn volk, dat ze ten laatste met Paulus mogen getuigen: "Ik leef, Maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." (Gal. 2: 20).

Als de Plant van Naam in ons is geplant, en Hij in ons groeit, dan worden wij zelf ook een plant van naam. De Heere zegt van Zijn volk: "Zij zullen zijn een spruit Mijner plantingen, een werk Mijner handen, opdat Ik verheerlijkt worde", (Jes. 60: 21). En wederom: "zij zullen genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, ene planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde." (Jes. 61: 3). Wij zijn dus een plant van naam, opdat niet wij, maar Christus verheerlijkt worde, en Hij is een Plant van Naam, opdat Hij Zelf verheerlijkt worde; dat is het onderscheid.

Gods volk geeft ook schaduw; hoe zoet is het niet onder hen te zitten, onder de eikenbomen der gerechtigheid? Zij verspreiden ook die reuk van kinderlijke Godsvreze, van ootmoed en zielskleinheid, van geloof en liefde! En zij geven ook vruchten. Wel is het waar dat die vruchten niet oorspronkelijk de hun zijn, de Heere zegt: "Uw vrucht is uit Mij gevonden." En dat stemmen zij van hart toe. Maar zij zijn er dan toch, door Gods genade, de dragers van. En de Heere zet ze dan ook op hun rekening.

De dichter zingt van Gods kind:

*Dat het zal zijn gelijk een frisse boom,
die in een vette grond is geplant bij een stroom;
die op zijn tijd met vruchten is beladen;
en sierlijk pronkt met onverwelkte bladen.
Dat het opgroeit zelfs in ramp en tegenspoed;
en dat het hem wél gaat en gelukt wat het doet.*

En zo is nu Gods Kerk één Plantage, één geestelijk, één heilig plantsoen. Christus, de Plant van Naam, is het heerlijk en sierlijk middelpunt! zo is er maar één! En rondom Hém staan ze die een planting van God zijn. Dat is nu het nieuwe paradijs, de hof, waarin de Drieëenige Jehovah Zich eeuwig zal verlustigen - Zijn Lusthof.

Dat is nu nog het beeld der toekomst. Zo zal het éénmaal zijn. Nu zijn zij, die een

planting Gods zijn, verstrooid over de aarde. Petrus zou ook nu nog moeten schrijven boven zijn brief: "de vreemdelingen in de verstrooiing". Maar in de jongste dag zullen Gods kinderen, de spruiten Zijner planting, één enige Plantage zijn.

En bedenkt ook dit, dat alle kinderen des Heeren geen eikenbomen zijn; ook in Gods plantage zijn grote en kleine planten. Als in Salomo's plantage maar één soort bomen had gestaan, dan behoefde er niet in 1 Kon. 4: 33 te staan, dat hij, in zijn spreken, ook sprak van de bomen, van de Cederboom af die op de Libanon is, tot op de hysop die aan de wand uitwast. Voor elke plant en voor elk plantje had hij een spreuk. En de betere Salomo, onze Heere Jezus, sprak immers zelfs van het gekrookte rietje, dat Hij het niet zou verbreken? Mocht u maar zo'n rietje zijn. Zou u het niet wensen, kleine in de genade?

Duizendmaal beter een klein plantje in 's Heeren plantage, dan een eik van Basan, die de Heere zal vernederen. (Jes. 2: 13). Ja, alle planten, al zijn het dan planten - die een naam hebben onder de mensen, maar die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zullen uitgeroeid worden. Zegt de Heere Jezus. (Matth. 15: 13). O, hoe vreselijk zal de dag zijn, waarop God dit doen zal! Als Hij alle de goddelozen, de werkers der ongerechtigheid zal uitroeien, en aan de vuurgloed der hel zal overgeven!

Hoe zalig zal echter die dag zijn voor Gods begenadigd volk, al waren zij dan hier niet in tel; al stonden zij te midden van de doornen; al vreesden zij duizendmaal om als een onkruid in de hel geworpen te worden. Op die dag zal de Heere hen voor de ogen der wereld, en voor de ogen der engelen, openbaren, als Zijn planting, als één dergenen, voor wie Hij Zijn Christus verwekte tot een Plant van Naam.

En mogen wij nu onder die planten gerekend worden, laat het dan ook de behoeften van ons hart mogen zijn, om ons als zo'n planting des Heeren te openbaren. Immers, het doel wat de Heere in de planting van Zijn Plantage beoogde is: opdat Hij Verheerlijkt worde. Nu, dát zal in de hemel zeker geschieden. Daar zullen we Hem eeuwig groot maken. De Heere geve ons echter genade, om met dit hemelwerk niet té wachten tot we in de hemel zijn, maar dat nu reeds hier beneden, hier in dit leven, door ons woord en werk de lofzang klinke en blinke: *O, Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde! Amen.*

SLOTZANG: Ps. 8: 9.

5. Christus, de Schuilplaats des Allerhoogsten

PSALM 84: 2
 LEZEN PSALM 91
 PSALM 32: 2 en 4
 PSALM 91:1, 7
 PSALM 71:2, 6

I. VOORSPRAAK.

Geliefde toehoorders!

Dat het leven van het kind des Heeren aan zeer grote afwisseling onderworpen is, dat blijkt wel uit de psalm door ons zo juist opgezongen. We horen hier toch de Godvrezende zanger jubelen: "Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding." Is dát niet een zalige beleving? David is hier als omhuld door vrolijk gezang. Vóór hem klinkt het lied der blijde hope; achter hem verheft zich de jubelzang van lof en dank; en ter rechter- en ter linkerzijde; en van boven en van beneden weergalmen vreugdetonen. De man is omringd door een onafgebroken kring van verblijdende goedertierenheid, welke hem de overwinning der genade verkondigt, ter verlossing van zijn ziel. Zodat hij jubelt:

*G' omringt me, daar u mij in ruimte stelt,
 Met blij gezang, dat mijn verlossing meldt.*

En tóch is dat diezelfde man, die enkele maanden, misschien enkele dagen, of uren geleden brulde, de ganse dag brulde van bittere zielesmart. En toch is deze beleving van David aan Gods kinderen van nu, ook niet vreemd. Wenen, ja brullen van smart, én jubelen van zielevreugd, wisselen, soms snel, elkaar af; des avonds vernacht soms het geweest, terwijl des morgens soms heel hun toestand is veranderd, dan is er wel weer gejuich. En naar mate de smart groter was, naar die mate is de blijdschap dan wel weer te inniger.

En wat was nu de oorzaak van Davids diepgaande smart; en, wat was er gebeurd, wat is de reden van zijn grote blijdschap?

Dat vertelt hij ons. "Toen ik zweeg", toen de dichter door een schuldig verzuim, of door wanhoop naliet. Zijn zonden te belijden, toen werden zijn beenderen verouderd, toen werd heel zijn ziel en lichaamskracht ondermijnd. O, die zonden, die grote schuld! Welk een moordend iets is het, om daar onder gebogen te gaan! Dat verwoest ziel en lichaam! En dat was de oorzaak van zijn "brullen de ganse dag." "Toen drukte de hand des Heeren zwaar op hem dag en nacht. Zodat zijn sap veranderd werd in zomerdroogte, Sela."

Ja, daar mocht David een "Sela", een rustpunt achter zetten; want wie is in staat, om de smart uit te spreken of neer te schrijven, die een ziel in zo'n toestand ondervindt! O, gel. als wij onze zonden willen bedekken en niet belijden, dan knaagt de zonde als de kanker aan ons binnenste. De Heere wil, dat we onze zonden zullen belijden voor God; dat we onze zonden aan God zullen bekend maken - neen: niet aan een nietig sterveling. Zoals het blinde Rome dit leert, maar aan de Heere zélve. Zo deden dan ook de heiligen van de oude dag reeds.

Ook David mocht dat doen, door - Gods.- genade! "Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheden bedekte ik niet. Ik zei: "Ik zal belijdenis van mijn overtreding doen voor de Heere." Daar lag hij voor God in de schuld. En toen verwees de Heere hem naar het Gehenna der duivelen. Nee, toehoorders! Toen vergaf de Heere de ongerechtigheid zijner zonde, Sela. Weer laat David hier een "Sela", een rustpunt,

volgen. En gewis, dit loont de moeite om bij die grote weldaad der schuldvergeving stil te staan. En waar u nu vragen mocht, hoe de Heilige God aan de zondaar de schuld kán vergeven? Daar wijst David op een enige schuilplaats. Gij, zegt hij,

*Gij zijt mij, Heere, ter schuilplaats in gevaren;
Gij zult mij voor benauwdheid trouw bewaren;
Gij omringt me, daar u mij in ruimte stelt,
Met blij gezang, dat mijn verlossing meldt.*

Tussen dat brullen en juichen lag een schuilplaats, een enige, een wonderlijke schuilplaats, waarop we nu willen wijzen naar aanleiding onzer tekstwoorden, die u vindt opgetekend in: Psalm 91 vers 1:

Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.

De Psalm waaruit we voor deze ure onze tekst kozen, is een Psalm zonder opschrift. En zoals gewoonlijk, prikkelt dat juist, om zich in allerlei gissingen te verdiepen. Er zijn er die schrijven ook deze Psalm aan David toe. Maar dit wordt door anderen weer betwijfeld.

De Joodse geleerden zijn van mening, dat we, wanneer de naam van de auteur niet vermeld wordt, gerechtigd. Zijn om de Psalm aan de laatst vermeldden dichter toe te schrijven. Dan zou dus ook deze Psalm van Mozes, de man Gods zijn. Wij kunnen of durven dit niet met zekerheid vaststellen. Wel worden in deze Psalm de gevaren der woestijn opgesomd; en dan wordt ook hier de Heere aangewezen, als de schutsheer tegen al die gevaren.

Dat deze Psalm zeer bemoedigend is voor Gods arme en bedrukte volk, is zonder twijfel. Zijn toon is verheven en troostvol van het begin tot het einde. Het geloof heeft de boventoon. Men noemt deze Psalm wel het beste voorbehoedmiddel tegen pest en cholera, enz. En in waarheid is hij een hemelse medicijn tegen krankheid en pestilentie, voor degene, die door Gods genade, het geloof van de dichter mag deelachtig zijn.

In deze leerrede willen we u, onder biddend opzien tot de Heere, alleen bepalen bij het eerste vers, en dan wel in het bijzonder bij: ***De schuilplaats des Allerhoogsten.*** Wij noemen haar:

De beste schuilplaats.

En:

- A. De noodzakelijkheid.
- B. De aantrekkelijkheid.
- C. De veiligheid van deze schuilplaats vraagt een wijle onze aandacht.

Mocht dan de Heere onze hulp zijn, tot Zijn eer en ons heil!

II. VERKLARING.

Letten we dan in de eerste plaats op: ***De noodzakelijkheid van deze schuilplaats.***

Wat een schuilplaats is, dat is u bekend; het is een plaats, waarin men zich verbergen kan ten dage des kwaads. Het kuiken verbergt zich, als er gevaar opdoemt, onder de vleugelen der moeder; het kind verbergt zich, als het kwaad vreest, in de plooien van moeders kleed; David en zijn mannen verborgen zich voor de toorn van koning Saul, in de spelonk van Adullam. - Het is een vrucht van Gods onmetelijke goedheid, dat Hij heeft willen zorgen, dat er schuilplaatsen gevonden worden ter plaatse waar gevaar dreigt.

In onze tekst is sprake van een bijzondere, wel van de állerbeste schuilplaats, een schuilplaats die nadrukkelijk genoemd wordt: De schuilplaats des "Allerhoogsten."

De Allerhoogste is God, het Drieëenige Wezen. God wordt de Allerhoogste genoemd. Zie Gen. 14: 19; Deut. 32: 8 en vele andere plaatsen des Bijbels. Hij wordt de Allerhoogste genoemd, omdat Hij boven de aardkloot aarde zit, en de hemel tot Zijn troon heeft. Daarom wordt Hij ook genoemd: de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid, in de hoogte woont. (Jes. 57: 15). Hij wordt de Allerhoogste genoemd, wegens Zijn álles-overklimmende volmaaktheden en de heerlijkheid die daaruit voortstraalt, waardoor Hij oneindig verheven is boven alle schepselen. Hij heeft niemand die Hem gelijk is in de hemel noch op de aarde. Jeremia roept van Hem uit: omdat niemand U gelijk is, o Heere! Zo zijt Gij groot, en groot is Uw Naam in mogendheid. (Jer. 10: 6).

Hij wordt ook de Allerhoogste genoemd, wegens Zijn opperheerschappij. Hij is groot, Hij is vreselijk en een groot Koning boven allen goden. Daniël getuigt ervan: "De heerschappij des Allerhoogsten is een eeuwige heerschappij, en zijn koninkrijk is van geslacht tot geslacht; - en Hij doet met het heir des hemels en de inwoners der aarde naar Zijn wil; en daar is niemand die zijn hand afwenden kan of tot Hem zeggen kan: wat doet gij?" (Dan. 4: 35, 36).

Welnu, aan deze Allerhoogste wordt in onze tekst, en op vele plaatsen des Bijbels, een Schuilplaats toegekend. Die schuilplaats wordt nadrukkelijk genoemd: de schuilplaats van de Allerhoogste. En waar u vragen mocht: welke die schuilplaats is? Daar moet het antwoord zijn: *onze Heere Jezus Christus*. Op Hém zag de dichter toen hij zong: "Gij zijt mij, Heere, een Schuilplaats in gevaren." Hij is door de Vader van eeuwigheid af verordeneerd tot een schuilplaats voor Gods uitverkorenen. En Hij is tot een bekwame schuilplaats gemaakt in de volheid des tijds. Toen is Hem een lichaam toe bereid, waarin een menselijke ziel woont, en is Hij ons in álles gelijk geworden, uitgenomen de zonden. En ziet nu eens, in gedachten, de levens-, lijdens- en stervensgeschiedenis van onze Heere; ziet gem in Bethlehem liggen, door de wereld gaan; ziet Hem in Gethsémané kruipen en op Golgótha hangen; ziet Hem in Jozefs rotsgroeven onder de doden, en in de hof ná Zijn opstanding wandelen; ziet Hem van de Olijfberg ten hemel stijgen en zitten aan de rechterhand des Almachtigen Vaders. Nu, dát was de voorbereiding van Christus tot een schuilplaats voor Gods arme en bedreigde en door zoveel kwaad en kwaden omringde volk. Juist al dat kwaad, waartegen gij Zijn volk beschermt, trof Hém - dat is zo met elke schuilplaats. De rots staat bloot aan de verzengende zonnestralen, waartegen Hij de pelgrim beschermt; en het schild wordt; getroffen door de pijlen, die bestemd waren voor degenere die zich erachter verborgen. Zo nu ook de Heere Jezus. Hier, volk van God. Zien wij dus weer, onze Koning in Zijn schoonheid, voorgesteld door een Schuilplaats.

En merkt nu eens op, tegen welk kwaad de Heere Jezus Zijn volk beschermt- en waaraan Hij Zichzelf bloot wilde stellen. U vindt dit afgebeeld, in het kwaad en de gevaren, die het volk van Israël bedreigden in de woestijn.

Welke kwaden dat waren? Dat zullen we u zeggen; en u doen zien, hoe de Heere Jezus daartegen een schuilplaats is.

1. Het eerste en meest te vrezen kwaad was, in letterlijke zin voor oud-Israël, en is, in geestelijken zin voor ons: de dodelijke zonnesteek en de verzengende hitte der tropische zon, - die in de woestijn wel vijfmaal zo heet is als hier in onze Westerse streken. Tegen die dodelijke zonnesteek, en tegen die versmeltende hitte, vond Gods oude volk een verberging onder de wolkkolom, die hen overschaduwde.

God breidd' een wolk uit, om Zijn scharen

Bij dag te hoeden voor gevaren.

Zo doet ons de Godvrezende dichter zingen, (Ps. 105: 21). En de Apostel wil, dat dit heerlijke feit in de herinnering van al Gods volk zal voortleven: "En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaderen allen onder de wolk waren", (1 Cor. 10: 1).

Die vreselijke zon, is het beeld van Gods ontzagelijke toorn. Gods toorn brandt tegen elk mens, die er ónbeschermd onder is. Hoor maar eens wat er Mozes, de man Gods van doet zingen:

*Door Uwen toorn vergaat ons kwijnend leven;
Uw gramschap doet ons hart van doodschrik beven.*

En daar leert elk begenadigde iets van kennen; en dat is, o zo bang! En als nu Gods bijzondere knecht zo moet klagen, wanneer hij een weinigje, en voor een kort ogenblikje, en met inmenging van Gods goedertierenheid die toorn gevoelt; maar wat moet het dán zijn, eeuwig onder die ontzagelijken toorn te liggen! Dat zal de hel zijn! En dát zal het deel zijn van u, onbekeerde! Als u in uw zonden sterft.

Tegen die toorn Gods, is de Heere Jezus een schuilplaats en verbergung. Onder Hem schuilt heel de uitverkoren gemeente des Heeren. Maar daarom troffen Hem die dodelijke stralen. Die toorn Gods deed Hem versmelten; deed Hem kermen: "Ik ben uitgestort als water, en alle Mijn beenderen hebben zich vanéén gescheiden; Mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden Mijns ingewands." (Ps. 22: 15). En nu is de kerk vrij en veilig.

2. Een tweede gevaar was, in letterlijke zin voor Mozes' volk, en is, in geestelijke zin voor óns: de pest. 's Nachts gaf de woestijn -naar men zei- verpestende dampen op; wanneer Israëls volk die dampen inademde, dan werden zij door die vreselijke ziekte aangetast en stierven.

Die pestwinden zijn een duidelijk beeld van die, nóg vreselijker pestwalm "de zonden", die zonden, die ons lichtelijk omringen. Ach, ons hart is als een slijkpoel, als de Dode zee, die een walm opgeeft, waarin al wat leeft moet sterven.

Welnu, tegen die pestwalm der zonden, is Jezus een schuilplaats; omdat Hij, die geheel heilige Jezus, die pestwalm der zonden wilde in ademen - om zo te zeggen - Hij liet Zich geheel zonde maken, opdat Zijn kerk zou zijn: "rechtvaardigheid Gods in Hem." Zalig voorrecht, achter en in Hem weg te schuilen! Op Hem is van toepassing:

*De pest, met welk een snellen spoed
Zij moog' in 't duist're waren,
Noch 't streng verderf, dat 's middags woedt.
Zal uw ziel vervaren.*

3. Een derde kwaad, dat Gods volk in de woestijn, en in geestelijken zin, óns bedreigde, is: De verraderlijke aanvallen der slangen, van adders en basiliken, die de woestijn in menigte herbergde. Daartegen vond Israël beveiliging in de wacht om de tenten. En zijn nu die lelijke monsters weer niet een bekwaam beeld, van die kromme, slomme slang, die duivel en satanas wordt genoemd, en van zijn engelen, die, vooral als zij in duisternis zitten, Gods arme volk bekruipen en zo vreselijk kunnen benauwen met hun addervergift; zodat ze wel tot stikkens toe benauwd worden?

En ach, zat dat slanggebroed nu enkel maar aan de buitenkant; maar helaas, het zit óók in die rietpoel van ons verdorven hart. Zodat we wel moeten klagen en vragen: Scheld het wild gedierte des riets! –

*Verlos ons uit des bozen macht!
Bescherp en sterk ons door Uw kracht!*

En, tegen die satan en zijn hellemonsters is Christus nu weer een bekwame Schuilplaats.

En dat werd Hij, door Zich aan de omklemming van satan over te geven. - Zie maar Gethsémané en Golgótha. - Maar juist daardoor, vermorzelde Hij satans kop en maakte Hij dat slanggebroed voor Zijn volk onschadelijk.

4. Een vierde kwaad vindt de pelgrim in het wild gedierte, als: beren, leeuwen, luipaarden, wolven, en meer andere soortgelijke dieren, die hem zoeken te verscheuren. Israël vond in de vuurkolom bescherming. Want u weet wel, dat al dat verscheurend gedierte door het vuur wordt afgeschrikt. Vandaar is het, dat de Heere aan Zijn volk een vuurkolom gaf ter hunner bescherming.

En dat gedierte vormt het bekwame beeld van boze mensen. In het laken, dat Petrus van 'den hemel zag afdalen, waren zij, die verscheurende dieren. Daardoor toonde God hem, dat hij geen "mens" zou gemeen of onrein achten; dus, stelden die beesten mensen voor. En immers, u kent ze toch ook wel, mensen, die als de beren u zouden verslinden, als God het hun toe liet? Kwam u nooit in aanraking met mensen, die brulden als de leeuw; die geniepig zijn als het luipaard; gevaarlijk als de wolf? Wonder, al die wilde dieren, en die boze mensen ook zijn minnaars van schapen, maar, om er aan te rukken en te plukken en om ze te verslinden. Volk des Heeren! 't Gaat om onze wol, om ons vlees en bloed. Zij loeren op uw ziel!

Tegen dat boze volk, is Christus nu weer de enige schuilplaats. Als een schuilplaats was Hij aan hun geweld bloot gesteld. Hoor maar eens, hoe Hij klagen moest, (Ps. 22) "Ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht van het volk. Alle die Mij zien bspotten Mij. Zij steken de lip uit. Zij schudden het hoofd." En: "Vele varren hebben Mij omsingeld, sterke stieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hun mond tegen Mij opgesperd, als een verscheurende en brullende leeuw." En: "Want honden hebben Mij omsingeld, ene vergadering der boosdoeners heeft Mij omgeven; zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven."

5. Een vijfde gevaar is "de droogte", die mens en beest, boom en plant, tot zelfs het groene kruid, doet sterven van dorst. - Hoor maar eens de klaagtonen van Israëls volk in die waterloze woestijn. En dit zegt ons weer, hoe de hemelreiziger, hier in dit benedenrond, datgene niet vindt wat zijn arme ziel vruchtbaar maakt en als water verkwikt. De wereld is voor Gods kind "een land, dor en mat en zonder water."

Welnu, Christus stelde Zich, als ónze schuilplaats, bloot aan dat kwaad. Denkt maar aan het kruiswoord: "Mij dorst." Voor Hém had men geen dronk, geen druppel water over; een edikteug, moest nog een gunstbewijs heten, toen de dorst Zijn lippen saam deed kleven.

Toch; zo werd Hij nu de Bron, de Waterput, waar heel de levende gemeente uit drinkt; zich verkwikt; de put der hoven, de fontein der levende wateren, die de hof des Heeren doen groeien en bloeien; en ook ons, volk des Heeren, tegen die vijand een schuilplaats is.

6. Een zesde gevaar is, dat de pelgrim door vermoeienis bezwijkt, dat hij de reis en het werk opgeeft vóór hij het doel, het beloofde land - de hemel - bereikt heeft. - Alleen degenen, die volharden zal tot het einde toe. Zal zalig worden.

Ook tegen dit gevaar is Jezus de schuilplaats. Hij heeft, dragende Zijn kruis, de weg tot het bitter einde afgelopen, tot Hij kon zeggen: "Het is volbracht."

Maar nu staat Hij er ook borg voor, dat elke uitverkorene zal volharden tot het einde toe, door Zijn genade. Hij zorgt er voor, dat wij komen in die rust die er overblijft voor het volk Gods. "Komt tot Mij, Ik zal u rust geven." Zo roept Hij de vermoeiden en belasten en beladenen van Zijn kinderen toe.

7. Onze Jezus, Hij is voor Zijn volk een schuilplaats tegen de rovers en dieven en moordenaars, - tegen zonde, óngeloof, wantrouwen van God. - Ja, Hij is het, Die ons beveiligt tegen vloek, hel en dood.

Maar wat is dan toch die Schuilplaats des Allerhoogsten een noodzakelijke schuilplaats! Want, waar, of bij wie zal de mens toch schuiling vinden tegen al die gevaren en kwaden, die we opgesomd hebben?

Wij meen dus genoeg gezegd te hebben om u te overtuigen van de noodzakelijkheid van de Schuilplaats des Allerhoogsten. Zeggen we dan in de tweede plaats iets van:

B. De aantrekkelijkheid van deze Schuilplaats.

Aantrekkelijk. Ja, dat is Hij, de Heere Jezus! Hij is begeerlijk en aantrekkelijk in alles, ook als "Schiulplaats."

1. Maar, voor wie? Dan moet toch geantwoord: niet voor elkeen is Jezus aantrekkelijk als schuilplaats.

Niet voor de geestelijk dode wereldling; niet, voor die mens, die zich van geen gevaar bewust is. Voor wie de Heere als schuilplaats dan wél aantrekkelijk is? Voor hen, die aan het kwaad dat hen dreigt, én aan eigen zwakheid, én aan 't onbekwame van alle schuilplaatsen buiten de Heere Jezus. Zijn ontdekt geworden.

Nemen we, ter verduidelijking, het beeld van de reiziger. Elke ware begenadigde is een reiziger; hij is op reis, evenals Bunyan, van de stad verderf naar het hemels Sion. De Heere deed hem zien, dat de plaats daar hij woonde, straks verbrand zal worden; de Heere deed hem zien, dat God het Sodom der wereld, waarin hij thuis was, straks zal omkeren - of wil u het zónder beeldspraak gezegd? Welnu, God bond hem het gewisse van de dood én het ontzaggelijke van de eeuwigheid op het hart.

En toen, o wonder van Gods macht en genade! Toen is hij, met verlating van zijn oude paden, én vrienden, én genoegens, op reis gegaan. Hij is, door genade, aan die dreigende gevaren ontdekt geworden; hij hoorde het brullen van de leeuw; hij zag zich door die hellemonsters bedreigd; hij gevoelde het ongenoegen van een heilig God, tegen wie hij nooit anders deed dan zondigen; en tegelijk kreeg hij een honger en dorst naar gerechtigheid, naar Gods verzoende gemeenschap; en toen, ja tóen is hij op reis gegaan. U ook?

Bent u ook al aan al die gevaren ontdekt? Hebt u het ook reeds gezien, dat het u gezet is om te sterven, en daarna het oordeel? Zijt gij door de schrik des Heeren, of door de lieflijkheid van Zijn roepstem bewogen geworden, om uw zondig leven te verlaten, en zijt ge die grote, moeilijke, verre reis, naar dat, voor u nog ónbekende, heilige land, begeren?

Nu, voor diegenen, die deze vragen met "ja" mogen beantwoorden, wordt de Heere Jezus als de Schuilplaats des Allerhoogsten onmisbaar, én dierbaar, én aantrekkelijk.

2. Maar, wanneer? Dat wordt u duidelijk als u maar op het beeld let, dat we u noemden. De reiziger, die pas op reis gaat, voelt nog niet zo'n behoefte aan een schuilplaats spelen, dán moest de boze geest, die hem zo verontrusten kon, wijken voor een tijd.

Maar wat verandert ook dat! Gods volk, èn onze schrijvers, èn ook Gods knechten, dat zijn zeer te waarderen, ja, onmisbare "handwijzers." De besten van hen wijzen ons naar de Schuilplaats des Allerhoogsten. Maar schuilplaatsen zijn zij niet. Zo komt het, dat onze hemelreiziger, hen leert kennen, als gebroken bakken, die geen water houden, en als nietige vertroosters - in zichzelf.

Maar wat is het hem dán zoet, als de Geest des Heeren nu Zijn licht laat vallen op de Schuilplaats, als hij een oog krijgt, om de Heere Jezus te zien in Zijn gepastheid, èn dierbaarheid, èn noodzakelijkheid, maar ook in Zijn algenoegzaamheid als Schuilplaats voor zijn arme, schuldige, bestreden en in groot gevaar zijnde ziel.

O, zalig gezicht! te zien: er is verberging! Er is een schuilplaats! Ik behoef niet om te komen! O, als hij ziet, hoe de Vader Zijn Christus verordineerd heeft en bekwaam gemaakt heeft tot een schuilplaats, tot een hoog vertrek, tot een volkomen verberging voor verlorenen! En als hij dán mag zien, de bereidwilligheid van Christus om hem in Zich op te nemen en van alle kwaad te bevrijden! Ja, om hem te beschermen tegen de toorn des Almachtigen! Tegen de dood en het verderf! Dán roept hij wel met de dichter, met het oog op de Schuilplaats des Allerhoogsten:

*Gij zijt mijn Schild, de rots waarheen ik vlucht;
Gij kunt en wilt mijn ondergang beletten;
'k Vertrouwd' op U, en 't blijft nog staag mijn zucht,
Om op Uw Woord mijn vaste hoop te zetten.*

En dáár, op dat plekje. Zet zich het werk der genade, in onze dagen, meestal vast. Tot een ingaan in de Schuilplaats, komt het niet - een enkele uitgezonderd. Er greep, door genade, een verandering plaats; men werd van een helleganger een hemelreiziger; men smaakte iets van de goedertierenheden des Heeren. Toen ging het de woestijn in. Men werd in meerdere of mindere mate ontdekt aan 't dreigende kwaad. Men hoorde, ging het nog wat verder, dan kreeg men een oog voor Christus als de Schuilplaats des Allerhoogsten. Er was eerst nog een zuchten en een vluchten tot Hem. Doch, waar men zijn wens niet kreeg, daar zonk de moed, daar doofde hun vuur. En nu drukken de kwaden niet, de gevaren dreigen niet; en nu is de Schuilplaats hun ook niet dringend nodig. Men bekommert en verontrust zich over vele dingen; maar over het éne nodige hoort men niet, spreekt men niet, de Schuilplaats des Allerhoogsten ligt, bijna, eenzaam en verlaten.

Toch zijn er ook nu wel kinderen des Heeren, die met de man naar Gods hart mogen zeggen: "Bij U schuil ik." David mocht weten, in de Schuilplaats des Allerhoogsten te zitten. Hij had in de uitersten nood, door het geloof, die schuilplaats betrokken. En het is alleen "in de uitersten nood"; dat Gods schuilplaats betrokken wordt. En dat doen wij nooit uit en van onszelf. Wij moeten er met geweld in gebracht worden; en de Heere brengt er de Zijnen met geweld in; maar, het is een liefde-geweld. Hij doet het door Zijn genade; door die zoete Heilige Geest. Het is bijzonder het werk van de Heilige Geest, om Gods uitverkoren en gekochte volk er in te brengen. Wil Die Geest er ons in brengen, is het Gods tijd: dan laat Hij wel al die tempeesten op ons aanvallen; zonde, vloek, hel en dood, satan en ongedierte, de toorn des Almachtigen, enz. enz. Ja, dán vinden we onze toestand in Psalm 42:

*"'k Zucht, daar kolk en afgrond loeit,
Daar 't gedruisch der waat'ren groeit,
Daar Uw golven, daar Uw baren,
Mijn benauwde ziel vervaren."*

Wie spreekt het uit, wat er in die ziel omgaat als hij uitroept: O mijn God! Al Uw baren en Uw golven gaan over mij!

En nu doet de Heere Jezus eveneens, (het zij met diepe eerbied gezegd) als de klokken, als zij haar kiekentje in de nood ziet: zij tilt haar vleugelen op, en roept het tot zich. Zo ontsluit Zich ook de Heere Jezus en roept die in doodsnood verkerende ziel tot Zich. En nog zou die ziel zich in Christus niet bergen. Hij durft niet; waant zich te slecht; kan niet geloven dat de Heere hem roept. Zulk ene, die zó slecht is, en zó schrikkelijk zondigde. Gelukkig, dat ook de Heilige Geest almachtig is, en: *Hij is zo getrouw als sterk*. Hij vat die ziel bij de hand en trekt haar in de schuilplaats. Maar als hij niet lopen kan, dan draagt Hij er hem in, en zet hem er in!

Ja, geliefden, zo maakt nu het Drieëenige Wezen Zijn genade groot aan een mens, die

de hel en de dood verdiende en genade verbeurde.

*Geloofd zij God, Die Zijn genade,
Aan mij heeft groot gemaakt;
Die voor mijn welstand waakt;
Zijn oog slaat mij in liefde gade;
Hij wil mijn heil bereiden;
Mij in een vesting leiden.*

Om de zoete en zalige gesteldheid van zo'n ziel te schetsen, dát kunnen we niet. Stel u maar voor: Een mens, die stellig verwacht om rechtvaardig gestoten te worden in een eeuwige verdoemenis, in het Gehenna der duivelen; en die in plaats daarvan, gedragen wordt, door Christus, in een eeuwige zaligheid, in het huis van de Vader; en dat om niet! Zie, zo'n "meevaller" laat zich niet beschrijven! Dát moet ervaren worden! "Ik in Christus!" "Ik in de Schuilplaats des Allerhoogsten!" En dat voor immer! Voor altijd! "Voor eeuwig!" Ziet, dáár zijn geen woorden voor. Daar is onze taal te arm voor.

O Sion! Zie hier nu weer uw Koning. "De Koning in Zijn schoonheid", als de Schuilplaats des Allerhoogsten, waarin de Vader al Zijn kinderen verbergt ten dage des kwaads!

En die nu zó in de Schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, "die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen." Dat doet ons in de derde plaats u wijzen op:

C. De veiligheid van deze Schuilplaats.

Dezelfde, Die in het eerste gedeelte van onze tekst de Allerhoogste wordt genoemd, heet in het tweede deel van de tekst, de *Almachtige*. En dat onze God, de Elschaddai - de Almachtige is, dat heeft Hij getoond in het scheppen der wereld uit niet; 'en dat toont Hij nog dagelijks in de onderhouding en verzorging en regering van alles, bijzonder van Zijn kinderen.

En de "Schaduw" des Almachtigen, is Dezelfde, Die in het eerste lid "de Schuilplaats" des Allerhoogsten wordt genoemd. Dat is dus de Heere Jezus Christus. - Hier zien we weer "de Koning in Zijn schoonheid."

"Schaduw", wijst op bescherming. Zo vond Jona, de profeet, bescherming tegen de hitte der brandende zonnestralen, in de schaduw van zijn lommerrijke wonderboom.

Toch hebben wij hier niet te denken aan een lommerrijke boom. Immers, hier wordt gesproken van een "vernachten" in de schaduw des Almachtigen. Nu, 's nachts hebben we de schaduw van een boom niet nodig. Hier wordt gezinspeeld op "een huis", waarin iemand des nachts rust en veiligheid vindt.

Nu, bij zo'n huis is Christus te vergelijken. Hij verschaft de Zijnen veiligheid en zekerheid, verkwikking en rust. Vernachten, - o wat was, dat, vooral oudtijds, een voorrecht voor een reiziger, als hij bij deze of geen vernachten mocht! Als hij niet op straat of buiten behoefde te verblijven, blootgesteld aan regen en koude, in gevaar van het roofgedierte en van rovers, dieven en moordenaars. Maar, dan was het ook nodig, dat men een "veilige" wijk, - plaats, een "veilig" thuis had; anders liep het nog mis. Ik denk hier aan die man en zijn bijwif te Gibeá, waarvan u leest in Richt. 19: 22.

Maar wat is dit een grote geruststelling, dat degenen die in de Schuilplaats des Allerhoogsten gezeten is, geen kwaad heeft te duchten, hij zal veilig overnachten, al ware het, dat een leger hem belegerde, als weleer het huis waarin Elisa vertoefden. (2 Kon. 6).

Zie hem daar eens in uw gedachten zitten, onze hemelreiziger. Wat zit hij in zijn schuilplaats toch vrij en veilig! Hij zit in de schaduw des Almachtigen. Laat nu de zon des daags of de maan des nachts hem dreigen, het deert hem niet; zijn Jezus dekt hem; hij mag betrouwen onder de schaduw Zijner vleugelen.

De zonde-pest mag er aan zijn zijde en rondom hem, tienduizenden, voor eeuwig doen sneven; hij heeft die zonde-pest niet te schromen. Zijn Jezus beschermt hem, immers? En zijn schuilplaats is te hoog voor die kromme, slimme slang, die duivel en satanas wordt genoemd. Heel de hellemacht, Diabolus en zijn vazallen vermogen niets tegen hem of haar, die in de Schuilplaats is gezeten. Wanneer het kiekentje onder de vleugelen der klokken schuilt, dan ziet de waterrat, die het roven wil, niet meer het kieken, maar alleen de woedende moederhen, die gereed is, om met haar leven haar kieken te verdedigen. En de moeder, als een grimmige berin. Zal zij haar kind, dat achter haar eerberging zoekt, verdedigen. Die haar kind kwalijk wil behandelen, heeft niet met het kind, maar met de moeder te doen; zelfs dan, als haar kind zich misdragen heeft, dan blijft men nog van haar kind af, als het te bestraffen is, dan zal zij dat zélf doen, maar een vreemde blijft er af. Zo staat ook de zaak van Gods kinderen. De Heere zegt (Jes. 54) "Wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen - alle instrument dat tegen u bereid wordt zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat. Zult gij verdoemen." Die Zijn volk aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan.

O, dat men er meer mee rekende. - Wie de schapen aanraakt, die krijgt met de Herder te doen; wie Gods kinderen aanraakt, die krijgt met God te doen. En zelfs als Gods kinderen het verzondigen, blijft er dan nog af. De Heere zal, als Hij dat nodig acht, Zelf wel met Zijn kinderen afrekenen; of liever, Hij hééft al met hen afgerekend, op Golgótha.

En zo kunnen nu diegenen, die in de Schuilplaats des Allerhoogsten zitten, roemen: "Ik zal in vrede tezamen nederliggen en slapen, want Gij, o Heere! alleen zult mij doen zeker wonen." (Ps. 4). De vijanden mogen snode ontwerpen smeden en list op list beramen, en op hen aanvallen, het zal hun alles niet baten; en zelfs al zou men onze hemelreiziger op het schavot leiden, dan kunnen zij alléén zijn lichaam doden, maar zijn ziel kunnen zij niet doden. Die wordt in de kracht Gods bewaard, door het geloof, tot de zaligheid, welke bereid is geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Komt, zingen we uit onze tekstpsalm, het eerste en zevende vers: Ps. 91: 1 en 7.

IV. TOEPASSING.

Welk een driewerf gelukkig volk is het dus, dat in de Schuilplaats Christus mag zitten! Ja. Zij mogen gerust zijn! Zij zijn veilig!

Maar nu moet u toch niet denken, dat zij alle strijd te boven zijn, dat zij nu van alle aanvechtingen af zijn. Dat zou wel zo zijn, als zij bij het ingaan in de Schuilplaats, hun hart niet mee naar binnen namen. Het heeft de Heere niet behaagd, om in de herscheppende daad, alles wat aan Zijn volk is te herscheppen. Dat geschiedt pas bij de heiligmaking ná dit leven. Maar zo lang zij hier op aarde toeven. Zullen zij de bede van David hem nabidden: "Herschep mijn hart, en reinig, Gij, o Heere, die vuile bron van al mijn wanbedrijven." Denkt er aan, dat Cham ook in de ark was!

En, dan is er een genadestaat, én er zijn genadetoestanden. Naar zijn staat is onze pelgrim wel veilig. Maar wat zijn dagelijks leven aangaat, dat is afwisselend. U moet bedenken, dat er in onze tekst geen sprake is van een woning, maar van een schuilplaats. Als het onweer is afgetrokken; als de nacht is voorbij gegaan; als het roofgedierte weer in hun hol wegkruipt. Als er zo geen dadelijk gevaar is, ach, dan wil onze pelgrim wel eens weer een, uitstapje maken buiten de Schuilplaats. Als er geen gevaar dreigt, dan laat de moederhen haar kiekens wel om haar heen trippelen; zo doet de moeder ook wel met haar kindertjes. En zo is het ook wel met Gods kinderen. - "Broeders! Gij zijt tot vrijheid geroepen."

Maar nu dwalen wij, dwaalzieke schepselen die wij zijn, wel zó ver van de Schuilplaats af, dat het schijnt, alsof we er nooit, in waarheid, in geweest zijn. Gods kinderen misbruiken die vrijheid wel eens tot een oorzaak voor het vlees; en dat mag niet (Gal:

5: 13). En zij verloochenen Christus hun schuilplaats ook wel eens. Zij zien in nood nog wel eens om naar vleselijke schuilplaatsen. En het is toch beter, als we om redding wensen, te vluchten tot des Heeren macht, dan dat men ooit vertrouwt op mensen, of zelfs van prinsen hulp verwacht. Maar als wij zo de Schuilplaats des Allerhoogsten verloochenen, als we Jezus kunnen missen, dan laat de Heere de tempeesten wel weer op ons los. Dan geeft de Geest des Heeren ons wel weer te zien, waar wij uit gevallen zijn. Dan komt er wel weer een bidden, roepen, smeken; dan is, het:

*"Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond,
dat, onbedacht. Zijn herder heeft verloren;
Ai. Zoek Uw knecht, schoon hij Uw wetten schond;
want hij volhardt naar Uw geboón te horen."*

En dán brengt de Heere ons wel weer in de Schuilplaats. (Standelijk). Gelukkig, de Heere rekent niet met ons; "Hij handelt nooit met ons naar onze zonden." Zijn Goddelijke stelregel is: Die in de Schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die "zal" vernachten in de schaduw des Almachtigen. Die "zál" vernachten, daar zorgt de Almachtige Zélf voor; in dat woordje "zal" is dat Gods kinderen onveranderlijk gewaarborgd.

Maar let nu ook op dat woord "vernachten." De nacht is beeld van verdrukking, van kommer en verdriet. Zo moet de Heere ons nu wel kommer en verdriet geven. Hij moet 't wel gedurig donker voor ons maken, om ons te doen vernachten, om ons te doen schuilen in Zijn Christus, Die onze Schuilplaats is.

En let nu ook op dat woordje "In." Die "In" de schuilplaats is. Het helpt u niet, of u er al over praat of preekt; of u er bij zit, of er op zit, of er tegen zit; U moet er "in" zijn! Bent u er in? Laat ik wat afdalen: hebt u Hem nodig? Kent u dan het gevaar waarin u verkeert naar ziel en lichaam, voor de tijd én de eeuwigheid?

Dat is nu het ongeluk van de blinden wereldling; hij ziet geen gevaar; hij kent niet zijn eigen zwakheid; of hij meent geborgen te zijn. En als straks de dood komt, dan stort het huis van zijn verwachting ineen. Dan staat hij zinder bedekking voor de Eeuwigen, ónomkoopbare Rechter. En dan is hij voor eeuwig verloren! Dan zal hij bidden, roepen, schreeuwen! Maar dán is er niemand die op hem acht geeft! Dan is de deur der genade op slot! Dan is het voor eeuwig te laat! Dan verzinkt hij, handenwringend, en tandenknersend, in de onpeilbare diepte van het eeuwig verderf! Dan eeuwig ten prooi aan de toorn Gods, en de kwellingen des satans en van zijn geweten! Maar dán is er voor hem geen bedekking, geen schuilplaats meer!

Dat de Heere, uit genade, door Zijn Heilige Geest, uw zielsogen nog mocht openen, voor het ontzettend gevaar! Voor het vreselijk zielsbedrog! Voor de strikken des satans! Hij opene nog uw zielsoren voor de liefelijke roepstemmen van de getrouwe Heere Jezus! En lere u nog gaan tot de Schuilplaats des Allerhoogsten, vóór het voor eeuwig te laat is. Ach, zo menig kiekentje viel ten prooi aan de waterrat, omdat het zich doof hield voor de roepstem der moederhen! Dat is nu uw geluk, bekommerden! U zijt aan het gevaar ontdekt. U ziet het. U vreest het. U zoekt verberging. Een schuilplaats zoekt u En een schuilplaats is er, kant en klaar; om u te ontvangen, gereed. Ja, 't is de diep-vernederde en hoog-verhevene Christus Jezus.

Nodig is, dat u in die schuilplaats gebracht wordt. 't Is nodig, dat de Heere al uw schuilplaatsen verstoort. En dat zal Hij zeker doen. God heeft de dag uwer verlossing bepaald. Dát zal een gezegende dag zijn. Zeker! Maar: o wee; want die dag is zó groot, dat zijns gelijke niet geweest is, en het is een tijd van benauwdheid voor uw ziel; toch zult u daaruit verlost worden. Want het zal ten die dage geschieden, spreekt de Heere der heirscharen, dat Ik zijn juk van uw hals verbreken en uw banden verscheuren zal.

En dan zult gij dienen de Heere uw God en David de Koning, Die de Heere u geven zal. Vraagt maar veel, of de Heere die dag verhaasten wil.

O volk! Wij mochten u weer voorstellen uw Koning in Zijn schoonheid. Mocht de Heere het zegenen; dat het leiden mocht tot meerdere waardering van Hem. 't Is toch wat groots, dat uw Jezus, de Zone Gods. Zich tot een Schuilplaats voor goddelozen liet verordineren en bekwaam maken. En dat wij, dat u en ik, er een plaatsje in vonden! Dat de Vader daartoe óns verordineerde, dat de Heilige Geest óns daartoe bekwaamde. Christus wilde Zich bloot stellen aan ál de ellenden, de smart en schande, die eeuwig óns deel had moeten zijn. Wie zijn wij toch, dat de Heere ons tot die eer en tot de zaligheid voorbestemde. En nu zijn wij veilig, voor eeuwig veilig!

Blijft in Hem! Dat is nodig in dit leven. Mogen wij in Hem blijven, dan zullen we getroost kunnen leven. De meeste angst en smart lijden wij, omdat we niet in Gods Schuilplaats blijven. Blijft in Hem! Dat zal u het sterven zo makkelijk maken; ja, die in Hem gelooft, sterft niet in der eeuwigheid. Blijft in Hem, dan zult gij veel vruchten voortbrengen, ter ere van Hem en tot stichting van uw naasten.

Hier in dit leven blijft het "vernachten." Bij uw sterven wordt het voor goed "dag." Dat zal ook een eeuwige dag zijn, waarop nooit geen nacht zal volgen. Dan niet meer schuilen; alle gevaren en bezwaren zijn we dan te boven. Dan altijd genieten èn lieven èn loven, de Allerhoogste en Zijn schuilplaats "Christus Jezus." Amen.

SLOTZANG Ps. 71: 2, 6.

6. Christus, de Pijl des Almachtigen

PSALM 38: 1, 2
 LEZEN JESAJA 49
 PSALM 45: 3
 PSALM 51: 1, 2
 PSALM 33: 9

I. VOORWOORD.

Het was een even dwaze als goddeloze zaak, dat koning Achab een strijd aanbond, daar, waar de Heere de vrede wilde. Door de profeet Micha laat de Heere nog wijzen op het verschrikkelijke gevolg dat dit oorlog voeren voor hém zal hebben. Hij zal het met zijn leven moeten boeten.

Toch, ondanks de ernstige waarschuwing van de profeet, begeeft hij zich ten oorlog; en het "Ik ben verwond" zal dan ook uit zijn mond gehoord worden. Want al vermomt zich Achab, het alziend oog des Heeren bespiedt hem; en hoe hij zich ook pantsert, de Heere kent de kwetsbare plek. En Zijn pijlen zijn scherp - zo zongen we uit Psalm 45 - Zij treffen in het hart van des Konings vijanden.

Dat nu ondervond Achab tot zijn eeuwige schade en schande. U kunt daar van lezen in 1 Koningen 22.

En tóch, die goddeloze dwaas is ons beeld; hij is het beeld van heel de mensheid én van ieder mens bijzonder. Immers, ook wij zijn in ons bondshoofd Adam een oorlog begonnen waar het vrede was. Een oorlog tégen de hemel, tegen God zelf. U kent toch die droeve paradijs-historie, waar Adam, en wij in hem, door het verbreken van het verbond, door het schenden van Gods Wet, door het overtreden van Gods gebod ons van God losscheurden, ons aan Zijn Oppergezag onttrokken, en aan onze Maker en Weldoener de oorlog verklaarden. Zodat wij als vijanden tegenover de Heere kwamen te staan.

Maar na is onze God sterk, Hij is de Almachtige! En Hij is onversaagd. Hij is een Held! En Hij heeft een goedgevuld tuighuis, dodelijke wapenen. Zijn pijlen zijn scherp! En Hij is "Meester op alle wapenen." Hij weet ze te hanteren tot verdelging Zijner vijanden 'en tot verdediging van Zijn zaak en eer!

En nu gaat het velen Zijner vijanden als de bewoners van de eerste wereld, en als de lieden van Sodom en Gomorra en de inwoners van Jeruzalem, die God verdelgde en verstrooide. God zal opstaan. Zijn vijanden zullen verstrooid worden, en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden. Gij zult ze verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt. Zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht. - De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen niet meer zijn. *Loof de Heere, mijn ziel. Hallelujah!*

Maar nu gaat het enkelen - en wel de meest begunstigden - zoals het Achab ging. Al hebben zij zich, door hun eigengerechtigheid tot onherkenbaar toe vermomd, en al hebben zij zich, door de verharding huns harten zó gepantserd dat ze ontfefbaar zijn, dat roepstemmen en vermaningen hen niet deren, dat Gods zegeningen hen niet vermurwen en Zijn oor- delen hen niet verbrijzelen, toch wordt vroeg of laat, in hun jeugd of grijzen ouderdom, van hun lippen vernomen: "Ik ben verwond." Want God heeft een pijl in Zijn pijlkoker die zuiver en scherp is en juist treft.

Gezegend is hij of zij, die door deze pijl getroffen wordt, die het uitroept "Ik ben verwond." 't Is waar, Achab werd verwond tot zijn eeuwige schade en schande - maar

Gods uitverkorenen, die door deze pijn verwond worden zijn onuitsprekelijk gelukkig, want hun wond leidt: tot hun eeuwige behoud, tot openbaring van de schoonheid en dierbaarheid van de Heere onze Koning en tot verheerlijking Gods.

Dat alles zal u, zo de Heere wil, nog nader blijken uit het woord, dat wij nu met uw gewijde aandacht wensen te behandelen.

Onze tekst vindt u opgetekend in Godsspraken van de profeet Jesaja, hoofdstuk 49, het tweede gedeelte van het tweede vers, dus: Jesaja 49: 2b:

En Hij heeft Mij tot een zuiveren pijn gesteld, in Zijnen pijlkoker heeft Hij Mij verborgen.

II. INLEIDING.

In ons teksthoofdstuk spreekt niemand minder dan de Zoon van God Zelf. Immers, op de profeet Jesaja, die de Heere hier gebruiken wil. Zijn schrijver, is niet, van toepassing, hetgeen de spreker in dit hoofdstuk bericht van zichzelf. Zoals ons uit het volgende blijken zal. Het is de Heere Zelf, Die hier tot ons spreekt als de hoogste Profeet en Leraar. Dit mag voor ons een spoorslag zijn om naarstig, en met heilige eerbied, en gelovig te luisteren, naar "hetgeen Hij ons te zeggen heeft. - De Heere ontsluit daartoe zélf ons oor en hart, dat van nature voor de woorden des Heeren doof en toegesloten is! Hij spreke tot ons almachtig: Hoor naar mij! dán zullen wij zeker horen. Zoals een onbekeerd mens nog nooit gehoord heeft.

En wie moeten er naar Hem horen? De eilanden" en "de volken van verre." Was de reden des Heeren in het voorgaande hoofdstuk gericht tot Gods oude bondsvolk, heette het toen: "Hoor naar Mij, o Jacob, en gij Israël, Mijn geroepene"; thans strekt de Heere Zijn rede tot "eilanden en de volken van verre"; heidenen die de Heere voormaals liet wandelen in hun eigen wegen als vreemdelingen van de verbonden der beloften.

Tot die "volken van verre", behoorden ook wij; vanuit onze oorsprong waren ook wij een heidens volk. Maar de ontfermingen des Heeren strekte zich ook tot óns uit!

O volk van Nederland! Sta daar eens bij stil; de boodschap van de grote Profeet in ons teksthoofdstuk ontsluit, raakte ook ons volk. En ook tot ons, tot u en tot mij, roept de Heere hier: Hoor naar Mij! "En luister toe." - Heeft u voor uw eigen hart en huis deze grote genade Gods al, eens opgemerkt? Bedenk: niemand onzer zal in 't gericht kunnen zeggen, dat de Heere tot hem of tot haar niet gesproken heeft; dat Hij u niet heeft geroepen. En opdat de boodschap die Hij ontsluiten zal, van des te meer invloed zal zijn, toont Hij eerst Zijn hemelse geloofsbrieven. Zijn wettige roeping en zending.

Hij is geroepen en gezonden door God Zélf. "Jehovah", dat is de Getrouwe en Onveranderlijke Verbonds-God. De Heere heeft Mij geroepen. Zegt Hij. De boodschap die Hij dus brengt, komt van God Zelf. Hem hebben wij dus te erkennen en te gehoorzamen.

"De Heere heelt Mij geroepen van de buik aan." "Van Mijner moeder ingewand af heeft Hij Mijnen naam gemeld." Dat is; zo haast als Mijn moeder Mij heeft ontvangen en ter wereld gebracht. En hoe juist zijn deze woorden des Heeren vervuld. In Matth. 1: 21 zegt Gods bode: Gij zult Zijnen naam heten: Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Hemelse heirlegers hebben in de velden van Efratha Zijn zending bezongen. (Luk. 2: 11-14). En in Luk. 2: 21 lezen we dan ook, dat, toen Hij besneden werd. Zijn naam Jezus genaamd werd, welke genaamd was van de Engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was.

In vers 3 van ons teksthoofdstuk horen wij wat Zijn roeping inhoudt: "Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn knecht." Christus, Hij is geroepen door de Vader om de knecht

des Drieëenigen Gods te zijn. Van Hem zegt dan ook de Apostel, (Filipp. 2: 6_8): "Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evangelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, de dood des kruises.

De Vader noemt Zijn Christus hier: "Israël - Gij zijt Mijn Knecht, Israël, door welke Ik verheerlijkt zal worden. Het is alsof de Vader hier zegt: o Christus, Gij zijt niet alleen Mijn knecht, maar Gij zijt ook de rechte Israël, die met God en Zijn ontzettende toorn strijdende, de overwinning behouden zult, waarvan Jakob alleen een voorbeeld geweest is, als hij, met de Engel des Heeren strijdende, die overwonnen heeft. - Christus, Hij is de ware Worstelaar en Overwinnaar Gods, en wij, Zijn volk, zijn in Hém méér dan overwinnaars.

En vraagt u nu, wat het werk zal zijn van deze geheel énige Knecht van de Vader? Wel nu: Hij moest Jakob dat zijn de Joden - tot Jehovah wederbrengen. Hij was gezonden. Zo zei de Heere Jezus, tot de verloren schapen van het huis Israëls.

Maar dat zou niet gelukken. "Israël zal zich niet verzamelen laten." Zo luidt hier de Godsspraak, (vers 5) en zó is het ook geschied, de Joden lieten zich niet verzamelen. Zij hebben slechts voor een klein gedeelte hun Messias aangenomen, slechts enkele. Zoals de discipelen en de discipelinnen geloofden in Hem. Maar de grote menigte, het volk als volk, heeft Hem verworpen, en aan het hout des vloeks genageld. En nog tot op de huidige dag gaat de profetie door: Israël laat zich niet om hun Heere en Heiland verzamelen.

Dus, Christus het onderspit delven? Nee! Dat niet. "Nochtans, evenwel, zal Ik verheerlijkt worden." Zo laat er de Godsspraak op volgen. De verwerping van de Christus door de Joden. Zal juist ter meerdere glorie van Hem strekken. De hardnekkigheid der Joden, baanden de weg, dat de heidenen met het Evangelie vereerd werden. Hoor maar wat Paulus en Barnabas tegen de verstokte Joden zeiden, (Hand. 13: 46, 47), "Het was nodig dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; Maar nademaal gij het verstoot, en uzelf des eeuwigen levens niet waardig oordeelt. Zie, wij keren ons tot de heidenen. Want zo heeft ons de Heere geboden. Zeggende: Ik heb U gesteld tot een licht der heidenen, opdat Gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde." Juist zoals het de Vader heeft besloten, en het in ons teksthoofdstuk (vers 6) voorzegt heeft. Zo is het geschied. "Het is te gering, dat Gij Mij een knecht zoudt zijn, om op te richten de stammen van Jacob, en om weder te brengen de bewaarden in Israël: Ik heb U óók gegeven tot een licht der heidenen, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde."

Het is alsof de Vader tot Zijn Zoon zegt: 't Is te gering voor uw verhevenheid als Heiland, het komt te weinig met uw grootheid overeen, dat Gij Mij een Knecht zou zijn, om uit de diepten van hun geestelijk verderf, waarin zij verzonken zijn, door verlossing van de macht der zonden, op te richten de stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in Israël, de verkorenen ten eeuwigen leven uit Abrahams nakroost; Ik heb U óók gegeven tot een licht der heidenen, en zo uw roeping veel heerlijker gemaakt, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.'

U zult toestemmen, dat deze woorden niet van toepassing kunnen zijn op de profeet Jesaja. Zulke woorden en zaken kunnen alléén op de Christus toegepast worden.

Nu zou de vraag in ons op kunnen komen: als nu het volk van Israël zich niet wil laten verzamelen, als Jezus' eigen volk Hem verwerpt en aan het kruis hangt. Zullen dan de heidenen, de barbaren, enz. Zich wel laten verzamelen. Zullen die dan wél voor Jezus buigen, Hem gelovig erkennen en aannemen als hun Heere en Heiland? Zie, die vraag zou gesteld kunnen worden.

En dan moet het antwoord zijn: ja, ze zullen!
Waar men ooit de wildste volken vond.
Zal God ontvangen
aanbidding, eer en dank'bre lofgezangen.

Zie, dát wil God, en daar zal God voor zorgen, en daartoe heeft Hij Zijn Christus bekwaamd.

En nu is het van die bekwaammaking, waar Christus in ons tekstvers van spreekt. "En Hij heeft Mijnen mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw Zijner hand heeft Hij Mij bedekt; en Hij heeft Mij tot een zuiveren pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen."

III. En zo komen we als vanzelf tot onze tekst, waarin ons de schoonheid van Koning Jezus wordt afgeschilderd onder het beeld van "een zuivere pijl." Zo gaan we nu spreken over:

Christus, de Pijl des Almachtigen.

Laat ik naar aanleiding van deze woorden iets mogen zeggen van:

- A. Scherpe pijlen;
- B. Geestelijke boogschutters; en
- C. Dodelijke gewonden.

A. De pijl was een bekend wapentuig der ouden. Men maakte de pijlen van licht en taai hout, bij voorkeur van een zeker soort riet. En opdat ze te dieper en te dodelijker wonden mochten, werden de punten er van wel met ijzer beslagen; zeer spits gescherpt; en wel voor het afschieten in vergif gedoopt, opdat, wanneer de wond niet dodelijk was, toch het vergif een einde aan het leven zou maken van de getroffenen. - Met toespeling op die in vergif gedoopte pijlen spreekt de dichter (Ps. 76: 4) van: vurige pijlen; en Job spreekt (hfdst. 6: 4) van pijlen, welker vurig venijn zijn geest uitdronk.

Welnu, van zulke pijlen bediende men zich in vroegere tijden op de jacht. - "Nu dan, neem toch uw gereedschap, uwen pijlkoker en uwen boog, en ga uit in het veld, en jaag mij een wildbraad." Zei de oude Isak tegen zijn zoon Ezau. (Gen. 27: 3). Ook onze voorouders, de Batavieren, gebruikten op de jacht pijl en boog. Maar vooral bediende men zich er van in de oorlog. Toen waren er nog niet die vreselijke dood- en verderf brakende moordwerktuigen, al zouden we niet graag beweren dat toen de oorlogen minder wreed waren dan thans.

Dat nu verstandige boogschutters voor goede pijlen zorgden, eer zij die nodig hadden, laat zich wel denken.

Tot de eigenschappen van een goede pijl, behoorde wel in de eerste plaats, dat hij "zuiver" was, dat wil zeggen, dat hij recht en glad was als een kaars. Als de pijl niet zuiver was, dan week hij af, ook al legde de schutter goed aan, toch miste hij het doel, hij legde aan om A te treffen, en hij raakte B. En dan behoorde ook tot de goede eigenschappen, dat hij "scherp" was, dat hij doordrong; immers, het ging er om, om zijn tegenpartij buiten gevecht te stellen.

Met zulke pijlen vulde men in oude tijden de "pijlkoker." Gelijk heden ten dage de patronentas de jager en de soldaat dient, om er zijn ammunitie in te bergen, opdat hij het, als hij het nodig heeft, bij de hand hebbe. Zo diende oudtijds de schutter zijn pijlkoker. Daarom staat er (Jesaja 22: 6) "Elam heeft de pijlkoker genomen - Kir ontbloot het schild". En van de Chaldeeën zegt Jeremia, (hfdst. 5: 16), dat zijn pijlkoker is als een open graf - dat wil zeggen, dat hun pijlen velen waren en dat ze gewis dodelijk

treffen zouden, niet anders, dan of ze door de dood uit een geopend graf geschoten werden.

Van zulke pijlen wordt in Gods Woord dikwijls gesproken. Zo lezen we, dat Jonathan een pijl afschoot om David te waarschuwen; Achab werd door zo'n pijl getroffen, enz. Veel spreekt Gods Woord over pijlen in óneigenlijke zin. Ze zijn zinnebeelden van alle zulke dingen, die schade en smart veroorzaken.

Zo worden de woorden van goddeloze lasteraars vergeleken bij vergiftige pijlen. Hoor David in Psalm 57: 5: "Mijn ziel is in het midden van de leeuwen; ik lig onder stokebranden, mensenkinderen welker tanden spiesen en pijlen zijn, en hun tong een scherp zwaard." En in Psalm 64: 4 spreekt hij van mensen, die hun tong scherpen als een zwaard, een bitter woord aanleggen als hunnen pijl. En van een man die tegen zijn naasten, als getuigenis spreekt. Zegt Salomo, dat hij is een hamer, eed zwaard en een scherpe pijl. O, die lasterende woorden, wat kunnen zij iemands eer gevoelig treffen! Zijn ze niet als eert smartende doodsteek in zijn beenderen? Geen wonder, dat Gods kind wel smeekt:

*O Heere, doe mij de strik ontslippen,
Der veinzerij en valse lippen;
Behoed mij voor de bitt're tong'
Die mij met leugentaal besprong.*

In Spreuken 7 worden, de woorden van een slechte vrouw ook vergeleken bij een pijl, die de jongeling, die voor haar vleierende woorden bezweek, de lever doorsneed.

Aan de duivel schrijft de Apostel vurige pijlen toe, dat zijn die in vergif gedoopte pijlen. Efëze 6: 16: *Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij alle de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen.* Verstaat onder die vurige pijlen, alle uit- en inwendige bestrijding, waarmede hij Gods kinderen bestookt. O, wat kunnen die satanische inwerpsels, die Godslasterlijke woorden, Gods arme kind een pijn doen! Als hij in uw hart de vreselijkste vloeken en godslasteringen uitbraakt, en daarbij zich zo weet verborgen te houden, dat u denkt, dat u het zélf doet, doet u dát geen pijn? Wordt uw ziel daardoor niet verwond tot de dood toe? En als hij dan in u zegt: er is geen God; de Bijbel is een leugenboek; Gods volk en knechten zijn bedriegers; en dan weer, dat u de zonde tegen de Heilige Geest hebt bedreven, enz. Zijn dát niet in vergif gedoopte pijlen, vurige, in de hel gloeiend gemaakte pijlen? O, wat een goedheid Gods, dat Hij ons in het geloof een schild gaf, om "alle de vurige pijlen der bozen uit te blussen." O, hoe jammer, dat wij dat schild zo weinig weten te gebruiken! Dat wij vaak onder zulke vreselijke bestrijding, ons schild des geloofs ons laten ontnemen, en met het ongeloof redeneren, en ons wijs laten maken, dat we ónbegenadigde mensen zijn, omdat er zulke ongerechtigheden in ons hart opwellen.

Zo wordt er nu ook in de Bijbel gesproken van "de pijlen des Almachtigen." Job klaagt: "Want de pijlen des Almachtigen zijn in mij." (Job 6: 4).

- Onder Gods pijlen moeten wij verstaan, de oordelen, ook wel de werktuigen, waarvan de Heere Zich bedient in het straffen van Zijn vijanden. In Deut. 32: 23 zegt de Heere, dat Hij zijn pijlen zal verschieten, op degenen, die Hem, de Rotssteen des heils, verlaten en de afgoden dienen. En in Ps. 7: 14, dat Hij Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers zal te werk stellen. En aan hen die Hem vrezen belooft Hij, dat zij "gedekt met zijn vlerken, en met zijn waarheid, als met een rondas en beukelaar, niets zullen hebben te vrezen van de pijl die des daags vliegt." (Psalm 91).
- Onder de pijlen des Heeren moet men soms verstaan de bliksemen. Zo zegt Asaf in Psalm 77: "De dikke wolken goten water uit - ook gingen Uw pijlen daarhenen.

Het geluid Uws donders was in het ronde; de bliksemen verlichtten de wereld". En in Psalm 144 zegt David: Bliksem bliksem en verstrooi ze. Zend Uw pijlen uit en verdoe hen. - Door de bliksem wil God wel grote verwoestingen aanrichten op aarde; en mensen en beesten als uit een welgespannen boog treffen en doden. Zelfs wil de Heere wel van de bliksem Zijn boden maken, om deze of gene van Zijn kinderen, als met een Elia's wagen, thuis te halen.

- Soms moet men onder de pijlen des Almachtigen verstaan, Gods oordelen. Zie maar Ezech. 5, waar de Heere door de mond van Zijn knecht zegt: "Wanneer ik de boze pijlen des hongers tegen hen uitzenden zal, die ten verderve zijn zullen, die Ik uitzenden zal om u te verderven. Zo zal Ik de honger over u vermeederen en u de staf des broods breken."
- Soms moet men onder Gods pijlen verstaan. Zijn heilig ongenoegen. Zo klaagt David in Psalm 38 3: Want Uw pijlen zijn in mij gedaald. En dat is een dieptreurige toestand. En Jeremia klaagt: "Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij heeft mij de pijl als ten doel gesteld. Hij heeft zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan." (Klaagl. 3). En als Job (hfdst. 6: 4) zegt: "De pijlen des Almachtigen zijn in mij", bedoelt hij daarmee zijn velerlei krankheden en kwalen. Zijn zweren en etterbuilen.

Zo wordt in onze tekst de Heere Jezus ook bij een pijl vergeleken. En dat wel bij een "uitnemender pijl." En dat is geen wonder, want alle de eigenschappen van een goede pijl bezit Hij.

Hij is door de bekwame hand van de eeuwige Vader, door God Zelf toeberaid als een zuivere pijl. En al wat God doet is goed. Is bekwaam tot het doel wat Hij ermee beoogt. Is volmaakt. Omdat God Zelf volmaakt is, kan er van Hem niets voortkomen dat ónvolmaakt is. Christus, Hij is door de Vader voor- en toeberaid in Zijn eeuwige vóórverordining. En dat wel naar Zijn beide naturen, naar Zijn Goddelijke en naar Zijn menselijke natuur. En in de volheid des tijds is Hij naar Zijn menselijke natuur bekwaam gemaakt. Toen Hij daar lag in Bethleem's kribbe, en hing aan Golgótha's kruis, en vertoefde in Jozef's groeve, enz. Dat álles was de voor- en toebereiding van Christus als de Pijl des Almachtigen.

En zo wordt Christus nu genoemd: een zuivere pijl, omdat Hij zéker treft. En Hij wordt een scherpe pijl genoemd, omdat Hij zeker wondt. Als zo'n toebereide pijl heeft God Zijn Christus verborgen in Zijn pijlkoker. Want zo zegt de Heere het in onze tekst: Hij heeft mij tot een zuiveren pijl gesteld. "In Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen."

- Verborgen was Christus reeds in de stille eeuwigheid in Gods zondaarslievende Vaderhart. O, wonder van Gods genade, wijsheid en gerechtigheid; - eer de oorlog uitbrak in het paradijs tussen God en de gevallen mens, was Gods pijlkoker reeds gevuld met deze zuivere pijl!
- Verborgen was Hij in "de moederbeloften." "Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen haar zaad; dat zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenen vermorzelen." Deze woorden, door de Heere tot de slang gesproken, (Gen. 3: 15) is om zo te spreken, de koker, Christus, de zuivere pijl Gods, is er de verborgen inhoud van.
- Verborgen was Hij in de schaduwetten. In heel het oude Testament. Tabernakel en Tempel, altaar en offer, priester en profeet, Aäron en Samuël, David en Salomo. Zijn als een pijlkoker; maar Christus is er het binnenste, de inhoud van. Wijzende op die Oud-Testamentische Schriften. Zegt de Heere Jezus: "Die zijn het, die van Mij getuigen."
- Verborgen was Hij, voor de heidenen èn voor de Joden; en verborgen is Hij nu nóg voor heel de onherboren wereld, voor het naam-Christendom. Zo komt het, dat zij

Hém niet kennen, niet liefhebben, niet vrezen en dienen. De mens is blind voor Jezus. En zo menige belijder, en zelfs wel bedienaar van het Evangelie der genade van onze Heere Jezus Christus. Zag nooit anders als de koker, en niet de pijl. Zij zagen wel het omhulsel, maar Hém zagen zij niet; dat komt openbaar in de vrucht van hun leven.

- En zelfs de eerstbeginnenden in de genade zien Hem niet. Zagen zij Hem. Zij zouden niet langer eenzijdig staren op hun schuld en zonden en ellendigheden, en op de toorn en het heilig óngenoeven van Hem, tegen wie zij zondigden; zij zouden niet langer zaligheid zoeken bij zichzelf en bij anderen, bij wie geen zaligheid te verkrijgen is; zij zouden niet langer werken aan een werk dat reeds volbracht is, en kooppenningen aanbieden voor een zaligheid, dewelke slechts om niet te verkrijgen is. - Geloofd u dat ook niet?

B. Doch, bij de pijlen, behoren ook de boogschutters; degenen, die de pijlen afschieten. Dit doet ons dan ook iets zeggen van: "**Geestelijke boogschutters.**"

Schutters waren in vroegere tijden dezulken, die met de boog schoten. Daarom leest men van schutters die de boog spannen in Jer. 51: 3, en van gewapende boogschutters. Zij werden gebruikt in belegerde steden, om van de muur op de belegeraars te schieten. Zoals te zien is 2 Sam. 11 24. Toen schoten de schutters van de muur af op uw knechten, dat er enigen van 's Konings knechten dood gebleven zijn, en uw knecht Uria is ook dood. En ook werden de schutters gebruikt in de veldslag, 1 Sam. 31: 3. En de strijd werd zwaar tegen Saul, en de mannen die met de boog schieten, troffen hem aan, enz. Hoe behendig sommigen met de boog wisten te mikken, daarvan leest men wel in de geschiedenis. Denkt maar aan de Batavier Soranus, die een pijl in de hoogte schoot en hem in het neervallen met een tweede pijl door midden schoot. En denkt ook aan Willem Tell, die zijn eigen zoon, door de landvoogd Geissler daartoe wreedaardig veroordeeld, een appel van het hoofd afschoot.

Ook wordt er in óneigenlijke zin in Gods Woord veelmaals van boogschutters gesproken. Zo worden de broeders van Jozef bij boogschutters vergeleken, en ook Jozef zelf wordt er bij vergeleken in Gen. 49, waar van Jozef gezegd wordt: de schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en hem beschoten en gehaat, maar zijn boog is in stevigheid gebleven, enz. En dat satan een geweldig boogschutter is, die het pijnlijke plekje van Gods volk gevoelig weet te treffen met zijn vurige pijlen, en dat zijn onbesneden. Zijn onherboren slagorde, hem daarin nàvolgt, hebben wij reeds gezegd, en wordt door ieder herborene op een pijnlijke wijze ondervonden.

Is nu Christus een zuivere pijl, dan behoren de ware Christeen ook geestelijke boogschutters te zijn; vooral de leraars. Als we hier dan ook spreken van "geestelijke boogschutters", dan bedoelen we daarmede de leraars, de predikanten.

Dan zijn er een grote menigten boogschutters! Ja. Maar niet allen die de naam van leraar dragen, behoren tot de geestelijke boogschutters in het regiment van Christus.

- Er zijn er o zoveel, die de naam van leraar, van predikant voeren, en die tóch Christus, de pijl Gods, niet kennen. Dat komt wel openbaar in hun prediking. Door de prediking van het Goddelijk Woord, behoorden zij de Christus af te schieten, maar ze schieten in hun prediking meer naar de Christus als mét Christus.
- Hoeveel zogenaamde boogschutters schieten met verkeerde pijlen. Neem eens de zogenaamde ethische. Dat zijn de zedenpredikers. Die prediken altijd deugden en plichten, en maken van hun zogenaamde goede werken de grond van zaligheid. En de leer van "door 't geloof in Christus", noemen zij "bloed-theologie", daar spotten zij mee. En tóch zullen zij het eens ervaren, dat er

zonder bloedstorting geen vergeving is bij God, en dat er buiten Christus geen zaligheid is.

- En hoeveel zijn er onder die geestelijke boogschutters, die in plaats van Christus, Mozes preken? Altijd de eis der wet, nooit eens de genade van Christus; altijd die vraag: wat hebt u verdiend? Nooit eens: wat hebt u nodig? Altijd de hel, en nooit eens het Vaderhuis met zijn vele woningen. Geen wonder, dat zulke onzalige wanhoops-predikers Gode niet aangenaam zijn, en de mens geen profijt aanbrengen.
- Anderen vinden onze zuiveren pijl te scherp. Zij preken wel een Christus, maar dan zulk enen, die zij pasklaar hebben gemaakt voor het vlees. De leer: zaligheid om-niet, alléén door het geloof in Jezus Christus (die zoete leer voor een waarlijk arm verloren zondaar) vinden zij te scherp! Is dát niet treurig?
- Anderen gebruiken wel onze pijl, verkondigen wel Christus, maar raken doen zij niemand. Zij doen niemand pijn. Zij zijn ook niemand tot troost. De pijl gaat over het hoofd des hoorders. Hij valt naast u neer. Zij preken wel Christus. Maar de toepassing ontbreekt, of is verkeerd.

Hoe komt dat toch? Boogschutter, een geestelijke boogschutter moet de Heere door Zijn lieven Geest u zelf maken. En Hij, Die Davids handen onderwees ten strijde, en zijn vingeren ten oorlog, Die moet u het boogschieten leren, of het gaat niet. En dat doet nu de Heere Zijn knechten, de door Hem Zélf geroepen leraars. Hij Zélf leert hun de boog - verstaat daar nu eens onder de prediking - spannen. En Hij Zelf geeft hun een pijl op de pees. En dan leert Hij hun op het juiste doel aanleggen, en op de juiste tijd aftrekken. Kom, laat ik u mogen voorstellen een model boogschutter. Ik bedoel de Apostel Petrus. Dat was waarlijk een begaafd boogschutter. Eerst niet, eerst was hij zwaardvechter. Denk maar om het geval met Malchus, wie hij een oor afsloeg; toen vocht hij voor de Heere Jezus. Maar dát leerde de Heere hem wel af. Hij moest áchter Jezus strijden, niet met het zwaard maar met Jezus.

Nu, dat deed hij op het eerste Christen-Pinksterfeest. Toen hij vervuld was met de Heilige Geest. Daar stonden zij vóór hem de saamgevlode menigte. De één is verwonderd, de ander spot. Wat wil toch dit zijn? vraagt de één. Ze zijn vol zoete wijn, antwoordt de spotter. Zie ze daar staan, álle soort van mensen: Parters en Meders en Elamieten, enz. Alle talen en natiën zijn vertegenwoordigd. - Wat een prachtig mikpunt voor de ware boogschutter! Daar staat Petrus op. Zijn pijlkoker heeft hij bij zich. - Juist als een goede leraar, als hij de kansel beklimt. Eerst een zachte terechtwijzing van de spotters: Deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt. Dan opent hij de pijlkoker van het Oude Testament. En wijst op de beloften aangaande de uitstorting van de Heilige Geest. Dan neemt hij de pijl uit de pijlkoker. Hij gaat hun de Christus der Schriften prediken. - Dat Hij voortgekomen is uit het Vaderhart Gods. - Dat God Hem naar Zijn bepaalde raad en voorkennis heeft overgegeven. - Dat Hij verhoogd is aan Gods rechterhand. En de beloften van de Heilige Geest ontvangen hebbende van de Vader, nu uitgestort heeft wat zij zagen en hoorden.

Zo komt hij al nader tot zijn doel. Onderwijl hij preekt en de Schrift verklaart, legt hij zijn pijl op de boog. De vergadering is één en ál aandacht, als hij die schone profetie van Joël verklaart en de zestiende psalm in het juiste licht stelt. En dan, dán trekt hij plotseling af met de woorden: *Deze Jezus, Die gij gekruist hebt!....* Juist raak! "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart." In de grondtekst staat: "Werden zij in het hart geprikt."

Geweldig is de uitwerking! Drieduizend getroffen, met één schot! Dát is ongeëvenaard! Dat is geen mensenwerk. Dat deed God. Petrus, de prediker, hij mag een getrouw en kundig boogschutter zijn, maar voor zo'n vruchtbare bediening kan hij zelf

niet zorgen; dat moest God doen; dat is Zijn werk. Hij schiet Zelf van de hemel; mensen zijn hier maar instrumenten in Gods hand. Hij drijft, door Zijn Heilige Geest, de pijl in. En als Hij dat doet, dán is de uitwerking God-verheerlijkend. Dan stijgt uit de diepte, uit het dal van ootmoed, uit het hart der getroffenen de boet- en bedezang op uit: Psalm 51: 1 en 2:

*Gená, o God, gená hoor mijn gebed,
Verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden.*

(en wat er verder volgt).

Zingen we dat nu, vóór we verder gaan.

Zeggen we nu nog iets van:

C. **"Dodelijk gewonden."**

Waar de pijl Christus Jezus, in de gunste des Heeren, door (b, prediking des Woords wordt afgeschoten, en de Geest des Heeren Hem indrijft, daar krijgt u een geestelijk slagveld met dodelijk gewonden. Daar roept er één met de hand op het hart: *O God, wees mij zondaar genadig!* - Ik heb tégen God, tegen mijn Maker en Weldoener gezondigd, roept een tweede. - *Gena o God, gena,* kermt een derde. Wat moet ik doen opdat ik zalig worde? vraagt weer een ander. Zie, dát kan nu niemand verhinderen. Geen Achab's pantser, geen óngeloof zo krachtig, geen hart zo hard. U mag u verzetten zo u wilt, maar die pijl gaat er door heen, en Hij treft juist in het hart van Gods uitverkorenen. Zie dit in Saul van Tarsis, de Stokbewaarder, in Lydia, en meer anderen.

IV. TOEPASSING

Heeft Hij ook reeds getroffen? Of bent u nog een mens die leven kan zo u wilt? Dat laatste zou diep, diep ongelukkig zijn. Daarom mag dat de vraag zijn van uw leven: Ben ik reeds getroffen door deze zuivere Pijl? Drong Hij in, ook in mijn hart?

Waarbij u dát weten kunt? Zie, waar Christus als de zuivere pijl Gods, onder de besturing van God de Heilige Geest, wordt afgeschoten door Woord en vermaning, daar krijgt men een geestelijk slagveld. Zoals we straks al bij Petrus zagen. En treft die Pijl ons op het juiste plaatsje, dan wordt ook óns hart een geestelijk slagveld.

1. Dan worden in ons hart geestelijke vijanden gedood. Zoals de vloeker, de spotter, de hater van God en Zijn Christus en Zijn volk. Zie, als u nog met de profane vloekers en spotters mee kan vloeken en spotten, als u nog met de vijanden van God en Zijn volk mee kan lasteren, en met hen kan heulen en huichelen, geloof dán maar stellig, dat u dood, onbekeerd zijt; dat u nog nooit zaligmakend verwond werd, en dat u nog op weg bent naar de helse verdoemenis, waar u het volk zal vinden, bij wie ge u hier thuis voelde.

2. Treft deze zuivere Pijl ons op het juiste plekje, dan worden andere geestelijke vijanden in ons hart verwond. Zoals ons eigen "Ik", ons werkheilig bestaan, de oude Adam, hoogmoed. Zelfzucht, praat- en naam-Christen, enz. Nee, daar zijn we dan nog niet van áf, maar toch is ons "ik" dan koning áf; en van de oude Adam, die booswicht, die bron van ellenden, die listige, loze guit, daar zullen we dan nog last genoeg van hebben, tot onze dood toe. Maar toch heeft de Heere Jezus gezegd: *dat de zonde niet meer in ons zal heersen.* Adam in ons, heeft een dodelijke wond ontvangen, waarvan hij nooit meer genezen zal. Zijn pauselijke heerschappij heeft in ons afgedaan. Is dat bij u ook zo? Of heeft de zonde nog de onbepaalde heerschappij in en over u? Dan mag u onder de prediking duizend wonden ontvangen hebben in uw geweten, maar uw hart is niet geraakt. Dus bent u nog op weg naar het verderf.

3. Worden wij door deze Pijl zaligmakend verwond, dan maakt Hij een lege plaats in

ons hart; dan voelen we ons ledig van God; ledig van de zaligheid; ledig van Christus. En die ledigheid is door niets te vervullen dan met een Drieëenig God. Heel de wereld, en zelfs heel de hemel, kan die ledige plaats, die holligheid in ons harte, niet wegnemen. Is dát bij u ook zo? Zeer veel mensen zijn er, die praten ook over een gemis, maar het is een gemis, dat door een traan, door een gemoedsaandoening kan weggenomen worden. Zo is het niet bij Gods volk. Zeker, kan ons een traan, een gemoedsaandoening, een woord uit de Schrift, een psalmvers, wel enige vertroosting geven voor een tijdje; als Gods kind daaruit mag bemerken, dat de Heere hem nog niet aan het oordeel der verharding over gaf. Zoals hij wel eens vreest; en als het bemerken mag, dat God nog in gunst aan hem denkt. Maar zijn gemis kan het niet wegnemen, het met God terug hebben. - Wij hebben in het paradijs geen gemoedsaandoening verloren, maar God" Zélf.

4. Nog eens: Worden wij door Gods zuivere Pijl zalmakend getroffen, dan zijn we onder het Godsgemis niet onverschillig, niet werkloos, maar dan ontstaat er in het diepste van onze ziel een honger en een dorst naar God en Zijn gerechtigheid, een droefheid naar God, een droefheid en smartgevoel, dat wij tegen zo'n goeddoend God hebben gezondigd. Kent u ook die zalmakende smart? Er is ook een wettische, een knechtelijke droefheid en smartgevoel, maar die gaat méér over de verloren erfenis dan over de zonde als bij Ezau. Zo een heeft méér medelijden met zichzelf, dan smart over zijn lichtzinnigheid. Zondigheid en ellendigheid. Zo een maakt dikwijls veel meer misbaar en beroering en opspraak, dan degene die een hartewond ontving. Bij zo een gaat het wel weer over, het slijt wel weer uit. Maar de écht gewonde, de ware bedroefde, lijdt zijn smart in stilheid. Hun bed drinkt wel hun huilen in. O, die stille smart! Die verborgen droefheid, die ze vaak zoeken te verbergen voor de mensen, achter een blij gelaat. Wat zo'n door én *met* Jezus verwonde ziel lijdt, weet alleen de Vader, Die in het verborgen ziet. Die achter dat glimlachende gelaat de diepe smart en het innig zielsverdriet ziet liggen.

5. Dezulke vallen nu ook onder Gods beloften. Zij behoren tot die zalm gesproken treurende, die vertroost zullen worden. vertroost, door wie? Door God Zélf. Die door de Heere wordt verwond, kan alléén door de Heere genezen worden. Daartoe missen álle nietige vertroosters de kracht. God Zélf vertroost hen. Waarmee? Met Christus. Wiens hart met Christus is gewond, die moet met Christus ook genezen, - met Jezus' hartebloed worden hartewonden genezen. Zij zullen vertroost worden. In welke weg? In de weg der gerechtigheid en van gerichte. Gods rijke barmhartigheid bestaat niet dáárin, dat Hij Zijn gerechtigheid laat verkrachten, dat Hij de zonden óngewroken laat. Duizendmaal neen! God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. En nu is dit de barmhartigheid en genade des Heeren, dat Hij Zélf voor die genoegdoening zorgde. - De eis die God, in de Persoon van de Vader stelde, is door God, in de Persoon des Zoons genoeg gedaan. - En nu kan alléén door Zijn striemen ons genezing geworden. Hij, Die de scherpen zuivere pijl van de Vader is, is tegelijk de balsem waarmee de Heilige Geest de wond geneest. Geneest, wanneer? Dán als die gewonde God recht en gerechtigheid toekent, en een welgevallen heeft in de straffen zijner ongerechtigheid.

6. Dán heet het van Gods lippen: *behoud hem, dat hij in 't verderf niet nederdale. Ik heb de verzoening gevonden.* Dán heet het: *dochter of zoon. Zijt welgemoed, de zonden zijn u vergeven; ga heen in vrede!* O. Zalige genezing!

Kent u die genezing? Niet? Sta er dan na. Smeek er om. Zweer alle geestelijke kwakzalverij af. Verlaat u op God door Jezus Christus.

En dan wordt Jezus ook onze Pijl. Dan worden wij geestelijke boogschutters. Dan zetten wij arme, verwonde mensen, niet aan het werk, dan zoeken wij hen niet te wonden en te genezen met de balsem van onze bekering. Dan roepen wij hun toe, eveneens als

Petrus op het Pinksterfeest en als Paulus in de kerker te Filippi: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden"!

Zalig werk, dat werk van de geestelijke boogschutter! Die zoete Jezus prediken! Hem aan te recommanderen! Zielen voor Hém te winnen! Niet elke begenadigde is daartoe zo begaafd als Petrus. Dat behoeft ook niet; als u het maar met een warm hart mag doen, en de ere Gods bedoelt. Achab werd ook niet door een scherpschutter getroffen; door een rekrut die zijn boog "in zijn eenvoudigheid spande."

Toen kreeg God de eer, begrijpt u? Zalig, profijtelijk werk, dat van de geestelijke boogschutter!

Maar niet áltijd spant men de boog met het heerlijk gevolg als dat van Petrus op de Pinksterdag. In Handelingen 7 leest men van een boogschutter, niet minder bekwaam als Petrus. Ook hij legt de zuivere pijl op zijn boog; ook hij houdt een lange inleiding; ook hij mikt op het juiste doel en trekt af met de woorden: dat zij verraders en moordenaars geworden zijn van Jezus Christus, de Rechtvaardige; ook Hij treft juist; maar met het gevolg, dat hun harten berstten, en zij hun tanden tegen Stefánus knersten, en hem de stad uitwierpen en stenigden.

Zie, dát is nu de vrucht bij de verworping; hun hart werd niet verwond, maar het berst van vijandschap. En als dat nu bij u ook zo is, dan gaat gij straks naar de verdoemenis; naar de plaats waar wening zal zijn, en waar u eeuwig uw tanden zal moeten knersen. Tenzij, tenzij God u nog bekeert. Leer Hem om die weldaad smeken!

Wel volk! Wat een wonder van Gods soevereine genade! Als ik terugdenk aan mijn eertijds. Daar liep ik, tussen die grote menigte, die zich om God of gebod niet bekommerde. Mijzelf vermakende in, en bekommerende over de dingen der wereld. En daar, onverwacht en ongedacht, spande de Heere Zijn Koog en legde op mij aan, en mikte - om zo te zeggen - er mij precies tussen uit. Daar lag die spotter, die vloeker, die Sabbatschender! Daar lag die vijand op z'n knieën voor God te smeken om genade! Dewelke God hem op Zijn tijd bewees in Christus. Zie, dát is voor mij altijd de grote zaak gebleven, dat God er mij tussenuit schoot. - Is dat bij u ook zo niet? Wat hebben we toen met onze hartenwond al gedokterd; en wat een medicijnen gebruikt, en balsem! Maar de wond werd nog steeds erger, dieper. Jezus moest eraan te pas komen. En dat deed Hij!

Dat was nu weer: *de Koning in Zijn schoonheid*. En wat is Hij ons nu dierbaar, dierbaar als de zuivere pijl! En dierbaar als de balsem en geneesmeester. Toch leerde Hij ons, niet onze genezing, niet in Christus te eindigen. Maar in de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die Hém stelde tot "een zuivere pijl", Die Hij, van eeuwigheid, in Zijn pijlkoker had verborgen.

Hem, de Vader, Zoon en Heilige Geest, de Drieëenige God én Zijn Christus, zij de lof en de dank tot in eeuwigheid. Amen!

SLOTZANG Ps. 33: 9.

7. Christus, de Stoel der ere.

PSALM 145: 1
 LEZEN PSALM 73
 PSALM 73: 2, 3
 PSALM 72. 2, 7
 PSALM 69: 14

VOORWOORD.

Wij lezen, Jeremia 48: 11, van een schijnbaar gelukkige familie, Moabieten genoemd, naar de stamvader der familie die Moab genoemd werd en voortgekomen was uit de bloedschande van Lot met zijn oudste dochter. Van die Moabieten schrijft de profeet Jeremia: "Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest, en hij heeft op zijn heffe stilgelegen, en is van vat in vat niet geledigd en heeft niet gewandeld in gevangenis: daarom is zijn smaak in hem gebleven en zijn reuk niet veranderd."

De familie Moab leefde verre van het grote wereldverkeer, en is rustig bij elkaar gehouden. De profeet vergelijkt haar met een vat wijn. Ligt zo'n vat wijn stil, dan blijft het bezinksel - de droesem - stilletjes op de bodem rusten, en dan is de klare, heldere zuivere wijn boven in het vat. Wordt zo'n vat wijn geschud, dan komt de droesem naar boven, dan wordt de wijn troebel. Wordt de wijn gedurig van het ene vat in een ander vat overgestort, dan verliest hij van zijn smaak en geur. Zo was het met de familie Moab niet gegaan; zij was niet van vat in vat geledigd, daarom had zij haar smaak en geur behouden. Die familie had niet gewandeld in gevangenis, - zij was door geen machtige overwonnen geworden. Zij leefde in stille gerustheid, vrede heerste in haar vestingen en welvaart in haar paleizen. Wat een gelukkige familie! Dat zou men van haar uitroepen; tóch was het zo niet. Het was een rampzalige familie!

Ik heb reeds gezegd, dat zij in bloedschande haar oorsprong vond. Maar het waren ook afgodendienaars. Zij dienden Kamos in plaats van Jehovah, de enige ware God. Zij waren vijanden van hun broedervolk, de Israëlieten. Zij waren in de tijd dat het rustig in hun land bleef, steeds hatelijker en bitterder en hoogmoediger geworden. En zij gingen een schrikkelijke toekomst tegemoet.

Hoort wat de profeet in de naam des Heeren aankondigt in vers 12 en 13. De dagen zullen komen dat de Heere haar, "vreemde gasten" zal toeschikken. Die zullen deze familie, dit wijnavat, dat zo lang stil op zijn heffe heeft gelegen, uit de wijnkelder nemen; gasten die deze familie in vreemde plaatsen zullen voeren; gasten die dit wijnavat in stukken zullen slaan. En dan zou heel de familie beschaamd worden vanwege hun afgod Kamos, die zij zo trouw gediend en aan wiep zij zoveel opgeofferd hadden.

Die familie was in Asaf's tijd, en ook nu nog niet, uitgestorven. Kent u ze niet, mensen, die in stille gerustheid leven? Mensen, wier weg hier op rozen gaat; die vrede hebben; die voorspoed hebben in al hun ondernemingen; die geen banden tot hun dood hebben; die met andere mensen niet geplaagd worden; wier kracht fris blijft; die daardoor trots zijn en uit de hoogte op andere mensen neer zien; wier ogen uitpuilen van vet; mensen zoals Asaf ze bezingt, en zoals Jeremia ze tekent. Kent u zulken niet? Hebt u zulken niet in uw omgeving? Niet onder uw bloedverwanten? En is dan ook in uw hart nooit die wrevel, die nijd opgerezen, die ook in Asaf's hart oprees, toen hij met nijdige ogen aanzag, hoe dwazen hier op rozen gaan!

Benijdt hun niet! Straks zendt die God, Die zij versmaad hebben, hun "vreemde gasten", de dood, het oordeel, de verdoemenis - die zullen deze familie, deze wijnavaten, die zo

lang stil op hun heffe hebben gelegen, uit de wijnkelder nemen. Zij zullen hen in stukken slaan. Hun wijn zal worden uitgestort, en zij zullen in het verderf nederdalen en tot in eeuwigheid beschaamd zijn, vanwege hun Kamos, hun geldgod, eerezucht en heerszucht. Nee geliefden, die hier op aarde gelukkig schijnt, is het daarom nog niet! Ik hoop, met de hulp des Heeren, in de volgende leerreden u te bepalen bij een ándere familie, bij de alleen waarlijk gelukkige familie, die het tegenbeeld vormt van de familie Moab.

Onze tekst vindt u, Jesaja 22: 23b

"En hij zal wezen tot een stoel der ere de huize zijns Vaders."

II. INLEIDING.

In deze tekst is sprake van een Eljakim, die onder de hoge leiding Gods tot een zeer hoge waardigheid werd verheven en daardoor voor zijn onaanzienlijke familie tot een groten zegen werd. - Ik heb in mijn leerrede over Jesaja 22: 23a en 24, reeds iets geschreven over de letterlijke zin van deze tekst; dat kan ik dus nu laten rusten en kunnen we nu te meer onze aandacht schenken aan de verborgen lering.

Het is uit Openbaring 3: 7 duidelijk, dat ook onze tekst behoort tot die Schriften, "die tevoren geschreven zijn tot ónze lering"; en waarvan de Heere Jezus zegt: "Dat zij van Hém getuigen."

III. VERKLARING.

Laat het mij dan vergund zijn, u eerst voor te stellen: ***A. Een gezegende familie.***

In onze tekst is immers sprake van: "den huize zijns vaders"?

Van Eljakims familie weet ik niet veel. We kunnen uit hetgeen hier van Eljakim gezegd wordt wel opmaken, dat het een onaanzienlijke familie was. Van de geestelijke familie, van de meerderen Eljakim, kunnen we iets meer zeggen. Wij kunnen er op grond van de Heilige Schrift van zeggen:

1. Dat het, in zichzelf aangemerkt, een ónaanzienlijke familie is. De Apostel zegt er van, dat het niet veel wijzen zijn naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel edelen.

2. De Schrift zegt, dat het maar een klein hoopske volks is. En dal zijn het ook. Ziet hen maar eens in tegenstelling met de bijna ontelbare schare volk, die niet tot deze geestelijke familie behoren. Waarlijk, het zijn er maar *twee of drie in de top der opperste twijg, en vier of vijf aan zijn vruchtbare takken*. Ook de Heere Jezus spreekt van twee of drie, die in Zijn Naam vergaderen. En Jeremia spreekt van "één uit een stad en twee uit een geslacht." Er werden maar acht zielen behouden in de Ark. En er gingen er maar vier uit Sodom. Dat wijst er ons op, dat het huisgezin van onze Vader wel talrijk is, in verhouding tot de anderen - al zullen zij dan ook een ontelbare schaar vormen, als zij eens éénmaal bij elkaar zullen zijn in de vele woningen van het huis van de Vader.

3. Het is ook een arme familie. Zij, de leden der familie, van de geestelijken Eljakim. Zijn vaak zo arm in geestelijke goederen. Arm in deugd, moed, kracht, geloof, hoop, liefde. Zij hebben vaak geen gebedje om te bidden en geen zuchtje om te zuchten. Zij moeten wel zeggen: Heere, ik weet niet wat ik bidden zal gelijk het behoort. Gelukkig maar, dat de Heere Jezus van hun armoede weet; "Ik weet uw armoede." Zegt Hij.

En bij die geestelijke armoede, komt nog veelal ook stoffelijke armoede. Heeft de Heere niet "de armen der wereld uitverkoren", volgens des Apostels woorden? Dat heeft de Vader goed gedacht, om Zijn kinderen maar een gering deeltje van de wereld te geven. Gods liefste kinderen moeten dikwijls rekenen om van de één dak in de ánderen te

komen. En daarbij komt, dat de Heere toestaat, om slechts om "dagelijks" brood te bidden. Hij roept hun toe: "Vergadert u geen schatten, die de mot en de roest verteren; Hij wil niet, dat ze doen als de Heidenen. (Matth. 6: 32).

4. Zij worden ook wel genoemd: ellendigen en nooddruftigen. Zij hebben vaak allerwege gebrek. Zij zijn wel blind en naakt; mensen, die geen gerechtigheid voor God in zichzelf hebben. Het zijn mensen, die de dood verdienen en de zaligheid verbeurden, en op genade geen recht kunnen laten gelden. Zij hebben een óndeugdzaam hart en zijn machteloos om het te veranderen. Zij zijn zeg) verkeerd van wil, dat zij niet eens iets goeds kunnen willen; *als zij het goede doen willen, dan licht het kwade hun bij*. Ach. Zij kunnen zich wel zóo ellendig gevoelen, dat ze tot de Heere schreeuwen:

*"Sla op mijn ellende Uw ogen.
Zie mijn moeite, mijn verdriet;
Neem mijn zonden, uit meêdogen,
gunstig weg, gedenk die niet.*

En hoorde de Heere dan maar; Maar helaas. Zij moeten uit deze ellendigen toestand soms jaar er dag roepen. Zónder verhoring te vinden. Zodat zij met Habakuk wel uitroepen: "Heere, hoe lang schreeuw ik en u hoort niet." Ach, de leden van deze gelukkige familie. Zij voelen zich dikwijls zo ongelukkig. Zo diep ongelukkig! Zij moeten soms vrezen, dat de ellendigheden en hun zonde en verdorvenheden nog eens weer de overhand zullen krijgen, en dat zij zich nog rijp zullen maken voor het eeuwige verderf.

5. Daarbij worden zij vaak zo diep veracht, gegriefd, gekweld, gehoond, bespot. En dat wel door de wereld, maar niet minder door de geestledige belijders, en vaak door hun eigen huisgenoten. De familie van de vorst der duisternis kan de familie van de Koning des lichts niet uitstaan. Zo komt het, dat, als iemand, door wederbarende genade van familie verwisseld, en hij komt onder degenen, die in onze tekst "den huize Zijns Vaders" genoemd worden, dat hij dan een voorwerp wordt van smaad en spot. Laat de Heere maar iemand uit een werelds gezin bekeren. O, wat heeft zo iemand dan vaak helse kwellingen te verduren; vooral dán, als hij voor zijn nieuwe Koning en voor zijn nieuwe familie zich niet schaamt, maar er voor uit durft komen. Zoveel te dichter Gods kind bij de Heere leeft, en zoveel te godzaliger zijn levenswandel is. Zoveel te meer wordt hij door de goddeloze en de godsdienstige wereld gehaat en gehoond. Zij zeggen wel, dat ze u haten om uw gebreken, maar dat is meestentijd zo niet. De Apostel Petrus schrijft (1 Petr. 4: 14): "Indien gij gesmaad wordt om de naam van Christus. Zo zijt ge zalig, want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u". Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt." Blijkt uit deze tekst niet duidelijk, dat de smaad der ónherborenen tégen de Geest des Heeren is, dat ze de Heilige Geest raakt? Zeker, Gods kind heeft toe te zien, dat hij zich de verachting der wereld niet op de hals haalt door een slordige levenswandel, of door zondige overdrijving. Wij mogen de wereld niet tarten, en haar haat niet uitlokken door een gedrag en door woorden, die ook door de Heere afgekeurd worden. Zulke tartende woorden sprak, en zo'n tartend gedrag toonde toch zeker de Heere Jezus niet, en tóch heeft de goddeloze én de godsdienstige wereld niemand méér gehaat en gesmaad, dan Hém, dan de Heilige Israëls.

6. "Den huize Zijns Vaders", die geestelijke familie. Zij gaan meestal onder kruis en druk gebogen. Moeite en verdriet is vaak hun deel. Rouw en leed, angst en smart treffen hun vaak; zodat de weg die deze familie gaat, wel een tranenspoor mag genoemd worden. Hoort wat Jacob zegt: "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest." Hoort Mozes: "Kort van dagen en zat van onrust." Hoort David in zijn hartroerende klaagzangen. Hoort Jeremia in zijn klaagliederen. Ja, leest de geschiedenis

van de Bijbelheiligen van het Oude en Nieuwe Testament. Ga de kerkgeschiedenis na. Maar, wat hebben we nog getuigen van node. Hoe gaat het nu met Eljakims familie? En hoe gaat het met u? Zeg het eens zelf, kind van deze familie: Wie zijt ge? Wat bezit u? Wat hebt u? Wat kunt u? Wat weet u? Hoe gaat het u? Kwellen niet vaak duizend zorgen, duizend doden, uw angstvallig hart? Ziet u ook wel eens niet met nijldige ogen aan, hoe dwazen hier op rozen gaan; en hoe goddelozen in hun gangen al veeltijds rust en vree erlangen? En dat, terwijl het uw bang te moede, het water, daar u niets gelukt, met bekers vol wordt uitgedrukt? U is ook als een vat wijn, maar dan zulk een, dat geen dag, geen uur gerust op zijn heffe blijft liggen, dat altijd maar weer geschud wordt, waardoor het bezinksel van uw bedorven hart, de droesem van uw ongerechtigheid soms de adem dreigt te benemen. En altijd maar weer van vat in vat overgegoten. Zodat ge, in uzelf aangemerkt, geen reuk of smaak hebt overgehouden. De dood en het oordeel en de hel. Zijn voor u "geen vreemde gasten", daar hebt u mee te doen gekregen, die benauwden, en benauwen u nu misschien, op een ontzettende wijze.

Och, arme, ongelukkige familie!

Nee Geliefden, niet een óngelukkige familie, maar een zeer gezegende familie; een familie, zó gelukkig, dat hun geluk niet in woorden is uit te drukken! En al dat geluk vloeit voort uit:

B. De Vader van dit gezin.

De vader van Eljakim uit onze tekst wordt Hilikia genoemd. Hilikia betekent: *De Heere is mijn deel*. In het Oude Testament worden verscheidene mannen die deze naam droegen genoemd. Wat voor een man Eljakims vader was, meldt de Heilige Schrift niet; daar kunnen we dus niets van zeggen. Maar van de Vader van de méérdere Eljakim, van de Vader van onze Heere Jezus Christus, daar weten we zoveel van als Hij van Zichzelf in Zijn Woord en in ons hart heeft believen te openbaren; en dát is zóveel, dat we er in eeuwigheid niet over uitgedacht en uitgepraat zullen komen.

- Hij is een eeuwige Vader. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij de Vader van deze gezegende familie. Nooit! Nee, nooit worden zij, die kinderen van déze Vader zijn, weeskinderen. Wij mogen ons wel eens zó verlaten gevoelen, alsof wij wezen zijn, dat kan wel gebeuren. En dan mogen wij wel eens biddend pleiten: "Immers zal een wees bij U ontfermd worden" (Hos. 14: 4). Maar dán zijn wij inderdaad geen wezen - Vader sterft nooit!
- Hij is een rijke Vader. Hij is de Albezitter. Heel de hemel en de aarde zijn van Hem. Al het gedierte der aarde, het vee op duizend bergen, het goud en het zilver, 't is alles van Idem. En Hij geeft dat aan wie Hij wil. Hij Zelf heeft het niet nodig. Hij is de Elohim, de Algenoegzame en de Allesvervullende. Welnu, laat dan die geestelijke familie arm zijn, - zijn ze daarom ongelukkig? Zouden kinderen ongelukkig zijn wier vader Albezitter is?
- En Hij is zo'n milddadige Vader. 't Is waar, er zijn rijke vaders, die te gierig zijn om vrouw en kinderen van het nodige te voorzien. Maar zo is de Heere niet. Van Hém getuigt heel de familie, dat Hij goed en mild is. 't Is omdat ze de weelde niet kunnen verdragen, dat Hij velen van Zijn kinderen kort houdt, wel eens een sober portie geeft. Dat willen Zijn oprechte kinderen dan ook wel bekennen.
- Hij is een Almachtige Vader. 't Is waar, wij kunnen vaak onze dierbare kinderen niet helpen. Ach, als onze kinderen in nood zijn, als zij pijn, angst en smart hebben, als zij krank zijn, als zij met de dood worstelen en nog een smekende blik op ons werpen; dan kan dat wel ons hart breken, maar de macht om hen te helpen bezitten wij niet. Maar Hij, de Heere, Hij heeft de wil én het vermogen om Zijn kinderen te verlossen uit allen nood, waarin zij verkeren mogen naar ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid. Hij is het Die hen beveiligd tegen de dood. - Als Gods kinderen sterven,

dan sterven zij niet; als men hun lichaam doodt, dan beneemt men hun het leven niet; 't zijn onsterfelijke mensen, die leden van deze familie van Hilkia.

- Hij is ook een gestreng en rechtvaardig Vader. Nee, nee, Hij duldt niet dat Zijn kinderen onrecht aangedaan worden, maar ook niet dat zij onrecht doen. Doen zij dat dan toch, dan weet de Heere hen gevoelig te kastijden; dan doet Hij hun bevalligheid wel smelten als ene mot. Toch slaat de Heere Zijn kinderen "met medelijden, gelijk een Vader doet."
- Hij is dan ook een goedertieren Vader. Paulus noemt de gestrengheid en de goedertierenheid des Heeren in één adem in Romeinen 11: 22. Zie dan de goedertierenheid en de gestrengheid Gods. O, wat zingt heel de familie het van hart de dichter luid:

*"Goedertieren Vader,
milde Zegenader,
Stel Uw vriend'lijk hart,
Op Wiens gunst wij hopen,
Eeuwig voor ons open;
Weer steeds alle smart."*

Dat laatste kan de Heere nu niet altijd doen; Hij kan niet steeds álle smart van ons "weren." Hij moet ons voor ons bestwil, wel eens pijn doen, maar dan "heiligt" Hij toch wel alle smart.

En wat zullen we nu nog méér van de Vader van deze geestelijke familie zeggen? Daar komt men nooit over uitgedacht! Wij zeggen er van wat er de dichter van zingt:

*"Barmhartig is de Heere en zeer genadig;
schoon zwaar getergd, lankmoedig en weldadig;
De Heere, Hij is groot van goedertierenheid."*

Heel de familie getuigt van Hem:

*Geen vader sloeg met groter mededogen,
Op teder kroost ooit zijn ontfermende ogen,
dan Israëls Heere op ieder die Hem vreest.*

Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.

Daarbij is Hij een alwetend Vader, een alomtegenwoordig Vader. Hij is bij al Zijn kinderen tegelijk. Hij ziet, Hij hoort, Hij verzorgt, Hij beschermt, Hij onderwijst, Hij geleidt al Zijn kinderen tegelijk; niet de één ná de ander. Nee, héél het gezin tegelijk. Hij is geheel van elk Zijner kinderen, en van heel het gezin.

En het is niet als in een weeshuis; daar is iemand die vader is "over" de kinderen. Maar de Heere is de Vader "van" Zijn kinderen - dat zegt méér. Iemand die vader is "over" kinderen mag er goed voor zijn, maar hij kan ze nooit zijn hart zó geven, als de vader van zijn kinderen.

Heel die geestelijke familie is voortgekomen uit de baarmoeder van Gods eeuwig welbehagen. En zij is in de tijd uit God geboren, door die almachtige en Goddelijke kunstbewerking van de Heilige Geest. Daardoor bezitten al de leden dezer familie het onmetelijke voorrecht, *kinderen Gods* genaamd te worden. En mogen zij, nee, móeten zij - God wil het - dat ze Hém Vader zullen noemen, dat ze Hem, als Vader zullen aanspreken; denkt maar aan de aanspraak van het volmaakte gebed.

En nu vraag ik u: zou dat geen gezegend huisgezin zijn, waarvan zo'n Vader als wij u schetsten, het Hoofd is - waarvan de volzalige en goedertieren Verbonds-God de Vader is?

Toch, er is nóg meer. Onze tekst wijst ons ook op:

C. Het voornaamste lid van de familie.

Zijn naam was Eljakim, dat zegt: "God richt op." En nu was het om dit familielid, dat het huis zijns vaders als uit de diepte door God werd opgericht. Deze Eljakim noemt God "Zijn knecht"; die Hij roepen zal; in wiens hand Hij de heerschappij zou geven; die de inwoners te Jeruzalem en de huize Juda tot een Vader zal zijn; en die de sleutel van het huis Davids zal hanteren, die de paleisdeuren opent en sluit. Zonder dat het iemand kan verhinderen. Dit bij vergelijking gesproken. Hij zal zijn als een nagel in een vasten wand, aan welke heel de heerlijkheid van het huis Zijns Vaders hangt; ja, die zal zijn: "als een stoel der ere voor het huis van Zijn Vader." (Jes. 22: 20-24.)

En nu is dit wel zeer duidelijk - ook de kanttekenaar bevestigt dit - dat deze Eljakim, hierin, een heerlijk voorbeeld was van Christus, Die, als 3e Zoon in het huis, een ónbepaalde macht in de Kerk heeft; en aan wie de zegen en de zaligheid van heel Zijn geestelijke familie hangt.

Ik vraag u: Is Christus, in de volste betekenis van dit woord, niet de Knecht van de Vader? Legde de Vader niet in Zijn hand de heerschappij? Is Hij de inwoners van het geestelijke Jeruzalem en de huize van Juda, van de ware Godlovers, niet tot een Vader? Zegt Hij zelf niet, dat hij de sleutel Davids heeft, dat Hij sluit en niemand opent, en dat Hij opent en niemand sluit? Heeft God Hem niet ingeslagen als een nagel aan een vaste plaats? (Denkt aan onze leerrede over deze waarheid).

En nu wordt Zijn heerlijkheid in onze tekstwoorden ons voorgesteld onder het beeld van:

D. Een Stoel der ere.

Wat een stoel is, en waartoe hij dient, is u allen wel bekend. En dat het een onderscheid van meerdere of mindere ere is, wat voor stoel ons gepresenteerd wordt, en op welke plaats hij gesteld wordt, is wel duidelijk uit de woorden van Jacobus, die het afkeurde, dat de man met de gouden ring op een hogere plaats gezet werd als de man met het schamele kleed.

Er waren, en er zijn ook nu nog, stoelen van gezag, op welke gene, dan daartoe gerechtigde personen zitten mogen. Denkt maar aan de troon der Koningen; aan "den stoel Davids" en aan "den stoel zijns Koninkrijks." Ook de vorsten des Konings en hun voornaamste ambtenaren zaten, en zitten ook nu nog in "den stoel der ere." Farao zei tot Jozef: *Alleen deze troon zal ik groter zijn dan gij.* Ook de richters hadden hunnen bijzondere stoelen, op welke zij zich zetten wanneer zij recht spraken - stoelen des gericht. Ook de leraars hadden, en hebben nu nog hun bijzondere stoelen. En dat niet alleen eershalve, maar ook opdat zij te beter van allen zouden kunnen geboord worden. Denkt maar aan de hoge houten stoel, waarvan Ezra het Wetboek aan het volk voorlas. (Neh. 8: 5). En denkt ook aan "den preekstoel." - de stoel der spotters en de stoel van geweld, en de stoel der schadelijkheden, komen hier nu niet in aanmerking.

Zó wordt in onze tekst ook de Heere Jezus voorgesteld onder het beeld van een stoel. "De dierbare en hartinnemende Jezus, ... een stoel?" Ja! het klinkt wel wonderlijk, u zult de vergelijking misschien nog nooit opgemerkt of gehoord hebben; tóch is dit beeld niet minder bekwaam om ons de Christus der Schriften in Zijn dierbaarheid, *de Koning in Zijn schoonheid* voor te stellen, als ál de andere beelden en gelijkenissen uit Gods Woord.

Beschouwen we Hem eerst als:

E. Een erestoel, en waar Hij staat.

Een "Stoel der ere", dat is zeker een stoel, die het huis waarin hij staat tot sieraad strekt. Nu, dat doet Jezus! Hij is voor het huis van Zijn Vader tot sieraad.

Zo'n stoel vereist een bekwame maker Jezus, Hij is van Goddelijk maaksel; de áller-bekwaamste Werkmeester heeft Hem toebereid. - Niet naar Zijn Godheid; want dán is Hij niet gemaakt, noch geschapen; dan is Hij de Eeuwige, Die mét de Vader en de Heilige Geest, de Formeerder is van álles. Maar naar Zijn mensheid, maar als de Stoel der ere, ja, dán is Hij toebereid door de Heilige Geest. Naar de tekening van de Eeuwige Vader.

Een stoel der ere zal gewoonlijk van kunstige insnijdingen en graveersels voorzien zijn. Zo ook de Heere Jezus. Spreekt God niet Zelf van Zijn Christus in Zacharia 3: 9: *Ik zal Zijn graveersel graveren?* En zó is Hij gegraveerd. Ziet de littekens in Zijn heilig lichaam. Ziet de doorboorde handen en voeten. Ziet Zijn doorstoken zijde. Dat zijn de graveersels waarvan de Heere sprak. O geliefden, hoe diep zijn de insnijdingen in Zijn lichaam, hoe is uw Jezus gekorven! Hoe door en door zijn de wonden, die Hem toegebracht zijn in het huis Zijner liefhebbers! Ploegers hebben op Zijn gezegende rug geploegd. Zij hebben hun voren lang getogen. O, ziet de moordbeulen Hem bewerken met gesels en beukhamers! En tóch zijn dat maar de instrumenten die God gebruiken wilde. Hij zelf was de graveur; Zijn gerechtigheid graveerde Zijn Christus, opdat Hij voor het huis van Zijn Vader zou zijn een Stoel der ere, Die de gerechtigheid Gods verhoogde, en door Wiens striemen wij zouden genezen worden. O, wat zijn deze graveersels, hoe bloedig ook, tóch dierbaar in het oog van de door God ontdekten! Zij zouden Jezus' striemen en wonden wel kussen willen met hun ziel.

Een stoel der ere wordt glanzend geolied. Maar zo is ook onze Heere overstort met de olie des Geestes. Zodat Zijn rieken is in de vreze des Heeren. En wat een glans straalt van Hem af! Een glans van heiligheid, van zachtmoedigheid, van genade, van macht en goedheid! O, wat is Hij daardoor Zijn volk, de huize Zijns Vaders toch dierbaar en beminlijk. Is 't niet waar, arm, gebrekkig kind van God?

Z60 nu is Hij als een Stoel der ere geplaatst in de binnenkamer des Konings, in het kabinet van de hemelse majesteit; aan de rechterhand van de Vader. Kan er eervoller plaats worden uitgedacht? Die plaats neemt Hij nu in, omdat Hij Zichzelf heeft vernederd tot de dood, ja, den dood des kruises, daarom heeft God Hem uitermate zeer verhoogd

Daar staat Hij nu, Die Stoel der ere. Maar niet om daar leeg en verlaten, niet om daar te pronk te staan. Maar in Die stoel worden nu geplaatst al diegenen, die God verhoogd en geëerd wil hebben. Zo was het oudtijds de gewoonte. Oudtijds werd op de erestoel, die aan de rechterhand des Konings gezet was, geplaatst degenen, die men eer en macht toekende. Zo deed Farao Jozef; Salomo zijn moeder en Ahasveros aan Mordechaï. Dat nu was door Jehovah zo geregeld, om een leerbeeld te zijn van het koninkrijk der genade. Hij plaatste Zijn Christus, als een Stoel der ere aan Zijn rechterhand. Zoals gezegd, niet om daar ledig of te pronk te staan, maar om gebruikt te worden.

Beschouwen we Hem dan ten tweede als:

F. Een Familiestoel, en wie er in zitten.

Het moet opgemerkt worden, dat die stoel der ere aan de rechterhand des Konings geplaatst, vaak zeer groot was, ja. Z66 groot, dat er wel een gehele familie plaats in kon vinden.

Zo is het nu ook hier. "Hij zal wezen tot een Stoel der ere voor het huis van Zijn Vader." Er moet dus een gehele familie in geplaatst worden, heel "het huis van Zijn Vader."

Wie dat zijn? Dát zijn zij nu, die we u reeds geschetst hebben. Die Jehovah van alle eeuwigheid geteeld heeft uit Zijn eeuwig Vaderhart in Christus Jezus.

Dat zijn nu diegenen, met, wie de Zoon Zich al vermaakte vóór de aanvang van de stofjes der aarde. - Toen was Zijn vermaak reeds met die mensenkinderen. (Spr. 8: 31). Dat zijn nu degenen, die in de tijd door het dierbare Evangelie zijn geteeld en uit God

zijn geboren.

Vraagt u nog: wie in die Stoel een plek vinden? Welnu, zij zijn het, die uit betrekking op God en Christus, aan de wereld de scheidbrief gaven; die hongerenden en dorstenden naar de gerechtigheid en naar de gunst des Heeren.

Het is dát volkje, dat zo'n innige band aan elkaar heeft; die zo wel met zeker dichter mogen zingen:

*Zoete banden
die mij binden
aan des Heeren lieve volk;
Wis, ze zijn mijn hartevrinden
en hun taal mijn hartetolk.*

Ja, dat zijn die kleintjes en die groten, die eerstbeginnenden en die verder gevorderden. De één heeft er wel meer besef van, en er dus meer de troost van als de anderen, maar zij zijn toch zo innig aan elkaar verbonden. Zij zitten allen in die één Familiestoel.

In die Stoel - u bedenkt dat het beeldspraak is - oefent Gods volk zalige gemeenschap met de Heere én met elkaar. Er zijn toch van die tijdjes en stondejes, als dat volk in de kerk is, of in gezelschap met elkaar, of soms wel in de Geest als zij alleen zijn, dat zij zich zo zoet als in de tegenwoordigheid des Heeren gevoelen; dat men zich verwarmt aan de gloed der liefde die als van Hem uitstraalt. Wat is dát aangenaam! Dan is men het erover eens, dat de Heere in het midden is! Dat Zijn liefde de banier over hen is; dan hebben zij ook elkaar hartelijk lief. Dan worden de kleinen vriendelijk getroeteld en de groteren omhelsd met de armen der liefde en genade. Dan wordt daar alles vergeten en vergeven wat eerst scheiding maakte. Dan is er een zalig bukken voor de Heere en voor elkaar. Dan is er een belijden van zonden en ongelijk, en een vergeven en vergeten van ondervonden leed. Dan is er een heilige wedstrijd wie "de minste" is, dan acht, door ootmoedigheid, de één de ander uitnemender dan zichzelf. Waarlijk, dan zit heel de familie met de Heere Jezus aan de ronde tafel, ja, dan zitten zij - in één stoel! Jammer, dat deze stondejes toch zo zeldzaam zijn en zo kort duren! Die ellendige zonden ook, die bederven gedurig weer die zoete gemeenschap der heiligen met de Heilige. Maar het wordt toch voor ons bewaard, volk des Heeren. In de hemel zal het altijd zo zijn; ja, dáár zal het eerst recht volmaakt zijn!

Maar nu geschiedt het wel, dat degenen, die door de Koning in de stoel der ere werden geplaatst, bevoegd verklaard werden om mede te oordelen. Zo is het ook hier. Immers, de Heere heeft gezegd, dat als Hij zal gezeten zijn op Zijn rechterstoel, dat zij dan met Hem zouden oordelen?

Beschouwen we Hem dan als:

G. Een Rechterstoel, en wie zij zullen oordelen.

Dat zal een treffende stonde zijn, als heel die heilige familie met Christus; de allerhoogste Rechter zal gezeten zijn op de rechterstoel, om te oordelen. Dan zullen daar staan: ónbekeerde kinderen voor hun Godvrezende ouders; de ónbekeerde man, die het leven van zijn Godvrezende vrouw vergalde; de onbekeerde vrouw, die haar man sardde en plaagde omdat hij mét haar niet wilde meebuigen voor de God dezer eeuw; ónbekeerde ouders, die zelf niet wilden ingaan én hun kinderen zochten te beletten om de Heere te vrezen; onbekeerde overheden, die hun godvruchtige onderdanen het leven zuur maakten of te vuur en zwaard vervolgden....

Denkt u die toestand eens in, als al Gods volk mét Christus op de rechterstoel zal zijn gezeten, en alle onherborenen, alle vijanden van God en Zijn volk daar vóór hen staande!

Wanneer dat zal zijn? Dat zal zijn als het einde daar is, in de jongste dag dus, als de

bazuin zal slaan, als de doden zullen herleven, als de elementen brandende zullen vergaan, als de hemel zal opgerold worden als een dunne doek, als de tijd weer stilgezet wordt, geen zon of maan meer zal zijn, en het nooit meer later wordt. Dán komt de Heere, "de Rechter met zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege alle hun goddeloze werken die zij goddeloos gedaan hebben, en van wege alle de harde woorden die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben." En alles wijst er op, dat het reeds "de elfde ure is", en dat de Rechter voor de deur staat.

Dán zal Gods volk met Christus een rechtvaardig oordeel oordelen en een rechtvaardig vonnis vellen. Hier oordeelt Gods volk vaak nog verkeerd. Dat vloeit voort uit onkunde, ook wel uit vleselijke barmhartigheid, of uit haat en toorn. - Daarom is het goed zich te houden aan de vermaning des Heeren en "niet te oordelen.

Maar in dat laatste oordeel zullen zij een rechtvaardig oordeel oordelen. O nee, denkt maar niet, dat dan uw lieve vader of moeder door uw tranen en smeken bewogen zal worden, of door vleselijke barmhartigheid verleid, om een ónrechtvaardig oordeel te vellen; gewis niet. Zei Paulus: "Wij kennen van nu aan niemand naar het vlees", dat zal in de gerichtsdag volle werkelijkheid zijn.

Dán zullen ook Gods kinderen niet meer uit wangunst, enz. elkaar veroordelen. Als die grote Rechter een veroordelend vonnis velt, over wie ook, dan zal heel de heilige familie zeggen: Amen! Amen!

Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer;

Uw oordeel rust op d' allerbeste werken;

Uw loon Uw straf beantwoordt aan Uw eer.

En overeenkomstig het vonnis des Heeren en zijn vele duizenden heiligen zal gehandeld worden: alle goddeloze kwelgeesten en vijanden van God en Zijn zalige dienst en volken, wet en wegen worden dán gedoemd in het helse vuur dat de duivelen en hun familie bereid is. En alle vrienden, héél die heilige familie binnen. Dan wordt Christus, dé Stoel der ere, hun:

H. Een Ruststoel, en waarvan zij zullen rusten.

"Er blijft dan een rust over voor het volk Gods." Zo schrijft de Apostel in zijn brief aan de Hebreërs (hfdst. 4: 9). Die rust, het is Christus. Hij is, om zo te zeggen, de Ruststoel voor geheel het "huis Zijns Vaders." En wat zal die rust heerlijk zijn voor die arme, verdrukte, veel geplaagde en bestreden en strijdens-moede familie!

- Daar zullen zij rusten van de vermoënissen des levens; rusten van het kruisdragen, van pijn en smart, en van zwakte, en ongeval, en ontberingen, en van angst en vreze, benauwdheid en verschrikking, enz. enz. Al die klaagtonen en smartkreten zijn dán verstomd.
- Daar rust de familie ook van de kwellingen hunner vijanden, - daar hoort men de stem des drijvers en der honers, en der bespotters, en der beledigers, en der vloekers en lasteraars niet meer.
- Daar rust ook heel het gezin des Heeren van de bedriegerijen des satans. Daar verschrikt hij niet meer als een brullende leeuw, en daar verleidt hij niet meer als een engel des lichts, daar treedt hij niet meer op als "verklager der broederen."
- En daar rust ook heel de familie van de zonden; daar is zij verlost van haar zondige aard. O, dát zal wat zijn: nooit meer behoeven te zondigen! En nooit meer opgeschrikt door krijgsrumoer. Daar zal álles door de vrede bloeien. En dat tot in eeuwigheid!

Komt, zingen we nu Ps. 72: 2 en 7.

IV. TOEPASSING.

Zo mochten wij u bepalen bij twee families. De familie Moab - beeld van de wereld - zo schijnbaar gelukkig - in waarheid rampzalig. De geestelijke familie van de méérdere Eljakim - Gods Kerk - schijnbaar beklagenswaardig - inderdaad gelukzalig.

Tot één van deze twee familiës behoren wij.- Bij welke moet ik, en bij welke moet u ingedeeld? Bij Moab of Christus? Het is vaak zo moeilijk om deze vraag te beantwoorden. O ja, mannen als David en Asaf en Jesaja en Paulus, en die met hen op goede gronden kunnen zeggen:

*"Blij vooruitzicht, dat mij streelt!
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen.
Verzadigd met Uw Goddelijk beeld."*

"Bezwijkt mijn vlees en mijn hart. Zo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid." "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus." O ja, dezen zijn gemakkelijk in te delen. En ook de goddelozen, als: Kaïn, Achitofel, Judas, vloekers, spotters, Atheïsten en al dezulken meer.

Maar nu zijn er zo velen, die zich tot de heilige familie des Heeren rekenen en door de Heere tot Moabieten verklaard zullen worden in de dag des oordeels.

En er zijn er, die zich tot dat volk des Heeren niet durven te rekenen, omdat zij het zich ónwaardig keuren en de zaak hun te groot is, en die er door de Alwetende tóch voor gekend en verklaard worden.

Vraag u dan af: ken ik die nieuwe geboorte? Bezit ik die kinderlijke eigenschappen? Vrees ik God? Is het mijn lust, naar Zijn geboden te leven en in Zijn wegen te wandelen; ook al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf? Is het mijn begeerte om met die geestelijke familie te leven, ook als er schade en schande aan verbonden is? Is Gods volk het volk van mijn hart? Kan het voor mijn zaligheid zijn, om eeuwig met dat volk te verkeren, om met hén Gode lof, eer en aanbidding toe te brengen? Ken ik ook die overgave van mezelf aan de Heere? Zou het mijn zaligheid niet zijn, met Hém in 't Verbond te staan? Zou ik God recht en gerechtigheid toekennen kunnen, ook als Hij mij doemde in de hel? Bezit ik de Geest der aanneming tot kinderen, door welke ik mag zeggen: *Abba - Vader?*

Ziet, op deze vragen kan een Moabieter geen "ja" zeggen; of, het moet er een zijn als de u welbekende Ruth. Maar die nemen dan ook geen geringe plaats in onder Gods volk. - Ruth bezat al de eigenschappen van Gods volk; en zij is het bewijs, dat ook Moabieten kunnen zalig worden, Maar dan moeten ook zij van Kamos tot Jehovah bekeerd worden; en van volk veranderen. - *Uw volk is mijn volk, Uw God mijn God* (Ruth. 1: 16).

En wat is dat volk, dat huis van de Vader van de méérdere Eljakim een duizendwerf gelukkig volk! Een volk, dat zo'n Vader in de hemel heeft - al durven zij alleen nog niet het Abba-Vader te zeggen.

En dan zo'n Broeder! Die hun is tot een Stoel der ere! Hoe diep is die zoete Jezus wel voor hén áfgedaald! Tot in de ravijnen van de eeuwige dood! Maar nu dan ook zo hoog verheven aan de rechterhand der majesteit Gods in de hoogste hemelen! Daar troont Hij nu als de Overwinnaar van hel en dood! En als de Verwerver van de gerechtigheid en het leven!

En nu roept Hij al Zijn volk zo bemoedigend toe: "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijnen troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn

Vader in Zijn troon", (Openbaring 3: 21). Hoort u wel: Allen, héél de familie, op één troon! in één stoel!

Maar wat deert het ons dan, al gunt men ons geen plaats onder de zon! Wij hebben een plekje in Jezus, in de Stoel der ere! In Hém vinden we onze eer, onze rust, onze zaligheid!

En laten wij hier dan worden verdrukt, en kwalijk behandeld worden; laten we dan onder kruis en druk gebogen gaan, en dagelijks geoefend worden in zelfverloochening; laten de Moabieten het gestoelte der ere bezetten, en die God tergen verzekerdheden hebben. Straks, nog een weinig tijd, dán komt Hij, Die te komen staat. Dan verlost Hij het volk, door druk gebogen; en dan werpt Hij neer, die groot zijn in hun ogen. Dan neemt Hij heel de heilige familie bij Hem in de hemel, dan heel "den huize Zijns Vaders", in het Vaderhuis! verlost van heel die treurige nalatenschap van onze eerste vader, van Adam! Dan ontvangen wij de kroon der heerlijkheid, en de palm van overwinning, en het witte kleed van het koninklijk priesterschap

Wel, arm, verdrukt kind van God!

Geef dan eeuwig' eer,

Onze God en Heere!

Doet dat door woord en wandel. Laat het de Moabieten zien, dat u tot een ándere familie, dat u behoort tot de familie Eljakim; tot dat koninkrijk dat niet is van deze wereld.

En als de Heere Zijn uitverkoren, duurgekochte en door Gods Geest geheiligde volk opneemt in Zijn heerlijkheid, dan komen óók die gasten waarvan Jeremia sprak, dan worden die kinderen der wereld weggevoerd naar het Gehenna der duivelen. En dán zal het tot in alle eeuwigheid blijken, wie de gelukkigen en wie de óngelukkigen waren, het geruste Moab of het geplaagde volk van God.

De Heere binde dit nog op uw hart! Hij heilige nog deze woorden aan ons aller ziel! Opdat de onherborenen en onbekeerden God nog te voet mochten vallen en zich, door Gods genade en Geest, nog mochten bekeren. Eer het besluit baart en het voor eeuwig te laat zal zijn! En dat het nog tot bemoediging mocht zijn voor het bedrukte volk des Heeren en bovenal tot verheerlijking van de Heere en Zijn Christus. Amen!

SLOTZANG Psalm 69: 14.

8. Christus, de Steenrots.

PSALM 95: 1
 LEZEN PSALM 62
 PSALM 62: 1
 PSALM 62: 4, 5
 PSALM 40: 1

I. VOORAFSPRAAK.

Wij lezen, Spreuken 30: 26: *De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in de steenrots.* Het wordt betwijfeld, of de dieren, die door onze Bijbelvertalers "konijnen" worden genoemd, wel dezelfde dieren zijn, als de bij ons welbekende konijnen. De geleerden stellen, dat in Gods Woord bedoeld worden een soort van grote veldmuizen. Zeker is het, dat de bij ons bekende konijnen, niet herkauwen, en niet in de steenrots wonen. Zoals geleerd wordt Lev. 11: 5 en Ps. 104: 18. En dat doen die veldmuizen, die in Palestina en in Egypte in grote menigten gevonden worden, wel; die herkauwen, maar verdeden de klauw niet; en die wonen ook in de steenrotsen. En omdat zij zwak en machteloos zijn, en vele belagers hebben, waar zij geen wapens tégen hebben, houden zij zich zeer voorzichtig op hun hoeden; zij zijn van wijsheid niet ontbloot. Want, als er een troep op uitgaat om voedsel te zoeken, stellen zij er één van hun op de wacht, die, wanneer hij een mens of een andere vijand van hun leven ziet aankomen, op zijn manden knarst en piept om de anderen te waarschuwen - o, als die wachthebbende veldmuis dit niet doet, wordt hij tegelijk gedood. En als er een gevaar opdoemt blijven zij niet zitten, dan vluchten zij zo spoedig mogelijk weg, en verbergen zij zich in de kloven en spleten van de steenrots. En zo mocht dus Salomo in Spr. 30: 24 zeggen: "Ze zijn van de kleinste der aarde zijn, maar zij zijn wijs, met wijsheid wél voorzien."

Die wijsheid der Palestijnse veldmuizen doet mij denken aan drieërlei dwaze mensen. 1e. De wereldling, die niet eens zijn vijanden kent. De dood, de satan en de hel loeren op zijn ondergang, en hij merkt het niet. Hij dartelt en speelt op de aarde, die straks zijn zielloos lichaam tot een gevangenis zal strekken. Het wraakzwaard van een vertoornd Rechter hangt, om zo te zeggen, aan een verzengden linnen draad boven zijn hoofd, maar hij let daar niet op. Hij kent of beseft de gevaren niet, die hem omringen. Hij kent zijn vijanden niet, en daarom vlucht hij niet. Of, indien hij een vaag besef van die dingen heeft, dan maakt hij zich een nest, dat straks verbrand zal worden. Zo leeft hij door, tot hem de dood overvalt als een schuldheer, en hij verzinkt in de eeuwige dood.

Arme mens! Dommer dan een veldmuis! Ach, wat is die "heer der schepping", die als God wilde wezen, toch diepgezonken! Wat is hij een dwaas geworden, die beelddrager Gods!

2^e. De bekommerden. Dat zijn zij, die aan de gevaren zijn ontdekt geworden. O, ze weten het, dat zij bedreigd worden door doodsgevaren; zij horen wel het tandengeknars en het piepen van de wachthoudende veldmuis; zij staren ook wel met smekende ogen op de hulp des Heeren. De weg ter ontkoming wordt hun voorgesteld; de Rots der behoudenis wordt hun aangewezen; zij zien de veilige schuilplaats; 't komt wel zóver bij hen, dat zij met de dichter zingen:

*"Gij zijt, o Heere, de rots waarheen ik vlucht;
 Gij kunt en wilt mijn ondergang beletten."*

Maar zich in de rots verbergen, dát doen die ongelovige dwazen niet. Jarenlang kennen zij het gevaar, maar verbergen deden zij zich niet! Dwazer dan de veldmuis! Is het niet zo?

3. En dan Gods verder-gevorderde volk, die vaak in dagen van nood en gevaar, van strijd en moeite hun veilige schuilplaats verlaten en zich op de vlakke begeven, en zodoende veel ellende en narigheid over hun ziel halen.

In de volgende leerreden wensen wij u te bepalen bij Hém, Die de veilige wijkplaats is voor Zijn, door veel gevaren omringde gunstvolk.

Onze tekst vindt u: 1 Korinthe 10: 4b:

"En de steenrots was Christus."

II. INLEIDING.

Het is een hartroerende geschiedenis, die de Apostel Paulus in ons teksthoofdstuk in de herinnering roept. Hij verplaatst ons in de Arabische woestijn. En wel te Rafidim, ook wel Massa - dit is: verzoeking - en Meriba - dit is twisting - genoemd. (Ps. 95: 8). Daar vinden we gelegerd, die grote schare volks, die honderdduizenden, die Mozes op Gods bevel uit Egypte, uit dat slavenhuis mocht uitleiden.

Zij zijn hier aan het twisten met Mozes de knecht des Heeren. En dat wel: omdat zij groten dorst leden en nergens water vonden. Daarover sloegen zij aan het morren en muiten tegen Mozes - alsof die goede man het helpen kon, alsof hij zélf niet in dat onheil deelde; hij leed toch zeker ook dorst - tóch geven zij hem de schuld, en er scheelde niet veel aan, of zij zouden hem gestenigd hebben. En wat deed Mozes in dit geval?

Mozes, hij keert hun de rug toe. Hij gaat tot de Heere. Hij klaagt aan God zijn nood, en vraagt wat hij doen moet.

Mozes krijgt van God bevel om heen te gaan voor het aangezicht van het volk. Hij moet met zich nemen uit de oudsten van het volk opdat zij ooggetuigen zouden zijn van hetgeen er stond te gebeuren. Hij moest zijn staf in de hand nemen, en wel dezelfde waarmee hij de rivier had geslagen - dezelfde staf dus, waarmee hij het drinkbaar water in ondrinkbaar bloed had veranderd; en waarmee hij de vorsen uit de rivieren deed voortkomen, die het gehele land bedekten.

De Heere belooft, dat Hij aldaar voor Mozes' aangezicht op de rotssteen aan Horeb staan zou. De wolk- en vuurkolom, waarin de heerlijkheid des Heeren woonde, zou zich dus uit het leger daarheen begeven, en zich plaatsen boven de steenrots die Mozes slaan moest.

Wat een lieve versterking van Mozes' geloof hield deze belofte in! Werkelijk, hij behoefde niet te vrezen, dat hij beschaamd zou uitkomen. En, Israëls oudsten, die hierbij tegenwoordig waren, moesten overtuigd zijn, dat hetgeen waarvan zij hier ooggetuigen zouden zijn, wonderdadig was, en dat de eer daarvan niet moest worden toegekend aan Mozes, maar aan Hem, Die alleen grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan, en wonderen, die men niet tellen kan.

Dan gebiedt de Heere aan Mozes de rotssteen te slaan "met zijn staf." Mozes mocht geen houweel of bijl of een ander ijzer instrument gebruiken; hij moest de rotssteen slaan met zijn houten staf, met die staf, dewelke hem voor wandelstaf diende. Hij moest niet een gat in die rotssteen maken, immers, dán zou het ongeloof zeggen, dat Mozes wist dat hier een verborgen wel was, die hij geopend had. Daarom moest hij ik op de rots slaan met een staf, die niet geschikt was om die keisteel te scheuren. Het beloofde gevolg van dit slaan op ik steenrots zou zijn, dat er "water zou uitgaan, opdat het volk mocht drinken." En dus moest er uitvloeien, een gehele aanhoudende stroom, die zesmaal honderduizend mannen met hun vrouwen en kinderen en hun vee, van genoegzaam water zou voorzien.

Mozes, hij voert Gods bevel hier prompt uit; hij sloeg de steenrots voor de ogen der oudsten van Israël, en, de rotssteen gaf water uit, en wel in zo'n grote hoeveelheid, dat het geleek alsof de rotssteen veranderd was in een watervloed, volgens Ps. 114: 8, waar we lezen: "Die de rotssteen veranderde in een watervloed, de keisteen in ene waterfontein." Ps. 78 zegt: "Er braken overvloedig beken uit." In Ps. 105 wordt gezegd: "Er vloeide wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als een rivier."

Beschrijvers van het heilige land zeggen, dat die rotssteen nu nog te zien is; het moet zijn een rode granietsteen, waarin nog twaalf openingen te zien zijn, daar het water uit gevloeid was.

Natuurlijk heeft het ongeloof getracht om dit wonderwerk des Heeren te loochenen. Maar het is niet te loochenen. Gods Woord zegt het, leest maar Exodus 17. En de Heilige Geest bevestigt het ook in onze tekst. Dat is voor óns genoeg. Maar ook is de dwaasheid der discipelen van het ongeloof door geleerde mannen aangetoond. Maar dat gaan wij voorbij.

Hoe de woorden van Paulus "dat de steenrots het volk van Israël volgde" zijn te verstaan; daarover is verschil van mening. Sommigen denken, dat de steenrots het volk op hun reizen inderdaad is gevolgd; anderen verstaan de woorden des Apostels zó, dat hij bedoelt, dat de rivier van water die er uit ontsprong, het volk op hun weg door de woestijn is gevolgd. Wij willen daar niet over twisten. Het is voor Hem, Die over de springader van alle wateren gebiedt, hetzelfde. Zou voor Hem enig ding te wonderlijk zijn?

Maar te "Kades", de drieëndertigste legerplaats, waar het volk Gods in het begin van het veertigste jaar ná hun uittocht uit Egypte gelegerd was, horen wij het volk opnieuw klagen over gebrek aan water. De rots scheen uitgeput. De rivier was verdroogd. Nu moest Mozes de staf nemen "van voor het aangezicht des Heeren", dus niet die staf waarmee hij vroeger de rotssteen geslagen had, maar de bloeiende staf van Aäron. En nu moest hij en zijn broeder Aäron, tot de rotssteen gaan voor het aangezicht van "het ganse volk", en tot de rotssteen "spreken." Maar in zijn gram sprak Mozes niet tot de rotssteen, maar hij sloeg erop. En, de rotssteen gaf wel water uit, maar Mozes verbeurde door dit slaan op de rots, de ingang in Kanaän.

Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten! Zelfs van Zijn liefste kinderen en knechten niet. Hij straft hen - maar, naar hun zonden niet. Mozes mocht niet in Kanaän. God nam hem in Zijn armen en kuste hem dat hij stierf, en nam hem op in Zijn hemel van zaligheid.

III. Over rotsen en steenrotsen wordt in de Bijbel veel gesproken; en in het heilige land, en in de aangrenzende landen werden er velen gevonden. Zij zijn onderscheiden in grootte, en in uitwendige gedaante; de ene was meer of minder zacht, de ander hard als een kei- of een marmersteen. Gewoonlijk zijn ze zeer vast; enkelen zijn beweegbaar. Men zegt, dat er een zeer zware rotssteen op de kaap te Cornwall is, die met één hand, ja, met één vinger te bewegen is. Er zijn vruchtbare en ónvruchtbaré rotsen; ruwe en gladde - waarom de profeet Amos vraagt: "Zullen ook paarden rennen op een steenrots? Zal men ook daarop met runderen ploegen?" (Hfdst. 6: 12). Sommigen gaven olie uit. Mozes zegt: dat de Heere Israël honig deed zuigen uit de kei der rotssteen; en Job spreekt van een rots, die oliebekken bij hem uitgoot. Aan sommigen dieren en vogels strekken de rotsen tot verblijfplaatsen; de steenbokken onthouden zich daar graag en de arenden maken op hen hun nest. Zij dienden wel tot woningen voor mensen - de grotwoningen zijn zelfs in ons Limburg nog bekend. En u weet, dat men in dagen van oorlog en vervolging, van nood en dood. Zich bij voorkeur in de spelonken der steenrotsen verborg én verscholen hield. Op de rotssteen werd ook wel geofferd, denkt maar aan het offer van Gideon te Ofra. (Richt. 6 21, 22). En dat ze ook wel tot strafplaatsen

dienden, dat hebben Oreb en de Edomieten ondervonden. - Dit alles weet u uit de Heilige Schriften.

IV. Ook in óneigenlijke zin spreekt Gods Woord dikwijls van de steenrotsen. Omdat de steenrotsen gewoonlijk hard en onbuigzaam zijn. Zijn zij een bekwaam beeld van óns harde hart. O, dat harde hart, dat levert Gods ontdekte volk toch zoveel moeite en verdriet! Door de zonden is ons hart toch zo hard als de onderste molensteen. Jeremia zegt (5: 3), "Zij hebben hun aangezicht harder gemaakt dan een steenrots. Zij hebben geweigerd. Zich te bekeren?" - Gelukkig, dat God een hamer heeft om het te verbrijzelen. "Is Mijn Woord niet alzó als een vuur, spreekt de Heere, en als een hamer die een steenrots te morzel slaat?" (Jer. 23: 29). Ja, die lieve Heere, kan het doen smelten. Hij kan ons hardnekkig en onbuigzaam bestaan, door Zijn macht en genade, kneden als was, tot Zijn alleen-heilige en wijze wil en welbehagen. Omdat men uit de steenrotsen stenen houwt tot het bouwen van huizen. Zo zijn ze ook zinnebeelden van stamvaders. Zo wordt ook Abraham in oneigenlijke zin, een rotssteen genoemd. (Jes. 51: 1, 2): "Aanschouwt de rotssteen waar gijlieden uit gehouwen zijt. Aanschouwt Abraham ulieder vader."

Zo zegt nu in onze tekst de Apostel: "***En de steenrots was Christus.***"

Dat wij dit zeggen van Paulus in overdrachtelijke zin hebben te verstaan, begrijpt u wel; zoals Christus Zichzelf noemt "de Deur"; "de Wijnstok", enz.; in dezelfde zin noemt de Apostel hier Christus "de Steenrots die volgde." En dat hij dit doet met het volste recht. Zal u blijken als we u mogen wijzen op:

- A. De nette overeenkomst;**
- B. Zijn hoge waarde;**
- C. Het heilrijk gebruik.**

Moge de Heilige Geest ons Zijn licht en leiding gunnen, uit genade; dan zullen we ook door dit beeld heen "Den Koning in Zijn schoonheid" zien!

V. TEKSTVERKLARING.

Letten we dan eerst op: **A. De nette overeenkomst.**

Er is toch een nette overeenkomst tussen de Heere Christus en de rotssteen, en dat wel:
1. Met de steenrotsen in het algemeen.

A. Immers: de steenrots is een hoge verhevenheid, die vër boven haar omgeving uitsteekt. Maar hoe hoog verheven is Christus, de geestelijke Steenrots!

Hoe hoog in afkomst. Laat er mensen zijn, die zich beroemen op een stamboom die eeuwen ver terug gaat; maar wat is dat bij onze Jezus, Wiens stamboom terug gaat tot de nooit-begonnen eeuwigheid. Hij kan zeggen: "De Heere bezat Mij in het begin Zijns wegs, vóór zijn werken, van toen aan. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was geboren als de afgronden nog niet waren - aleer de bergen ingeest waren, vóór de heuvelen (en voor de steenrotsen) was Ik geboren" (Spr. 8 22, v.v.)

En hoe hoog is Hij in ambten.

Is Hij niet gezalfd tot onze Hoogste Profeet? Wie toch is "een Leraar als Hij", die de verborgen raad der verlossing van Zijn volk, het geheim van 's Vaders hart, aan Zijn kinderen openbaart? Die ons leert als machthebbende, en niet als de Schriftgeleerde. Dat hebt u, kind des Heeren, toch zelf ondervonden! Heeft Hij ons bij aan- of voortgang, niet wijs gemaakt tot zaligheid? Hebt u van Zijn zoete onderwijzingen niet bij dag en bij nacht genoten?

En is Hij niet onze Enige Priester? Steekt Hij als Priester niet hoog bóven alle priesters des Heeren. Zelfs boven een Aäron uit? Is Hij het niet, Die met Zijn Zelf offeranden in eeuwigheid heeft volmaakt al degenen, die geheilgd worden? En treedt Hij voor óns niet in bij de Vader? Is aan Hem het zaligen van ons niet toevertrouwd? Mogen we ons niet voor tijd en eeuwigheid, met lichaam en ziel geheel op Hém verlaten?

En zo is Hij ook gezalfd tot onze eeuwige Koning. O, laat de geschiedenis ons wijzen op een koning, die de scepter zwaaid over honderdzevenentwintig landschappen; op een andere vorst, over wiens rijk de zon nooit ondergaat; op een David en Salomo; zij zijn, figuurlijk gesproken, molshopen tegenover Hem, Wiens rijk een eeuwig koninkrijk is; Die heerst van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Door wie de Koningen regeren en de Prinsen, alle de Richters der aarde; voor wie al de volken en Vorsten de knieën moeten buigen, en de ontelbare schaar der gelukzaligen hun kronen, met diepe eerbied, aan Zijn voeten zullen leggen. En zeggen: *eeuwig bloeit de gloriekroon, op 't hoofd van Davids groten Zoon*. Aardse Koningen zijn ook wel eens rotsen genoemd; maar dat was vleierij. Zij zijn als iedere sterveling gestorven en verteerd. Maar Koning Jezus is een rots-Koning! Met het oog op Hém mogen we elkaar toeroepen: *Psalmzingt onze Koning, Psalmzingt*. –

Hij, de Vorst der aard',

Is die hulde waard.

Hoe hoog steekt Hij uit boven al Gods kinderen. Al is het, dat Hij Zijn broeders in álles is gelijk geworden, toch is en blijft Hij een hoge Steenrots gelijk; en wij, wij zijn zandkorreltjes, wij zijn nog minder dan niets. - "Alle volken zijn als niets voor Hem, en zij worden bij Hem minder geacht dan niet en ijdelheid." (Jes. 40: 17). Hoe hoog steekt onze Jezus boven álle zijn broederen uit! Hij heeft een uitnemender naam; Hij is de Schoonste, de krachtigste, de Verstandigste. Ja. Zoals Jozefs broeders zich eenmaal diep bogen voor hem, véél, en véél dieper zullen wij, Zijn volk, ons buigen voor Hem, Die onze Oudste Broeder wil genoemd worden.

B. Steenrotsen zijn gewoonlijk vast en onbeweeglijk, hard en onbuigzaam. En hoe vast en onbeweeglijk is Christus.

Onveranderlijk is Hij in Zijn eeuwige verbintenis; en in de uitvoering van Zijn Middelaarsbediening. Niets toch kon Hem stuiten in Zijn Borgtochtelijk werk. Al bidt een Petrus "Heere ontfermt u, dát zal U geenszins geschieden." En al smeekt een ander van Zijn discipelen, om toch niet te gaan ter plaatse waar de Joden Hem zochten te stenigen. En al tarten Zijn vijanden Hem, om Zichzelf te verlossen, als Hij de Christus was. Geen biddende vrienden èn geen lasterende vijanden; ja geen oceaan van lijden; noch de macht der hel waren in staat om Hem, om onze Rotssteen, van zin en wil te doen veranderen. Hij Zelf zegt in Jes. 50: 7: "Ik heb Mijn aangezicht gesteld als een keisteen; want Ik weet dat Ik niet zal beschaamd worden."

Daarom heeft Hij Zijn smartelijke loopbaan hier beneden afgelopen tot het bittere einde toe! Totdat Hij zeggen kon: "Het is volbracht"! Tot dat Hij de laatste kwadrant-penning der grote schuld van de uitverkoren natie betaald had! Totdat Hij al de vijanden van God en Zijn volk had overwonnen! Totdat Hij al de hinderpalen, die de zaligheid van Zijn volk in de weg stonden, had weggeruimd! Totdat Hij alle de bergen had geslecht en de dalen had gevuld, en er een effen weg, een verhoogde baan gereed was, waarop de dwaas niet kon dwalen, en die de verstandigen naar boven leiden zouden.

En zo ónbewegelijk is Hij nu ook in de toepassing van het verworven heilgoed. Hoe de uitverkoren zondaar zich ook tegen zijn zaligworden verzet; hoe de werkeilige mens ook tegen Christus inloopt, Hij gaat door met de toepassing van de door Hem, en voor hen verdiende zaligheid. "Ik wil en zij zullen", sprak Hij in de stille eeuwigheid; "Ik wil en zij zullen" sprak Hij in de volheid des tijds; en dat zegt Hij nu nóg.

Onwrikbaar, rotsvast, gaat Hij door in het zaligen van verloren zondaars en zondaressen, tot dat ook de laatste dergenen, wier naam geschreven is in het boek des levens des Lams, de zaligheid als een genadegift uit Zijn hand zal aangenomen hebben. Ja, totdat Hij heel het Koninkrijk der genade, als het Koninkrijk der heerlijkheid, de Vader zal overgegeven hebben.

C. Rotsen. Zij verduren de eeuwen. Maar is ook Christus niet gisteren en heden dezelfde, en blijft Hij zo niet tot in der eeuwigheid? Hij is onveranderlijk in Zijn Wezen. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij, èn blijft Hij Dezelfde. Zijn liefde is eeuwige liefde. Hoeveel watergolven van zonden zijn er, om zo te spreken, over dat vuur van Zijn liefde uitgestort! Hoe zeer hebben wij zelf tegen Zijn liefde gezondigd! Zou het wonder zijn, als Zijn liefde tot u, kind des Heeren. Zou verkoeld. Zou uitgedoofd zijn? Als Hij ons door toorn verteerd had? Toch, Hij heeft u lief met een eeuwigdurende liefde; dáárom zijt u niet verteert; daarom trok Hij u, en trekt Hij u nóg, en zal Hij blijven trekken, totdat u in Zijn hemel van zaligheid zijn zult.

Zijn trouw is onwankelbaar als de steenrotsen. O, wat een ontrouw! Wat stellen wij Jezus' trouw niet geweldig op de proef door onze ontrouw! En toch: indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen!

En Zijn goedheid, én barmhartigheid, én Zijn genade zijn onwankelbaar. Daarom kan Hij niet ophouden, om Zijn schuldige volk wél te doen en Zijn ellendige volk gedurig op te richten en te herstellen, in de staat der genade.

2. Maar nog al verder. Niet alleen is er een treffende overeenkomst tussen Christus en de steenrotsen; maar de Apostel Paulus wijst ons op een bepaalde steenrots, en wel op die steenrots, die het volk Israëls volgde. *Die steenrots was Christus* - stelde Christus voor, was een schaduwbeeld van Christus.

Immers, het was die steenrots, die door de Heere Mozes werd aangewezen, opdat hij tot die rots zou naderen, in de tegenwoordigheid der oudsten van Israël, en dat hij die steenrots zou slaan met zijn staf, dan zou er water uitkomen.

a. Zo is ook Christus geslagen. En op Wiens bevel? Op bevel van Diezelfde God, Die ook Mozes bevel gaf om de steenrots te slaan. Hij was het toch, Die eenmaal riep: *Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man die Mijn Metgezel is, spreekt de Heere der heirscharen*. En Petrus getuigt in zijn beroemde Pinksterrede, dat God Hem, door Zijn bepaalde raad en voorkermis overgegeven heeft, om Hem aan het kruis te nagelen en te doden.

b. Ook Christus, de geestelijke Steenrots, is geslagen met Mozes' staf - met die vloek der Wet. Dewelke op Hem neerkwam, in Hem drong. Paulus schrijft aan de Galatiërs, *dat Christus een vloek geworden is voor Zijn volk*.

c. Hij is ook geslagen voor het aangezicht van Israëls oudsten. Wat is toch de Heere geslagen in het midden van de Joodse raad! En zij stonden er bij, Israëls oudsten, toen Christus geklonken werd aan het hout des kruises, en toen Hij hing te krimpen op Golgótha. Hij is zo vreselijk geslagen! Denkt aan de kinnebakslagen, die men Hem gaf in de Joodse raad, - hoe vreselijk, zó in 't gelaat geslagen te worden, nietwaar? En herinnert u, hoe Hij geslagen is, toen ploegers Zijn rug ploegden, lange voren trokken in Zijn heilig lichaam! En hoe men op Zijn met doornen gekroond hoofd sloeg. Zodat de doornen diep in Zijn gezegend hoofd drongen en stromen bloed langs Zijn gelaat stroomden!

En hoe is Hij geslagen, toen men Hem aan het vloekhout spijkerde! Toen men grote nagels door Zijn handen en voeten dreef! En toen Hij doorstoken werd in Zijn zijde. En dat was nu maar hetgeen wij ervan zien konden. Maar het innerlijke, de onzichtbare slagen, die Zijn ziel troffen, toen Hij als een prooi werd van de duivelen! Van de

gramschap van de Heilige God! Toen de vloeken der Wet Zijn ziel beukten! Toen Hij getroffen werd door angst en ondukbare zielssmart! Toen Hij Zich van God verlaten voelde! Toen Hij de ravijnen des eeuwigen doods doorwandelde!

Iedereen, die maar iets van dit zielslijden leerde kennen, weet wat een óndragelijke smart dit is.

Zo is Hij geslagen, met het gevolg, dat Hij mij is de Bron van leven en zaligheid. De lieflijke in Psalmen riep er van uit:

*Uw strenge geselroede
Maakt mij van 't zuchten moede,
Verteert geheel mijn kracht;
Ik voel Uw slagen klemmen,
Ik doe mijn bedde zwemmen
In tranen, al de nacht.*

Letten we maar op: **B. Zijn hoge waarde.**

Zeker, de natuurlijke steenrotsen zijn van hoge waarde. Maar oneindig hoger is de waarde van de Heere Christus. De eigenlijke steenrotsen hebben grote waarde voor de natuurlijke mens, maar Christus voor de geestelijke mens.

Rotsen of steenrotsen hebben een grote waarde wegens hun geschiktheid voor:

1. Fondament.

In een van Jezus' gelijkenissen, spreekt Hij van twee bouwers, waarvan de één een dwaze bouwer, en de andere een wijze bouwer voorstelt. De dwaze bouwer bouwde zijn huis tegen de helling van een berg, op het zand. Daar stond het wel goed. Zolang het maar niet waaide en er geen plasregens vielen. Maar toen de herfst kwam, en met dit jaargetij de herfststormen, en de plasregens, tóen spoelde de stroom, die van de berghelling omlaag liep, het zand onder zijn huis weg, en stortte heel zijn bouwwerk ineen. - zo zal het elke dwaas gaan, die zijn hoop en verwachting voor de eeuwigheid bouwt, op het zand van zijn deugden en goede werken, van zijn rechtzinnige belijdenis en stichtelijke levenswandel, van zijn doop en ten Avondmaal gaan. Dat alles bezwijkt. Zinkt onder ons weg, als de dood komt.

Wijs daarentegen is die bouwer, die zijn huis bouwt op de steenrots. Laat waaien de stormwind, laat vallen de plasregen, - geen nood. Zijn huis staat onbeweeglijk vast.

Zo nu is ook Christus het enige Fondament waarop te bouwen is voor de eeuwigheid. Waarop we, door het geloof, mogen rusten. Die op Hém vertrouwt. Zal niet beschaamd uitkomen voor de eeuwigheid. Op Hém, op deze Rots, heeft de Vader van eeuwigheid Zijn Gemeente gegrond. Van Hem sprak de Vader toen Hij zei: "Zie, Ik leg een grondsteen in Sion, "een beproefden steen, een kostelijke hoeksteen, die wél vast gegrondvest is: wie gelooft, die zal niet haasten." (Jes. 28: 16). En de Apostel zegt: "Niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus." (1 Cor. 3: 11).

*Welzalig, Heere Jezus, die op U bouwt,
En zich geheel aan U vertrouwt.*

En wat een hoge waarde heeft de steenrots om:

2. Zijn verkoelende schaduw.

"En die Man zal zijn - als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land." Zo riep Jesaja, door Gods Geest gedreven, van Christus uit. (Jes. 32: 2). En welk een dierbare en waardevolle weldaad zo'n schaduwgevende rots is, daar weten wij, Westerlingen, niet veel van. Ja, tóch. Vraag dit aan de geestelijke pelgrim, vraagt het aan Gods geoefend volk. Hij is in geestelijke zin, een woestijnreiziger. Hij verliet, door Gods wederbarende genade daartoe bereid gemaakt, het diensthuis der zonden en

ongerechtigheid; hij heeft door genade, de tocht aanvaard naar het geestelijk Jeruzalem, dat hier Boven is. Zeker, hij meende spoedig te zullen zijn waar hij wenste te wezen. Maar als Israël, maar als elk van Gods kinderen, ondervond hij de waarheid van de Verbondsbelofte uit Hos. 2: 13: "Daarom, zie, Ik zal ze lokken en zal ze voeren in de woestijn."

De woestijn, - wat een droevige verblijfplaats is dat! Niets dan doornen en distelen! Van boven een gloeiende zon en beneden gloeiend zand! Geen water om te drinken en geen schaduw om in te rusten! En dan gekweld te worden door een vreselijke dorst! Is het wonder, dat zo'n der bezwijming nabij is?

Maar wat een blijde verrassing, dán een steenrots te vinden! Wat een verkwikking, een poosje neer te mogen zitten in zijn koele schaduw!

En is zó Christus niet voor Zijn volk? Verkwikt Hij de Zijnen niet als zo'n schaduw? Immers, als de Steenrots van en voor Zijn volk, ving Hij de gloeiende stralen van Gods toorn op; zodat Hij, Die zoete Jezus, der verbranding nabij was. Ja. Zodat Hij moest kermen: "Mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte; en u legt Mij in het stof des doods." (Ps. 22: 15, 16).

En dát onderging Hij, voor u, volk van God! En dat om Gods toorn en heilig ongenoegen, door uw zonden opgewekt, van u af te wenden; en om u een lieflijke rust, in de verzoende gemeenschap met God, te verwerven, én te doen genieten. Welgelukzalig zijn zij dan ook, die in de voorhoven des Heeren zijn geplant - die zullen vernachten in de schaduw des Almachtigen.

Hoog is de waarde der steenrots, want hij verstrekt de pelgrim zo'n:

3. Heerlijk uitzicht.

Wat was het volk van Israël toch verheugd, als zij, ná lang vertoefd te hebben in duistere dalen, waarin zij alle uitzicht misten, eindelijk weer eens op een hoogte kwamen, waarop zij weer eens uitzicht mochten hebben!

En is het zó ook niet in het leven van Gods kind? Onze weg, volk van God, gaat meest door de diepten. De dichter van Ps. 23 doet ons zingen van - "duist're dalen", waarin hij: "in doodsgevaar, bekommerd om moet dwalen." En in die diepte is het zo kil. Zo donker. Zo onaangenaam! En dan heel geen uitzicht! Niet eens kunnen zien waar we belanden zullen! En dan komt er de vorst der duisternis ook bij; die rekent u voor, dat het nog wel "een verkeerd einde met u kan hebben." O, wat kunt u dán verlangen nog weer eens "uitzicht" te mogen hebben, vooral als het al zolang geduurd heeft, en u er "niets meer van bekijken kunt."

O, als uw oog dan een rotssteen, een hoogte ontwaart! Als uw zielsoog open gaat voor Hem, "De Rots des Heils." En wie schetst mij dán het gezicht, wat die ziel geniet, als hij door de Geest des geloofs geleid mag worden op Die Rotssteen! Heerlijk was het vérgezicht, dat de Heere aan Mozes vergunde, toen hij verwaardigd werd om het beloofde land te aanschouwen. Zelfs een Bileam genoot een heerlijk gezicht, toen hij van de hoogte der rotsen de legering van het volk des Heeren mocht zien. Hoeveel te méér dan Gods kind, als het met Psalm 40 mag getuigen: "De Heere heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk gehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld." Dán kunt u wel weer eens zien, waar de Heere u gevonden heeft, en waar Hij u vandaan heeft gehaald. Maar dan moogt u ook wel eens zien, waar u heen gaat, dat uw weg leidt naar de hoogte des hemels. Dan moogt u het eens zien, dat u een gekende en verkorene des Heeren zijt; dat u in Zijn handpalmen gegraveerd zijt; ja, dán zien uw ogen "*den Koning in Zijn schoonheid.*"

En hoe waardevol zijn de rotsen, en hoe onuitsprekelijk is de waarde van de Rotssteen des heils vanwege:

4. *Hun veilige inwoning.*

Wij zelf zijn wel geweest in zo'n woning, die in een steenrots was uitgehouwen. zo'n rotswoning is een wonder van veiligheid. Het mag stormen, hagelen, plasregenen, onweren, het deert de grotbewoner niet. De rots, - die heeft veel te verduren! Wordt wel door de donder getroffen, staat aan het woeden der tempeesten bloot, maar het deert de rots niet, die kan er tegen. Maar de inwoner is veilig, wordt het niet eens gewaar, als de rots door de donder van Gods mogendheid of de giftige of vurige pijlen van de vijand wordt getroffen. Alleen, de rotsbewoner mag niet ál te nieuwsgierig zijn. Als hij in dagen van oorlog of in tijden van onweder buiten de rots komt, om eens te zien of de vijand al aftrekt, of de lucht al opklaart, dan heeft hij kans door een pijl of onweerslag getroffen te worden.

Zo is het nu ook met Gods kind. Christus, de geestelijke Rotssteen stond bloot aan de tempeesten der hel en aan de gloed van Gods toorn. Ja, aan alles dat óns kon verdelgen. Maar Hij heeft het alles doorstaan. Nu is Hij een schuilplaats, Die volmaakt beveiligd tegen de toorn Gods, tegen de dood en de hel. Waar Habakuk in déze Rots schuilen mocht, kon hij opspringen van vreugde in de God zijns heils, ook als alles hem tégen was. En Paulus kon dan de dood en de hel tarten. En dat mag ieder van Gods kinderen doen; doch, dan moeten zij "in" de Rots zijn, én er "in" blijven. - Niet ál te nieuwsgierig zijn. Daar komen de ongelukken uit voort.

En dan komt de hoge waarde van Christus, als de tegenbeeldige Steenrots der woestijn, vooral uit als men let op:

5. *De waterstroom die er uit vloeit.*

Immers, nadat Mozes de steenrots der woestijn geslagen had, vloeide er een stroom van water uit, genoegzaam voor geheel het volk om hun dorst te stillen, en zich te wassen en te baden.

En zo ook de Heere Christus. Nauwelijks toch was Hij ten dode toe geslagen door de vloekstaf der Wet, of, ... daar begon die vloed het droge en dorstige te bespoelen op het Pinksterfeest. Het was de stroom van Geest en genade, die de discipelen, en allen die mét hen waren, vervulde; zoals Petrus dit, aan de hand van de profeet Joël, in zijn Pinksterrede zo dierbaar verklaarde, tot verbazing van zijn hoorders.

Niets was er toch óngeschikter om het volk van Israël te drenken, als die harde keisteen. En niemand was er, naar de uiterlijke schijn. Zo óngeschikt voor Zaligmaker, als Jezus. Hij was een worm en geen man; ene verachte ziel, aan welke het volk een gruwel had; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid, dat men Hem zou begeerd hebben. Van zo iemand heil te verwachten, scheen ongerijmdheid. De prediking daarvan was dan ook de Joden een ergernis en de Grieken dwaasheid.

Toch was Hij daartoe van God geordineerd van vóór de grondlegging der wereld; en is Hij in de volheid des tijds geopend en geopenbaard. En nu stroomt uit Hem Die Geest en genade ter reiniging van Zijn kind en Kerk, en tot het lessen van hun geestelijke dorst. Nu wordt allen eeuwen door de uitnodiging gehoord: "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren." En aan het einde der eeuwen zal nóg gehoord worden: "Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." (Openbaring 22: 17).

Maar niet alleen water, uit sommige rotsen vloeiden:

6. *Olie en honig!* zoals we dat reeds hoorden uit de mond van Mozes en van Job.

En zoals de Heere ons doet zingen in de 81ste psalm: "Ik zou u verzadigd hebben met honig uit de rotsstenen."

En waarlijk, Christus, Hij is die Rots, die olie- en honigbeken uitgiet voor het, in zichzelf ellendige volk. Welk een honigzoete woorden sprak Jezus al tot uw ziel, toen Hij sprak van de vergeving van uw zonden! Toen Hij zei: "Wees welgemoed de zonden

zijn u vergeven." Toen Hij uw schuld uitdelgde als een nevel! Toen Hij u beloofde, dat Hij altijd met u zou zijn! Dat Zijn oog op u zoude rusten! Dat Hij nooit op u toornen of schelden zou! Dat Hij u zou dragen en redden! Dat Hij u geleiden zou tot over dood en graf! Goot tóen de Rots geen honig uit in uw ziel? En waren Zijn woorden én daden niet als een oliebeek? Hoe verzachtend waren zij in uw wonden! Hoe pijnstillend! Hoe genezend! Hoe verblijdde zij uw door de zonden gewonde en bedroefde ziel! En dat is én dat blijft nu Jezus' werk tot het einde toe, dat is Hem door de Vader opgedragen. Hoor maar Jes. 61: 1. "De Geest des Heeren Heeren is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen - om te verbinden de gebrokenen van hart."

Komt, zingen we dan ook met David Ps. 62: 4, 5.

IV. TOEPASSING.

Wij mochten reeds wijzen op: de nette overeenkomst en op de hoge waarde van Christus, den Rotssteen des Heils. Het zij ons vergund, nog in een woord van toepassing iets te mogen zeggen van:

C. Het heilrijk gebruik.

Dat heilrijk gebruik van Christus, de geestelijke Steenrots, doet ons eerst denken aan:

1. Iets bedroevends.

Ach, hoe weinigen zijn er toch, die Christus gebruiken als de Steenrots; hoe weinigen zijn er die Hem als zodanig begeren, die behoefte aan Hem gevoelen. Zo velen bouwen hun verwachting voor de eeuwigheid op een geheel ander fundament dan op deze enige Rotsgrond. En toch, God kent géén anderen grond als déze enigen. Hoe zeer zal dan toch de teleurstelling zijn van die dwaze bouwers! "Zijn val zal groot zijn"; zegt de Heere Jezus.

En ach, hoe weinigen zitten er in Zijn schaduw met de bruid. Omdat ze nog nooit recht Gods heilige toorn gevoelden, hebben zij ook nog nooit recht behoefte gevoeld aan de verkoelende schaduw van Jezus.

Hoeveel begeren veel liever in dit lage stof-dal der wereld en de zonden te leven, dan van de hoogten van onze Rotssteen, de heerlijkheid Gods te aanschouwen door het geloof! En tóch zal God straks al dit ondermaanse, al het zien- en zinlijke, teniet maken. En wie verkoos deze Steenrots tot zijn inwoning? Liever de tenten der ijdelheid, nietwaar? Duizenden sluiten de ogen voor de dreigende gevaren en maken zich nu wijs, dat er geen gevaren zijn. Geen God - geen gericht - geen hel - "dood is dood." Zegt men. Onvernuftiger dan het konijn, dan de veldmuis! - Is dát niet bedroevend?

En naar álles dorst men; naar geld en goed, naar macht en eer, naar kroon en staten, naar verzadiging van de lusten des vleses. Maar naar het water des levens en der genade, naar de honig en de olie, die uit Jezus onze Rotssteen vloeit, daarnaar dorst men niet.

O mens! Mocht u nog de behoefte leren gevoelen naar de Heere Christus, de Steenrots, eer u door de banvloek van Hem, die een Wreker is. Zeer grimmig, voor eeuwig wordt weggeslingerd. Baten zal het u niet, dat er zo'n Steenrots is; u moet er in zijn. Zoals de bewoners van de eerste wereld in de Ark moesten zijn. Bedenkt, dat Jezus een Rots is, waartegen ge u óók te pletter kunt lopen; en dat degene op wie Hij valt, verpletterd wordt.

O, gave God u genade, om uw zonden en uw eigengerechtigheid af te zweren en uw zaligheid te zoeken en te vinden in de enige Heiland!

Ziet daar iets bedroevends. Zo'n uitnemende, onmisbare, dierbare Zaligmaker, en zo weinigen die Hem nodig hebben. Tóch mogen we in de tweede plaats ook spreken over:

2. *Iets hoopwekkends.*

Immers, al wordt onze Steenrots Jezus door de grote menigte veracht, er zijn er toch ook, die om Hem zuchten, die naar Hem zoeken, ja die leerden smeken met Ps. 71: 2: "Wees mij een Rots om in te wonen; een schuilplaats waar mijn hart, Steeds toevlucht vind' in smart." Dat toch is de zielsbede van al mijn waarachtig bekommerde broeders en zusters? Zou het niet uw hoogste zaligheid zijn: op die Christus gegrond- in Zijn schaduw neergezeten - in Zijn wonden geborgen - uit Zijn genade gedrenkt te zijn?

Immers, u leert hoe langer hoe meer daarvan de noodzakelijkheid kennen. U durft toch niet verder te bouwen op het fundament van deugd en plicht? Gods Geest ontdekt het u, dat al uw zogenaamde goede werken, blinkende zonden voor God zijn; dat uw gerechtigheid is als een wegwerpelijck kleed. In een kwade dag, spoelt nu al de grond onder het fundament van uw hoop weg, wat zou er dan gebeuren als de herfststormen er tegen vallen en de plasregens komen? En hoe leert u dagelijks méér de noodzakelijkheid kennen, om in deze Rots in te wonen. Ja, is het niet uw smart, dat u nog buiten Hem staat? Wenst u niet van harte, in Zijn schaduw te vernachten, en van Zijn honig en olie verzadigd te worden?

Welnu, dat zuchten en verlangen vervult ons met blijde hoop; en wel, dat de Heere, Die deze begeerten in u gewekt heeft, u op Zijn tijd en in Zijn weg in die Rotssteen zal inbrengen. Vraagt u: wanneer?

Ons antwoord is: Gij hebt lijdzaamheid van node, opdat u de wille Gods volbrengt. Nog een weinig tijd, en Hij Die te komen staat, zal gewis komen en niet achterblijven. Indien Hij vertoeft, verbeidt Hem!

Ja, wij mogen tenslotte wijzen op:

3. *Iets verblijdends.*

Zou God zo'n Rots des heils verwekken, en zou er dan geen-of weinig gebruik van gemaakt worden? Duizendmaal neen! Miljoenen genoten Hem, genieten Hem, en zullen Hem genieten. 't Is een grote schaar, die niemand tellen kan, die door het geloof van déze Rotssteen gebruik mochten maken; die in Hem zijn ingeleid; die vernachten in Zijn schaduw; die drinken van het water des levens dat uit Hem stroomt, en die vet zijn geworden van de olie en de honig die uit zijn wonden vloeit.

Zeker, ook in ónze dagen is er nog een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade. Ja, ook hier zijn er, die door de Heere uit zichzelf uitgedreven zijn. Die de toevlucht mochten nemen, om door 't geloof zich te bergen in de wonden van Jezus.

En wat bent u daarin nu veilig! Laat nu de dood komen! Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw verderf? *Laat de bergen verzet worden in het hart der zeeën; laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden.... God is óns een toevlucht. Sela!*

Wij weten wel, dat het er niet altijd zóo ruim bijstaat, ook al kennen we dat ingaan in die Rots. Dat zit in onze ongelovigheid, waardoor we standelijck, de Rots wel weer verlaten. Dan komt er wel weer vreze.

Smeken we Hem om Zijn bijblijvende genade. Dat we veel in Zijn schaduw mogen neerzitten. Dat we veel op Zijn hoogte mogen vertoeven, hoog boven het stof der aarde, boven de beslommeringen van dit leven; opdat ons oog het goede mag aanschouwen, hetwelk Hij Zijn uitverkorenen toe wil voegen. Ja, dat we veel mogen drinken uit de Steenrots, Die ons volgt in alle onze wegen. Die ons volgt door heel dit leven, Die ons volgt tot in- en over de dood, en tot in de eindeloze eeuwigheid. Dán zullen we ons eeuwig in Zijn zaligheid verblijden. Dán zal ons de zon des daags en de maan des nachts niet steken. Dan zal er geen zon of maan meer zijn.

Alleenlijk dit, geliefde broeders en zusters in de genade: wandelt waardiglijk de roeping

waarmee Hij u riep, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid in de zonden en der werkheiligheid bevangen! En vergeten wij het niet, vergeet het nooit ... *De Steenrots die volgt, is Christus!* En:

Wie is een God, als Hij, in tegenheên?

Wie is een Rots, dan onze God alleen?

AMEN.

SLOTZANG Ps. 40: 1.

9. Christus, de Banier der volkeren.

PSALM 35: 1

LEZEN JESAJA 11

PSALM 20: 3, 5

PSALM 72:6, 7

PSALM 69: 14

I. VOORAFSPRAAK.

O, zeker! Het was voor een man als David, "de man naar Gods hart." Zeer ónaangenaam, dat hij bijna voortdurend in oorlog gewikkeld was. Ik wil geloven, dat zijn zwaard dikwijls geschaard - dat is gekerfd - was, maar geroest was het zeker nooit, daar kreeg het de tijd niet toe. Toch zeggen we met volle vrijmoedigheid, dat, indien David niet gekweld ware geworden door oorlogen, dan zouden wij wellicht nooit zulke schone en dierbare, én leerzame, én rijkvertroostende Psalmen hebben bezeten als nu. Psalmen, die getuigen van geweldige strijd, en ook wel van smartvolle nederlagen, maar óók van roemruchte overwinningen. - Dit is wel zeer duidelijk uit Gods Woord en de bevinding van Gods volk, dat een kind van God wel beproefd wordt, opdat hij tot vertroosting zou kunnen zijn voor anderen. Zijn de klaagliederen van Jeremia geen troostliederen voor u, kinderen des Heeren? Worden degenen, die de Heere verloor tot voorgangers, niet verdrukt en beproefd, om Zijn volk te kunnen vertroosten in hun verdrukking? - Opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn. Zegt de Apostel. (2 Cor. 1).

Zo is Christus verdrukt, tot troost voor geheel Zijn uitverkoren gemeente. Hij was Zijn gehele leven in een strijd gewikkeld als geen ander. Omdat Hij de Gezalfde des Heeren is, de Held, bij wie God hulp besteld heeft, en omdat de overste der wereld dit wist, Hem daarvoor kende, daarom was Hij het mikpunt, niet alleen van boze mensen, maar ook van satan, zonde, dood en hel. Altijd stond Hij, als het braambos, midden in het vuur. Die grote strijd streed Hij om Zijns volks wil. In die weg werd Hij de Overste Leidsman der zaligheid voor al Zijn volk. Omdat Christus de oorlogen des Heeren geoorloofd heeft; omdat Hij de strijd heeft gestreden tot het bitter einde, mogen wij, Gods volk, nu met het oog op Hem zingen: "Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaan- delen opsteken in de naam onzes Gods. Laat deze vermelden van wagens, en die van paarden, maar wij zullen vermelden van de naam des Heeren onzes Gods." Zij - de vijanden van onze zaligheid - hebben zich gekromd en zijn gevallen, maar wij zijn gerezen en staande gebleven. (Ps. 20: 6, 8, 9).

Dat de Heere Jezus hier op aarde het mikpunt zou zijn van de vijanden van God en onze zaligheid - dat Hij doorwond en met Zijn bloed bespat zou worden - dat Hij overwinnaar zou zijn - dat Hij, in die weg, tot troost zou zijn voor - en het aantrekkingspunt zou zijn van heel de schaar van uitverkorenen - dat zij in hun strijd op Hém zouden zien, en in- en door Hém, méér dan overwinnaars zouden zijn. Zie, dit álles heeft de Heere door Woord en beeld voorzien - in de volheid des tijds aanschouwd. Het wordt ons nu nog door de prediking des Woords als voor ogen geschilderd - èn wordt ons bevestigd door de sacramenten. Vooral ook aan de maaltijd des geloofs.

Dat alles mocht dan ook in deze ure zijn de stof onzer overdenking, waarin we de Koning in Zijn schoonheid hopen voor te stellen onder, het beeld van: *ene Banier der volkeren*.

(Dat mocht dan tevens zijn, een bekwame stof ter voorbereiding voor het Heilig Avondmaal, dat onder u staat bediend te worden op de volgende rustdag.)

Onze tekst vindt u; Jes. 11: 10, alleen deze woorden:

"Een Banier der volkeren."

Zegene de Heere onze overdenking, tot Zijn eer en onze zaligheid. Dat zij zo!

II. TEKSTVERBAND.

Het was een droeve tijd voor Gods oude volk, toen Jesaja, Gods knecht, de woorden van onze tekst neerschreef. Het was in die tijd, toen de Assyriërs, de ervvijanden van Israël, hen zo zeer benauwden, dat het scheen, alsof er aan ontkoming niet meer gedacht kon worden. Het was in die tijd, toen het hun toescheen, alsof God en mensen een bondgenootschap hadden gesloten, om hun van de aarde uit te roeien. En dat wel, als een vrucht van de zonden van land en volk, van de Kerk en de Staat, die beiden God hadden verlaten, en de goden der volkeren hadden verkoren. Daarom gaf de Heere hen prijs aan hun vijanden. En nu moesten zij maar zien, of hun afgoden in staat waren om hen te verlossen. En zo was nu Israël van rondom benauwd. De ene stad na de andere was door de vijanden ingenomen.

Tenslotte stak Jeruzalem nog als een torenspits uit boven een zee van vijanden, die tot aan de muur van Jeruzalem waren genaderd; en moesten zij aanhoren, de smaad- en spottaal van een hoogmoedige Sanherib, die hun, én hun Koning, én hun God, beledigde en bespotte en tartte om hun uit de hand des Konings van Assyrië te verlossen. - Ziet u wel, dat de zonde, vooral de zonde van afgoderij en Godsverlating, niet alleen een Godonterende, maar óók een land en volk, en huis- en hartverwoestende gruwel is?

Twee personen waren in die bange dagen het volk des Heeren zeer nuttig. Zij waren als engelen Gods. Dat was een Godvrezende Koning, aan het hoofd van de Staat. - De Godvrezende Koning Hizkia, die de redding van zijn land en volk mocht zoeken in diep buigen en bukken in schuldgevoel en schuldbelijdenis voor Israëls' Jehovah.

En de tweede, die we ook wel de eerste mochten noemen, was Jesaja, de profeet; die in de Naam des Heeren het volk wees op hun gruwelijke zonden; hen opwekte tot berouw en bekering. En ook door de Heere verwaardigd werd, om het schuldige en boetvaardige volk, de verlossing te verkondigen, en hen te wijzen op Hem bij wie God hulp besteld heeft.

Die Verlosser zou voortkomen uit het beroemde Koningsgeslacht van Isaï. - En, dat geslacht scheen uitgestorven! Die stamboom was tot de grond afgestorven? Zo scheen het. Toch zou, door het wonder van Gods trouw en genade, blijken, dat de afgehouden tronk van Isaï in de grond niet dood was. Er leefde nog een wortel diep in de aarde. En uit die wortel zou een Rijsje voortkomen. Een scheut die vrucht zou voortbrengen. Die scheut, het is.... Jezus, de Christus! De beloofde Messias. Op wie de Geest des Heeren in al Zijn volheid zou rusten; n.l. *de Geest der wijsheid en des verstands; de Geest des raads en der sterkte; de Geest der kennis en der vreze des Heeren*. Hij zou het vermogen bezitten om de zaken tot in haar diepste grond te doorzien, en duidelijk te onderscheiden; en in moeilijkheden, het juiste te vinden en met kracht tot stand te brengen. En van Hém zegt Jesaja al verder: "dat Zijn rieken zou zijn in de vreze des Heeren", of, zoals anderen het vertalen: "Hij riekt de vreze des Heeren." Dat wil dan te kennen geven: dat de Heere Jezus de gave bezit, om ónfeilbaar te onderkennen wie de Heere vrezen 'en wie die vreze des Heeren huichelen te bezitten. "Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten; Hij zal ook naar 't gehoor Zijner oren niet bestraffen. Mensen kunnen elkaar door mooie zalvende woorden, en een vroom gelaat en gedrag wel bedriegen. Maar Jezus is hartenkenner en Doorgronder van de nieren. Hij zal dan ook

de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; de aarde zal Hij slaan met de roede Zijns monds, en met de adem Zijner lippen zal Hij de goddelozen doden.

En dan zal er zo'n machtige verandering plaats grijpen, dat de profeet het dierenrijk te hulp roept om ons dit enigszins te doen verstaan. "De wolf zal met het lam verkeren." Dat wil zeggen: dat boze, kwade, wilde, woeste mensen zoals wij door de zonde geworden zijn, al komt het gelukkig bij állen zo niet naar buiten - die zullen afleggen hun boze genegenheden, en aangedaan worden met de Geest der liefde en der zachtmoedigheid. Zodat ze met elkaar zullen leven en verkeren zonder elkaar enig leed of schade aan te doen.

"En een kudde van luipaarden en geitenbokken, van kalveren en jonge leeuwen en mestvee. Zal door een klein jongskens zich laten drijven." Dat wil zeggen: dat de minste dienaar des Heeren, al is hij gering in de ogen der mensen, hen zal besturen en regeren, want er zal gewillige gehoorzaamheid bij hen zijn.

"De koe en de berin zullen tezamen weiden, hare jongen zullen tezamen neerliggen, en de leeuw zal stro eten gelijk de os." Dat wil zeggen: dat vorsten en Heeren zowel als mensen van mindere staat en aanzien, dezelfde geestelijke spijs zullen genieten, dat is, bewogen zullen worden om de dierbare leer der waarheid door 't geloof aan te nemen.

"En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van de basilisk." Dat wil zeggen: dat de geringsten in de gemeente door de machtigsten geen enkel kwaad zal aangedaan worden; en dat mensen, wier hart tevoren vol vergif was. Zó gezuiverd zullen zijn, dat het een vermaak en genoeg zal zijn, met hen te verkeren.

Ja, de profeet mag zo'n aangename toekomst aankondigen, waarin er zo'n zoete en aangename vrede zal heersen in de Kerk des Heeren. "De berg Zijner heiligheid", dat is onder Gods volk, dat ze elkaar geen leed zullen aandoen; *en de aarde vervuld zal zijn met de kennis des Heeren. Zoals de wateren de bodem der zee bedekken.* En heel die zalige en Godverheerlijkende verandering. Zal dan het werk zijn van Hem, Die in onze tekst genoemd wordt:

Een Banier der volkeren, naar wie de heidenen zullen vragen. En als de Heere wil, dat de heidenen naar Hem zullen vragen. Zouden wij dan niet naar Hem vragen? Zouden wij niet ál onze aandacht aan Hém wijden? Geve de Heere ons daartoe Zijn genade en Geest, dan zullen wij ook hier weer "*den Koning in Zijn schoonheid zien.*"

III. VERKLARING.

"Want het zal geschieden te die dage, dat de heidenen naar de wortel van Isaï, die staan zal tot ene banier der volkeren, zullen vragen." Zo zegt de Godsspraak in ons tekstvers. En dat met deze "Banier" bedoeld is Christus, is wel duidelijk. Hij, Die het Rijsje uit de stam van Isaï, en de Wortel Davids wordt genoemd. Hij wordt ons hier voorgesteld onder het beeld van: *Een Banier der volkeren.*

Een banier, ook wel "standaard", ook wel "vaandel" genoemd, is in het Koninklijke leger van grote betekenis. Zulke vaandels worden wel met grote en koninklijke plechtigheid aan het regiment uitgereikt.

En zo'n banier, moet door het leger gegroet, alsof de Koning daar zélf stond. Ieder wellevend mens doet dat dan ook. En het wordt schier door alle volken als majesteitsschennis, als een grievende belediging gevoeld, als men hun vaandel niet eert. Zulk een banier wordt meegenomen als het regiment paradeert. Maar niet alleen gaat het vaandel mede bij de parade, maar ook in de strijd. Dan dient het om het regiment aan te moedigen, alsof het streed onder de ogen van de Koning zélf. Het vaandel te verliezen, is dan ook een grote schande voor het regiment.

Nu, van zulke banieren en vaandels leest men al vooraan in de Bijbel. Elke stam van

Israël bezat een eigen banier, geborduurd met symbolische figuren. - zo voerde de stam van Juda de leeuw in zijn banier. Zo lezen we dan ook in Num. 2: 2: "De kinderen Israëls zullen zich legeren een ieder onder zijn banier."

Ook in óneigenlijke zin spreekt de Heilige Schrift vaak over de banieren en vaandels. Zo wordt de liefde een banier genoemd. Zo zegt de Bruid van haar Zielevriend: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is zijn banier over mij." (Hgl. 2: 4). Zo lezen we ook Exod. 17: 15, dat Mozes de Heere een altaar bouwde dat hij noemde: "Jehovah-nissi", dat zegt: *"De Heere is mijn Banier."*

De Heere Zélf was Mozes' vaandel. Zijn krijgs-, en zegeteken. Gelukkig mens, die dát Mozes naar waarheid ná mag zeggen! Van dezulken zegt Psalm 20: 6: "Wij zullen juichen over uw heil, en de vaandels opsteken in de Naam onzes Gods." Als de Heere Zijn volk niet hielp in de strijd en zij geslagen werden, dan klaagde het: "Gij hebt Uw volk een harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn."

Maar als de Heere dan Zijn volk weer hielp en de vijanden verslagen werden, dán juichten zij. Maar nu hebt u degenen die U vrezen, een banier gegeven, om die op te heffen vanwege de Waarheid. Sela. (Ps. 60: 5, 6).

Nu, zo wordt nu de Heere Christus ook in onze tekst óneigenlijk, Maar zeer veelbetekenend, *een Banier* genoemd. En er is dan ook een heerlijke overeenstemming tussen Hem en een banier.

Het zij mij vergund, u te wijzen op:

- A. De schoonheid die Hij bezit;
- B. Het volk dat Hij aantrekt;
- C. De strijd waarin Hij is gewikkeld;
- D. De overwinning die Hij behaalt.

Christus, een Banier der volkeren, en A. **"De schoonheid die Hij bezit."**

Wanneer wij hier spreken van de schoonheden der banieren of vaandels, dan denken we niet aan die sierlijke vaandels, die door de regimenten tot het houden van parade megedragen worden. Nee, dan denken wij aan die banieren, die wel als kleinodiën in de museums bewaard worden, en tentoongesteld worden ter herinnering aan roemvolle tijden.

1. Laat ons eens zien, waarin de schoonheid van zo'n banier bestaat. Dan komen vier zaken in aanmerking.

a. De stof waaruit zij bestaat. U begrijpt zelf wel, dat daartoe verkoren wordt, het fijn getweernd linnen, fluweel of zijde. In elk geval gebruikt men voor het vaandel, de fijnste en beste stoffen die te verkrijgen zijn. Jezus, de Banier der volkeren, is wel van de áller-edelste stof, als we zo spreken mogen. Godheid èn mensheid, door Gods Geest, op het aller-innigst saám gevlochten, tot de éénheid des Persoons van Christus. Dát is nu de verborgenheid der godzaligheid, door geen sterfelijk wezen te vatten. "God geopenbaard in het vlees." Immanuel, "God met ons." Te vatten is dit niet, maar door genade wél te aanbidden.

b. Dan komt in aanmerking: het borduursel. Wij zeiden reeds, dat de banier van de stam van Juda een leeuw te aanschouwen gaf. Maar onze Banier, "de Banier der volkeren" vertoont het Beeld Gods. Die Hém zag, zag de Vader. "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid." Zegt Johannes, (hfdst. 1: 14). Wordt het borduursel der kinderen Gods hoog geroemd in Ps. 45, wat zal dán wel het borduursel zijn van Christus zelf!

c. De schoonheden der vaandels, van die regimentsvlaggen. Zijn die verschroeide

gaten en die scheuren die er in te zien zijn. Dat zijn de bewijzen, dat het in het heette van de strijd gewikkeld is geweest. Die gaten en scheuren zijn er ingekomen. door de kogels en de pijlen van de vijand, die het doorboorden. En hoe is onze Heere doorboord geworden, door de pijlen des satans, door de nagels en speersteken van de vijanden, en de granaten van de Sinaï - van Gods heilige Wet! O, zie dat heilige lichaam van uw Jezus eens, volk van God! Welke wonden! Welke littekens! En dát zijn nu juist de ere-tekens, de bewijzen dat Hij een hete strijd voor u gestreden heeft. d. En dan die bloedvlekken. Nee, die ontsieren de banier niet. Dat behoort tot haar schoonheden. Op zo'n doorboorde, bebloede vlag is heel het leger trots. En zie dán eens onze Heere Jezus, wat is Hij rood aan Zijn gewaad! Rood als een die in de wijnpers treedt! Vanwaar die bloedvlekken? Hoort Zijn antwoord: "Ik heb de pers alléén getreden, en daar was niemand van de volkeren met Mij; en Ik heb ze getreden in Mijnen toorn, en heb ze vertrapt in Mijn grimmigheid, en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld." (Jesaja 63: 3).

2. En als zo'n doorboorde en met bloed bevlekte banier staat de Heere Christus geplant.
 - a. Zo stond Hij al geplant in het heerlijke en eeuwig-dierbare plan der verlossing. O, de Vader heeft Zijn heilig kind Jezus verwekt en verordineerd, om te staan tussen Hem en Zijn schuldig volk; opdat Hij rechtvaardigen genade zou kunnen bewijzen, en pardon zou kunnen schenken, aan de verkorenen van Zijn zondaarsliefhebbend Vaderhart. Maar, dan moest Hij doorboord worden; dan moest Hij daar staan, om zo te spreken, als de kogelvanger voor Zijn volk, en bespat worden met Zijn eigen dierbaar Goddelijk bloed. En tóch was Gods Zoon bereid, hoeveel smartelijks, pijnlijks en schandelijks dat verlossingsplan ook inhield, tóch was onze Jezus bereid om het te aanvaarden. Hij wilde als een Banier der volkeren opgeworpen worden en Zich laten kruisigen en doden, in de plaats van Zijn volk.
 - b. Als zo'n doorboorde en met bloed bevlekte Banier, stond Hij, in de volheid des tijds, geplant op Golgótha, ten aanschouwe van hemel en aarde.
 - c. En zo staat Hij nu geplant in de hemel; in het midden van de troon; omringd door de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen. Daar wordt Hij bewonderd en aangebeden door die grootsten der Gemeente, de ontelbare schaar van gezaligden, en de legioenen van heilige troongeesten.
 - d. Zo staat Hij ook in Gods Woord, de Bijbel. Nergens kunt u dat Woord opslaan en inblikken met geestelijk verlichte ogen, of u ziet Hém als onze kruisbanier wapperen. U ziet Hem in Mozes' koperen slang; in Salomo's tempel en altaren; in Jesaja's profetieën; in der Evangelisten Evangeliën, in de brieven der Apostelen; in de Openbaringen van Johannes; en niet het minste in de Psalmen Davids. Overal en immer ziet u in onze Bijbel, altijd weer onze Banier. Wijzende op de Heilige Schriften zegt Jezus: "Die zijn het, die van Mij getuigen."
 - e. Bij het vaandel behoort een vaandrig, dit is: de banierdrager. In het leger is de vaandrig tot deze rang verheven om zijn kennis en gestalte. Ook bij de Banier des Heils behoren geestelijke vaandrighs, - dat is in het regiment van Christus geen "rang", maar een "ambt", waartoe zij door de Heere verkoren, geroepen, bekwaam gemaakt en begaafd zijn. Hun werk is, om Christus, de Banier der volkeren, te ontplooien, bijzonder door de prediking van het Evangelie door genade des Heeren. En een prediking waarin deze Kruisbanier niet ontplooid wordt, dat is geen preek die in de gemeente des Heeren behoort; dat is geen Evangelie. En toch zijn er zovelen, die zich ook uitgeven voor vaandrighs in het regiment van Christus, voor wie het toch meer een rang dan een ambt is. Zij geven zich uit voor banierdragers van Christus, en kunnen toch niet anders dan de vlag van Mozes ontrollen met het "doe dat en gij zult leven" in de banen gegraveerd. En dit moet gezegd, dat deze prediking veel meer mensen trekt. 't

Is de leer van het vlees. De leer die de mens niet zo zeer onttroont en vernedert. Maar het is óók de leer, die de mens met een ingebeelde hemel ter helle doet gaan! Immers, buiten de Christus is er geen zaligheid!

f. Als zo'n heilsbanier staat Jezus, ook op gezette tijden geplant in het midden der gemeente in de bediening van de sacramenten van Doop en Heilig Avondmaal. Dan wordt die Banier ontrold. Dan wordt het u vergund, uw oog op Hem te vestigen. In Zijn wonden en op Zijn bloedvlekken te zien. En dan mag u, voor zover u tot de gerechtigden behoort, rusten in Zijn schaduw. Genieten van Zijn rust. Smaken van de álle-verstand-te-boven-gaande vrede, die Hij voor Zijn volk heeft bevochten. Te eten en te drinken uit de buit van het overwonnen land. "Smaakt en ziet dat de Heere goed is." Zo wordt dan des Heeren volk genodigd en ten dis geleid.

Behoort u ook tot die bevoorrechten? Waarbij u dat weten kunt? Dat zal u duidelijk worden, als we nu verder iets zeggen van:

B. Het volk dat Hij aantrekt.

Hoe jammer! Duizenden en nog eens duizenden voelen zich aangetrokken door de banier van de god dezer eeuw, die hun zinnen verblind heeft. En ándere duizenden, voelen zich aangetrokken tot de banier van de valse godsdienst en tot de banier van Mozes, om door "doen" zalig te worden. - Dát zal verkeerd uitkomen. Geen goddeloze zal het eeuwige leven beërven; *maar ook zullen zij niet voor God beklifven, die valse godsdiensten bedrijven.*

Maar ook onze Banier, trekt, Gode zij dank, een volkje aan, al zijn het niet vele edelen, rijken, machtigen.

Vraagt u: wie zij zijn, die door Christus' kruisbanier zich aangetrokken gevoelen? Welnu: het is een arme, ellendige hoopje volk, die door schuldbesef getroffen en verslagen zijn. Die door de Wet worden gevloekt. Die door Gods toorn worden bedreigd. Maar óók: door Gods liefdehand worden getrokken tot déze Banier. En door Gods Geest zijn ontvonkt in liefde tot die verwonden en bebloede Jezus.

Vraagt u: waarom zij tot Hem komen, wat zij van Hem begeren?

Hoort hen dan zuchten en bidden. De een roept: *Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg!* De ander zucht: *Zone Davids, ontferm U mijner!* Een derde durft zijn ogen niet op te slaan tot deze Banier, maar staat van verre en roept met neergeslagen blik: *O God, wees mij zondaar genadig!* Och, zij allen komen tot deze kruisvlag, om onder haar rust te mogen vinden voor hun vermoeide ziel, om beveiliging tegen de gevaren, die hen met tijdelijke en eeuwige ondergang bedreigen. En om genezing te vinden voor hun doodzieke ziel en van hun bloedende en schrijnende zonde-wonden. Daarom ziet u er, die onder de Banier liggen geknield met hun neus in het stof. Anderen houden er zich aan vast. Sommigen leunen er tegen aan. Anderen omvatten met beide handen deze bloedvlag en roepen uit: "Heere, indien Gij wilt, Gij kunt mij helpen"!

Mogen wij intussen eens vragen: Hebt u ook al dienst genomen onder deze Banier? Ik, en al Gods volk, kunnen uit onze eigen ervaring verklaren, dat het dienen onder Jezus' kruisvlag een zalige dienst is! Onze Koning kleedt ons met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid. En Hij kroont ons met Zijn goedgunstigheden. Hij spijsst ons met het goede van Zijn huis en het vette van Zijn paleis; met honig uit de rotssteen en met olie uit Zijn oliebeek. Ja, Hij spijsst ons met Zijn vlees dat waarlijk spijs is; en Hij drenkt ons met Zijn bloed, dat waarlijk drank is. Hij onderhoudt ons naar ziel en lichaam, voor de tijd en de eeuwigheid. - een menage (soldatenspijs) als Koning Jezus de Zijnen biedt, bestaat er buiten deze niet. En Hij voorziet de Zijnen van een wapenrusting, schild, helm, zwaard, pantser en beukelaar - waarvan de weerga niet te vinden is. En dan zo'n goedertieren behandeling! Geen wonder, dat heel het regiment

met het oog op déze Banier zingt: "Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten."

Toch, willen we niet ontkennen, dat het dienstnemen onder onze Banier veel zelfverloochening vordert. De Heere zegt: *Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij.* En wederom zegt Hij: *die zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt, is Mijns niet waardig.* Dezen worden door de wereld bedreigd, gevloekt, benadeeld, gescholden voor dompers en dwepers. Dezen worden wel door hun eigen vader en moeder verlaten, en door hun bloedverwanten voor een vijand gehouden.

Het valt vooral de eerstbeginnenden wel eens moeilijk, om hun mensenvrees te overwinnen, om voor hun Banier uit te komen tegenover de oude vrienden waarmee zij vroeger de zonden hebben gediend. Toch valt die zelfverloochening makkelijker, naarmate de liefde tot de gekruisigden Jezus toeneemt. Zó zelfs, dat het tenslotte een grote eer en zaligheid wordt, om de naam en de zaak van déze Banier smaadheid te lijden.

Wat scheelt dan ook Gods volk de wereld. Wat geven zij om de eer en toejuiching van mensen! Ziet, hun schat, hun vermogen, hun eer, hun wereld, hun álles is: deze Banier, is Jezus Christus, en Die nog wel gekruist. En Zijn versmaadheid, achten zij méérdere rijkdom als de schatten der wereld.

Maar nu moet ook opgemerkt, dat deze Banier niet is een parade-banier, waarmede men zo wat pronkt en praalt en vertoon mee maakt. Nee, de Banier der volkeren, dat is: onze Heere Jezus Christus, is als een krijgsbanier. Let maar eens verder op:

C. De strijd waarin Hij is gewikkeld.

De strijd, waarin Christus als de Banier der volkeren is gewikkeld, is:

Een grote strijd. Dat is die strijd die gestreden wordt tussen het rijk des lichts en het rijk der duisternis, tussen Christus en satan. Die strijd dus, die al ontbrand is in het paradijs. En nóg duurt die strijd voort. Onze Banier wordt nóg veracht, bespot, beledigd, doorschoten; door de Joden, die onze Jezus nog een vervloeking noemen. Door de Heidenen, die nog aan hun ouderwetse of moderne afgoden verknocht zijn. Door ketters, die hun valse leerstellingen aankleven. En door de profane wereld, die in dienst van satan, onze Kruis- Banier zoeken uit te roeien. - Denkt maar aan Liberalen, Socialen, Communisten, Anarchisten, enz. enz.

O, wat een treurig, ondankbaar werk hebben die vijanden van Christus! Hoeveel er ook tegen onze Banier aanloopt. Ze blijft tóch staan als de Banier der volkeren. En al schijnt het somtijds, dat zij op de een of andere plaats is neergehaald, direct ontplooit zij zich weer op een andere plaats. En altijd zullen er gevonden worden, die aan haar trouw zweren. En altijd zal de Heere God weer mannen verwekken, geestelijke vaandrags, die déze Kruis-Banier hoog houden. En altijd zullen er zijn, die in de schaduw van deze Banier hun troost en zaligheid vinden, die er onder leven en onder sterven.

In die grote strijd tussen Christus en satan worden we gewikkeld. Zo ras we wedergeboren worden. Tevoren streden we in het regiment van satan tégen Christus. De een deed dit als een goddeloze, de andere als een godsdienstige; sommigen als ketters, en anderen als rechtzinnigen; maar van nature zijn wij vijanden als de anderen. Maar komt de Geest des levens in ons, dán worden we terstond ingedeeld in het Regiment des Heeren. De een komt bij de woordvoerders, de andere bij de bidders; de een heeft meer van een paardrijder, de ander komt nooit verder als bij de kruipers. Dat is naar de vrijmachtige bedeling van de Heilige Geest.

Zij allen leren strijden tegen de driehoofdige doodsvijand van God en Christus en van Gods volk. Zij strijden tegen de duivel, de wereld, en tegen hun eigen boze vlees. Immers, die drie trouwe bondgenoten leggen het er op toe, om, was het mogelijk, soms door list en dán met geweld, Gods volk uit te roeien, en de Banier der volkeren, Christus

omlaag te halen.

Hoe zij strijden?

Soms *offensief*, dat is, aanvallend. Zij zoeken door gebed en vermaning, door hun handel en wandel, hun naasten voor Christus te winnen. Zij zoeken de zonden uit te roeien door ze te bestraffen en te bestrijden. En zij trachten de zondaar mee te lokken en te trekken naar Gods huis en onder de Waarheid. Dan zeggen zij als Mozes tegen zijn zwager: "Ga met ons en wij zullen wél bij u doen, want de Heere heeft het goede over ons gesproken." "Kom! ga met ons en doe als wij!"

Op een anderen tijd strijden zij *defensief*, dat is, verdedigend. Dat is dán, als satan en wereld hen aanvalt en de zonde hen aanlokt. Dan smeken zij de Heere om de genade der standvastigheid in leer en leven. Dan is het:

*"Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast,
Opdat ik mij niet van Uw padn moog' keren;
En wordt mijn vlees door 't kwade licht verrast,
Ai laat het mij toch nimmer overheren."*

Dát is nu hetgeen waartoe de wijze Koning zijn zoon vermaande. Zeggende: Mijn Zoon, indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet. (Spr. 1: 10). Denkt ook aan Jozef en Potifar's vrouw.

En zeker, deze strijd wordt wel met afwisselende kansen gestreden. Gods volk deelt weleens klappen uit; zij behalen weleens overwinning op zichzelf én op anderen; zij mogen satan weleens een vaatje ontroven....

Maar, óók dikwijls verliezen zij. Zij vallen wel in de zonde. Zij steken zich wel weer opnieuw in de schuld en kwetsen wel hun geweten. De moed ontzinkt hun wel eens. Zij worden wel strijdensmoe. Dat kan wel zóver gaan. Zodat zij veel overeenkomst vertonen met de hond, die tot zijn uitbraaksel weerkeerde, en met de gewassen zeug, die zich weer wentelt in het slijk. Ja, het lijkt soms, alsof zij die mens zijn, uit wie één geest ging, maar in wie er zeven terug kwamen, bozer dan die éne.

Soms schijnt het hun een verloren zaak toe. Maar o, als zij dán die met bloed bevlekte en doorboorde Banier weer in 't oog krijgen; als Hij hun weer genade toewuift; als Hij hun weer toeroept: Al hebt gij met vele boeleerders geboeleerd, keert nochtans weder, en Ik zal uw afkeringen genezen. "Zal men vallen en niet weder opstaan?" Dan ontvangen zij wel weer eens een riem onder het hart. Ja, laten Jezus' strijders dikwijls verliezen, en laat onze Banier heftig door de schutters beschoten worden, evenwel: de overwinning is gewis!

Zingen we nu Psalm 72: 6, 7.

Letten we nu op:

D. De overwinning die Hij behaalt.

Merkt maar op de overwinningen die onze Jezus reeds behaalde. Het éne volk na het andere volk, het éne land na het andere, en hart na hart, heeft zich alle eeuwen door, voor déze Banier moeten buigen. De profetie die we opzongen uit de tweeënzeventigste psalm, is vervuld: Elk der Vorsten moest zich voor Hem buigen, en voor Hem neer vallen, en de heidenen dienden Hem. En dat zal zo doorgaan tot 's werlds einde, totdat die heerlijke staat zal bereikt zijn, waarvan in mis teksthoofdstuk gesproken wordt en die wij in onze inleiding aanstipten. Immers, het doel van die grote strijd, die onder onze Banier der volkeren gestreden wordt, is, dat heerlijke vrederijk, waarin, om met de profeet figuurlijk te spreken, "de wolf met het lam zal verkeren en het luipaard bij de geitenbok zal neerliggen, en men nergens leed zal doen, noch verderven, op de ganse berg van Gods heiligheid?

Nu is het zo nog niet. 't Is er nu nog ver vandaan! Verder misschien dan ooit tevoren. "De wolf met het lam verkeren?" 't Lijkt er niet na! Het schaap kan soms niet eens met het lam verkeren! De schapen kunnen elkaar niet uitstaan; en de lammeren doorgaans niet in vrede bij elkaar neerliggen. En de éne herder wil wel de meerdere zijn van andere herders. "Een klein jongsken" onder de drijvers van Jezus' wonderkudde? En is het niet alsof er staat: "men zal elkaar veel leed. Zéér veel leed doen op de berg Mijner heiligheid?" Hoort maar, en leest maar eens, wat men zo van elkaar zegt en schrijft.... Nee, Christus' Kerk lijkt nog niet veel op een vrederijk waarboven de Banier der volkeren wappert.

Of Jesaja's profetie uit ons teksthoofdstuk wel ooit zal verwezenlijkt worden? Gewis! Daar staat Gods almacht, wijsheid en trouw ons borg voor; dát kan men gerust overlaten aan de Wortel van Isai, Die staán zal tot een Banier der volkeren, op wie de volheid, des Geestes rust.

Sporadisch wordt het al wel gezien, dat woedende Saulussen in vrede leven met vreedzame Annaniassen; en dat mensen, die eertijds geniepig als een luipaard waren, nu met het vrolijke geitenbokje van Jezus omgaan als een vriend met zijn vriend. Zeker, als genade maar heerschappij voert, dan ziet u het nog wel, dat Gods volk samen stemmen, samen bidden en zingen in dat huis, dat vroeger meer op het hol van een adder geleek.

De grote vraag is maar: hoe staat het in deze met mij en met u? Zijn wij al wedergeboren en bekeerd? Behoren wij al tot die wonderkudde? Zwoeren wij al trouw aan Jezus' kruisbanier? Strijden wij de goede strijd des geloofs; leerden wij al grijpen naar het eeuwige leven? Kunt u ook op goede gronden "ja" op deze vragen zeggen?

Wij mogen, door Gods genade, belijden: aanhanger te zijn van Jezus van Nazareth! 't Is ons een grote eer, voor de Banier der volkeren de knieën te buigen! En het is ons een zaligheid, tot dat wonderlijke en meest verachte hoopje volk te behoren; bij die blinden en kreupelen, die Jezus wilde genezen; bij die hoeren en tollenaars, die Jezus wilde begenadigen; bij die Saulussen en zijn soort, die gerechtvaardigd zijn om-niet, door het geloof in Jezus Christus.

En het is waar, en wij willen dat wèl - mocht het zijn met schaamte en smart belijden, - dat er van onze geluksstaat niet veel te zien is. Ach, niet alles is aan ons wedergeboren, wij hielden zoveel over van onze oude natuur. Bedenkt, dat de Heere Jezus gezegd heeft, *dat Zijn koninkrijk binnen*, dat het in ons is. Het beste deel, het wedergeboren deel van Gods kind, is inwendig. Gods kinderen zijn van binnen veel beter dan zij naar buiten vertonen. "Des Koningstelt, die Hij Zijn bruid wil noemen, is meest om haar "inwendig" schoon te roemen." Bedenkt ook, dat Jezus gezegd heeft: "Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld." Als Gods kinderen er rijp voor zijn, dan haalt de Heere hen thuis. Het geheel voltooide vrederijk zal dan ook hiernamaals zijn.

O, mijn Vrienden! Ziet óp naar de hemel. Dáár staat Hij, onze Banier. De Heere Jezus Christus. Te midden van een ontelbare schare volk!

Wie zijn ze, die daar omheen staan? Enkel vrienden! Heel die natie, die uit de grote verdrukking komt! Heel die kruisgemeente! Daar staan ze, die Magdalena's, maar nu schreien zij niet meer, nu juichen zij! Daar staan ze, die tollenaars, maar nu durven zij hun ogen wel op te slaan!

Daar staat u dan ook bij, strijder onder deze Banier, die de slag zo dikwijls verloor, die zo menige wond ontving; maar daar bloeden uw wonden niet meer! Ja, daar staat nu heel die heilige familie, al die beesten die Petrus in het laken van Gods verbond besloten zag. Maar nu verscheuren zij elkaar niet meer. Nu wordt het wormpje niet meer getrapt. Nu worden zij niet meer geplaagd door geld, en eer, en heerszucht. Niet meer gekweld door zonde en wereldzin. Nu zijn ze geslacht en gereinigd, geheiligd en verheerlijkt.

Nu dienen zij God dag en nacht. Nu is het gezicht van Jesaja verwezenlijkt; heel die wonderlijke kudde uit Jood en heiden samenvergaderd rondom de doorboorde en met bloed bevlekte Banier der volkeren. Zingende: *Gij, o Lam, dat geslacht zijt. Zijt waardig te ontvangen de lof, en de eer, en de dankzegging, tot in alle eeuwigheid!*

En waar zijn nu hun vijanden, hun kwelgeesten, die mannen van grote lengte, die uit de hoogte verachtelijk op hun neerzagen? Die zijn verzonken in de afgrond. Die zullen zij nooit meer zien. Die zullen hen nooit meer benauwen. Zij zijn in de macht van satan, en zullen nooit geen leed of schade meer kunnen doen op de berg van vrede en zaligheid.

En waar zal dan uw plaats zijn, medereiziger naar de eeuwigheid? Wij hebben u zojuist gewezen op het volk dat onze Banier aantrekt. Behoort u daar niet onder, dan behoort u onder de vijanden! Gave de Heere u genade, om n nog te deserteren van onder de vlag van satan, en u nog te melden bij het regiment van de Heere Jezus! Daar zou u nooit geen berouw van hebben.

Onderstaand als **voorbereiding van het Avondmaal.**

En waar nu op de aanstaande rustdag, die Banier in het midden van deze gemeente geplant zal staan aan de dis des verbonds, waar Christus, in de tekenen van gebroken brood en uitgestorte wijn, aan u zal worden voorgesteld, en onder u zal worden rondgedeeld, daar nodigen wij, armen en ellendigen, blinden en kreupelen, hongerigen en dorstigen, ja, ál degenen, die het niet zónder Jezus kunnen stellen, om zich voor te bereiden, en zich gereed te houden, om zich rondom de Banier te scharen, om in Zijn schaduw een poosje te rusten. Om van Zijn vlees en bloed te eten en te drinken. Om u te laten genezen van uw wonden. Uw striemen en uw etterbuilen te laten uitdrukken en te verbinden. Ziet, dit álles doet onze Heere Jezus.

Laat dan uw voorbereiding niet dáárin bestaan, dat u wat bijeen vergadert om dat aan Jezus te brengen. Hij heeft van u niets nodig. Maar aan Zijn tafel wil Hij de armen en de kleinen genadig zijn en goed; en degenen die schreien en wenen, wil Hij vertroosten. Aan Zijn tafel reikt Hij uit, pardonbrieven aan schuldigen, en geeft Hij een bewijs van hemels burgerschap aan vreemdelingen en verbannen. Daar wil Hij uw jeugd vernieuwen gelijk eens arends jeugd; en wil Hij u van kracht voorzien tot de strijd die nog volgen zal.

Daarom, bereidt u voor, en komt, en eet en drinkt, want de weg zou u te veel zijn. Wel wil Hij, dat u in een weg van orde komt. Hij wil, dat u uw kleine onenigheden uit de weg ruimt; dat u elkaar vergeeft een iegelijk zijn schuldenaren. Hij wil, dat aan Zijn tafel, de wolf met het lam verkeert. Dat de koe en de berin tezamen weiden, en dat de leeuw daar stro eet als de os.

Nu, de Heere zelf heilige u, opdat u als een waardig disgenoot, op een waardige wijze. Zijn dood mag verkondigen als de bron van uw leven!

*"Komt dan, gij vromen rein;
Verblijd u, groot en klein;
In de Heere u verheugt;
En prijst, zijnde vol vreugd.
Zijn goedheid in 't gemein."*

AMEN.

SLOTZANG Ps. 69: 14.

10. Christus, de blinkende Morgenster.

PSALM 43: 3

LEZEN 2 Petr. 1.

PSALM 97: 7.

LOFZ. ZACHARIA 4: 5

LOFZ. SIMEON 1.

I. VOORAFSPRAAK.

Welk een dierbare en troostvolle waarheid mochten we daar opzingen, waarin het heet: "Het licht is voor de rechtvaardigen gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart." "Licht en vrolijkheid." Zijn twee zaken die nauw aan elkaar verbonden zijn, als oorzaak en gevolg. In God Woord zijn licht en vrolijkheid woorden van dezelfde betekenis. Gelijk duisternis een zinnebeeld is van droefheid en tegenspoed. Zo is het licht, hetwelk voor de ogen zo zoet en aangenaam is, een zeer gepast zinnebeeld van voorspoed en daaruit voortspruitende vreugde. Zo was men ook al van oude tijden af, gewoon, om in tijden van vreugde vele lichten te ontsteken. Zoals af te leiden is uit Esther 8: 16. Bij de Joden was licht en blijdschap en vreugde en eer. En zo wordt hier ook "licht" verklaard door "vrolijkheid." Maar dan een vrolijkheid, niet als die der wereldlingen, welke zondig is, en doorgaans eindigt in altoosduurende smart. Dát zou voor Gods kinderen geen vrolijkheid zijn.

Het licht, waarvan in deze Psalm sprake is, dat is bestemd voor een volk, dat hier genoemd wordt "rechtvaardigen" en "oprechten van hart." Het zijn "de liefhebbers des Heeren en de gunstgenoten Gods." Zij worden "rechtvaardigen" genoemd, niet, omdat zij in zichzelf rechtvaardigen zouden zijn. 't Zijn in zichzelf "álbedervers. Ze zijn rechtvaardigen, omdat God de Borggerechtigheid van Christus op hun rekening stelde, en zij die door een geschonken geloof mochten aannemen als hun gerechtigheid voor God; waardoor zij van hun zware zonden en de daaruit spruitende verplichting tot straf, vergeving ontvangen hebben, en een recht ten eeuwigen leven hen is toegewezen. Zij zijn het, die met Paulus mogen getuigen: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus."

Toch, dit durven al degenen voor wie het licht gezaaid is Paulus niet ná te zeggen. Het is dan ook zo troostrijk, dat de Psalmist er op laat volgen: voor de "oprechten van hart", ter nadere aanduiding van die gelukkigen voor wie het licht gezaaid is. En oprecht van hart, ja, dát is ieder die uit God is geboren. Zij allen ontvingen oprechtmakende genade, waardoor zij eigen ónoprechtheid leren kennen, belijden en betreuren; en waardoor zij vijanden zijn van alle geveinsdheid; en waardoor zij de Heere smeken om die genade, waardoor zij bekwaam mochten zijn om voort te brengen, vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God. En waardoor zij staan naar waarheid in hun binnenste, opdat zij niet, als de onoprechten, met een ingebeelde hemel ter helle zouden varen.

Nu, voor ál die oprechten van hart is licht en vrolijkheid gezaaid. En al wat gezaaid is, dat is er wel, maar 't is en blijft wel een tijd lang onder de aarde verborgen. Zo is het nu ook gelegen met licht en de vrolijkheid voor Gods kinderen. Het is wel voor hen gezaaid; het is er, wel; maar ach. Zij zien er vaak niets van; 't is voor hen onzichtbaar. Ach, ze wandelen vaak in duisternis en zien geen licht. Ze moeten met Asaf wel klagen, dat hun bestraffing er alle morgen is, en dat zij de ganse dag geplaagd worden. Ach, maanden der ijdelheid zijn hun ten erve geworden, en nachten der moeite zijn hun vaak voorbereid. Zij wachten naar licht en het is duisternis, en naar vrolijkheid en het is vaak droefenis.

Toch, laat het nu nog niet gezien of genoten worden, laat het licht en de vrolijkheid nog bedekt zijn onder de kluiten van duisternis en smart; evenwel, God heeft licht en vrolijkheid gezaaid, en Zijn gezaaisel zal zekerlijk, op Gods tijd, gezien en genoten worden. Want Hij die het beloofd en gezaaid heeft, Hij is de Getrouwe, en de eeuwige, onveranderlijke Verbondsgod, Die het ook doen zal; Hij zal het te Zijner tijd snel doen voortkomen.

Dat licht is gezaaid in Gods besluit. Gelijk in Gods besluit verzegeld liggen de straffen der goddelozen. Zo ligt daarin ook verzegeld dat grote goed, hetwelk Hij Zijn gunstgenoten heeft toebeleid. Dat licht voor de rechtvaardigen is ook gezaaid in Zijn Woord. Daarin is de rechtvaardige beloofd, dat het hem wél zal gaan, dat hij de vrucht van zijn werken eten zal. En ook is dat licht reeds gezaaid in hun harten door de eerstelingen van de Geest, die hun geschonken zijn. Immers, zonder de Heilige Geest, kónden zij geen rechtvaardigen noch oprechten van hart zijn? Al is het ook, dat deze wel eens voor hen verborgen kunnen zijn, door de kracht van het óngeloof, waarmee zij te worstelen hebben, en door de zonden, waaronder zij zuchten: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?* "Wie zal ons het goede doen zien, verheft u over ons het licht Uws aanschijns, o Heere!" En die zuchten en gebeden zal de Heere zéker verhoren. Hij zal de doodsschaduw veranderen in morgenstond. En dat doet de Heere wel op een verrassende wijze. Juist zoals het gaat in het rijk der natuur. Zo gaat ook voor de ziel der oprechten de morgenboden wel op, als het 't donkerst is. Dat zal ons blijken, als we met uw gewijde aandacht bepeinen mogen, het woord van Jezus' lippen uit: Openbaring 22: 16b:

"Ik ben de blinkende Morgenster."

II. INLEIDING.

Het was ons reeds vergund, om de Koning, de Heere Jezus Christus, in Zijn schoonheid te zien. Zoals Hij ons in de Heilige Schrift voorgesteld wordt onder het beeld van levenloze schepselen. Zo zagen wij Hém voorgesteld onder het beeld van een Dierenhoorn; onder het beeld van een Boomwortel; van een Plant; een Schuilplaats; van een Pijl; een Stoel; een Steenrots; een Banier.

En thans moeten wij onze blik opheffen naar de hemel; want van de hemel roept de verheerlijkte Christus ons in onze tekst toe: *Ik ben de blinkende Morgenster.*

"De blinkende Morgenster", welk een heerlijk beeld! U kent haar toch wel, die heerlijke, overschone ster, die vóór dag en voor dauw, als het nog donker is, van achter de kim oprijst? Die, ster, die boven álle anderen sterren uitblinkt? Hoe menig duister pad heeft zij met haar glans verlicht! Hoe menig beangstigde reiziger heeft haar met hartelijkheid begroet! Hoe menige ziel heeft ze vertroost! O, als we van die bange nachten beleven; hetzij dat men moet waken bij zieken of stervenden - of dat men bij óns waakt - nachten, waarin we worden aangevallen door schrik, door angst en benauwdheid, door pijn en smart; ach, dán kan zo'n nacht zolang duren, dat het ons een eeuw toeschijnt. Dat het ons toeschijnt, alsof het nooit geen dag meer zal worden! En o, als zij dan verschijnt, die morgenster, dan is het alsof zij ons bang gemoed toeroept: De dag komt aan! Er is een einde van deze bange nacht! Nog enkele stonden, en het licht der wereld, de zon gaat op!

En wat een moed verwekt zij dan! Wat een troost stort ze dan in de beangste ziel! Wonder toch! Als de morgenster maar opgaat, dan wordt de patiënt rustiger; de pijn wordt minder; de zieke valt in slaap.

En bij die ster, wordt nu de Heere Jezus vergeleken. Nee, maar bij die morgenster vergelijkt Hij Zichzelf: *"Ik ben die blinkende Morgenster."* Zegt Hij.

De blik dus hemelwaarts, geliefden! En wij nodigen u uit, om met ons te aanschouwen: *Koning Jezus in Zijn schoonheid*, voorgesteld onder het beeld van: De blinkende Morgenster.

III. VERKLARING.

"Ik ben de blinkende Morgenster." Wat sterren zijn, dat weet ge; of liever, dat weet nog niemand met zekerheid te zeggen.

1. Wij weten, dat die lichtvonken, die ons oog in de nacht bij helderen hemel aanschouwt, lichtbollen zijn, die misschien veel groter dan onze aardbol zijn. Wij weten, dat er van die reusachtige lichtbollen miljoenen achter elkaar liggen. Wanneer men toch door een verrekijker kijkt, dan ziet men dat er achter de voorste lagen altijd weer andere lagen liggen, tot in het oneindige toe; zodat het waar is, wat Gods Woord ervan zegt: ze zijn "ontelbaar." Wij weten, dat God die ontelbare schaar van sterren heeft geschapen door een énkél woord van Zijn almachtige wil op de vierde scheppingsdag. De dichter zingt ervan, dat God die flonkervuren, die de tijd verduren, door Zijn Geest gesticht heeft. (Ps. 33). En wij weten ook, dat de Heere die hemellichten heeft geschapen, opdat de mens niet als de beesten, het hoofd naar de aarde zou richten, maar naar de hemel, naar het prachtig tapijt van Gods troonzaal. Opdat hij in die flonkervuren de wijsheid, macht en goedheid van zijn Schepper zou zien èn bewonderen en verheerlijken. Opdat de mens op Die God zou zien als op Degene, van wie de verhoging en vernedering, de droefheid en de vreugde komt. En opdat de mens ook voor zijn tijdelijke én eeuwige zaken zou vertrouwen op Die God, Die de sterren bij name kent en ze roept, en zorgt dat er niet één van wordt gemist. Die Zijn zuchtend schepseltje niet vergeet, en. Zijn wormpje niet vertrapt.

2. Maar helaas, toen de mens van zijn God afviel, en zijn oog verduisterd werd voor God en Goddelijke zaken; toen is de mens wat anders gaan zien in die sterren. Men ging die sterren vergoden; men zag er halfgoden in; men meende dat er een geest in die sterren was; dat ze "voorspraken" waren voor schuldige mensen bij de onzichtbare God. Daarom is men die lichten gaan aanbidden, men knielde ervoor; men bracht de hand aan de mond en wierp hun kus- handen toe. - Dit is het, wat Job bedoelt als hij zegt: zo ik het licht aangezien heb en mijn hart verlok is geweest in het verborgen, dat mijn hand mijnen mond gekust heeft: dat ware ook een misdaad bij de Rechter, want ik zou de God van boven verzaakt hebben. (Job 3).

Ja, in zijn blindheid meende de mens, dat die sterren ons de toekomst predikten. Men had bemerkt, dat er vaste sterren waren, die altijd dezelfde plaats in het firmament innamen, en weer anderen, die zich verplaatsten; men zag planeten en kometen gaan en komen; en men zag er boden in die geluk óf ongeluk voorspelden. Daaraan dankte de sterrenkijkerij der Chaldeeën haar ontstaan en bestaan. En zo spreekt men nu nóg wel van "onder een gelukkig gesternte geboren te zijn." Maar dit hebben we toch aan de sterrenkunde te danken, dat we weten, dat de kometen en planeten allen lopen de baan, die God voor hen aftekende.

3. Die sterren nu, worden in de Bijbel veel gebruikt om ons het een en ander te leren. Zij zijn leerbeelden.

a. Mensen, die boven anderen uitblinken door hun verheven rang en staat, door hun wijsheid, moed, dapperheid, enz., worden wel bij sterren vergeleken, en wel met sterren op hun kleren versierd. Denkt maar aan de officieren en opper-officieren van het leger.

b. Dwaalgeesten, mensen die ónvast zijn in leer en leven, noemt Gods Woord: dwaalsterren, "dewelken de donkerheid der duisternis in de eeuwigheid bewaard

wordt." (Jud.: 13).

c. Mensen, die uit een hogen staat afdalen tot een lage staat, worden wel "gevallen" sterren genoemd.

d. Sterren zijn ook wel zinnebeelden van misleiders en van valse leraars. Onder die sterren, die bij het openen van het zesde zegel werden gezien, als vallende van de hemel op de aarde, gelijk een vijgenboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als hij van een groten wind geschud wordt, (Openbaring 6: 13) verstaat men wel, de leraars van de roomse kerkhemel. Terwijl de grote ster, welke "Alsem" genaamd wordt, waarvan men leest Openbaring 8, iemand voorstelt als Arius, met zijn gal-bittere leerstellingen, die indruisen, tegen de zoete leer van Gods vrije genade en genadige rechtvaardiging, door een geschonken geloof, alléén om de Borggerechtigheid van de Zone Gods, onze Heere Jezus Christus.

e. De ontelbare menigte der sterren wordt, onder anderen gebruikt, om ons te wijzen op de óntelbare menigte van Abrahams vleselijke èn geestelijke zaad. "Zie nu op naar de hemel en tel de sterren, indien u ze tellen kunt; zó zal uw zaad zijn", sprak de Heere tot Abraham. (Gen. 15 5).

f. Hun schitterende glans in duisternis nacht is aanleiding om Gods kinderen met sterren te vergelijken, die ook in een donkere wereld schitteren in Godskennis. Zélfkennis, Christuskennis, Waarheidskennis; en, ook schitteren in godzaligheid, te midden van een krom en verdraaid geslacht.

g. De grote sterren zijn de beelden van Gods knechten, van de door de Heere geroepen en geleerde leraars. Omdat zij, door het licht hunner wijsheid en kennis, niet alleen uitmunten, maar ook ánderen in hun onkunde, welke als een nacht van duisternis is, verlichten. Johannes zag dan ook de leraars als sterren in de rechterhand van de verheerlijkten Christus. (Openbaring 1: 16). En als de Heere aan zijn gemeente iets bekend wil maken, dan doet Hij dat wel door middel van hen. Daarom heet het gedurig: "Schrijf aan de engel der Gemeente", enz.

Maar bóven álle die sterren schittert er één, aan de hemel boven ons, én aan de hemel der Kerk, Die bóven álle ánderen uitblinkt. Dát is de Morgenster. Dát ben Ik. Zegt de verheerlijkte Jezus.

4. Er is van meer dan één morgenster in de Bijbel sprake.

In Job 38: 7 is sprake van "morgensterren die samen vrolijk zongen", en die daarna genoemd worden "kinderen Gods die juichten", toen de aarde nederzank op haar grondvesten. Buiten twijfel worden met déze morgensterren, die daarna kinderen Gods genoemd worden, bedoeld de engelen. Immers, toen de aarde op haar grondvesten nederzank, waren er nog geen sterren, en geen mensen; die zijn eerst daarná geschapen. De engelen mogen bij morgensterren vergeleken, omdat zij in het rijk der geesten bóven de anderen uitmunten in kennis, macht en heerlijkheid, gelijk de morgenster uitmunt in grootte en luister boven de andere sterren.

En dan is er nog sprake in het boek van Jesaja (14: 12), van een bijzondere morgenster, die daarná genoemd wordt "Zoon des dageraads." Maar dan een zoon des dageraads, "die uit de hemel is gevallen" en "die ter aarde neergehouwen is." Sommigen der ouden hebben de val dezer morgenster - die in het Latijn lucifer wordt genoemd - willen duiden op de val van de overste der duivelen, die zij uit deze plaats de naam van lucifer - dat zegt: "lichtaanbrenger" toevoegden. - En hij doofde juist het licht uit, hij is de vorst der duisternis. Van hem en van zijn boze engelen zegt de Apostel Judas, dat zij overgegeven zijn aan de ketenen der duisternis, om bewaard te worden tot het oordeel van de grote dag. (Judas: 6). Anderen denken, dat met deze morgenster bedoeld is: Belsazar, de Koning van Babel, als het voorbeeld; en de Antichrist als zijn tegenbeeld.

Ook spreekt de Heere Jezus in Openbaring 2: 28 van een morgenster, die Hij geven zou

aan de overwinnaars te Thyatira. "Die overwint, Ik zal hem de morgenster geven." Er zijn er die hieronder de "morgenster" verstaan: de bijzondere verlichting van de Heilige Geest tot het recht inzien en het heuglijk ondervinden van de vervulling der profetieën, en van zoveel dierbare heilbeloften, als ons van God voor tijd en eeuwigheid geschonken zijn. Zij willen een onderscheid tussen de Belover, dat is de verheerlijkte Christus, en hetgeen Hij de geestelijke Overwinnaar belooft, dat is de Morgenster. Anderen verstaan hieronder de morgenster, de verheerlijkte Christus, Die Zichzelf zal wegschenken aan degenen, die in en door Hém overwinnaars zijn.

En het zal niet nodig zijn, om u te herinneren aan de welbekende tekst uit de brief van de Apostel Petrus, waarin hij wil: dat we acht zullen geven op het profetisch woord, dat wij hebben, en dat zéér vast is, als op een licht dat schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en "de morgenster opga in onze harten." (2 Petr. 1: 19).

Christus, de blinkende Morgenster. Laat ik u iets mogen zeggen van haar:

A. Uitnemende schoonheid.

B. Schitterende opgang.

C. Troostvolle sprake.

Ik, zegt de Heere Jezus, *Ik ben de blinkende Morgenster.* Welk een keurige, leerrijke benaming! Welk een heerlijk licht werpt dit beeld op Christus! Het doet ons *de Koning in Zijn schoonheid zien!* Niet zo, alsof dit beeld genoegzaam zou zijn, om ons ál de glans van Jezus' heerlijkheid voor ogen te stellen. O nee! Hij noemt Zich niet alleen de blinkende morgenster, maar ook: de Zon der gerechtigheid. Ja, Hij noemt Zich het Licht der wereld. En ál die benamingen zijn niet in staat, om de Christus in Zijn volle luister ons af te malen. Hij is het licht van alle lichten, de Bron van licht. Als straks alle lichten gedooft zullen zijn, dan zal het ons, Zijn volk, toch aan geen licht ontbreken, want de eeuwige Godsstad, de nieuwe hemel, en de nieuwe aarde, behoeven het licht der zon en der maan en der sterren niet, want dán zal het Lam - Christus - onze Kaars zijn. (Openbaring 21: 23).

Toch werpt dat beeld van de blinkende Morgenster een heerlijk licht op Christus, het zegt ons iets van:

A. Zijn uitnemende schoonheid.

Want. Zoals de morgenster boven alle andere sterren uitblinkt. Zo blinkt onze Heere Jezus uit.

1. Boven alle wereldgroten. Boven Koningen en Keizers, Machthebbers en Geleerden, rijken en edelen, blinkt Hij uit in wijsheid, macht en vermogen, Hij is de Alwijze, de Almachtige, de Alvermogende. Laten zij, die wereldgroten, dan sterren genoemd worden; maar onze Jezus overtreft hen méér, dan de blinkende morgenster de andere sterren.

Ja, welke vorsten ooit het aardrijk moog' bevatten,

Wie hunner is, o Heer', met U gelijk te Schatten?

Als alle wereldlijke pracht en grootheid zal te niet gedaan zijn; als zij allen, die sterren genoemd worden. Zullen verbleekt zijn bij het licht van de eeuwige heilsdag; dán nóg schittert Hij als een brandende kaars in het eeuwig vredespaleis; dán heeft Hij nóg op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven de naam: *Koning der Koningen en Heere der Heeren.* (Openbaring 19: 16).

2. En laten alle Gods kinderen sterren genoemd worden, en ook werkelijk als de sterren aan de hemel schitteren in het midden van een krom en verdraaid geslacht; laten zij in

Godskennis, zelfkennis, Christus kennis en Waarheidskennis uitblinken bóven andere mensen; laten zij zijn: de ware adellijken, edelen, wijzen, rijken, godzaligen; Christus blinkt tóch boven hen uit als die blinkende Morgenster.

Is Zijn Kindschap niet éinig? Is Hij niet de Enige, Eeuwige, natuurlijke Zoon van God; Gods troon- en natuurgenoet? De erfgenaam van allen? En wij, zijn wij niet om Zijnentwil, uit genade, tot kinderen Gods aangenomen? En is alle licht en heerlijkheid, dat bij Gods volk gevonden wordt, niet een afstraling van het licht en de heerlijkheid van Hém?

Ach, volk des Heeren! gelukkigen, die nu sterren genaamd wordt, - ach, wie waren wij in ons eertijds? "Gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht - u bent nu een sterretje - maar, "in de Heere" zegt Paulus. (Efése 5: 8). Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis, en Hij heeft ons overgezet in het rijk des lichts. En deden wij eertijds de werken der duisternis, mochten wij dan nu ook wandelen als kinderen des lichts. Zijn wij sterren, mochten wij dan genade hebben, om te verkondigen de deugden Desgenen, Die ons uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht - dat is: de blinkende Morgenster.

3. "De leraars zullen blinken als de sterren." Dat zal zo zijn. Maar gelijk de morgenster blinkt verreweg boven alle sterren - zo blinkt Jezus uit bóven alle leraars. Wat is er een groot onderscheid tussen Zijn leren en dat van óns. Hij spreekt als een Ooggetuige van de hemel; Hij spreekt ervan, als Eén Die er immer woonde; en wat weten wij er van? De aller-voornaamste onder de leraars - Johannes - kon er niet meer van zeggen dan datgene, wat hij er van te zien kreeg door de geopende deur. (Openbaring 4). Christus, Hij verkondigt de geheimen van Gods Vaderhart als een Die immer in de schoot van de Vader is; en wij? Wij spreken maar hetgeen wat Hij er ons van wilde openbaren in Zijn Woord, en dat nog maar voor zover Hij het ons te verstaan gaf. Wij zijn maar zwakke mensenkinderen; wij kunnen onze woorden niet eens tot 't oor doen doordringen; maar Hij leert als Machthebbende. Hij zegt: hoort, gij doven! Ziet, gij blinden! Leeft, gij doden! Smeekt, gij biddelozen! Treurt, gij goddelozen! Juicht, over uw zonden treurenden! En, dán geschiedt het. Zijn woord is een Scheppend woord. Dat brengt de zaak tot stand.

4. Ja, Hij is de blinkende Morgenster. Hij blinkt uit boven alles, en boven allen. Hij blinkt uit in kennis en wetenschap, in heiligheid en rechtvaardigheid, in macht en kracht, in majesteit en heerlijkheid, in goedheid en genade. Ja, lieve Heere, het is de waarheid: Gij zijt de blinkende Morgenster.

Laten we nu iets mogen zeggen van:

B. Zijn schitterende opgang.

Met volle recht mogen we de opgang der morgenster in het rijk der natuur schitterend noemen.

1. Want wanneer gaat zij op? Vóór dag en vóór dauw, dus juist in de donkerste stonde van de nacht. Immers, veer de dag aanlicht, is de nacht het donkerste? Dan wordt het wel stikdonker! Dan is de temperatuur het laagste. En als het dan zo donker is, en zo ijzig koud, als men zou denken, verder van de dag verwijderd te zijn dan ooit, dán verschijnt zij, de morgenster, die heerlijke morgenbode.

2. En zo verscheen nu ook de blinkende Morgenster aan de hemel der Kerk. O, wat was het toen toch donker! Wat was het ijzig koud in de kerk! Wat had het nachtgespuis toen toch een groot woord in de kerk! En de oprechten moesten getuigen:

*"Wij zien aan ons, na al dit ongeval,
geen teek'nen meer van Uwen gunst gegeven;
niet één profeet is ons tot troost gebleven;
geen sterv'ling weet, hoe lang dit duren zal."*

Ach, dat Gij de hemelen scheurde, dat het dag wierde." Zo zuchten en smeekten de Zacharia's, de Maria's, en de Simeon's en de Anna's.

En toen, ja teen is het donker zwerk gescheurd. En toen is die Ster uit Jacob opgegaan. Ja, toen lag Hij daar in Bethlehem's kribbe. Maar toch, toen ging Hij ook op aan de hemel der Kerk, Die zeggen kon: *Ik ben de blinkende Morgenster.*

En toen zijn alle sterren verbleekt en als verschrikt voor Zijn glans weggevloden. Toen staarde men niet langer op een David en Salomo, op een schare van priesters en profeten en huns gelijken; maar, *"Jezus is 't alléen, daar mijn ziel gaat heen."* Zo zongen toen de oprechten in de Kerk. "Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien de zaak die daar geschied is," zeiden de herders. "Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft ons bezocht met de opgang uit de hoogte, om te verschijnen degenen die in de duisternis en schaduw des doods gezeten zijn." Zo zongen de Zacharia's.

3. En zó schittert nu Jezus. Oók, in al Zijn pracht, als Hij, als de Morgenster opgaat in het hart van Zijn volk.

O, dan wordt het eerst nacht om ons en in ons. Dan dooft de Heere éérs al óns kunstlicht. Dan verbleekt het licht van ónze voortreffelijkheid, waardigheid en gerechtigheid en Vroomheid. Dan wordt het zó donker in ons. Dan ligt onze weg geheel in het duister. Dan loeit wel de storm van Gods heilige toorn. Dan worden de fonkelingen van hoop op redding wel geblust. Dan krimpt onze ziel wel in één. Dan wordt wel ál onze wijsheid verslonden. Ja, dan gevoelen we wel iets van die buitenste duisternis, daar de verdoemden in zijn, van de nacht der hel.

En dán, o eeuwig wonder van Gods ontferming en genade; in die nacht, als het dan zo stikdonker is, dán wil God wel dat rouwfloers, dat over onze ziel uitgespreid is, scheuren. En dán gaat de fonkelende Morgenster op in ons hart; met andere woorden: *daar behaagt het God Zijn Zoon in onze ziel te openbaren.*

En nu zien we in het licht van de blinkende Morgenster: hoe slecht en verdorven ons hart is, dat het arglistig is méér dan enig ding, ja dodelijk; wie zal het kennen? Wij zien ons in dat licht rood van bloedschuld; ja geheel verloren in onszelf. Maar nu krijgen we ook bij Zijn licht te zien, hoe de Heere, in Christus, een weg ter ontkoming gaf. Hoe de Christus Zélf van de hemel af wilde dalen, en hoe Hij door Zijn heilig leven, smartvol lijden en vervloekte dood, een oorzaak is geworden van eeuwige zaligheid.

Dat drijft de bij aanvang verlichte ziel uit tot Jezus, de blinkende Morgenster, met smeken en geweën. Ja, hij laat niet al te worstelen in 't gebed, totdat hij de gewaarwording in zijn hart krijgt, dat hij een vrijgemaakte des Heeren is.

En nu ziet hij bij dát licht, welke hemelse voorrechten hem geworden zijn. Dat hij een bondeling is in dat betere Verbond, waarvan Christus het Hoofd, de Borg en de Middelaar is. Dat er ná geen verdoemenis is voor hem. Dat hij met God verzoend is. Dat de Geest der aanneming tot kinderen op hem rust, en hem doet zeggen: *"Abba-Vader."* Dat hij nu in een vredeverhouding met God staat door Jezus Christus. Ja, hij ziet nu, dat, al is het dat hij gezondigd heeft, hij een Voorspraak bij de Vader heeft, namelijk Christus Jezus, die een Verzoening is voor zijn zonden. Ja, dat, al bezwijkt in rampspoed zijn vlees en hart, dat God dan is de Rotssteen zijns harten en zijn Deel in eeuwigheid.

En zulk een ziet nu ook, hoe hij, door de liefde van Christus gedrongen. Zich als een bondgenoot des Heeren heeft te gedragen. Dat hij veel vruchten heeft voort te brengen,

opdat zijn Vader, Die in de hemel is, verheerlijkt worde. En dat hij zijn licht behoort te laten schijnen voor de mensen, opdat hij daardoor zijn naaste voor Christus moge winnen, bedenkende, dat woorden wekken, en voorbeelden trekken.

En waar hij bij het licht der blinkende Morgenster, ook zijn ónvolmaaktheid, en veelvuldige gebreken ziet, daar wijst dat Licht hem op de Heilige Geest, als op de Goddelijk Persoon, Die in hem alle vijandschap, ongeloof, wantrouwen, tegenstrijdigheid wil verbreken; en om hem te leren schuilen bij - en kracht te putten uit Hem Die gezegd heeft: "Zonder Mij kunt gij niets doen;" en: "Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." Ja, bij dit Licht zingt hij nu, en wij willen het mét hem zingen: Van de Lofzang van Zacharia, het 4de en 5de vers.

Letten we nu in de derde plaats op:

C. De troostvolle sprake der Morgenster.

Of de morgenster dan spreekt? O zeker! De morgenster zegt ons, dat de nacht voorbij is gegaan, met al datgene, dat de nacht zo bang maakt. En zij zegt ons, dat de morgenstond is aangebroken van de nieuwen dag, van een dag vol van vreugde en blijdschap. Daarom heet die ster "de morgenster."

En zo was het ook, in de Kerk des Heeren, toen de Heere Jezus ópging aan de hemel der Kerk. Toen predikte Zijn opgang, dat de nacht, met al zijn ziels-ontrustende schaduwen, voorbij was. Sinaï en Moria met hun vloeken en eisen, met hun stormen en onweer, werden in het licht geplaatst en verbleekten. En de heilsdag, door een schaar van profeten in uitzicht gesteld, en door zo onnoembaar velen met klimmend verlangen verbeid, was gekomen. Dát predikte de Ster Die opging in Bethlehem op ons heerlijk Kerstfeest.

Maar zo is het nu ook in de ziel van Gods gunstgenoten. O, als de blinkende Morgenster opgaat in ons hart, als Jezus in onze ziel verschijnt, dan predikt Hij ons, dat de nacht met al zijn angst en verschrikking is voorbij gegaan. Voorbij is dan de nacht van vreze en ontzetting - de nacht van veroordeel en verdoemenis - de nacht van dood en verderf - de nacht van schuld en zonden. Geen grimmigheid voor u bij God, roept Die Ster u toe. En dan is er een nieuwe dag voor uw ziel aangebroken.

De dag van vrede met God - de dag van vreugde en blijdschap in de Heere - de dag van lof en dank. Ja, die Morgenster roept u toe: *Het oude is voorbij gegaan. Ziet, het is álles nieuw geworden!*

IV. TOEPASSING.

Nu is het voor ieder onzer de grote en over leven èn dood beslissende vraag: is de blinkende Morgenster ook voor mij opgegaan? Heeft Hij ook mij beschenen? Is Christus ook voor mij wat Hij voor de rechtvaardigen en de oprechten van hart is? Kunt u ook, naar waarheid zeggen, wat de Apostel aan de Corinthiërs schreef, dat "God die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, Degene is, Die ook in uw hart geschenen heeft, om u te geven verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus"? (2 Cor. 4: 6).

Laat ik nog wat afdalen en u vragen: voelt u reeds betrekking op deze Morgenster? Is Hij u ónmisbaar en dierbaar geworden? Laat ik u eens mogen vragen: Is het wel eens ooit nacht voor u geworden? Kent u iets van die geestelijke duisternis met al haar angst en verschrikking? Hebt u ooit oprecht tot God geroepen: *Och, dat het licht werd! Heere, och, dat de Morgenster eens in mijn arme verduisterde ziel mocht opgaan?*

Er zijn er duizenden en nog eens duizenden, die zingen ook van:

Dat licht, zo groot, zo schoon,

*gedaald van 's hemels troon,
Straalt volk bij volk in d' ogen.*

En die nog nooit hun blindheid en duisternis leerden kennen noch betreuren.

Van nature meent de mens in zijn blindheid, dat hij ziet, dat hij in het licht wandelt, eveneens als de Farizeeërs, die Jezus vroegen: Zijn wij dan ook onwetend. Zijn wij ook blind? (Joh. 9: 40, 41). En omdat die mensen meen dat ze zien, daarom verwerpen zij Hem, Die de Vader tot een Licht in de wereld gezonden heeft.

O mens! Arme blinde weet-niet, - leer God nog smeken, dat Hij uw blinde zielsogen opene, opdat u uw eigen duisternis en ongeluk mocht leren zien en belijden en betreuren; opdat Jezus u dierbaar mocht worden, eer u de eeuwige duisternis overvalt; "eer u heengaet (en niet wederkomt) in een land der duisternis en der schaduw des doods, een stikdonker land als de duisternis zelf, de schaduw des doods, en zonder ordeningen, en het geeft schijnsel als de duisternis." (Job 10: 21, 22).

Wat ben u dan bevoorrecht, kleine in de genade! Misschien behoort u nu wel onder degenen, die in duisternis neer zitten en geen licht hebben. Vroeger was dat misschien anders bij u; toen verkeerde u in het licht. En wat was dat licht u zoet. Toen kon u bij het licht des Heeren wel de duisternis van kruis en druk doorwandelen. Misschien meende u, dat de blinkende Morgenster, ... wat zeg ik, u meende dat de Zon der gerechtigheid over u was opgegaan. En door de stralen van die Zon werd uw ziel verwarmd, gekoesterd en vruchtbaar gemaakt. Zelfs anderen van Gods kinderen genoten in uw huis van uw licht, en werden verkwikt door de warmte van uw hart. Toen was het licht voor u maar niet gezaaid, maar het was ópgekomen, het sproot uit in uw ziel! Nietwaar?

En toen u zo zoet zong, met uw vrienden en vriendinnen:

'k Zal zolang ik 't licht geniet,

Hém verhogen in mijn lied;

tóen is er verandering gekomen. Toen is plotseling, óf allengskens, uw licht gedoofd. En nu, nu zit u in treurig duister. En hebt ge u zelf al wel tien maal afgevraagd: wat dat geweest is, dat licht waarin ge u verheugde; of dat nu alles maar verbeelding zal geweest zijn. Is het zo niet?

Nu, ik geloof niet, dat dit alles maar verbeelding was; dat voelt u zélf wel beter. U kunt u zelf niet voor een dood, ónbekeerd mens houden. Zó kunt u uzelf in 't gebed aan de Heere niet kwijt. Ik vermoed ernstig, dat ge u vergist hebt. U zult de Avondster voor de Morgenster gehouden hebben. Aan het einde van de Oud-Testamentische dag, scheen aan de Kerkhemel als een ster ... Maleachi. Maar 't was de avondster der profeten. Toen is het juist donker geworden, en werd het hoe langer hoe donkerder in de Kerk, totdat het stikdonker was. En tóen ging de blinkende Morgenster op.

En zó wordt het ook persoonlijk doorleefd. Uw duisternis kan dus wel degelijk vordering in de genade zijn. Als er geen leven in de zonden bij u is, want dan zou dat de oorzaak zijn, waarom God Zijn licht inhoudt. Maar als er geen leven in de zonden bij u is, dán moogt u het er voor houden, dat de duisternis waarin u thans verkeerd, de vóórbode is van de naderende heilsdag voor uw ziel, dán gaat straks de blinkende Morgenster in u op.

En dán zult u datgene zien, wat wij reeds gezegd hebben, namelijk: welke hemelse voorrechten u geworden zijn, enz. Niet in ééns zien wij dat alles. Allengskens. Eerst gaat Christus in u op als de Morgenster, en later als de Zon der gerechtigheid. Salomo zegt er van: *het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijneind licht, voortgaande en lichtende tot de vollen dag toe.* (Spr. 4: 18).

En ook dán, nadat de Christus als de blinkende Morgenster in u is opgegaan en u bij Zijn licht het heuglijk licht mocht aanschouwen, ook daarna gaat het licht wel weer

gedurig schuil, en kunnen de dagen der duisternis velen zijn. Maar dan gaat ook gedurig weer de Morgenster op.

Dat gaat zo door tot uw stervensuur. Dán gaat de Morgenster op als de Voorbode van de eeuwige heilsdag. En met hoeveel blijdschap wordt Hij dan begroet! Wat verandert dán de toestand van het stervend kind des Heeren! O, wat kunnen zij er hijgend naar verlangen en uitzien! En als Jezus dan zo verrassend te voorschijn treedt! Daar is Hij! roept dan de stervende wel uit: "Nu laat Gij, Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede, naar Uw Woord." Ja, dán kunnen en dán willen zij wel sterven! Dan is het sterven geen sterven meer.

En éénmaal gaat de blinkende Morgenster op als de Voorbode van de dag der eeuwige heerlijkheid. Dat zal zijn aan het einde der dagen. Ook dán zal het donker, schrikkelijk donker zijn. Zoals de Heere het ons in Zijn Woord voorzegt heeft. Als Paulus in zijn tweede brief aan Timotheüs schrijft, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden (hfdst. 3: 1 v.v.), dan mogen we dat óók wel verstaan van de laatste dagen dezer wereld. En dan is het wel te denken, dat we nu in die zware tijden zijn. Want de tijden zijn zwaar, op elk gebied. Stoffelijk en geestelijk, maatschappelijk en kerkelijk.

En als het nu zó donker zal zijn. Zodat de mensen het hart zal bezwijken, van vreze en verwachting der dingen die het aardrijk zullen overkomen; dán zal de Zoon des mensen komen met grote gracht en heerlijkheid. Dán verschijnt Hij de blinkende Morgenster. *Zie dan omhoog en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.* (Luk. 21: 25 v.v.)

Wat zal die laatste verschijning van de blinkende Morgenster verschrikkelijk zijn voor de goddelozen; én dierbaar voor de rechtvaardigen en de oprechten van hart! Want dán gaat het door God gezaaide licht voor eeuwig op. En dán zullen zij die vrolijkheid van het hart eeuwig genieten, tot Gods eer en hun zaligheid.

AMEN.

Onze slotzang zij: Lofzang van Simeon vers 1.

11. Christus, de door God gelegde Steen.

PSALM 123: 1
 LEZEN Zacharia 3
 PSALM 118: 11
 PSALM 138: 3, 4
 PSALM 3: 2

I. VOORSPRAAK.

"Hoe zou ik toch kunnen. Zo mij niet iemand onderricht?" Met deze weemoedige vraag beantwoordde de reizende Moorman de vraag van Filippus: of hij ook verstond hetgeen hij las. (Hand. 8: 31). "Hoe zou ik toch kunnen", hoe zal ik het verstaan, indien ik geen uitlegger hebbe?

Geliefde toehoorders. Door hoe menige ernstige Bijbellezer. Zijn deze woorden de Moorman al nágezegd, bij zo menige plaats in de Bijbel, die voor ons verstand zo onbegrijpelijk is, die ons zo duister voorkomt, dat we er waarlijk wel een "uitlegger" bij nodig hebben.

En, zoals het nu in het rijk der natuur is. Zo is het ook hier. De schoonste paarden liggen vaak in het diepste water; de kostelijkste diamanten liggen vaak het verste van de oppervlakte der aarde verwijderd. Zo ook, de rijkste en meest vertroostende waarheden liggen vaak in de voor óns duistere Schriftplaatsen verscholen.

In deze bundel leerredenen, hebben we reeds enige van zulke teksten mogen verklaren. En tot die Bijbelplaatsen moeten we ook rekenen de tekst, die heden onze aandacht vraagt. U vindt hem in de profetie van Zacharia 3: 9:

"Want zie, aangaande die steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op die éne steen zullen zeven ogen wezen; zie, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen."

II. INLEIDING.

Aan Zacharia de profeet, vergunde de Heere, om dierbare en troostrijke gezichten te zien. De nachtgezichten van Zacharia, geven hem een voornamen plaats onder de profeten. Zeker, Jesaja, 't is de lievelingsprofeet van Gods volk. Wie zou hem niet beminnen, de Evangelische Jesaja, die door Gods Geest onderricht, de heilswaarheden soms nog helderder mocht zien en verkondigen, als de mannen die met Jezus geleefd hebben?

Tóch is het de vraag, of hij wel ooit in zijn leven in die diepten en rijkdom der verborgenheden geleid is, waar de profeet Zacharia - de man die zo helder in de donker zien mocht - ingeleid is. Denkt maar aan dat nachtgezicht van "de Man op het rode paard tussen de mirten die in de diepte waren rijdende; met de blijde boodschap, dat Jeruzalem weer gebouwd zou worden. Denkt aan "de vier hoornen en de vier smeden", beduidende: dat de vijanden van Gods volk verslagen zouden worden. Denkt aan "den man met het meetsnoer, met de profetie van de grote menigte volks, die tot Jeruzalem zouden komen. Zodat het dorpsgewijze zou bewoond worden."

En denkt dan ook aan ons tekstverband, waarin ons getoond wordt: Jozua de hogepriester, staande in vuil gewaad voor het aangezicht van de Engel des Heeren, en met de satan aan zijn rechterhand, en het leerrijk en vertroostend rechtsgeding, dat ons daarin geschetst wordt; en de verklaring van de steen die voor zijn aangezicht gelegd

was.

Dierbare gezichten. Maar ook de profeet moest gedurig de vraag van de Moorman. Zij het dan ook met andere woorden, herhalen; als: "Mijn Heere! Wat zijn deze?" en: "Wat komen die doen?"

En ook aangaande het gezicht uit onze tekst, dat geenszins het minste is van Zacharia's gezichten, ook aangaande: "Die steen met de zeven ogen", rijzen veel vragen op, die beantwoord moeten om er de rechte betekenis van te verstaan.

Gelukkig, dat er een Uitlegger is. Dat is die lieve Heilige Geest. Hij verklaart de verborgenheden van Zijn Woord. Die Geest bedient Zich daarbij van de dienst van Zijn Woord, van zijn knechten. En nu is het onder biddend opzien tot Hem, dat wij enige toelichting zoeken te geven op de woorden van onze tekst.

De door de Heere gelegde steen en zeven ogen. Zij dan de stof onzer overdenking.

Wij wensen u en onszelf te bepalen, bij:

A. De letter der tekst.

B. De geestelijke betekenis.

C. Een troostvolle belofte.

De Heere zende ons die Geest, Die in alle waarheid leidt; uit genade. Dat zij zo.

III. VERKLARING.

Wij wensen dus eerst iets te zeggen van:

A. De letter der tekst.

Dat is vaak het moeilijkste. Om een schat van geestelijke lering uit de tekst te trekken is niet zo moeilijk. Maar de letterlijke zin, heeft heel wat hoofdbrekens aan de Schrift-uitleggers opgeleverd. Er is hier sprake van een steen. En het moet wel een zeer merkwaardige steen geweest zijn. Een buitengewone steen. De Heere Zélf zegt van die steen: dat Hij die gelegd heeft. Dat Hij hem gelegd heeft, voor het aangezicht van Jozua, de hogepriester. Dat er op die steen zeven ogen zouden wezen. Dat het een steen met zeven ogen zal zijn, of, dat het een steen zal zijn waar zeven ogen op gericht zien - die door zeven ogen zal worden aangezien. De Heere zegt er verder van: Dat Hij die steen zal graveren. "Zie, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen." En dan belooft de Heere in dit verband: dat Hij de ongerechtigheid dezes lands - dat is van Zijn volk - op één dag wegnemen zal.

Nu is de vraag: Wat is die steen? Zou het de fundamentsteen zijn, de steen dus waar heel het gebouw op rust? Sommigen denken dat. Maar dan rijst de vraag: wat doen dan die zeven ogen in of op die steen? En waartoe dient dan die graving? En waarom, wordt er dan zo bij gezegd: dat de Heere die steen voor het aangezicht van Jozua legt, waarom niet voor het aangezicht van Zerubbabel, en voor het aangezicht van het ganse volk, de bouwers van de tempel? Die fundamentsteen zat diep in de grond ingemetseld; dan is er toch van die graving niets te zien? Daar lag hij toch niet voor het aangezicht van Jozua, de Hogepriester? Nee, op die fundamentsteen kan onze tekst niet doelen. Zou het dan de sluitsteen zijn? Ook die lag niet voor Jozua's aangezicht. Het moet dus een andere, een bijzondere steen zijn, waarvan de Heere hier spreekt.

Het is de steen, die in het Heilige der heiligen neergelegd was.

U weet, dat het overschone Godshuis, de tempel, die koning Salomo bouwde, door Nebukadnezar, de Koning der Chaldeeën, is verwoest. "Die alle vaten van het Huis Gods, de grote en de kleine, de schatten van het Huis des Heeren en de schatten des konings en zijner vorsten naar Babel voerde, en het huis Gods verbrandde." Dit kunt u lezen 2 Kron. 36: 18, 19.

En nu kunt u begrijpen, dat die kostbare Ark des Verbonds, en haar kostelijke inhoud, en het gouden verzoendeksel dat daar op lag, een welkome buit was voor de Chaldeeën, die zij mee voerden naar Babel. En, dan leest men nergens, dat die Ark des Verbonds ooit meer is teruggekomen. Wel lezen we, dat Kores de koning van Babel, bevel gaf om de vaten van het Huis Gods, die Nebukadnezar uit de tempel had weggenomen weder naar Jeruzalem te brengen. In Ezra 1: 9-11 kunt u lezen wat dat voor vaten waren; het waren gouden en zilveren bekkens, en messen, en bekers, en andere vaten; maar van de Ark des Verbonds leest men niets. Veilig kunt u aannemen, dat die nooit is teruggekomen. De Ark des Verbonds was weg, en bleef weg. Trouwens, de profeet Jeremia had reeds gezegd in de Naam des Heeren, dat: "Zij niet weder gemaakt zou worden." (Jer. 3: 16).

In de tweede tempel was geen Ark des Verbonds. Dat wordt door de Joodse leraars bevestigd. Toen in het sterfuur van de Heere Jezus het voorhangsel vo boven naar beneden scheurde, stond er in het Heilige der heiligen geen ark des Verbonds; op haar plaats lag een steen, waarop de Hogepriester het bloed der verzoening plengde op de grote verzoendag.

En nu is het ons inééns begrijpelijk, waarom de Joden geen lust hadden om de tempel, die men herbouwde, te voltooien. Wat is nu toch een tempel zonder de Ark des verbonds? Waarop moet nu de Hogepriester op de grote verzoendag het bloed van het offer plengen? Op een steen! Zal dát Gode aangenaam zijn? Zou de Heere aan zo'n offer een welgevallen hebben? O, die steen! Duizend zorgen en bekommernissen verwekt die steen!

En nu komt die lieve Heere, door middel van Zacharia Zijn knecht, het volk te troosten. "Hoor nu toe, Jozua, gij Hogepriester, gij en uw vrienden die voor uw aangezicht zitten; Want zie, aangaande die steen welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Jozua, op die énen steen zullen zeven ogen wezen; zie, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekt de Heere der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen." O, wat een zoete troostreden is dit. "Ik" zegt de Heere der Heirscharen, "Ik heb die steen gelegd. Zegt de Heere. 't Is van Mij dat daar die steen ligt. "Dat deed Ik."

Wij behoeven hier juist niet te denken, dat de Heere die steen er Persoonlijk door een wonder heeft neergelegd; wij mogen dat ook zo verstaan, dat de Heere dat zo bestuurd heeft; dat de bouwers op bevel des Heeren die steen daar gelegd hebben. "Voor het aangezicht van Jozua, de Hogepriester." Want, immers, alléén de Hogepriester was bevoegd om het Heilige der heiligen binnen te treden, eenmaal in het jaar, op de grote verzoendag.

Hij lag daar dus: voor het aangezicht van "Jozua." Jozua en de opvolgende Hogepriesters zagen die steen, anderen zagen hem niet, mochten niet in het Heilige der heiligen. "Ik deed dat". Het is zo naar Mijn wil. En heel de gemeente veroordeelde deze zaak, met de wet in de hand. O, wat moet ons dat toch tot voorzichtigheid stemmen in ons oordelen. Er kunnen zich zaken voordoen, die heel de gemeente goedkeurt met een beroep op Gods Woord, en die toch de goedkeuring niet hebben. En ook omgekeerd kan het zijn. Zoals in dit geval. Ieder keurde het af! Men was er bedroefd, verbolgen over! Men beriep zich op Gods Woord! Er moest een Ark des Verbonds in het Heilige der heiligen staan, ... en geen steen! Daar mocht het bloed niet op gesprengd worden. Dat was spotten, dat was goddeloos! Aan zo'n tempel werk ik niet. Zegt de één; ik ook niet, zegt de ánder.... En toch was het van God! 't Was toch Goddelijk! O, wat kunnen wij, mensen, het toch mis hebben! Wat weten wij toch weinig van Gods welbehagen! Wat van God en wat van Hem is.

"Op die steen zullen zeven ogen wezen." Dát was ook zoiets dat het ongenoegen der Joden opwekte. Immers, na de Babylonische ballingschap hadden de Joden een afkeer van beeldendienst. En dan "een steen met zeven ogen!" En dan nog wel in het Heilige

der heiligen! Wat een afgoderij! Wat een beeldendienst! De Heere zegt: dat deed Ik. "Ik zal zijn graveersel graveren." Dus door de Heere Zélf, of op Zijn bevel is die steen in het Heilige der heiligen zo gegraveerd. Toch was dit ook nog weer een troost. Want met het verloren gaan van de Ark was ook verloren gegaan de tafelen der Wet, die de Heere Zelf met Zijn vinger beschreven had. En nu verklaart de Heere van deze steen, dat Hij dezelve zal graveren. Déze steen behoefde dus niet onder te doen voor die ándere stenen.

"Maar zal het Gode aangenaam zijn, als de Hogepriester op de verzoendag het bloed des offers op die steen plengt? Zal dit dan wel verzoening aanbrengen?" Zo vraagden bekommerde harten, die onder schuld gebogen gingen. En dán wijst de Heere op die waarlijk grote, op die éنية Verzoendag, waarop Hij de schuld van heel Zijn volk wegnemen zal. Zeggende: "Ik zal de ongerechtigheid dezès lands op één dag wegnemen."

Dat zal uw ware verzoendag zijn. Letten we nu op:

B. De geestelijke betekenis.

1. Vragen we eerst naar die Steen. Dat die Steen hoge betekenis heeft, is wel buiten allen twijfel. En dat deze Steen Christus voorstelt, daarover is men het vrijwel eens. Zo menigmaal wordt Hij in de Heilige Schrift bij een steen vergeleken. Dán bij "den Rotssteen Wiens werk volkomen is." Dán hij "den Hoeksteen" Die het huis samen houdt. Dán weer bij "den Fundamentsteen", Die, heel het huis draagt. En hier in onze tekst bij "den Steen, Die in de tweede tempel de plaats van de Ark des Verbonds innam." En waarlijk, Christus is hard en onbuigzaam, en onvergankelijk als een steen. Hard niet voor Zijn in zichzelf arme en ellendige volk, maar voor Zijn trotse, hoogmoedige eigengerechtigde vijanden. Onbuigzaam is Hij in Zijn heilige wil, om het welbehagen Gods uit te voeren, om Zijn volk zalig te maken. En onvergankelijk is Hij, en is Zijn Rijk. Hij is een eeuwig Koning. Dus zeer bekwaam wordt Hij door een harde steen afgebeeld.

2. Waar die Steen is? In het Heilige der heiligen. Dat Heilige der heiligen stelt ons voor: de binnenkamer des Heeren. Heel de tempel stelde Jehovah's paleis voor. Maar in het Heilige der heiligen, daar woonde, daar troonde de Heere op het gouden verzoendeksel, boven de Ark des Verbonds, onder de vleugelen der Cherubs. En daarboven, in Gods paleis, daar is Jezus. Daar troont Hij. Daar zit Hij aan de rechterhand der Majesteit van de Vader, in de hoogste hemelen. En tóch, ook hier beneden; in Zijn geestelijke tempel; in het midden Zijner Gemeente; in het hart van Zijn gunsteling. Hier is Hij met Zijn Godheid en majesteit, genade en Geest. Ziet, dit inwonen van Christus, werd aan Oud-Israël voorgesteld, eerst door de Ark; en later door die steen; toen kwam Hij in het vlees; en nu komt Hij tot ons, Zijn volk, en maakt woning in ons.

3. *Ik heb die Steen gelegd.* Zegt de Vader. De dierbare Christus, Hij is van God gegeven. De Vader legde Hem al in Zijn eeuwigen Vrederaad. Hij legt Hem, door generatie en vóórverordining; door zalving; door zending; door bekwaammaking; door geboorte uit Maria; door opwekking uit de dode, en door opneming in de heerlijkheid. En door Hem te zetten aan Zijn rechterhand. En door Hem te bekleden met de hoogste macht en heerlijkheid. *Zie, dat deed Ik!* zegt de Vader.

Zie hier, volk, de grote liefde, welke de Vader ons heeft bewezen. Vergeet nooit, dat uw zaligheid uit de Vader is. Zo leerde het de Heere Jezus Zelf.

En ook nu nog legt de Vader Die Steen. Dat Jezus door 't geloof in u woont, een plek in uw hart heeft; dat Hij woont in uw zin, en wil, en lust, en begeerten, dát is door de Vader. Zalig, driewerf zalig, die met de Apostel kan zeggen: "Christus woont in mij."

O, Zoete, profijtelijke inwoning! Nederbuigende genade van Jezus, dat Hij in ons vuile, onreine hart wil wonen! Dat is nooit naar waarde te waarderen! Eeuwig zullen wij Jezus prijzen! Onze kroon aan Zijn voeten leggen! Maar, het is uit de Vader!

4. *Ik graveerde Hem.* Zegt de Vader. In Zijn ziele graveerde de Vader Zijn heilige Wet. Zodat de Heere Jezus naar waarheid kon zeggen:

*"Ik draag Uw heil'ge Wet,
Die Gij de sterv'ling zet,
In 't binnenst' ingewand."*

Dát was ook afgebeeld door de Ark des Verbonds, waarin de door God gegraveerde tafelen der Wet lagen. De Vader graveerde Hem vol van reine, heilige volmaaktheden; als wijsheid, goedheid, rechtvaardigheid, lankmoedigheid, verdraagzaamheid, milddadigheid en genade. De Vader graveerde Hem ook uitwendig. Ook in Zijn heilig lichaam maakte de Vader insnijdingen. Ik denk hier aan die wonden, Hem toegebracht in het rechthuis van Pilatus en op Golgótha, toen men Zijn rug doorploegde en Zijn handen en voeten doorboorde en Zijn hoofd doorwondde met doornen, en Zijn zijde doorstak met een speer. Wel deden dat de vijanden; maar vergeet niet, dat die vijanden slechts instrumenten waren in de hand van de Vader, waardoor Hij Zijn heilig kind Jezus graveerde. O, die graving is zo kostelijk in het geloofsoog! Als wij onze hand door 't geloof mogen leggen in Zijn zijde, en onze vinger in het teken der nagelen mogen steken, dán roept zelfs de zwaarmoedigste. Zelfs een Thomas uit: *Mijn Heere, en mijn God!*

5. Aangaande de zeven ogen, waarvan sprake is in onze tekst, daar is men het niet over eens, of het een steen was waar zeven ogen op "zijn" of op "zien."

Wij twijfelen er niet aan, dat het was, een steen waarin zeven ogen waren gegraveerd. Het is buiten twijfel, dat die door God gelegde steen, Christus voorbeeldde. Zoals Hij is in het hemelse heiligdom. En nu zegt Johannes zo duidelijk in zijn Openbaringen (hfdst. 5: 6), dat hij zag, in het midden van de troon, "een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen en "zeven ogen." En het is wel duidelijk, dat hier gezien wordt op onze tekst. Ook de kanttekenaar wijst in zijn verklaring naar de steen uit onze tekst. In eigenlijke zin heeft de Heere Jezus slechts twee natuurlijke ogen, twee ogen als wij. Dat hier nu sprake is van "zeven" ogen, dat is om ons te wijzen op de werkzaamheid en de waakzaamheid van Zijn voorzorg, ten goede Zijner Kerk in 't algemeen, en ieder van Zijn kinderen in 't bijzonder. Zeven is het volmaakte getal.

Wat we door die zeven ogen te verstaan hebben, leert ons de Heilige Geest Zelf. In het verband van onze tekst lezen we van die zeven ogen: deze zijn de ogen des Heeren, die het ganse land doortrekken, (Zach. 4: 10) en in het verheven gezicht van Johannes heet het van de zeven ogen des Lams: "Dewelke zijn de zeven Geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen." (Openbaring 5: 6b.)

Ogen zijn de werktuigen van 't gezicht, en worden wel genoemd de tolken der ziel.

Door de ogen verkrijgen wij kennis van de dingen, die onder het bereik van ons gezicht vallen. Zodat wij daar denkbeelden van vormen, ons die vertegenwoordigen, en er over oordelen kunnen. Zij zijn daarom zinnebeelden van kundigheid en wijsheid. Werden er nu aan Christus zeven ogen toegeschreven, dan leert dit ons, dat Hij op de áller-volmaakste wijze álles ziet en weet, wat er in Zijn tempel is en gebeurt. Hij ziet en kent ons dóór en dóór. Hij kent en ziet de wegen die wij bewandelen, de daden en werken die wij doen, de noden en behoeften die ons vervullen, en hetgeen ons van anderen aangedaan wordt.

6. Kind des Heeren, uw Jezus weet en kent ál uw zuchten en zorgen, en ziet het wel, als u in 't verborgen uw knieën voor Hem buigt en uw hart voor Hem uitgiet.

Van de Heere wordt gezegd, *dat Zijn ogen de ganse aarde doorlopen, om zich sterk te bewijzen aan degenen, welker harten volkomen zijn tot Hem.* (2 Kron. 16: 9). En zo is het. De goddelozen mogen van deze woorden schrikken; maar voor Gods kinderen zijn ze tot troost, dat de Heere Jezus u altijd ziet, en altijd en immer gereed is om u te helpen, en te redden, en te verzorgen.

Met onze ogen slaan wij gade, degenen en datgeen dat wij dierbaar achten. Dat doet ook de Heere Jezus. Hij zegt: *Mijn oog zal op u zijn.* Kind, al ziet er niemand naar u om, al bent u in de ogen der wereld niet waard om aangezien te worden, dan beschouwt Jezus u nóg als Zijn schat, als een die Hém dierbaar is. Is u dát niet méér dan dat elk één het oog op u vestigde?

Door de ogen worden., aandoeningen en hartstochten opgewekt en gaande gemaakt. Toen de barmhartige Samaritaan die ongelukkige man zag, die in de handen van moordenaren was gevallen, toen werd door dit gezicht van zijn ogen, zijn barmhartigheid en medelijden opgewekt. Zodat hij die hulpeloze hielp. En als Jezus Zijn arm kind in ellende ziet - zelfs als het door zijn eigen schuld en zonden in die ellende is gekomen, dán wordt Zijn hart bewogen, dan rommelen Zijn ingewanden van barmhartigheid, en, dan helpt Hij. Toen de Heere Zijn volk zag in de slavenketens van Farao. Zwart van dienstbaarheid, tussen twee rijen van stenen, toen riep Hij Mozes en zei: (Ex. 3: 7 v.v.), "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, en heb hun geschrei gehoord vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend. Daarom ben Ik nedergekomen dat Ik het verlosse". En toen Hij dat volk, in de dagen van Ezechiël, om hun zonden in diepe ellende zag, werd Hij door ontferming bewogen en riep hun toe: leef in uwen bloede! (Ezech. 16: 6).

"Zeven" ogen zullen op die éne steen wezen." Het Lam in het midden van de troon had "zeven" ogen. De Heere Jezus beschouwt Zijn Kerk en kind met een oog: van liefde; van heilige zorg; van verzorging. Met een oog van gunst; van mededogen; van waakzaamheid; met een oog van de Eigenaar.

En als Gods kind dát nu mag weten, en in de dadelijkheid geloven, dat de Heere Jezus op hem ziet met dat zevenvoudige oog, dan werkt die geloofswetenschap in hem een kinderlijke vreze en een gevoel van veiligheid; en een zoet vertrouwen, dat de Heere het wél maken zal met hem en zijn huis, voor lichaam én ziel, voor de tijden de eeuwigheid. Ja, die geloofswetenschap geeft moed in de strijd. Immers, de Heere ziet op ons met een Vaderlijk oog, met een moederoog; Hij ziet ons zóó. Zoals de Veldheer ziet op de moeden strijder!

En omdat de Heere Jezus zó op Zijn volk ziet, daarom, en daardoor. Zien zij ook op Hém. Op Hém zien, is niet alleen onze plicht, maar het is ook een zalige vanzelfheid. Als Jezus zaligmakend op ons ziet, dan zien wij wederkerig op Hém. Zijn zoete en betekenisvolle ogen trekken de ogen van Zijn volk tot Zich.

7. En zo krijgen ook degenen gelijk, die de woorden "op die éne Steen zullen zeven ogen "wezen", vertalen, "op die éne Steen zullen zeven ogen "zien."

Toen de Heere op u zag, toen zag u op Hém:

1. Met een oog van "schuldbesef en schaamte", omdat u zo snood en goddelooslijk tegen zó'n goeddoend. God had gezondigd, en Hem zo smadelijk hebt verworpen. Zo ras als de Heilige Geest ons ontdekt, dan begint al dat zien op die éne Steen, met het oog van schaamte en smart. Dan paren we onze stem met die van de Godvruchtige zanger. "Ik heb tegen U, o Heere, zwaar en menigmaal misdreven."
2. En dán zien we ook op dat dierbaar Godslam met een oog van "verlangen", om

door Hem gewassen, geholpen en gered te worden. Dan is het: "Zie Davids, ontferm U mijner!" "Wees mij zondaar genadig!"

"Zie op mij in gunst van boven,
wees mij toch genadig, Heere!
Eenzaam ben ik en verschoven.
Ja, d' ellende drukt mij neer."

*"Vertroost mijn ziel in haar gewezen,
En zeg haar: "Ik Ben uw heil alléén."*

En dát zal de Heere Jezus zeker, op Gods tijd, en in Gods weg doen.

3. Dan krijgen we op Hém te zien, met dat wondervoile en zielsprofijtelijke oog, des geloofs." Dan komt het tot de toe- eigenende daad des geloofs. Dan is het "mijn Jezus" en "mijn Borg." - Het geloofsoog, dat is het oog waarvan de ziele-Bruidegom spreekt als Hij tegen Zijn bruid zegt: "Gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen." (Hoogl. 4: 9). Dat is zeker dat geloofsoog. Toen de Kanaänese vrouw de Heere Jezus aanzag met dat geloofsoog, toen zij Hem niet liet gaan vóór Hij Zich over haar ontfermde, en zij met het deel van een hondeke tevreden was; toen zei Hij tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiedde gelijk u wilt.
4. En zou dan de door Jezus geholpene niet op Hém zien met het oog van "dankbaarheid?" Dat kan nooit achterwege blijven! - Wel Heere! zegt de verlorne ziel, wel Heere, dat U naar mij wilde omzien! Dat U voor zo'n onwaardig. Zondig schepsel als ik ben, Uw troon en kroon wilde verlaten! Uw bloed heeft willen plengen; Uw leven afgelegd hebt! Wat zal ik de Heere vergelden?

*Wat zal ik, met Gods gunsten overlaan,
Die trouwen Heere voor Zijn genä vergelden?*

5. En dan zien zij or Hem met het oog van "innige liefde." Jezus ziet op Zijn kind en Zijn kind ziet op Hém met een oog vol liefde. En o, als dán die liefdeogen elkaar eens ontmoeten! Wie is in staat om dat zoete, dat smeltende, dat zalige, wat dán gevoeld wordt, te beschrijven?
6. En dan ziet Gods volk op Jezus "den Steen der hulp", met het oog der "afhankelijkheid."

*"Gelijk een knecht ziet op de hand zijns Heeren,
Om nooddrift te begeren,
En 't oog der maagd is op haar vrouw geslagen,
Om hulp of gunst te vragen;
Zo slaan wij 't oog op onze Heere, tot Hij,
Ook ons genadig zij."*

Immers, wij leren dagelijks béter, dat wij zonder Hém niets kunnen doen, als bederven en zondigen! Wij leren bij alles Hém nodig te hebben.

7. En tenslotte ziet Gods kind op Hem met een "stervend oog." Dat is dan, als zij staan aan de oever van de doodsrivier; als dan dat gewichtige stondekje nabij komt, dat het tijdelijke met het eeuwige zal verwisseld worden; als dan het lichamelijke oog breekt, dán ziet het zielsoog uit, of Jezus komt. Hij heeft het toch beloofd, Joh. 14: 3. "Ik ga heen om u plaats te bereiden - dan kom Ik weder, en zal u tot Mij nemen, opdat u ook zijn moogt waar Ik ben." Daar zien zij naar uit. En o, als Hij dan komt, en Hij dan zegt "Zie, hier ben Ik." En als zij dan op Hem mogen zien; ... wat zal dat dan een gemakkelijk sterven zijn! "Zij hebben op Hem gezien - en hun aangezichten zijn' niet schaamrood geworden." Dat mag van hun gezegd worden.

Komt. Zingen we nu: Psalm 138: 3, 4.

Nu moeten we nog iets zeggen van: **C. Een troostvolle belofte.**

"En Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op één dag wegnemen. Zegt de Heere." Welk een, dierbare belofte! Die belofte zal vervuld worden, op die één grote verzoendag, wanneer de méérdere Jozua, de Heere Jezus Christus, door de eeuwige Geest Zichzelf Gode onstraffelijk opofferen, en daardoor een eeuwige verlossing teweeg brengen zal. Gelijk Hij ook waarlijk gedaan heeft op die één, eeuwige gedenkwaardiger dag, waarop Hij uitriep: "*Het is volbracht*", en het hoofd buigende gaf Hij de geest. En nu is het niet nodig, dat deze offerande gedurig herhaald zou worden, gelijk als de Joodse offeranden; want met déze éne offerande heeft onze Hogepriester Jezus in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. (Hebr. 10: 14).

En deze belofte geldt nu geheel die ontelbare schaar van uitverkorenen; al Gods volk, afgebeeld door het volk der Joden en zijn beloofde land. Daarom heet het in onze tekst: "Ik zal de ongerechtigheid, dezes lands", van dit ganse volk, op één dag wegnemen." En zo is het nu duidelijk, dat er nooit een uitverkorene was, en ook nu niet is, en nooit zijn zal, die nog in de schuld staat bij God.

*"De schuld Uws volks hebt G' uit Uw boek gedaan;
Ook ziet u géén van hun zonden aan."*

Zo mag nu de Kerk zingen met de Godvruchtige dichter.

TOEPASSING.

Nu is het maar de vraag: behoort ik tot dat driewerf gelukkige volk, *wiens zonden zijn vergeven, die van de straf voor eeuwig zijn ontheven?*

Dat móet ge, en dat kunt u weten. Immers, het is dat volkje, waarop de door God gelegde en gegraveerde Steen, in gunst en genade neerzag. Die gelukkigen krijgen eerst met hun schuld en zonden te doen. Zij krijgen hun schuldbrief thuis. En dát is een ontzettend iets. O, die openstaande, die grote schuld, die maakt de ontdekte soms zo bang, die drukt hun ziel naar beneden; die gunt hun soms dag noch nacht rust, die verteert hun levenskracht, die schuld kost hun wel vlees en bloed.

Die schuld brengt werk aan. Zij zoeken van die schuld áf te komen. Zij zoeken van die schuld af te komen door de zonde te laten, en door de deugd te beoefenen, en door werken der boetvaardigheid. Het gevolg van hun zuchten en zorgen en moeite is, dat zij "de schuld dagelijks meerder maken." Zeker zijn die werken Onmisbaar als vruchten der bekering, maar uit de schuld verlost deze u niet. Het wegnemen van uw schuld verbindt de Heere aan het zien op die Steen dewelke God gelegd heeft, door het koppelwoordje "en"; "*en Ik zal de ongerechtigheden dezes lands op een dag wegnemen.*"

Mocht dat u leren, om meer van uzelf èn van anderen áf te zien; en uw oog ter zielsverlossing op de Heere Jezus en Zijn offeranden te vestigen. Dán is het voor u die éne dag, waarop Hij u doet zien, dat uw ongerechtigheden verzoend zijn.

En ook wij, die van de schuldvergeving geen vreemdeling zijn, ook wij zien véél te veel op onszelf én op de moeilijk heden van de weg, die de Heere met ons houdt, en te weinig op Jezus.

Ach, mochten we toch méér onze weg door dit Mesech bewandelen; ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft gedragen, en schande veracht, en is ge- zeten aan de rechterhand van de troon Gods. (Hebr. 12: 2).

Voor u, onherboren, onbekeerd mens, heeft Jezus niets aantrekkelijks. Daarom ziet u niet op Hém. U komt ogen te kort, om te zien naar de dingen der wereld, op dat ijdele en vergankelijke. En de wereld, en de god dezer eeuw. Zorgt er wel voor, dat hun liefhebbers elke dag wat nieuws te horen en te zien hebben. Zodat ze geen oor of oog voor Jezus en Zijn heerlijkheid over hebben! Nu maant de Heere u nog af van die ijdelheden, die niet bevorderlijk zijn, noch verlossen kunnen, want zij zijn ijdelheden. En hoort u nu niet, en leert u niet op Jezus zien met die ogen die wij u genoemd hebben; dan zal die Steen straks op u vallen en u verpletteren. Dan zal Hij op u zien met ogen als vuurvlammen, die u zullen verteren tot in alle eeuwigheid. Zie, ik heb het u gezegd!

Wat een verschil! U, die hier op Jezus mocht zien, dikwijls met betraande ogen, soms met ogen die bijna blind gekreten, uitgebeten, het daglicht nauwelijks meer konden zien. U zult hier hiernamaals uw Jezus zien, met het oog van eeuwige bewondering en aanbidding. Straks zult u Hem zien gelijk Hij is. Niet meer met geestelijke ogen, maar met deze beide uw natuurlijke, met uw lichamelijke ogen. Immers. Zo verwachtte ook Job. "Welke mijn ogen zien zullen." Zegt hij (Job 19: 27). En dán ziet u Hem niet meer in woord en beeld - zoals wij Hem in deze bundel leerredenen naar de Woord van God voorstelden; maar dán ziet u met uw beide ogen, de werkelijke Jezus. En dan ziet u Hem niet meer als de gesmade en verachte man van smarten. Nee, dán zult u Hem zien als de Koning der ere, gekroond met majesteit en heerlijkheid.

Leest en bepeinst maar eens, wat van Zijn heerlijkheid aan Johannes getoond werd, en Johannes beschrijft in zijn Openbaringsboek. En welk een zaligheid die aanschouwing en die aanbidding van Hem zal teweeg brengen, dát kunnen wij, geringe stofbewoners, niet in woorden uiten, maar 't zal heerlijk zijn!

AMEN.

V. Het volgende voor voorbereiding voor het Heilig Avondmaal.

En van die zalige toekomst wil de Heere hier zijn gunstvolk verzekeren door Zijn Woord en Sacramenten.

Als dan straks de tafel des Verbonds zal aangericht staan in 't midden van de gemeente, denkt dan nog eens aan onze tekst en wat wij er van mochten zeggen. Aan die heilige maaltijd stelt de Heere Zijn Christus - als ik het zo eens zeggen mag - ten toon. Dan laat Hij u in gebroken brood en vergoten wijn de graveringen zien, waarmede Hij Hém graveerde. Daar toont Hij u, hoe de Heere Jezus op die één lange dag van Zijn leven en lijden, en sterven, de schuld Zijns volks verzoende. Wat een schoon en dierbaar gezicht! Maar er is méér. Niet alleen stelt de Heere aan die dis die grote heilswaarheid ten toon, maar Hij wil u die vergeving der zonden doen smaken. Hij komt aan de gelovigen disgenoot de vergeving van zijn zonden hun de zekerheid zijner zaligheid te verzegelen. Mag ik u eens vragen: heeft de Heere reeds door Zijn Heilige Geest uw arme blinde zielsogen geopend? Zag u reeds iets van uw grote schuld? Deed het u innig leed, dat u tegen zo'n goedgevoelend God gezondigd hebt? Zag u reeds iets van de noodzakelijkheid en dierbaarheid van Christus? Kunt u het buiten Hem niet stellen, niet gerust zijn, geen vrede hebben? Of weet u het reeds, dat Hij ook uw schuld uit Zijn boek deed? En bent u al lid der gemeente? Stelde ge u onder het opzicht der ambten, die Koning Jezus in Zijn kerk instelde? En wandelt u waardiglijk der roeping met welke u geroepen zijt? Zij het nog met veel gebrek.

Zo ja, laat dan de Heere u niet tevergeefs nodigen. Dat zou een óneer voor Christus, en een bedroeven van de Heilige Geest, en een benadelen van uw eigen ziel zijn.

Maar moet u deze vragen met "neen" beantwoorden. Dán mocht dit gemis u op de knieën voor God brengen. Leert Hem nog smeken, dat Hij óók u een plaatsje gunne en geve onder Zijn volk.

De God nu des vredes, Die de groten Herder der schapen door het bloed des eeuwigen Testaments uit de dood heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus, Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn wil moogt doen; werkende in u hetgeen voor Hem welbehaaglijk is, door Jezus Christus; Dewelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid.

AMEN.

SLOTZANG: Psalm 118: 11.

12. Christus, de gelovigen dierbaar. (Vorbereiding Heilig Avondmaal)

PSALM 145: 2
LEZEN 1 Joh. 5
PSALM 89: 7, 8
PSALM 73: 13
PSALM 72:11

VOORAFSPRAAK.

"Schrijf zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams." (Openbaring 19: 9). In deze woorden, die de Apostel Johannes op bevel van de verheerlijkte Christus moest schrijven, wordt de eeuwige vreugde en heerlijkheid die door al Gods kinderen ná dit leven zal genoten worden, bij een maaltijd vergeleken. En wel bij een "Avondmaal", dat was bij de Joden de hoofdmaaltijd, waaraan men de uitnemendste gerechten opdiste en de intiemste vrienden nodigde; ja, bij een bruiloftsmaal, "het Avondmaal van de bruiloft des Lams", dat is van Christus.

En er is wel geen keuriger naam denkbaar. Immers, daar boven zullen Gods kinderen verzadigd worden met vreugde en met de lieflijkheden des Heeren aan Gods rechterhand, eeuwiglijk en altoos. (Ps. 16: 11). Daar zullen zij in zich bevinden. zo'n aangename en heugelijke blijdschap, vrede en zaligheid, die allen gedachten te boven gaat. Zodat zij niets heerlijkers zullen kunnen wensen of begeren, dan die hemelse, geestelijke lekkernijen, die zij met hun geestelijke mond zullen eten en drinken, tot verzadiging van hun geestelijke lichaam en ziel. De dichter zong hier al, van:

*Dáár zal ons 't goede van Uw woning,
Verzaden, reis op reis.*

Waarlijk: Zalig zijn zij, die "geroepen" zijn tot die maaltijd!

Tot deze maaltijd "geroepen" te zijn, dat bedoelt méér als de uitwendige roeping, die tot állen komt, die onder de beademing van het heilig Evangelie leven. Velen zijn er alzó geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Hier wordt bedoeld: die krachtdadige roeping, die tot allen komt, die onder het zegel liggen van Gods eeuwig Testament en ónveranderlijke raad, waardoor de geroepenen tot die bruiloft worden toebereid, om waardige disgenoten aan die maaltijd te zijn, bekleed en getooid met het ware bruiloftskleed.

Deze zijn waarlijk gelukzalig. "Zalig" zijn ze, die geroepen zijn tot dit Avondmaal. Wie zou dát durven betwijfelen. Kunt ge u groter voorrecht indenken?

Nu, deze zaligheid is al de verwachting en hoop van Gods volk. Van deze verwachting kan de duivel en de wereld door allerhande verdrukking dat volk niet beroven. Ze is hun als een anker der ziele, dat in het binnenste heiligdom ligt; wetende dat Hij, Die het beloofd heeft, getrouw is, Die het ook doen zal. Want daarvan zijn hun een onderpand, de hemelse beloften, die we in het dierbaar Woord des Heeren onuitwisbaar vinden opgetekend. En daarvan is hun ook een onderpand: het Heilig Avondmaal, dat Christus instelde tot een teken en zegel voor die geroepenen tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

"Behoort á óók tot deze zalig geprezen geroepenen?" Gewichtige vraag! Zij beslist over eeuwig wél óf wee!

Kunt u deze vraag wel beantwoorden? De goddelozen kunnen deze vraag wel met een volmondig "neen" beantwoorden. Zij behoren niet tot die geroepenen.

De verzekerde en verzegelde gelovigen, kunnen haar met een volmondig "ja"

beantwoorden.

Maar hoeveel, die niet weten wat zij op deze vraag zullen antwoorden! Zij zouden deze vraag met een wedervraag willen beantwoorden: Waarbij zal ik dat weten?

Nu, wij wensen tot besluit van deze bundel leerredenen, u voor te stellen: een onbedrieglijk kenmerk, waarbij u het weten kunt. En zulks naar aanleiding van: 1 Petrus 2: 7a:

"U dan die gelooft, is Hij dierbaar."

II. INLEIDING.

Het is meerdere malen gezegd, dat, tot de dingen, die satan tot in álle eeuwigheid bitter zullen spijten, in de eerste plaats behoort: dat hij de Heere Jezus aan het kruis gebracht heeft. Satan heeft, dat doende, meegewerkt aan de zaligheid der uitverkorenen, die hij zocht te verhinderen; en aan de verhoging van Koning Jezus, de Vorst van het rijk des lichts, Die hij zocht uit te roeien.

En dan zal hem óók tot in álle eeuwigheid bitter spijten, dat hij de Apostel Petrus gezift heeft als de tarwe. Zijn doel was om Petrus te openbaren als een afvallige van Jezus. En dat niet in de eerste plaats tot onheil voor Petrus, maar om de Heere Jezus te krenken. Dat is hem niet gelukt, omdat Jezus voor Petrus gebeden had dat zijn geloof niet ophouden mocht. Om diezelfde reden is het satan nog nooit gelukt, en het zál hem nooit gelukken, één, ook maar één enkele van Gods kleinen tot afval te brengen. Hij mag ons tot de val brengen, ons krenken, en tot op het kantje van de afgrond brengen, maar er in krijgt hij geen énkele, omdat God niet wil, dat er één van hen verloren gaat, waarom Jezus dan ook voor hen bidt, dat hun geloof niet ophoude.

Nee, Petrus' geloof hield niet op. Alleen heeft satan mee moeten helpen, om hem te zuiveren van eigenwaan, hoogmoed, inbeelding, en het steunen op eigen kracht; en om hem in die weg bekwaam te maken, om als een Apostel des Heeren, Gods arme. Zwakke en ellendige volk, tot nut en troost te zijn.

Wat een dierbare brieven heeft Petrus toch nagelaten! Meent u, dat Petrus zulke brieven had kunnen schrijven voor zijn val? Zou u denken, dat hij bekwaam zou geweest zijn om een rede te houden, als hij op het Pinksterfeest mocht houden?

Welke dierbare brieven toch! Vol lering, voor eenvoudigen! Vol vermaningen, voor ongeregelden! Vol waarschuwingen, aan de onbekeerden! En vol vertroosting, voor Gods twijfelmoedige gelovigen.

Zie onze tekst; hij bevat een zuiver kenmerk van genade. Niet omdat dit kenmerk de grond van onze verwachting zou zijn. Nee, maar om Gods volk te bemoedigen in dagen van strijd en twijfelmoedigheid en om hun geloof te versterken roept hij hun toe, wijzende op Christus, de door God gelegde uiterste Hoeksteen, Die bij God uitverkoren en dierbaar is:

U dan die gelooft, is Hij dierbaar.

En wij wensen met u te onderzoeken:

- A. Wie Hij dierbaar is;**
- B. Waarom Hij hun dierbaar is;**
- C. Waarin Hij hun dierbaar is;**
- D. Hoe zeer Hij hun dierbaar is.**

De Heere zende, uit genade. Zijn licht en waarheid neder; opdat wij door die glans geleid, de Koning in Zijn schoonheid mogen zien, en Hij ons dierbaar moge zijn, in spreken en horen, tot Zijn eer en heerlijkheid en onze zaligheid. Dat zij zo!

III. VERKLARING.

Laat ons dan eerst onderzoeken

A. Wien Hij dierbaar is.

"U" zegt Petrus, "U" is Hij dierbaar. "U", dat is datzelfde volk, waaraan hij zijn brief richt. Het zijn: de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië. Maar niet alleen vreemdelingen die in die landstreken waren besluit Petrus in dat "U." Hij duidt hen nader aan als hij hen noemt "de uitverkorenen naar de voorkennis Gods van de Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus." Hij noemt hen ook, een Koninklijk Priesterdom, een heilig volk en een verkregen volk.

Uit deze benamingen begrijpt u al, dat het is, het volk des Heeren; dat het zijn, die zuchters en klagers, die daar hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Het zijn die Rachab's en Mannassa's, die Johannessen en Maria's, maar ook de Martha's en de Thomassen. Het is: de levende Gemeente des Heeren.

En nu is het voor mij en voor u de vraag: ben ik van die levende Gemeente een levend lid?

Vraagt u: welk is het kenmerk en bewijs van het lidmaatschap van die Gemeente, dan noemt Petrus dat in onze tekst: het "geloof", "U die gelooft." Zegt hij. En het is vast en zeker, dat het "geloof", de volkeren der wereld in tweeën scheidt. In "gelovigen", die o zo gelukkig zijn, en in "ongelovigen", die o zo diep ongelukkig, ja, rampzalig zijn. Immers, het vonnis, dat in de jongsten dag slechts bevestigd zal worden, is reeds uitgesproken. Zie maar wat de mond van de Rechter zegt in Markus 16: 16: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn. Zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben. Zal verdoemd worden.

Maar, zal misschien iemand van u zeggen: wat is nu het kenmerk van het geloof?

Met de beantwoording van deze vraag moet men zeer voorzichtig zijn.

"Het geloof kent men aan de vrucht." Zegt men. En wie zal het tegenspreken. Zo wáar als het is, dat men de boom aan zijn vruchten kent. Zo wáar is het ook, dat men het geloof aan de vruchten kennen moet. Jacobus zegt: *Toon mij uw geloof uit uw werken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen.* (Jac. 2: 18).

Maar nu komt het bezwaar als men vraagt: wat zijn nu de vruchten, waaraan men de gelovigen kan kennen? Zou u er kans voor zien, om, op grond van de vrucht van hun leven, de gelovigen en de óngelovigen te scheiden? Zou u kans zien, om, schijn geloof en wáar zalmakend geloof, om ongeloof én kleingeloof van elkaar te scheiden?

Als wij eens in een boek moesten schrijven de namen der mensen die wij kennen, en wij moesten ze rangschikken, de gelovigen ter ener zijde en de ongelovigen ter andere zijde; gelooft u ook niet, dat óns boek een groot verschil zou uitwijzen met het boek der verkiezing en verwerping? En als de mensen, ieder voor zich, hun naam moesten schrijven met de opmerking, dat hij gelovig of een ongelovige is. Zou zo'n naamregister niet zéér veel verschillen met het register, of het boek des levens des Lams?

O, wat zijn er een groot aantal mensen, die zich voor gelovigen houden en het tóch niet zijn! Hun geloof is maar bedrieglijke namaak; het is een historisch of tijdgeloof, of het is helemaal geen geloof.

En hoeveel van Gods lieve volk rekenen zich bij de ongelovigen, om de eenvoudige reden dat het hun onmogelijk is, te geloven, dat de Heere Jezus hun Borg en Zalmaker is. Zij kunnen het maar niet geloven, dat Hij ook voor hén aan het kruis uitriep: *het is volbracht!* Dat ze door Hem met God verzoend zijn, dat kunnen zij niet dat durven zij niet te geloven; en daarom ben ik. Zeggen zij, een óngelovige. Zulke mensen verwisselen het geloof met de verzekerende daad des geloofs. Omdat zij de verzekerde

daad des geloofs missen. Zeggen ze, dat ze ongelovigen zijn. Alsof een kind niet werkelijk een mens is, omdat het niet lopen en praten kan.

"Het geloof komt openbaar in de vrucht." Het is zo. Maar in wélke vrucht dan?

"Zij, die geloven, kennen zich schuldig voor een heilig en rechtvaardig God." Zegt men. En het is zo. Maar ook Farao en Achab en de Nineviten en Judas kenden zich schuldig. De één verzocht de voorbede van Gods knechten de ánder ging met gescheurde klederen, deed een zak om zijn vlees, vastte en ging langzaam; alles ten bewijze van zijn boetvaardigheid. De Nineviten riepen een groot vasten uit: mens noch beest, rund noch schaaap, mocht iets smaken en moesten met zakken bedekt zijn; en zelfs de Koning stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich, en hij bedekte zich met een zak en zat neder in de as; en iedereen en álles moest schreeuwen om genade en ontferming tot God.... En, tóch was dat alles geen vrucht van het zaligmakend geloof, maar van de algemene overtuiging. Dat maakt vaak nog méér misbaar en beroerten, dan het geloof.

"Zij, die geloven, hebben een biddend leven, ze zijn ootmoedig, enz." zegt men.

Alsof men dát alles ook niet vindt onder de historisch en tijdgelovigen.

"Maar moet dan het geloof niet uit de vrucht gekend worden?"

O zeker. Als u maar zéér voorzichtig bent in het stellen van die vrucht.

En naar onze bescheiden mening is er geen zuiverder kenmerk van een begenadigd mens te zijn, van de genade des geloofs te bezitten, dan, dat de Apostel in onze tekst noemt: *U die gelooft "is Hij dierbaar."*

En dan wijst de Apostel op de waarlijk dierbare Christus, de Steen waaraan er zoveel zich stoten. Die lieve Jezus, Die toch voor zovelen is "een Rots der ergernis." De Man, zo weinig geacht, van wie men uitroept met woord én daad: 'Wij willen niet dat Hij Koning over ons zij!'....

Maar wie die Christus nu ook verachten, verguizen, althans niet beminnen, met u, die gelooft, is het ánders gesteld. *U is Hij dierbaar.*

Onderzoeken we nu

B. Waarom Hij hun dierbaar is.

Hij is de ware gelovigen, dat is Gods volk, dierbaar.

1. Omdat zij Hem kennen.

Mensen die spreekwoorden gebruiken. Zeggen wel: "Onbekend maakt onbemind." Maar dat is een spreekwoord dat lang niet altijd opgaat. Er zijn mensen, die hoog geroemd en vereerd worden door diegenen die hen slechts oppervlakkig kennen. Leert men hen waarlijk kennen, dan vallen zij bitter tégen; en des te dieper men hen leert kennen, des te onmogelijker wordt het, om hen lief te hebben en om hen ook maar enige achting toe te dragen. Zulke mensen zijn geacht en bemind, omdat zij hun ware aard en karakter meesterlijk weten te verbergen.

Meent u, dat de discipelen des Heeren nog achting konden hebben voor Judas, nádat zij die Apostel leerden kennen als iemand, die wel Jezus volgde en predikte, omdat hij het geld liefhad?

Zo zijn er ook zoveel dingen en zaken in de wereld, die van verre zo mooi aandoen, maar die men maar niet van nabij moet beschouwen. Trouwens. Zo is het met álles wat door mensen is gewrocht; zelfs de vlijmscherpe punt van een naald, hoe prachtig ook gepolijst, is niet als een ruwe staaf door het vergrootglas gezien.

Maar, dat geldt van God en Goddelijke zaken niet. Die moet men kennen om ze te beminnen. En hoe nauwkeuriger men God en de Goddelijke zaken leert kennen, des te hoger gaat men ze achten, en des te inniger krijgt men ze lief.

Zo nu is het ook met de Persoon van Christus. Die Hem niet kennen. Zullen Hem óók niet beminnen. Daarom is Hij door de wereld niet geacht. En die Hem niet ánders

kennen als uit de boeken en van horen zeggen die dus niet méér dan een oppervlakkige kennis van Hem hebben. Zullen óók niet veel dierbaarheid in Hem zien.

Velen denken, dat Jezus te kennen is, iets van Hem te weten; iets van Hem te kunnen vertellen; te geloven wat Zijn mond sprak; Zijn leer te kunnen verklaren. Maar als dát Jezus kennen was, dan zouden die leraars en hoogleraars, die zo schoon van Jezus kunnen preken en zulke dikke boeken over Hem én Zijn weldaden én ambten én staten, enz. kunnen vol schrijven, uitnemende Christuskenners zijn. En dat is altijd zo niet.

Ik heb gelezen van een vrouw, die geweigerd werd tot het Heilig Avondmaal, omdat ze niet genoeg van de Heere Jezus kon vertellen. Maar zij zei: *ik heb geen verstand genoeg om voor Jezus te spreken, maar wel liefde genoeg, om voor Hem te sterven.*

Ziet, dit is de kennis die de Heere Zijn kinderen leert. Het is het werk van de Heilige Geest, om Jezus te openbaren voor de zielsogen van Gods uitverkorenen. Hij geeft hun verlichte ogen des verstands, om Hém te kennen. Men leert veel méér en veel inniger, Jezus kennen, als de Geest ons brengt aan de voet van het kruis, dan uit duizend boeken. Maar niet alleen is de Heere Jezus Zijn volk dierbaar omdat zij Hem op zaligmakende wijze kennen; maar ook:

2. Omdat zij Hém nodig hebben.

Het geloof, dat de Heere in de daad der wedergeboorte aan Zijn volk meedeelt, wordt vergeleken bij "een oog", daarom spreekt men wel van "het oog des geloofs."

Dat oog ziet naar binnen. En dan ziet zij: hun geestelijke armoede; hun grote schuld; hun dodelijke onmacht; hun algeheel bederf; hun dikke duisternis; ja in één woord, met dat geloofsoog zien zij, dat ze heilloze zondaars in zichzelf zijn, dat alle band der gemeenschap tussen de volzalige Jehovah, de Bron van leven en zaligheid, en hun ziel verbroken is.

Maar nu ziet dat geloof niet alleen naar binnen in die poel van jammer en ellenden, maar het iet óók naar buiten. Op Gods tijd wordt dat oog gevestigd op Hém, Die voortkwam uit Gods hart; dat is: op de Heere Jezus Christus. Zij krijgen Hem te zien, als het remedie tegen ál hun dood en nood. Zo geheel gepast voor hen. Ja, de gelovige zondaar ziet, dat er ter wereld niets béter bij elkaar past, dan Christus en hij.

En zoveel te dieper Gods kind nu ingeleid wordt in zich zelf, én in Christus. Zoveel te meer ziet hij, het bij elkaar passen van die twee. En vanzelf: des te dierbaarder wordt hem Christus.

Daarom: U die gelooft, is Hij dierbaar, omdat u Hem kent en nodig hebt.

Onderzoeken we nu in de derde plaats:

C. Waarin Hij hun dierbaar is.

Wij zouden kort en krachtig kunnen zeggen: Christus is hun die geloven, dierbaar in alles! "Al wat aan Hém is, is gans begeerlijk." Zegt de Bruidskerk in Hoogl. 5: 16.

Om dat alles, waarin Christus Zijn volk dierbaar is, op te sommen, dat zou ondoenlijk zijn, daar zal de eeuwigheid voor nodig zijn. Toch willen we er iets van zeggen.

Welnu, Christus is Zijn volk dierbaar als:

1. *Een Geschenk van de Vader.*

Zó stond toch de zaak God schiep de mens naar Zijn beeld en gelijkenis, dat is: in ware rechtvaardigheid en heiligheid, opdat hij God zijn Schepper recht kennen, Hem van hart liefhebben, en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zoude, om Hem te loven en te prijzen. Maar in plaats daarvan, verdierf de mens zich. Het behaagde hem niet, om God zijn Schepper in erkentenis te houden. Hij wilde God niet gehoorzaam zijn, maar wandelen en handelen naar zijn eigen goedgevoelen. Hij wilde niet onder God staan, maar daar naast, nee, daar bóven. Ziet daar de oorsprong van het Socialisme, Anarchisme, Communisme, Nihilisme, enz. Maar dat duldt God niet. Hij bleef God. Hij eist

onderwerping, gehoorzaamheid, de bestraffing van de schuldigen, voldoening aan Zijn wrekende gerechtigheid.

En nu is het ónmogelijk, dat de mens dit doen kan. Hij wil niet, en hij kan zich niet aan God onderwerpen, dus is hij strafschuldig; en hij kan het rantsoen aan God niet opbrengen, dus is hij verloren, voor eeuwig veroordeeld. En nu is er niemand, die daar de mens van kan verlossen. "Niemand van hen zal zijnen broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven, want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden." (Ps. 49: 8, 9).

Eén kan er helpen, Die éne is God. God kon alleen helpen. Door van Zijn recht áf te staan? Nee! Hij kon helpen door een Geschenk, door te geven het liefste wat Hij had. Zijn heilig kind Jezus, de Zoon Zijner liefde. En dat dééd Hij! Die gaf Hij! *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn ééniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk,, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.* (Joh. 3: 16). En o, als dat nu eens een persoonlijke zaak voor ons wordt. Als wij die verlorenen worden, die niet anders als des doods waardig zijn, en der veroordelenis onderworpen zijn; en als dan niets of niemand ons kan helpen; en als dán God Zélf het doet, door dit Geschenk Zijner liefde en genade; O, wat wordt ons dat geschenk dán toch dierbaar! Dan zingen we, met het oog op Hém: *O dierbaar Kind, o Stof van vreugd, Geschenk van 't Alvermogen.* Dan zinken we met dat Geschenk in de armen des geloofs, in aanbidding voor de Heere neer.

Christus, Hij is hun die geloven, dierbaar als:

2. Albetalend Borg en Middelaar.

Méér dan hemelsbreed en ónpeilbaar diep is de kloof die de zonde maakte tussen God en de mens. Toen wij God verlieten, trok Hij Zich terug in het ontoegankelijk licht. Hij, de Heere, wilde van óns niet weten, en wij wilden van Hém niet weten. De heilige God en de gevallen mens konden met elkaar geen gemeenschap hebben. Er lag een twistappel tussen die beiden. Die twistappel, het was de zonde; de belediging, de hoge Majesteit aangedaan; de schuld die tot de hemel reikte. Die twistappel moest in de weg der gerechtigheid weggeruimd. Die hoon, God aangedaan, moest geboet; die schuld betaald. God moest verzoend en de zondaar tot God bekeerd en weer in Gods armen gelegd, en aan Gods hart gedrukt worden. En wie zal dat doen? Dat deed Christus als onze Borg en Middelaar.

Hebt u wel eens met die gescheiden staat te doen gekregen? Bent u aan die twistappel ontdekt? Zij die geloven, kregen er mee te doen. Hebben zeven schoft op een dag gewerkt om die kloof te dempen. Hebben er alles in gedragen wat zij maar konden. Maar alles werd verzwolgen. Zij maakten dagelijks de schuld meerder. En toen zij dood gewerkt, dood gebeden, dood geschreid waren, zodat zij geen traan, geen gebed, geen zucht meer over hadden; tóen werd Christus hun dierbaar, omdat Hij het wilde doen, 'en het kón doen, en het ook dééd!

Christus, Hij is de gelovigen dierbaar als:

3. De Onderwijzer van deze dierbare verborgenheid.

Want, dat de zaak alzó stond, dat God in en door Christus met de uitverkoren zondaar verzoend is, dat is een verborgenheid, die niemand wist. En al weten wij dat nu uit de Schriften, dan weten wij tóch niet, dat de twistappel tussen God en ons persoonlijk is weggeruimd. Dat moet Christus ons door Zijn Geest bekend maken. En dat dóet Hij. Hij is onze Profeet, onze Leermeester, onze Onderwijzer. Wij zijn van gisteren en weten niets. Wij zijn dwaas. En tóch is het dwaze Gods wijzer dan de mensen, dan de natuurlijke mensen, omdat zij ons leert, ons onderwijst. O, zoet, o zalig onderwijs. Heerlijke, dierbare zaken maakt Jezus Zijn óngeleerd en ongeletterd volk bekend. Woorden

des levens spreekt Hij tot ons, als wij aan Zijn voeten zitten. Daarom is Hij ons die geloven "dierbaar:" Vooral dan, als ons geloof door de liefde werkende is. En hoe dierbaar is Christus ons die gelovigen als:

4. *Onze Hogepriester.*

Het was toch niet genoeg, dat Christus voor' Zijn gunstvolk Zichzelf Gode ónstraffelijk opofferde, en met één offerande in eeuwigheid volmaakte degenen die geheiligd worden. Wij hebben Hem dagelijks nodig als onze Priester. Want wie zijn wij, en wat bleven wij ná ontvangen genade? Bleef onze naam niet, "álbederver?" En wat is het dan een zoete waarheid, die Johannes neerschreef: "Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zondigt." En dan laat hij hier zo troostvol opvolgen. "En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden." (1 Joh. 2: 1, 2). En Hij Zélf zegt tot Zijn schuldig kind, dat Zijn toorn vreest: "Meent niet, dat Ik u verklagen zal bij de Vader; die u verklaagt is Mozes, op welken gij gehoopt hebt." En wat een geruststelling is déze geloofswetenschap: een biddende en dankende Hogepriester in de hemel te hebben.

En zo is Hij nu ook de Priester "in" ons. Als de Geest des Heeren ons wederbaart, dan richt Hij ook een altaar in ons op. En als wij nu niet weten, wat wij bidden zullen gelijk het behoort, dan bidt Hij wel in ons. Dan behoeven wij Hem maar ná te bidden. En wat gaat het dan gemakkelijk! Dan kunnen we wel altijd bidden. En zo'n gebed is Gode aangenaam door Jezus Christus, en wordt van Hem verhoord. Is het wonder, dat zo'n Priester, u die gelooft dierbaar is?

En nu is Hij dat niet minder als:

5. *Onze eeuwige Koning.*

Als onze Koning Die wij nederig eren, Die wij uit liefde dienen. Is dat wonder, dat de ware gelovigen Koning Jezus uit liefde dienen? Denkt eens: wij lagen daar als verworpingen op het vlakke des velds; geen oog had medelijden met ons; niemand erbarmde zich over ons; afgekeurd waren wij door iedereen en voor alle diensten; overgegeven tot een prooi van eeuwige ellenden. Toen kwam de Koning die kant uit daar wij lagen. Zijn oog zag ons. Zijn innerlijke delen rommelden van medelijden met ons. Tóen nam Hij ons op. Hij nam ons, die afgekeurden tot alle diensten, in Zijn dienst. Hij sprak: *Volg Mij*. Hij gaf ons de kracht om te kunnen volgen. Hij heeft ons gekleed, gevoed, gewassen, gemedicineerd, verbonden, onderwezen, bewaakt, bewaard, verlost van duivel, dood en hel.

Ik vraag u: zou men aan zo'n Koning niet hart en hand schenken? Hij deed dat alles uit loutere liefde. Zou men dan zo'n Koning niet wederom liefhebben? Nu dat doen zij, die geloven, dan ook; wij hebben Hem lief, omdat Hij ons éérst liefgehad heeft.

Dát is nu het geheim er van: Dat Koning Jezus een vrijwillig volk heeft op de dag Zijner heirkraft. 't Zijn allemaal vrijwilligers. Niet één van hen wil een plaatsvervanger stellen. Niet één van hun verzoekt om ontslagen te worden en naar huis te mogen gaan. Wat zeg ik: daar zijn ze bang voor als voor de dood. *Heere Jezus, lieve Koning*. Zo bidden zij, *neem mijn hart toch geheel in, plant er Uw banier op, en leer mij aan Uw dienst oprecht verbonden blijven!*

In de vrijheidsoorlog, liepen de huurlingen gedurig weg; zij dienden om loon, geen geld, geen Zwitser", is daarom nóg het spreekwoord. Maar de gelovigen streden omdat zij de Koning, omdat zij de vrijheid" omdat zij Jezus lief hadden. "Snij dieper. Zei die martelaar tot zijn beul, snij dieper, snij mijn hart open, en u zult er Jezus in vinden."

Dat is een ware gelovige, als hij goed op zijn plaats is. Hij is geduldig als de Koning hem in het kamp houdt; moedig als Hij hem in het veld brengt. Hij brengt graag het zijn

bij tot onderhoud van het koninkrijk; hij erkent en eerbiedigt 's Konings wetten en inzettingen als wijs, heilig en goed. Hij zoekt dagelijks de Koning te gehoorzamen, niet zozeer omdat de Wet hem dit gebiedt, maar de liefde tot zijn Vorst is hem een wet geworden.

En hoe dierbaar is Hij de gelovigen in:

6. *Zijn beide naturen.*

God èn mens in enigheid des Persoons. Nee, wij geloven niet aan een menselijke Godheid of een Goddelijke mensheid. Zoals sommigen doen; maar wij geloven in één Middelaar, die tezamen waarachtig God én waarachtig mens is. Zó een is ons nodig om ons uit onze diepe val en verderf op te heffen, en ons weer in de verzoende gemeenschap met God te brengen. De door Gods Geest levend gemaakte, ontwaakte ziel, veroordeeld door Gods Wet, aangeklaagd door zijn geweten, gebogen onder het gevoel van schuld, durft het met niets minder te wagen voorde eeuwigheid, als met zo'n Middelaar daar God van zegt: *Deze is Mijn Geliefde Zoon*. En waar wij van mogen zeggen: *U bent vlees van ons vlees en been van onze beenderen*. O, hoe zoet is dat, als wij door het geloof onze lijdende Verlosser mogen zien als de sterke God, de Vader der eeuwigheid. Als de Heere ons toeroept: "O zondaar, uw Borg is de Heilige Israëls! Uw Maker is uw Man! Heere der heirscharen is Zijn naam. Hij zal de God des ganse aardbodems genaamd worden."

En hoe dierbaar is dat, als we zien en gevoelen mogen, dat de wens der Bruidskerk is vervuld, "dat Hij ons een Broeder werd." Werkelijk, Hij is verzocht geweest als wij, maar zónder zonden. Worden wij aangevochten, Christus, Hij is een Mens die ook aangevochten is. Gaat u uw weg wenende, Jezus ook! Hebt u behoefte aan een vriend, aan een raadsman, aan iemand die u begrijpt, die u verstaat, die u hoort en helpen wil én kan? Nu, onze Jezus is zón Vriend. Alles wat wij hier in Mesech doormaken, heeft Hij ook doorgemaakt. U mag tot Hem spreken als een man tot zijn naasten, als een vrouw tot haar man. En zou Hij dan óns, die geloven, niet dierbaar zijn?

7. *Hij is ons dierbaar, zoals Hij in de staat Zijner vernedering aan een vervloekt slavenhout hing te krimpen; van bloed droop; de dood van een goddeloze stierf in ónze plaats!*

En Hij is ons dierbaar zoals Hij in de staat Zijner verhoging opklom tot in de derden hemel, aan Gods rechterhand, verre bóven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en allen naam die genaamd wordt; niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstende.

En hoe dierbaar is Hij Gods kinderen als:

8. *Hun grote Weldoener!*

Wat zijn Zijne weldaden ons dierbaar! En hoe machtig velen zijn ze! "Zou ik die tellen? 'k Zou veel eer 't getal der korr'len zand bepalen." Hellenbroek, of liever de Heilige Schrift, spreekt van weldaden voor het lichaam èn weldaden voor de ziel; weldaden in dit leven, én bij het sterven, én weldaden ná dit leven. Moet ik enkele van die weldaden noemen?

Welnu: Jezus, Hij scheldt aan Zijn schuldige volk, dat zijn schuld nog dagelijks groter maakt, álles kwijt. Zonder hypotheek of borgtocht. De doden worden door Hem opgewekt de blinden is Hij tot een ogendokter, die nooit een patiënt behoeft of zal afwijzen. De doven geeft Hij het gehoor en de stommen geeft Hij een tong om vaardig te preken en te getuigen van de wonderen Zijner genade. Aan de armen onder Zijn volk geeft Hij wissels op de schatkamers van de hemel. Geringen verhoogt Hij uit het stof en geeft hun een plaats onder Zijn koninklijke familie, en geeft hun verlof om ten allen

tijde en met al hun noden tot het koninklijke hof te gaan door die verse en levende Weg, die Hij daartoe Zelf geopend heeft in Zijn verwonde lichaam. Slaven des duivels geeft Hij vrijheidspapieren om het hol van die tiran te verlaten en een paspoort naar de hemel. Bestreden is Hij een Schild. Bezwaarden is Hij een Sleutel die hun de deuren van alle zwaarigheden ontsluit. Voor dwalende schapen is Hij de goede Herder, Die hen niet laat omdolen op de bergen der zonden. Hij is ons in tijden van kommer een Vriend, een Raadsman. Hij is voor de kinderlozen een Man, Die hun bétér is dan tien zonen. En voor de weduwen is Hij een Man, en de wezen is Hij tot een Vader zoals de wereld ze niet oplevert. In álle omstandigheden fluistert Hij ons toe: "Mijn genade is u genoeg."

9. *En zelfs in het stervensuur* verandert Hij het leger van Zijn stervend kind, en draagt het in Zijn armen door de doodsrivier de eeuwige Godsstad binnen. En boven de graven van onze geliefden die in de Heere stierven, klinkt Zijn stem: *"Ik ben de Opstanding en het Leven."*

Maar is het dan wonder, dat de Heere Christus Zijn volk dierbaar is? En tóch is Hij ons niet dierbaar om Zijn weldaden, maar:

10. Dierbaar om Zijn Persoon zélf. Hijzelf is ons dierbaar! Met het oog op Jezus, op Hém alléén zingt het geloof: *Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.*

Komt. Zingen we nu: Psalm 73: 13. Laat ons nu eindigen met ons 4de punt:

D. Hoe zeer Hij hun dierbaar is.

De Heere Jezus is hun die geloven, dierbaarder:

1. Als al hun vrienden en zelfs bloedbetrekkingen. Zijn er onder ons niet, die met de discipelen kunnen zeggen: "Wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd?" Eerst was Jezus hun niets waard; toen lieten zij Hem aan de deur van hun hart vruchteloos kloppen. "Doet Mij open", sprak Jezus, maar zij deden niet open, al beloofde Hij ook Avondmaal met hen te houden. "Geef Mij uw hart" zei Hij, maar zij keerden Hem de rug toe. Dat was in de tijd, dat zij nog klaar óngeloof waren.

Maar tóen is het geloof gekomen. Tóen werd Jezus hun te sterk. Toen hoorden zij Zijn stem. Toen gaven zij er alles aan. Hun oude vrienden, hun zondige vermaken. Sommigen gaven er hun bloedverwanten, hun vader, moeder, hun voordelige betrekking, hun kerkgenootschap, ja letterlijk alles aan, om Jezus te volgen.

2. Jezus is de gelovigen dierbaar als, "de Rust." Van Ruth lezen we, dat haar thuisblijven weinig was. Zo is het ook met dat volk. Als het nodig is, lopen zij uren ver, reizen zij stad en land af, om de waarheid, om van Jezus te horen. Een vriendin van mij ging twee en een half uur ver, in een tropische hitte lopen, enkel om Jezus' Naam met eerbied te horen noemen.

3. Jezus is hun die geloven, dierbaarder dan "de vrijheid."

Hoe menig gelovige mocht kiezen tussen Jezus en de gevangenis. Jezus verloochenen, óf de gevangenis in. En zij kozen mét Jezus in de gevangenis, liever dan zónder Hem in de vrijheid. Denkt maar aan Ds. Ledeboer en aan Ds. van Dijke, en zoveel anderen.

4. Jezus is de gelovigen dierbaarder "dan het leven." De Godvruchtige dichter zingt: "Want beter dan dit tijdelijk leven is uw goedertierenheid." Hoe is dit gebleken in de martelaarstijden. En als u, kind des Heeren, u mag verlustigen in Zijn zalige omarming. Zou ook u dan uw leven niet voor Hém over hebben?

5. Jezus, Hij is ons dierbaarder dan de hemel. Zet de hemel aan de ene, en Jezus in een woestijn aan de andere zijde van Gods kind, ... en let eens op, waar het heentrekt! "Of de straten in de hemel van goud of van keisteen zijn, daar let Gods kind minder op, als

Jezus er maar is." Zei eens iemand. En zo is het.

6. Tegen Jezus is niets te waarderen. Hij is de algoegzame en de allesvervullende, en bevredigende God en Zaligmaker. Hij is bij 't ontwaken de eerste waar we aan denken, en denkende aan Hém slaapt Gods kind in. Hij is het, aan wie Gods kind hier beneden het laatste denkt. Als de gedachten van het stervend kind des Heeren beneveld worden, zodat het aan niemand van zijn vrienden of bloedverwanten meer denken kan, dan denkt het ook ja, dan denkt het alléén aan Jezus. Hoe bleek dat bij die oude stervende pelgrim. Zijn vrouw viel op zijn stervend lichaam: "Man, kent u me niet? Kent u uw liefhebbende vrouw niet?" Maar geen antwoord. Daar slaat zijn geliefde dochter haar armen om hem heen: "Och, vader! vader! kent u óók mij niet meer?" Maar geen stem of opmerking. Toen kwam er een vriend, en fluisterde hem in 't oor: "Kent u Jezus?" "Jezus?" vroeg hij, als uit een droom ontwakend. "Jezus? Hij is mijn Deel in eeuwigheid! Mijn Jezus en mijn ál." En zo gaf hij de geest, en was voor eeuwig bij Jezus.

IV. Hebt u ook Jezus lief? Is Hij ook u dierbaar? Als de Heere Jezus tot u de vraag eens richtte, die Hij Petrus, de Apostel voorlegde: "Hebt u Mij lief? Hebt u Mij liever dan dezen, dan de zonden, dan de wereld, dan uw vrienden, dan uw betrekking, dan uw bloedverwanten, dan uw leven? Wat zou dan uw antwoord moeten zijn? Zou u zich op Jezus' alwetendheid kunnen beroepen en zeggen: Ja, Heere, U weet alle dingen, U weet, dat ik U lief heb!

TOEPASSING.

Mag ik u eens vragen: wat verliet u al voor de Heere Jezus? Hebt u de wereld, de zonde, uw werelse vermaken, de onzedelijke mode, enz. al verlaten? Bedenk dat, als u dit álles voor Jezus niet verwisselt, dat u dit alles dan straks zal moeten verwisselen met de eeuwige verdoemenis.

Geliefden, vraagt u eens af: is Jezus mij dierbaar als Profeet? Kent u uw dwaasheid en onverstand in hemelse zaken? Hebt u behoefte aan Zijn onderwijzingen? Als Priester is Hij u misschien wel dierbaar, om uw schuld te verzoenen. Maar is Hij u óók dierbaar als Koning, om uw hart en leven te regeren? Zie, als Jezus u in het ene niet dierbaar is, dan is Hij het u ook niet in het ándere. Nee, u die niet gelooft, is Jezus óók niet dierbaar. En dát is het, wat uw rampstaat uitmaakt en eeuwig uitmaken zal! Ach! mocht er nog verandering ten goede bij u komen!

Maar u is Hij dierbaar. En naar die mate dat u meer uw dwaasheid en ónverstand ziet, naar die mate meer aan uw zonden en schuld ontdekt wordt, en u uw dwaalzucht leert kennen, naar die mate rijst Jezus in uw achting en wordt Hij u onmisbaarder en dierbaarder. Eerst zocht u naar kenmerkjes en kentekentjes, en was u een zoet gestaltetje, voor een tijdje genoeg; maar nu is het:

*"Geef mij Jezus, of ik sterf,
want buiten Jezus is geen leven,
maar een eeuwig zielsverderf."*

Daarom, omdat Hij u dierbaar is, dáarom is voor u óók dierbaar álles wat van Jezus is. Al degenen, die Jezus volgen zijn u dierbaar. Die zijn welkom in uw woning en aan uw tafel. En aan de wereld en hun feesten, enz. gaf u de scheidsbrief. Dan zingt u:

*"Weg, werelds gewemel,
ik ga naar de hemel,
zwijgt zonden en lusten,
ik wil hier niet rusten. ..."*

*'k Heb álles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben."*

Maar dán mogen we het woord van Petrus, onze tekst ook omzetten. *Wie Christus dierbaar is, die gelooft.* Zonder geloof zien we geen dierbaarheid in Christus. En die gelooft, wordt niet veroordeeld. Die gelooft wordt zalig; die bezit het onbetwistbaar kenmerk dergenen die met Christus aan zullen zitten aan de maaltijd van de bruiloft des Lams.

Maar nu moet u wel bedenken, dat de gelovige een twee-mens is. En dat hun oude natuur Jezus niets waard is. En u moet ook in gedachten houden, dat de liefde dikwijls in slaap valt. En dán is Jezus dikwijls ons niet waard om er onze voeten voor te bezoedelen, of de rok aan te trekken. Denkt maar aan de Bruid uit het Hooglied. Zo komt het, dat Gods kind dagen, weken, ja maanden en jaren beleeft, dat hij geen dierbaarheid in Jezus ziet. Dan kan hij Jezus wel aan Zijn plaats laten; heeft Hem niet nodig; dan zijn er geen uitgangen des harten naar Jezus. Dan vindt hij een leerrede als deze, die over Jezus dierbaarheid handelt, of een boek als dit boek, waarin *de Koning in Zijn schoonheid* wordt voorgesteld, niets aantrekkelijk. Dan leest en dan hoort, en dan spreekt hij véél liever over de breuken en de zonden van onze dagen. Zonder te bemerken, dat hij zélf zo vér van God en Christus af is, en zijn eigen breuk de ergste is. Want van de vijandige wereld verwacht onze zoete Jezus niet anders dan smaad en hoon en verachting. Toen Hij op de wereld was, heeft de wereld Hem niet gewild, heeft de wereld Hem met doornen gekroond en aan het hout gehangen. En Hij weet béter als wie ook, dat die wereld er niets beter op geworden is. Hij Zelf heeft voorzeggd, dat het hoe langer hoe erger zal worden.

Maar van hen die geloven, mocht Hij verwachten, "dierbaar" geacht te worden en "geliefd" te worden. En dát doen die geloven dan ook, als hun geloof door de liefde werkende is.

En straks, als zij de loopbaan geëindigd hebben, dan zal hun geloof verwisseld worden door aanschouwen. En zal de Koning hen een plaats wijzen aan Zijn tafel, aan de maaltijd van de bruiloft des Lams. En dáár zullen zij dan eeuwig, onverstoorbaar de Koning zien in Zijn schoonheid. Daarom "zalig", ja driewerf zalig, "zijn ze, die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams."

AMEN.

V. *Indien voorbereiding voor het Heilig Avondmaal*, dan volgt:

En wanneer nu straks de "maaltijd des geloofs", het Heilig Avondmaal zal aangericht staan in het midden der gemeente, en Gods knecht u zal nodigen, dan behoeft ge uzelf twee vragen voor te stellen,

De eerste is: "Is Jezus mij dierbaar?" Zo niet, wat zou u dán aan Jezus' tafel doen? U zou daar zitten als de gast zonder bruiloftskleed. U zou slechts uw oordeel verzwaren.

Maar mag u nu behoren tot hen die geloven, en wier geloof zich openbaart in het dierbaar achten van Jezus; vraagt u dan vervolgens af: "Leef ik overeenkomstig de eis van Koning Jezus, overeenkomstig de wet van de Bruidegom?" Stelde ik mezelf onder de ambten door Koning Jezus ingesteld? Leef ik in een geordend kerkverband? Leef ik in dat kerkverband zoals het volgens de eis van Christus behoort? Hou ik, voor zover dit kan, vrede met mijn naasten? Geef ik ieder het zijne? Heb ik de broederschap lief? Betoon ik dat in mijn daden?

Moet u nu op deze vragen ontkennend antwoorden; leeft u niet in zo'n kerkverband, gedraagt u zich daarin niet ordelijk; zoekt dan die hinderpalen weg te doen. Doet niet

als sommigen, die het Avondmaal opzijzetten voor hun zonden; maar doet uw boosheden weg voor het Avondmaal.

En laat het u dan een grote gunst en genade, laat het u een ere zijn, met de Koning aan te zitten om Zijn dood te verkondigen als de bron van het leven, als de weg om met God in vrede te komen. Ieder waar begenadigde wil graag preken, wil graag Christus verkondigen. Wij kunnen dat niet állen doen op een preekstoel. Welnu, doet het dan aan de tafel des Verbonds.

Laat u dan niet tevergeefs nodigen door de Heere en Zijn knecht. Of weet u een andere weg? Kunt u het buiten Jezus? Immers neen! Ik ken geen anderen Naam en geen andere weg.

Nu, de Heere vrijmoedige ons. Hij geve ons armmakende en ontledigende genade, opdat Hij ons vervulle met het Zijne.

AMEN.

SLOTZANG Psalm 72: 8.